

Bilten 127

godina xi • lipanj 2007. tromjesečno izvješće

HRVATSKA NARODNA BANKA

Hrvatska narodna banka

BILTEN

IZDAVAČ Hrvatska narodna banka
Direkcija za izdavačku djelatnost
Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb
Telefon centrale: 4564-555
Telefon: 4565-006
Telefaks: 4564-687

WEB ADRESA <http://www.hnb.hr>

Podaci se objavljuju prema kalendaru objavljivanja podataka. Kalendar se objavljuje na web-stranicama Međunarodnoga monetarnog fonda (<http://dsbb.imf.org>).

Molimo korisnike ove publikacije da prilikom korištenja podataka obvezno navedu izvor.

Sve eventualno potrebne korekcije bit će unesene u web-verziju.

Tiskano u 600 primjeraka

ISSN 1331–6036

Hrvatska narodna banka

BILTEN

Zagreb, 2007.

Osnovne informacije o Hrvatskoj

Ekonomski indikatori

	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Površina (u km ²)	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538	56.538,0
Broj stanovnika (u mil.)	4,501	4,554	4,381	4,437	4,443	4,442	4,439	4,442	4,441
BDP (u mil. HRK, tekuće cijene)	137.604	141.579	152.519	165.639	181.231	198.422	214.983	231.349	250.590
BDP (u mil. EUR, tekuće cijene) ^a	19.274	18.673	19.977	22.171	24.468	26.232	28.681	31.263	34.220
BDP po stanovniku (u EUR)	4.282	4.100	4.560	4.997	5.507	5.905	6.461	7.038	7.706
BDP – godišnja stopa rasta (u %, stalne cijene)	2,5	-0,9	2,9	4,4	5,6	5,3	4,3	4,3	4,8
Prosječna godišnja stopa inflacije ^b	5,7	4,0	4,6	3,8	1,7	1,8	2,1	3,3	3,2
Tekući račun platne bilance (u mil. EUR)	-1.308*	-1.311*	-477*	-806*	-2.091*	-1.874*	-1.457*	-1.992*	-2.671*
Tekući račun platne bilance (u % BDP-a)	-6,8*	-7,0*	-2,4*	-3,6*	-8,5*	-7,1*	-5,1*	-6,4*	-7,8*
Izvoz robe i usluga (u % BDP-a)	39,8	40,9	47,1	48,7	45,5	50,1	49,6	48,8	49,6
Uvoz robe i usluga (u % BDP-a)	49,1	49,3	52,3	54,6	56,4	57,9	56,5	55,9	57,3
Inozemni dug (u mil. EUR, na kraju razdoblja) ^c	9.173	10.175*	12.264*	13.609*	15.143*	19.884*	22.933*	25.748*	29.150*
Inozemni dug (u % BDP-a)	47,6	54,5*	61,4*	61,4*	61,9*	75,8*	80,0*	82,4*	85,2*
Inozemni dug (u % izvoza robe i usluga)	119,4	133,1*	130,3*	126,0*	136,1*	151,4*	161,0*	168,6*	171,8*
Otplaćeni inozemni dug (u % izvoza robe i usluga) ^{c,d}	12,3	22,7*	25,0*	27,5*	28,5*	21,0*	22,0*	24,4*	35,0*
Bruto međunarodne pričuve (u mil. EUR, na kraju razdoblja)	2.400	3.013	3.783	5.334	5.651	6.554	6.436	7.438	8.725
Bruto međunarodne pričuve (u mjesecima uvoza robe i usluga, na kraju razdoblja)	3,0	3,9	4,3	5,3	4,9	5,2	4,8	5,1	5,3
Nacionalna valuta: kuna (HRK)									
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 EUR)	7,3291	7,6790	7,5983	7,3700	7,4423	7,6469	7,6712	7,3756	7,3451
Devizni tečaj za 31. prosinca (HRK : 1 USD)	6,2475	7,6477	8,1553	8,3560	7,1457	6,1185	5,6369	6,2336	5,5784
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 EUR)	7,1392	7,5818	7,6339	7,4710	7,4070	7,5642	7,4957	7,4000	7,3228
Prosječni devizni tečaj (HRK : 1 USD)	6,3623	7,1220	8,2874	8,3392	7,8725	6,7044	6,0312	5,9500	5,8392
Saldo proračuna konsolidirane središnje države (u % BDP-a) ^e	-7,1	-7,5	-6,8	-4,9	-6,2	-4,8	-4,0	-3,0
Javni dug (u % BDP-a) ^f	48,7*	49,8*	48,8*	48,6	48,9	49,2	46,6
Stopa nezaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	11,4	13,6	16,1	15,8	14,8	14,3	13,8	12,7	11,2
Stopa zaposlenosti (prema definiciji ILO-a, stanovništvo starije od 15 god.) ^g	47,0	44,8	42,6	41,8	43,3	43,1	43,5	43,3	43,6

^a Izveden iz kunske vrijednosti uz pomoć prosječnoga godišnjega deviznog tečaja HRK/1 EUR.

^b U podacima za razdoblje od 1996. do 1998. godine stopa inflacije mjerena je indeksom cijena na malo, a od 1999. nadalje mjerena je indeksom potrošačkih cijena.

^c Pokazatelji inozemne zaduženosti u razdoblju od 1998. do 2005. godine izvedeni su na bruto načelu, dok pokazatelji za razdoblje do 1997. ne obuhvaćaju: nepodmirene dospjele i obračunate nedospjele kamate, hibridne i podređene instrumente, repo poslove banaka i HNB-a, depozite međunarodnih financijskih institucija u HNB-u te jednostrane učinke sekundarnog tržišta obveznica.

^d Otplate inozemnog duga uključuju otplate glavnice s osnove obveznica, dugoročnih trgovinskih kredita i dugoročnih kredita te ukupne otplate kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja.

^e Ukupni saldo bez kapitalnih prihoda (GFS 1986) od 1999. do 2001. prikazan je na gotovinskom načelu, a nakon toga na modificiranome obračunskom načelu. HAC, HC, HFP i DAB uključeni su od 2001. godine.

^f Javni dug uključuje dug opće države i izdana državna jamstva.

^g Stope zaposlenosti i nezaposlenosti za 1996. godinu odnose se na studeni, a za 1997. godinu na lipanj.

Izvori: DZS; MF; HNB

Sadržaj

Tromjesečno izvješće

Uvod / 3

Potražnja / 6

Inozemna potražnja / 7

Domaća potražnja / 8

Osobna potrošnja / 8

Investicijska potrošnja / 9

Državna potrošnja / 9

Okvir 1. HNB-ova procjena štednje i investicija sektora
opća država / 10

Proizvodnja / 12

Industrija / 12

Trgovina / 13

Građevinarstvo / 14

Ugostiteljstvo / 14

Prijevoz i veze / 14

Tržište rada / 15

Nezaposlenost i zapošljavanje / 15

Zaposlenost / 16

Plaće i troškovi rada / 17

Cijene / 18

Tečaj / 21

Monetarna politika i instrumenti / 23

Monetarno okružje / 23

Korištenje instrumenata monetarne politike / 23

Primarni novac i međunarodne pričuve / 25

Monetarna kretanja / 26

Ukupna likvidna sredstva / 27

Novčana masa / 27

Nemonetarni depoziti / 27

Plasmani / 28

Plasmani banaka središnjoj državi / 29

Inozemna aktiva i pasiva / 29

Tržište novca / 30

Kamatne stope na novčanom tržištu / 30

Kamatne stope poslovnih banaka / 32

Tržište kapitala / 34

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira / 35

Tržište dužničkih vrijednosnih papira / 36

Međunarodne transakcije / 38

Račun tekućih transakcija / 38

Robna razmjena / 39

Okvir 2. Novi faktori svođenja vrijednosti robnog uvoza s
pariteta cif na paritet fob / 42

Račun kapitalnih i financijskih transakcija / 43

Inozemni dug / 44

Okvir 3. Metodološke promjene u izračunu inozemnog
duga te njihov učinak na stanje inozemnog duga i
vrijednosti transakcija u platnoj bilanci RH/ 48

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima / 48

Državne financije / 48

Ostvarenje proračuna / 48

Prihodi konsolidirane opće države / 49

Rashodi konsolidirane opće države / 49

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te
financijskoj imovini i obvezama / 49

Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom načelu /
51

Državni dug RH / 51

Unutarnji dug opće države / 51

Inozemni dug opće države / 52

Statistički pregled

A. Monetarni i kreditni agregati

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati / 56

B. Monetarne institucije

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija / 57

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih
monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po
veličini bilančne aktive / 58

C. Hrvatska narodna banka

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke / 59

D. Banke

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka / 60

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka / 61

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje
države / 63

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih
sektora / 63

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po
institucionalnim sektorima / 64

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka / 64

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka / 65

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka / 65

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca / 66

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka / 66

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka / 67

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod
banaka / 67

Slika D1: Distribucija kredita banaka po
institucionalnim sektorima / 68

Slika D2: Distribucija depozita kod banaka po
institucionalnim sektorima / 68

E. Stambene štedionice

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih
štedionica / 69

F. Instrumenti monetarne politike i likvidnost

- Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 70
- Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke / 71
- Tablica F3: Obvezne pričuve banaka / 72
- Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka / 73

G. Financijska tržišta

- Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule / 74
- Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite u valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima / 75
- Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule / 76
- Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite / 77
- Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja / 78

H. Gospodarski odnosi s inozemstvom

- Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica / 80
- Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge / 81
- Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi / 82
- Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja / 83
- Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja / 84
- Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica / 85
- Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka / 86
- Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost / 87
- Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke / 89

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja / 90

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune / 91

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima / 92

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor / 94

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima / 95

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica / 97

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja / 98

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja / 98

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja / 99

I. Državne financije – izabrani podaci

- Tablica I1: Ukupni prihodi i rashodi konsolidirane središnje države / 100
- Tablica I2: Operacije državnog proračuna / 101
- Tablica I3: Dug središnje države / 102

J. Nefinancijske statistike – izabrani podaci

- Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima / 103
- Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena / 104
- Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće / 104
- Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača / 105

Popis banaka i stambanih štedionica / 107

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke / 108

Kratice i znakovi / 109

Tromjesečno izvješće

Uvod

U realnom sektoru gospodarstva u 2006. godini zabilježena su relativno povoljna kretanja, pa je tako realni rast bruto domaćeg proizvoda ubrzan s 4,3% u 2005. na 4,8% u 2006. godini. Iako razmjerno visoka, godišnja stopa realnog rasta BDP-a koju je Hrvatska ostvarila u 2006. godini zaostaje za realnim rastom gospodarske aktivnosti u gotovo svim naprednim tranzicijskim zemljama koje su ušle u Europsku uniju u posljednjem i preposljednjem valu pridruživanja.

Najznačajniji doprinos rastu gospodarske aktivnosti u 2006. godini dale su investicije u fiksni kapital te osobna potrošnja, dok je negativan doprinos neto inozemne potražnje donekle ublažen oporavkom realnog rasta državne potrošnje. Recentni ekonomski pokazatelji dostupni na mjesečnoj razini potvrđuju da je većina pozitivnih kretanja ostvarenih u prethodnoj godini nastavljena i na početku 2007.¹ Tako fizički pokazatelji rasta u industriji, trgovini i građevinarstvu, ali i anketna istraživanja potrošačkoga i poslovnog optimizma upućuju na jačanje domaće potražnje, dok je inozemna potražnja, prema dostupnim podacima Državnog zavoda za statistiku o robnoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom, ostvarila znatno sporiji rast.

Industrijska proizvodnja bila je u prva četiri mjeseca 2007., prema sezonski prilagođenim podacima, za 7,9% veća nego u istom razdoblju prethodne godine. Pritom je snažan rast ostvaren u gotovo svim glavnim industrijskim grupacijama, posebice u proizvodnji kapitalnih proizvoda i trajnih proizvoda za široku potrošnju, a što je poglavito posljedica jačanja domaće potražnje. Istodobno je nastavljen i trend ubravanja rasta proizvodnosti rada u industriji.

Osim u industriji pozitivna su kretanja zabilježena i u ostalim djelatnostima. Tako je rast realnog prometa u trgovini na malo ubrzan s 4,3% u četvrtom tromjesečju 2006. na 6,8% u prvom tromjesečju ove godine. Kumulativna godišnja stopa rasta djelatnosti građevinarstva u siječnju i veljači ove godine također je dosegla visoku razinu od 10,3%. Pri tome je nešto snažnija aktivnost zabilježena kod radova na zgradama, iako je i kod radova na ostalim građevinama stopa rasta visoka. Neuobičajeno topla zima, osim što se odrazila na intenzitet i obujam izvedenih građevinskih radova, pogodovala je i djelatnosti ugostiteljstva, pa je tako zabilježen visok rast dolazaka i noćenja turista, osobito turista iz inozemstva.

Visok rast proizvodnje i uvoza dobara namijenjenih investicijskoj potrošnji u prvom tromjesečju 2007. upućuju na nastavak jačanja investicijske aktivnosti na početku ove godine. Slične tendencije potvrđuju i stope rasta plasmana banaka poduzećima, koje su još uvijek visoke, a nastavak rasta privatnih investicija na početku godine može se očekivati i na osnovi zabilježenoga snažnog povećanja stambenih kredita stanovništvu.

Kad je riječ o inozemnoj potražnji, valja istaknuti da su, iako najnovije prognoze Europske komisije predviđaju tek

nezatno usporavanje agregatnoga godišnjega realnog rasta BDP-a u državama članicama eurozone u 2007. godini, očekivane stope gospodarskog rasta zemalja značajnih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera za tekuću godinu u pravilu niže od prošlogodišnjih ostvarenja. Ako se spomenute prognoze ostvare, na godišnjoj se razini može očekivati slabljenje inozemne potražnje, pri čemu je ono već zabilježeno u prvom tromjesečju 2007.

Positivna kretanja obilježila su tijekom 2006. i tržište rada. Prema rezultatima posljednje Ankete o radnoj snazi, koja se odnosi na drugo polugodište 2006. godine, smanjio se broj nezaposlenih te istodobno povećao broj zaposlenih osoba. Anketna stopa nezaposlenosti iznosila je u drugom polugodištu 2006. godine 10,5%, a to je, promatrajući 2006. godinu u cjelini, rezultiralo anketnom stopom nezaposlenosti od 11,2%, dakle njezinom najnižom vrijednošću zabilježenom u posljednjih devet godina.

Positivna su kretanja na tržištu rada nastavljena i u prvom tromjesečju te u travnju 2007. godine. Na kraju toga mjeseca stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 15,9% i bila je za 0,8 postotnih bodova manja nego na kraju prošle godine. Smanjenju razine registrirane nezaposlenosti pridonijelo je smanjenje broja novoprijavljenih osoba u evidenciju nezaposlenih Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ali i povećanje broja zaposlenih iz te evidencije. Privremeni podaci DZS-a i podaci o broju osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje upućuju na rast ukupne zaposlenosti – godišnja stopa rasta broja osiguranika HZMO-a u prvom je tromjesečju tako iznosila 2,7%, dok je ukupna zaposlenost, prema privremenim podacima DZS-a, povećana za 1,9%.

Tijekom prva tri mjeseca 2007. došlo je do ubravanja rasta prosječne realne bruto plaće, pri čemu je godišnja stopa njezina rasta dosegla 5,3% što je za 1,1 postotni bod više nego u posljednjem tromjesečju 2006. Godišnja stopa rasta prosječne nominalne bruto plaće isplaćene u razdoblju siječanj – ožujak 2007. iznosila je 7% što je za 0,4 postotna boda više od njezina godišnjeg rasta u razdoblju listopad – prosinac 2006. Kako je ubrzanje godišnje stope rasta prosječne realne bruto plaće u prvom tromjesečju 2007. bilo snažnije od stope rasta prosječne nominalne bruto plaće, ono je posljedica usporavanja godišnjeg rasta indeksa potrošačkih cijena u tom razdoblju. Ukupno gledajući, intenzitet ubravanja rasta nominalnih i realnih bruto plaća može se ocijeniti blagim te trenutačno nije značajan rizik za kretanje inflacije. Tome u prilog govore i dostupni mjesečni pokazatelji koji upućuju na to da se u prvom tromjesečju 2007. godine može očekivati snažniji rast proizvodnosti rada od rasta plaća u industriji, pa će cjenovni pritisci koji dolaze s tržišta rada ostati i nadalje prigušeni.

Relativno visok godišnji rast BDP-a u 2006. ostvaren je u okružju niske inflacije, a takva su kretanja cijena obilježila i prva četiri mjeseca 2007. Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u promatranom je razdoblju tek blago porasla – s 2,0%, ostvarenih u prosincu 2006., na i nadalje niskih, 2,3% u travnju 2007. godine. Promatrajući po komponentama ukupnog indeksa potrošačkih cijena, najveći doprinos (po 0,2 postotna boda) porastu godišnje stope inflacije u travnju 2007. u usporedbi s prosincem 2006. godine dali su rast godišnje stope promjene temeljne inflacije (ponajviše

¹ Prema DZS-ovu kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2007. godinu procjena tromjesečnog obračuna BDP-a za prvo tromjesečje ove godine bit će dostupna 29. lipnja 2007.

zbog porasta cijena odjeće i obuće) te rast godišnje stope promjene cijena poljoprivrednih proizvoda. Temeljna inflacija ostala je pritom viša od ukupne inflacije potrošačkih cijena, a njezina godišnja stopa promjene porasla je s 2,3% u prosincu 2006. na 2,6% u travnju 2007. godine.

Rast godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena usporio se tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine, s 2,0% u prosincu 2006. na 1,5% u travnju 2007. godine. Najveći doprinos tome dalo je smanjenje godišnje stope promjene cijena opskrbe vodom i cijena različitih komunalnih usluga. Nasuprot tome, tijekom promatranog razdoblja došlo je do porasta maloprodajnih cijena naftnih derivata na domaćem tržištu, koji je prouzročen rastom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Nakon snažnog pada u siječnju cijena barela sirove nafte na svjetskom tržištu u sljedeća je tri mjeseca rasla, pri čemu je njezina prosječna cijena 30. travnja dosegla razinu od 65,8 USD što je za 17,2% više od cijene ostvarene na kraju siječnja. Pritisci uvezene inflacije na rast domaće inflacije potrošačkih cijena tijekom prva četiri mjeseca ove godine dolazili su i od povećanja cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu. Cijene sirovina na svjetskom tržištu mjerene HWWI indeksom (bez energije, izražene u američkim dolarima) porasle su tijekom prva četiri mjeseca ove godine za ukupno 10,0%, a posebno izrazit bio je rast cijena željezne rude, industrijskih i poljoprivrednih sirovina te obojenih metala.

Inflacija domaćih cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima također se blago ubrzala, a godišnja stopa promjene cijena tih proizvoda porasla je s 1,9% ostvarenih u prosincu 2006. na 2,3% u travnju 2007. godine. Analizira li se kretanje indeksa proizvođačkih cijena po glavnim industrijskim grupacijama, tijekom spomenutog razdoblja uočava se ubrzanje godišnje stope rasta proizvođačkih cijena trajnih proizvoda za široku potrošnju, intermedijarnih proizvoda i energije. Visokim rastom cijena, na godišnjoj razini, u travnju ove godine isticale su se cijene u proizvodnji metala i vođopskrbi.

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine tečaj kune prema euru samo je blago oslabio (0,5%), a na ostvarenu deprecijaciju tečaja utjecala je, uz sezonski uobičajen rast potražnje za devizama u siječnju, i povećana potražnja poduzeća za devizama u ožujku. Tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja ostvarena je aprecijacija tečaja kune prema euru od 1,0% zbog nešto izrazitije aprecijacije tečaja kune ostvarene krajem travnja i u svibnju. Na aprecijaciju tečaja kune prema euru utjecala je pojačana potražnja za kunama vezana uz uskrсне blagdane te povećana ponuda deviza, kojoj je, među ostalim, pridonio dobar početak turističke sezone i odluke pojedinih banaka majki iz inozemstva o dokapitalizaciji banaka kćeri u Hrvatskoj. Tijekom travnja i svibnja, kao i u prvom tromjesečju, nije bilo potrebe za intervencijom središnje banke na deviznom tržištu, a banke su potrebe za kunskom likvidnošću namirivale na redovitim obratnim repo aukcijama.

Tečaj kune prema američkom dolaru tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine ojačao je za 2,5% zbog slabljenja američkog dolara prema euru na svjetskome deviznom tržištu. Uz nominalnu aprecijaciju prema euru (od 0,5%) i američkom dolaru, tijekom spomenutog je razdoblja ostvarena i

aprecijacija tečaja kune prema funti sterlinga za 1,7% i prema švicarskom franku za 2,9%. Takvo je kretanje tečaja kune rezultiralo aprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnog tečaja kune prema košarici valuta od 1,1% (stanje 31. svibnja 2007. u odnosu na stanje 31. prosinca 2006.).

Indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniran proizvođačkim cijenama pokazuje da je kuna tijekom prvog tromjesečja 2007. godine (ožujak 2007. u odnosu na prosinac 2006.) realno aprecirala prema košarici valuta za 0,4%, dok indeks deflacioniran potrošačkim cijenama upućuje na nešto nižu realnu aprecijaciju kune prema košarici valuta (za 0,2%). Prosječni mjesečni indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune u spomenutom je razdoblju ostvario posve neznačajnu aprecijaciju (za 0,01%), tako da je razlika u ostvarenom intenzitetu između nominalne i realne efektivne aprecijacije tečaja kune rezultat nešto bržeg rasta domaćih cijena u odnosu na inozemne.

Iako je održavanjem stabilnosti cijena tijekom 2006. godine Hrvatska narodna banka ispunila svoj osnovni cilj, nastavak pogoršavanja vanjskih neravnoteža kojima je Hrvatska izložena ponukao je HNB da, s primjenom od siječnja 2007. godine, instrumentima monetarne politike pridoda i instrument upisa obveznih blagajničkih zapisa na rast plasmana poslovnih banaka koji premašuje 12% u 2007. godini. Spomenutim instrumentom, uz djelovanje postojećih instrumenata i mjera, središnja banka nastoji usporiti ekspanzivnu kreditnu aktivnost domaćih banaka financiranu iz inozemnih izvora. U veljači 2007. uklonjeno je kumulativno ograničenje rasta plasmana bez obveze upisa blagajničkih zapisa HNB-a na jedan postotni bod mjesečno, dok je godišnji rast plasmana bez obveze upisa blagajničkih zapisa bio zadržan na 12%. Tom je izmjenom poslovnim bankama omogućena veća fleksibilnost kreditnog rasta uvažavajući sezonsko kretanje plasmana tijekom godine.

Tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine zabilježeno je usporavanje rasta plasmana banaka, pri čemu je, ako se isključiti utjecaj tečaja, u travnju 2007. godine rast plasmana iznosio 6,2% u usporedbi s prosincem prethodne godine, dok je u travnju 2006. godine spomenuti pokazatelj bio za 1,8 postotnih bodova viši. U strukturi plasmana banaka došlo je do usporavanja rasta plasmana poduzećima, iako su u ožujku realizirani veliki krediti za sanaciju brodogradilišta uz jamstva Ministarstva financija, dok se rast plasmana stanovništvu nije znatnije promijenio. Iako su prvi upisi obveznih blagajničkih zapisa HNB-a izvršeni u travnju i svibnju 2007. godine, upisani iznosi bili su simbolični.

Monetarno okružje tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine, kao što je već istaknuto, nisu obilježili izraženi pritisci na kretanje tečaja kune prema euru što je omogućilo HNB-u da primarni novac kreira isključivo uz pomoć redovitih obratnih repo operacija s trezorskim zapisima MF-a, za razliku od istog razdoblja 2006. godine kad je središnja banka kunsku likvidnost kreirala prije svega otkupom deviza od poslovnih banaka. Na repo aukcijama bile su prihvaćene sve pristigle ponude uz nepromijenjenu graničnu stopu od 3,5%. Likvidnost banaka bila je povoljna i stabilna.

Podaci o kretanju obvezne pričuve u prvih pet mjeseci 2007. pokazuju da je kunska obvezna pričuva poslovnih ba-

naka kontinuirano rasla, dok je devizna obvezna pričuva, nakon početnog rasta u prvom tromjesečju 2007. godine, u travnju i svibnju stagnirala, što znači da je rast kunskih izvora sredstava bio brži od rasta deviznih izvora sredstava. Tome je pridonijela i prilagodba poslovanja banaka odredbama izmijenjene odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Naime, uključivanje kunskih obveza s valutnom klauzulom u osnovicu za obračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja u listopadu 2006. godine potaknulo je banke na značajno restrukturiranje svoje pasive. Poslovne banke uspjele su velik dio svojih kunskih obveza s valutnom klauzulom zamijeniti "čistim" kunskim obvezama i tako na kraju ožujka ove godine dosegnuti propisanu minimalnu likvidnost.

Granična obvezna pričuva je, nakon snažnog rasta u prvom tromjesečju, stagnirala u travnju i jako opala u svibnju. Kretanje granične obvezne pričuve posljedica je znatnog pada inozemnog duga banaka, čemu su pridonijeli i značajni iznosi s osnove dokapitalizacija. Nastavak kreditne aktivnosti domaćih poslovnih banaka, uz priljeve od dokapitalizacija, omogućio je i rast štednih i oročenih depozita.

Kunski i devizni štedni i oročeni depoziti ukupno su tijekom prvog tromjesečja ove godine povećani za 4,4 mlrd. kuna ili za 3,3%. Povećanju deviznih depozita kod poslovnih banaka najviše je pridonijelo povećanje deviznih depozita stanovništva, dok je rast kunskih nemonetarnih depozita gotovo u potpunosti rezultat rasta depozita poduzeća te depozita ostalih bankarskih institucija. Rast domaćih izvora nastavljen je i na početku drugog tromjesečja. Tako su kunski nemonetarni depoziti u travnju povećani za još 0,5 mlrd. kuna te su na kraju mjeseca dosegli 47,2 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta bila je i nadalje visoka i iznosila je 45,7%. S povećanjem od 0,2 mlrd. kuna devizni su depoziti na kraju travnja dosegli 90,9 mlrd. kuna, a njihova se godišnja stopa rasta, djelomično i zbog utjecaja baznog razdoblja, povećala na 11,3%. Zahvaljujući spomenutim kretanjima, ukupna likvidna sredstva (M4) povećana su tijekom prva četiri mjeseca ove godine za 4,6 mlrd. kuna ili za 2,5%. Na kraju travnja M4 dosegao je razinu od 187,1 mlrd. kuna, a njegova godišnja stopa rasta bila je visoka i iznosila je 20,6%.

Uz razmjerno solidan rast ostvaren u realnom sektoru gospodarstva, rast zaposlenosti i pad nezaposlenosti, nisku inflaciju te stabilan tečaj, valja upozoriti na negativna kretanja u vanjskom sektoru – nastavak rasta inozemnog zaduživanja te s njime povezanog pogoršanja relativnih pokazatelja zaduženosti i produbljanja manjka na tekućem računu platne bilance Hrvatske. Tako je bruto inozemni dug na kraju ožujka 2007. godine dosegao 29,8 mlrd. EUR što je u odnosu na kraj 2006. godine porast od 2,2% ili za 0,6 mlrd. EUR. Pritom su se neto transakcije (razlika između novog zaduživanja u inozemstvu i otplata glavnice i kamata) povećale za 716 mil. EUR, dok su međuvalutne promjene rezultirale (statističkim) smanjenjem inozemnog duga za 68 mil. EUR.

Prije no što se ukaže na doprinose pojedinih domaćih sektora rastu ukupnoga inozemnog duga valja istaknuti da su od ovog broja Biltena HNB-a u statistiku inozemnog duga uvedene metodološke promjene vezane za način izračuna

stanja obračunate nedospjele kamate. Osim toga, u stanje duga uključene su obračunate nedospjele kamate i kašnjenja kamata (nepodmirene dospjele kamate) s osnove svih instrumenata, dok se prije ovakva procjena nije radila za hibridne i podređene instrumente banaka, gotovinu i depozite te repo poslove. Istodobno isključene su obračunate nedospjele kamate i kašnjenja kamata s osnove obveznica koje su izdane u inozemstvu, a u vlasništvu su rezidenata. Pritom je serija stanja inozemnog duga revidirana od kraja 1999. godine.

Na daljnji rast inozemnog duga u prva tri mjeseca 2007. godine najviše je utjecalo povećanje inozemnih obveza ostalih domaćih sektora (većinom trgovačka društva). Poglavitito su tome pridonijela ostala trgovačka društva i nebankarske financijske institucije. Za razliku od njih, banke su znatno usporile prirast svojih inozemnih obveza što se dijelom može povezati s pooštrenim mjerama HNB-a kojima se ograničava godišnji rast plasmana poslovnih banaka koji ne podliježe upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a te s troškovima izdvajanja granične obvezne pričuve, a dijelom i s nastavkom preusmjeravanja pravnih osoba, klijenata banaka, na izravno zaduživanje u inozemstvu. Kao dodatni izvor financiranja kreditne aktivnosti banaka poslužila su sredstva od dokapitalizacija, pri čemu se visoki iznos dokapitalizacija u prvom tromjesečju 2007. godine uglavnom odnosi na Zagrebačku banku d.d. Snažan pad inozemne pasive banaka zabilježen je i u travnju. Što se tiče sektora država, on je i početkom 2007. nastavio smanjivati svoje inozemne obveze, ponajviše tako što je otplatio redoviti dio duga Londonskom klubu i plaćao kamate na međunarodna izdanja državnih obveznica.

Kao što je već istaknuto, uz porast inozemnog duga u prvom se tromjesečju 2007. nastavio produbljavati i manjak na tekućem računu platne bilance. Na godišnjoj je razini ukupni manjak po tekućim transakcijama tako porastao za 4,7%, i to ponajviše zbog daljnjeg povećanja manjka u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a manjim dijelom zbog smanjenja viška na računu tekućih transfera. S druge strane, poboljšao se saldo u međunarodnoj razmjeni usluga i na računu faktorskih dohodaka.

Rast vanjskotrgovinskog manjka uglavnom je posljedica vidnog usporavanja rasta ukupnoga robnog izvoza (nakon godišnjeg rasta od 32,7% zabilježenog u prvom tromjesečju 2006. rast izvoza u prvom tromjesečju 2007. usporio se na samo 1,7%). Usporavanje rasta izvoza velikim je dijelom proizašlo iz pada izvoza ostale transportne opreme (većinom brodova) te nafte i naftnih derivata, koji su u prvom tromjesečju 2006. bili glavni činitelji snažnoga godišnjeg rasta izvoza. Ipak, znatno se smanjio i izvoz nekih drugih odsjeka, poglavito električne energije te ribe i prerađevina.

Godišnji se rast uvoza također usporio (u prvom tromjesečju 2007. iznosio je 8,5%, a u istom razdoblju prethodne godine 25,0%), no ipak manje nego izvoza, što se uglavnom može povezati sa smanjenim uvozom nafte i naftnih derivata. Padu vrijednosti uvoza nafte i naftnih derivata pridonio je, uz smanjenu količinu, i pad uvoznih cijena toga energenta. Osim toga, znatno se smanjio i uvoz nekih drugih odsjeka, poput zemnoga i industrijskog plina, no to je u znatnoj mjeri nadomješteno pojačanim uvozom cestovnih vozila, željeza i čelika te brodova.

U prvom se tromjesečju 2007. smanjio negativan saldo

faktorskih dohodaka na računu tekućih transakcija platne bilance za više od trećine u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, uglavnom zbog snažnog rasta prihoda. Udvostručenje prihoda u usporedbi s prvim tromjesečjem 2006. rezultat je rasta prihoda od naknada zaposlenima, potom prihoda koje središnja banka ostvaruje ulaganjem međunarodnih pričuva te zadržane dobiti koju su ostvarili domaći vlasnici stranih trgovačkih društava. Kad je riječ o rashodima, njihovu su rastu najviše pridonijela povećana plaćanja kamata s osnove akumuliranoga i novonastaloga inozemnog duga. Pritom valja istaknuti da je pokazatelj tereća otplate inozemnog duga izražen udjelom otplate inozemnog duga u izvozu robe i usluga drastično pogoršan već tijekom 2006., pa je te godine dosegnuo 37,9% što odgovara iznimno visokom godišnjem porastu od 11,2 postotna boda, a rezultat je naglašenoga godišnjeg rasta otpлата dugoročnih kredita koje su primile banke i ostali domaći sektori.

Što se tiče kretanja na kapitalnom i financijskom računu platne bilance, valja istaknuti iznimno snažan rast neto inozemnih izravnih ulaganja, koja su u prva tri mjeseca 2007. godine iznosila 1,1 mlrd. EUR. To je većinom rezultat znatnih dokapitalizacija banaka. Na računu portfeljnih ulaganja u prvom je tromjesečju 2007. godine zabilježen neto odljev financijskih sredstava u iznosu od 0,2 mlrd. EUR kao rezultat rasta inozemne imovine i smanjenja obveza domaćih sektora. Taj je neto odljev vidno smanjen na godišnjoj razini uglavnom zbog toga što je sektoru država na naplatu dospjelo znatno manje obveza po obveznicama izdanim na inozemnom tržištu nego što je to bio slučaj u prva tri mjeseca 2006. Rastu inozemne imovine s osnove portfeljnih ulaganja uvelike je pridonijelo intenziviranje ulaganja investicijskih fondova u inozemne vrijednosne papire.

S rastom obveza domaćih sektora na osnovi ostalih ulaganja, uz istodobno smanjenje njihove inozemne imovine, u prva je tri mjeseca 2007. ostvaren neto priljev financijskih sredstava u iznosu od 1,2 mlrd. EUR što je upola manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Manji neto priljev kapitala uglavnom je rezultat smanjenja rasta obveza banaka uz istodobno znatno manje povlačenje gotovine i depozita iz inozemstva.

Međunarodne su se pričuve u prva tri mjeseca 2007. prema platnobilančnim podacima, koji isključuju međuvalutne promjene, povećale za 0,8 mlrd. EUR što je dosad najveći zabilježeni porast pričuva u jednom tromjesečju. Spomenuti je rast proizašao iz povećanih izdvajanja devizne obvezne pričuve, uključujući graničnu obveznu pričuvu, te devizne intervencije s kraja 2006., čiji je monetarni učinak zabilježen u siječnju 2007. Suprotan učinak na kretanje pričuva imala je prodaja deviza MF-u. Prema podacima monetarne statistike, koji uključuju međuvalutne promjene, međunarodne su pričuve na kraju ožujka 2007. dosegnule 9,5 mlrd. EUR. Zahvaljujući snažnom rastu međunarodnih pričuva, indeks pritisaka na devizno tržište zadržao se tijekom promatranog razdoblja unutar uobičajenih granica što ne upućuje na poteškoće u međunarodnim plaćanjima.

U prvom tromjesečju 2007. godine nastavljena su pozitivna fiskalna kretanja na razini konsolidirane opće države. Ukupni prihodi uvećani su na godišnjoj razini za 11,2%, čemu je najviše pridonio rast prihoda od poreza na dodanu

vrijednost, socijalnih doprinosa te administrativnih taksa. Istodobno je godišnje povećanje rashoda bilo umjereno (7,3%) što je odraz rasta socijalnih naknada (među ostalim uključuju mirovine i izdatke za zdravstvo), rashoda za naknade zaposlenima te rashoda za korištenje dobara i usluga.

Neto operativni saldo (GFS 2001) konsolidirane opće države u promatranom je razdoblju bio pozitivan, no nedovoljan kako bi se njime financirala snažna investicijska aktivnost države. Država se stoga, da bi osigurala dodatna financijska sredstva, morala zaduživati.

Dug konsolidirane opće države iznosio je na kraju ožujka 2007. godine 104,2 mlrd. kuna što je za 1,7 mlrd. kuna više nego na kraju prethodne godine te je u potpunosti rezultat zaduživanja na domaćem financijskom tržištu. Brži rast duga u prvom tromjesečju ove godine od rasta zabilježenog u prva tri mjeseca 2006. ponajprije je rezultat višestruko manjih otpлата s osnove inozemnog duga, a dijelom i blagog slabljenja tečaja kune prema euru i jenu, što je djelovalo na knjigovodstveno uvećanje duga iskazanog u kunama.

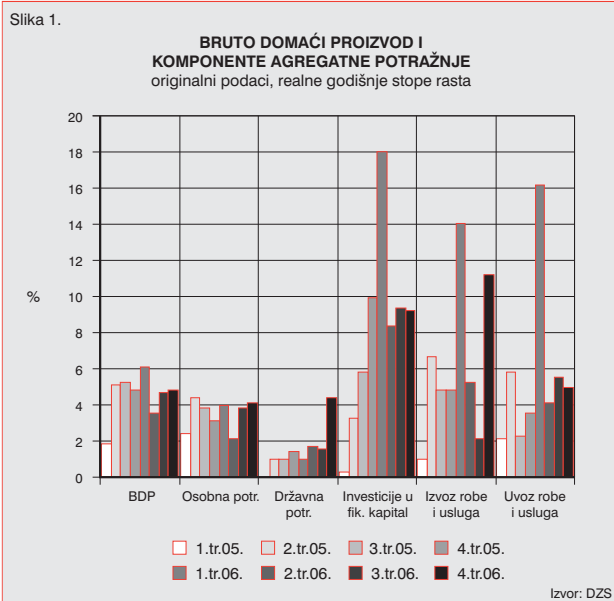
Domaće tržište kapitala tijekom prva četiri mjeseca 2007. obilježio je izrazito snažan rast cijena i likvidnosti većine dionica, potaknut ponajviše snažnim rastom imovine institucionalnih ulagača, a posebice dioničkih i mješovitih investicijskih fondova, uz istodobni nedostatak novih izdanja dionica na tržištu. Vrijednost burzovnog indeksa CROBEX na kraju travnja 2007. dosegla je svoju do tada najvišu zabilježenu razinu od 4613 bodova, dok se tržišna kapitalizacija dionica u odnosu na kraj prosinca 2006. povećala za 52%, te je na kraju travnja 2007. iznosila 300 mlrd. kuna. Posebno značajan događaj za hrvatsko tržište kapitala bio je konačni dovršetak procesa pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj u ožujku 2007., čime je Zagrebačka burza postala središnje mjesto trgovanja vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

Potražnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a godišnji se realni rast BDP-a ubrzao s 4,3%, koliko je iznosio u 2005., na 4,8% u 2006. godini². Najznačajniji doprinos rastu gospodarske aktivnosti u 2006. godini dale su investicije u fiksni kapital (3,2 postotna boda ili za 1,8 postotnih bodova više nego u prošloj godini). Uz pojačanu investicijsku aktivnost, tijekom 2006. godine kao značajan pokretač ukupne ekonomske aktivnosti istaknula se i osobna potrošnja, čiji je doprinos realnom rastu BDP-a zadržan na razini iz 2005. godine (2,1 postotni bod). Godišnji rast državne potrošnje ubrzao se u 2006. godini te je ta potrošnja pridonijela oporavku finalne potrošnje. U suprotnom je smjeru djelovala neto inozemna potražnja, čiji je negativan doprinos realnom rastu BDP-a iznosio -1,1 postotni bod što je poglavito rezultat snažnijeg rasta uvoza robe i usluga od rasta njihova izvoza ostvaren tijekom 2006. godine.

Iako razmjerno visoka, godišnja stopa realnog rasta BDP-a koju je Hrvatska ostvarila u 2006. godini zaostaje za

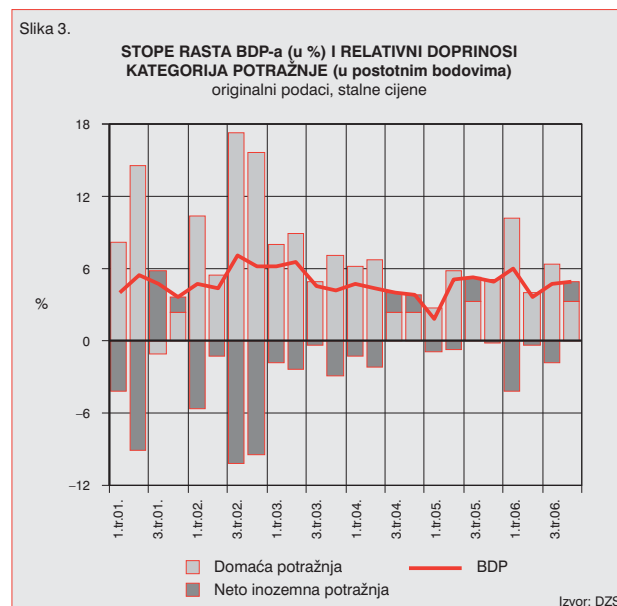
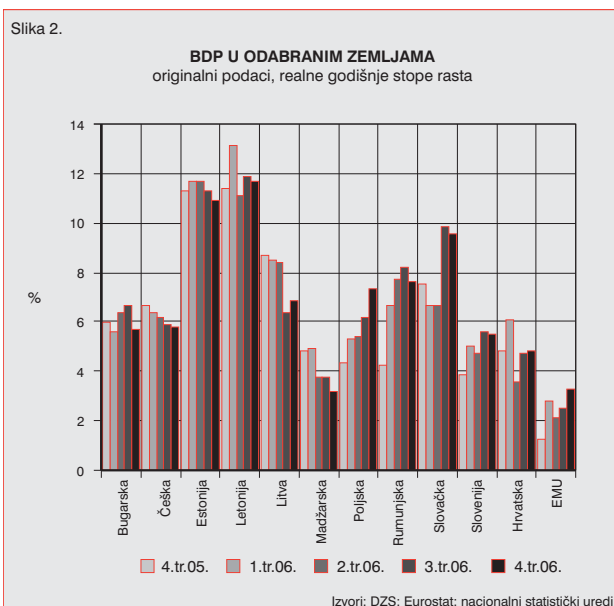
² Podaci DZS-a o BDP-u za 2005. i 2006. godinu privremeni su i zasnivaju se na procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a.

zički pokazatelji rasta u industriji, trgovini i građevinarstvu upućuju na jačanje domaće potražnje, dok je inozemna potražnja, prema dostupnim podacima DZS-a o robnoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom, znatno sporije rasla.

Inozemna potražnja

U posljednja tri mjeseca 2006. godine ostvaren je iznimno snažan realni rast izvoza robe i usluga na godišnjoj razini (11,2%). Navedeni rast izvoza, potaknut jačanjem inozemne potražnje za investicijskim i potrošačkim dobrima, nadmašio je rast ostalih komponenata agregatne potražnje i tako je pridonio formiranju domaće proizvoda 4,8 postotnih bodova, koliko je iznosio i rast ukupnog BDP-a u 2006. godini. S druge strane, realni godišnji rast uvoza robe i usluga bio je u četvrtom tromjesečju 2006. više nego upola manji u usporedbi s rastom ukupnog izvoza, pa je neto učinak međunarodne razmjene na gospodarski rast bio pozitivan. Neto inozemna potražnja u četvrtom je tromjesečju 2006. godine ta-

realnim rastom gospodarske aktivnosti koju su ostvarile gotovo sve napredne tranzicijske zemlje koje su ušle u Europsku uniju u posljednjem i preposljednjem valu pridruživanja. S obzirom na daljni rast relativnih pokazatelja inozemne zaduženosti i produbljanje manjka na tekućem računu platne bilance u 2006., takva kretanja pokazuju da inozemna štednja koja je dotekla u Hrvatsku u proteklih nekoliko godina nije korištena učinkovito, pa je, umjesto da bude uložena u aktivnosti koje će poslužiti kao podloga za brže podizanje konkurentnosti i povećanje izvoza te dostizanje ekonomskog standarda razvijenijih zemalja, posredovanjem domaćih poslovnih banaka većinom usmjerena u neproduktivnu potrošnju.

Ekonomski pokazatelji dostupni na mjesečnoj razini potvrđuju da je većina relativno pozitivnih kretanja ostvarenih u prethodnoj godini nastavljena i na početku 2007.⁵ Tako fi-

ko pridonijela realnom rastu BDP-a značajnih 1,6 postotnih bodova.

Tijekom prvog tromjesečja 2007. može se očekivati znatno umjereniji godišnji rast izvoza robe i usluga u odnosu na posljednje tromjesečje prošle godine, uz nastavak rasta ukupnog uvoza. Promatrajući kretanja u razmjeni robe, valja istaknuti da najnoviji nominalni podaci DZS-a o robnoj razmjeni (sezonski prilagođene serije kunskih vrijednosti robnog izvoza i uvoza) upućuju na slabljenje inozemne potražnje. Pritom treba ipak imati na umu da rast uvoza, među ostalim, dijelom odražava i porast potražnje za investicijskim dobrima te posebice dobrima namijenjenim širokoj potrošnji, a to je, prema istraživanju provedenom u veljači, na tragu snažnog povećanja poslovnog optimizma zabilježenog u proizvodnji, graditeljstvu te prijevozu i uslugama. Kad je riječ o uslugama, nominalni podaci iz platne bilance upućuju na snažan godišnji rast izvoza usluga što je ponajprije pokazatelj pozitivnih kretanja u turizmu. S druge strane, ukupan uvoz usluga u prvom tromjesečju 2007. na godišnjoj je razini

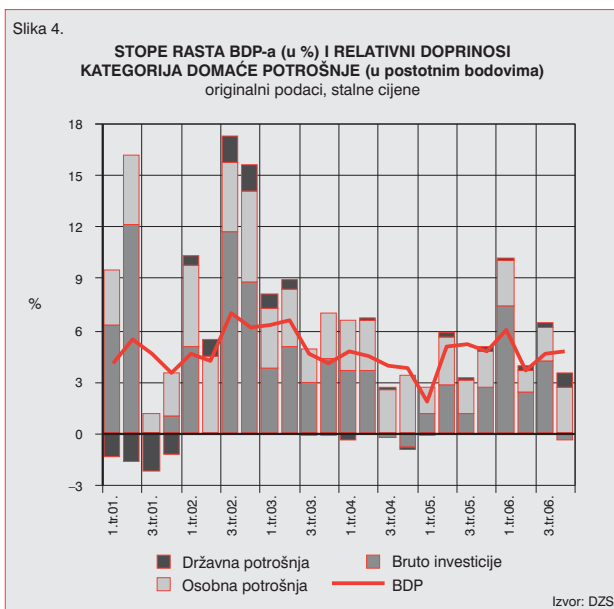
⁵ Prema DZS-ovu kalendaru objavljivanja statističkih podataka za 2007. godinu, procjena tromjesečnog obračuna BDP-a za prvo tromjesečje ove godine bit će dostupna 29. lipnja 2007.

smanjen što bi se trebalo pozitivno odraziti na doprinosi neto izvoza usluga formiranju BDP-a.

Domaća potražnja

Promjene u domaćoj potražnji zabilježene u posljednjem tromjesečju 2006. godine (ponajprije nastavak ubrzanja rasta osobne potrošnje i investicija u fiksni kapital) objašnjavaju oko dvije trećine rasta ukupnog BDP-a ostvarenog u tom razdoblju. Pritom je državna potrošnja ostvarila svoj naj snažniji godišnji rast u posljednje četiri godine, pridonijevši dinamici ukupne gospodarske aktivnosti gotovo cijeli postotni bod. Nasuprot navedenim kretanjima, kod kategorije promjene zaliha⁴ zabilježeno je veliko smanjenje na godišnjoj razini.

Kretanja i doprinosi koji su obilježili četvrto tromjesečje uvelike vrijede i za ostvarenja na razini cijele 2006. godine. Naime, u tom su razdoblju bruto investicije bile glavni pokretači ukupnoga gospodarskog rasta, a veličinom doprinosa

slijedila ih je osobna potrošnja. Pozitivan doprinos rasti BDP-a dala je i državna potrošnja, dok je doprinos neto inozemne potražnje bio negativan.

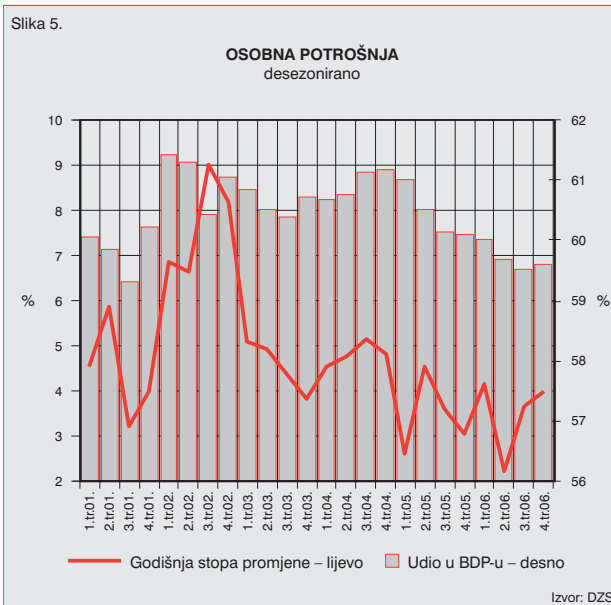
Nastavak pozitivnih kretanja u pojedinim segmentima domaće potražnje može se očekivati i početkom ove godine, na što upućuju dostupni fizički i financijski podaci te anketna istraživanja potrošačkoga i poslovnog optimizma.

Osobna potrošnja

Rast osobne potrošnje ubrzan je s 3,9% u trećem na 4,1% u posljednjem tromjesečju 2006. godine. Raspoloživi mjesečni pokazatelji koji navješćuju kretanje osobne potrošnje na početku 2007. uglavnom upućuju na nastavak rasta osobne potrošnje tijekom prvog tromjesečja.

Rast realnog prometa u trgovini na malo u prva tri mjesec

⁴ Promjena zaliha uključuje i statističku diskrepanciju koja proizlazi iz neusklađenosti metodoloških pristupa obračuna bruto domaćeg proizvoda.

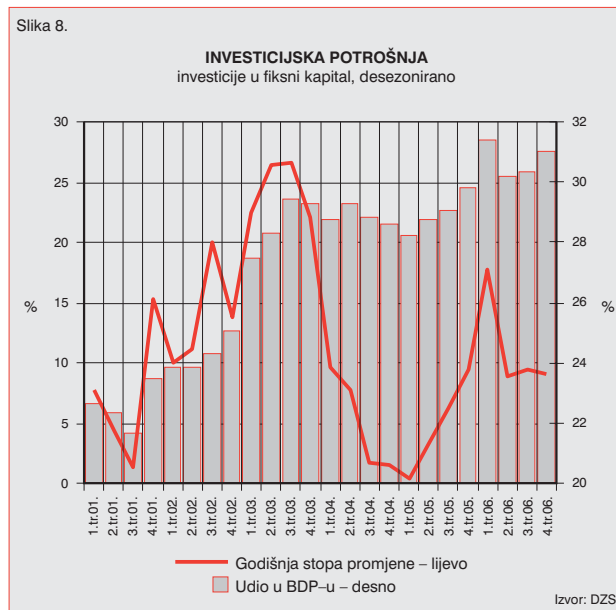
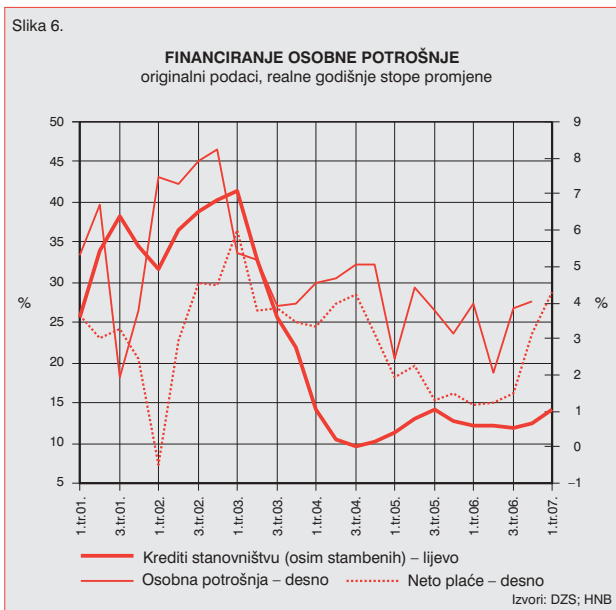
ca 2007. ubrzao se u odnosu na ostvarenje za četvrto tromjesečje 2006. godine (4,3% prema desezoniranim podacima, na godišnjoj razini) i iznosi 6,8% što je u skladu sa snažnim rastom prihoda od poreza na dodanu vrijednost u istom razdoblju. Fizički obujam proizvodnje, kao i nominalni uvoz trajnih i netrajnih proizvoda za široku potrošnju također su jako porasli, što dodatno potvrđuje jačanje ovog segmenta domaće potražnje.

Promjene u glavnim redovitim i neredovitim izvorima financiranja osobne potrošnje ne daju jednoznačne signale o rastu osobne potrošnje u prvom tromjesečju 2007. godine. S jedne strane, njezinu bi rastu mogli pridonijeti porast bankovnih plasmana, rast transfera države i usklađivanje mirovina, dok bi na smanjenje osobne potrošnje moglo djelovati usporavanje rasta mase plaća.

Godišnji realni rast bankovnih plasmana stanovništvu bez stambenih kredita u posljednjem je tromjesečju 2006. (13,2% prema prosječnom stanju kredita u tom razdoblju) bio brži nego u trećem tromjesečju (12,7%), a ubrzanje je nastavljeno i u prvom tromjesečju 2007. kad je ostvarena godišnja stopa njihova realnog rasta od 15,3%. Snažan rast transfera države stanovništvu krajem 2006., uključujući i drugu tranšu isplate duga umirovljenicima u prosincu, kao i isplata božićnica umirovljenicima u prosincu 2006., uz već spomenuto kretanje bankovnih plasmana, mogli bi osnažiti osobnu potrošnju. I redovito polugodišnje usklađivanje mirovina⁵, realizirano u ožujku ove godine (1,3% za mirovine koje se isplaćuju od siječnja 2007.), iako manje od prošlogodišnjih usklađivanja, zbog niske inflacije rezultiralo je realno većim isplata te stoga također može imati pozitivne učinke na dinamiku osobne potrošnje.

S druge strane, početak 2007. bio je obilježen nešto umjerenijim rastom zaposlenosti u odnosu na kraj prošle go-

⁵ Usklađivanje rasta mirovina provodi se od 2004. godine prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 30/2004.). Prema novom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 92/2005.), koji je stupio na snagu 31. prosinca 2005., polugodišnje usklađivanje mirovina provodi se prema prosječnoj polugodišnjoj stopi promjene indeksa potrošačkih cijena i prosječne bruto plaće.

dine⁶ što je, uz stabilan rast realnih neto plaća od 3,5%, rezultiralo blagim usporavanjem rasta mase plaća. Takva kretanja na tržištu rada potvrđuju i podaci o broju osiguranih osoba (podaci HZMO-a), koji se smatraju pouzdanijim kratkoročnim pokazateljem dinamike zaposlenosti.

Povećanje optimizma kod potrošača glede njihove vlastite financijske situacije te opće ekonomske situacije u zemlji u idućih godinu dana, uz pozitivna očekivanja glede razine nezaposlenosti u istom razdoblju, pridonijelo je znatnom povećanju indeksa pouzdanja potrošača u razdoblju od siječnja do travnja ove godine. U skladu s navedenim mogu se očekivati povoljna kretanja u potrošnji kućanstava i u sljedećim mjesecima.

Investicijska potrošnja

Najintenzivniji rast tijekom 2006. zabilježen je kod inves-

ticija u fiksni kapital, čiji je obujam, osim u drugom tromjesečju, tijekom prethodne godine neprestance rastao. Tako se godišnji rast investicija u fiksni kapital, koje čine najveći dio ukupnih bruto investicija, nakon rasta od 18,1% u prvom tromjesečju, usporio u drugom tromjesečju na 8,4%, a njihov se rast ponovo ubrzao za gotovo cijeli postotni bod u trećem tromjesečju i zadržao se na razini od 9,2% u posljednjem tromjesečju 2006. godine. Navedena kretanja uglavnom odražavaju utjecaj intenziviranja realne investicijske aktivnosti u privatnom sektoru (ponajviše u području građevinarstva) koja je potpuno nadoknadila realno smanjenje javnih investicija u 2006. godini.

Iznimno snažan rast proizvodnje i uvoza dobara namijenjenih investicijskoj potrošnji u prvom tromjesečju 2007. upućuje na nastavak rasta investicijske aktivnosti na početku ove godine. Tijekom prva dva mjeseca 2007. godine zabilježena su tako pozitivna kretanja u djelatnosti građevinarstva, posebice kod radova na zgradama. To je u skladu sa zamjetnim godišnjim rastom stambenih kredita, koji u promatranom razdoblju premašuje razinu od 30,0%. Veća razina planiranih investicija stanovništva u nekretnine na početku godine u odnosu na kraj prošle godine (prema anketi pouzdanja potrošača) dodatno upućuje na pozitivne trendove i rast privatnih ulaganja u stanogradnji. Nastavak rasta privatnih investicija na početku godine može se očekivati i na osnovi snažnoga kreditiranja poduzeća u prva dva mjeseca 2007. (više od 20%, izraženo na godišnjoj razini). Uz kredite, poduzeća su se intenzivno koristila i dodatnim izvorima financiranja.

Što se tiče javnih investicija, prema dostupnim podacima Ministarstva financija, oporavak dinamike državnih kapitalnih ulaganja koji je započeo krajem 2006. nastavljen je u prvom tromjesečju 2007. godine, i to po visokim stopama rasta što dijelom odražava i učinke baznog razdoblja.

Državna potrošnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a u posljednjem tromjesečju 2006. državna potrošnja bila je za 4,4% veća nego u istom razdoblju godinu prije što je najsnažniji

6 Podaci DZS-a o zaposlenosti za veljaču i ožujak 2007. su privremeni. Konačni podaci bit će objavljeni u travnju 2008. godine.

Okvir 1. HNB-ova procjena štednje i investicija sektora opća država

Sagledavanje odnosa štednje i investicija, odnosno ključnih promjena u procesu stvaranja i financiranja manjka, jedan je od osnovnih elemenata ekonomske analize. Odnos štednje i investicija prijeko je potrebna sastavnica i za izradu projekcije monetarne politike Hrvatske narodne banke. Uvažavajući važnost i potrebu široke primjene tih pokazatelja, kao negativnu valja istaknuti činjenicu da statistika nacionalnih računa u Hrvatskoj još nije potpuna te da, posljedično, još ne postoje službeni statistički podaci o raspoloživom nacionalnom dohotku i njegovoj raspodjeli, pripadajući sektorski računi, kao ni kapitalni i financijski računi koji pobliže opisuju izvore financiranja finalne potrošnje i investicija.

Podaci koji služe kao podloga za procjenu odnosa štednje i investicija podložni su brojnim promjenama i revizijama koje mijenjaju intenzitet, a katkad i smjer promatrane veličine. Tako, primjerice, objava konačnih podataka o BDP-u redovito rezultira znatnim izmjenama ovog agregata i njegovih komponenata. Statistika platne bilance također se kontinuirano revidira na osnovi novoprikupljenih i obrađenih informacija. Najveća metodološka promjena vezana uz problem procjene štednje i investicija odnosi se na statistiku državnih financija, odnosno na napuštanje

metodologije zasnovane na uputama iz tzv. statistike državnih financija iz 1986. godine (engl. *Government Financial Statistics* ili, skraćeno: *GFS 1986*) i prelazak na metodologiju *GFS 2001*.

Metodologija *GFS 2001* je, u skladu s promjenama sustava nacionalnih računa iz 1993. (engl. *System of National Accounts* ili skraćeno: *SNA 1993*), u statistiku državnih financija uvela pojam kapitalnih transfera, u što se uključuju transakcije prijenosa imovine bez (novčane ili nenovčane) naknade⁷. No, reklasifikacija podataka na osnovi nove metodologije rezultirala je i znatnim smanjenjem stavke državnih rashoda nazvane "Korištenje (kupnja) dobara i usluga". S obzirom na to da se kapitalni transferi ne uključuju, a kupnja dobara i usluga uključuje u finalnu potrošnju države, uvođenje nove metodologije rezultiralo je manjom iskazanom finalnom potrošnjom države.

Složenost problema procjene odnosa štednje i investicija dodatno opterećuju različite definicije i različit statistički obuhvat sektora država, pri čemu u praksi procjenitelj treba odlučiti koje će se gospodarske jedinice uključiti u definiciju i statistički obuhvat države, a koje se neće uključiti.

U Hrvatskoj tako zasad postoje tri definicije sektora država. Definicija sektora opća država razvijena u Ministarstvu financija RH zasnovana je na statistici *GFS 2001* i relativno je uska. Sustav izvješćivanja koji služi kao podloga za formiranje podataka o državi tako ne uključuje brojne

Tablica 1. Procjena štednje i investicija sektora opća država

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
(1) Bruto raspoloživi dohodak ^a (5+16)	36.212	38.110	42.026	45.512	51.052
(2) Naknade zaposlenima	22.551	24.625	25.874	26.950	28.350
(3) Korištenje dobara i usluga	9.773	9.494	9.679	10.876	13.302
(4) Potrošnja dugotrajne imovine: dugotrajna imovina	0	0	0	0	0
(5) Finalna potrošnja ^a (2+3+4)	32.324	34.119	35.553	37.827	41.652
(6) Prihodi	82.896	89.315	96.427	103.101	112.282
(7) Rashodi	81.319	87.296	94.287	100.511	107.708
(8) Kapitalni transferi (primljeni) (9+10)	3	5	9	29	133
(9) Kapitalne pomoći (primljene, uključujući neobv. kap. prijenose)	1	3	6	26	131
(10) Porezi na posjed, nasljedstvo i poklone	2	2	2	2	2
(11) Kapitalni transferi (izdaci) (12+13)	2.314	1.978	4.342	5.124	4.959
(12) Kapitalne pomoći (izdaci)	86	349	536	888	721
(13) Razni ostali rashodi – kapitalni	2.227	1.629	3.805	4.236	4.238
(14) Tekući prihodi (6–8)	82.892	89.309	96.418	103.072	112.149
(15) Tekući rashodi (7–11)	79.005	85.318	89.945	95.387	102.749
(16) Štednja (bruto) (14–15)	3.888	3.992	6.473	7.685	9.400
(17) Neto kapitalni transferi (8–11)	-2.310	-1.973	-4.333	-5.095	-4.826
(18) Nabava dugotrajne nefinancijske imovine (18+19+20+21)	7.917	10.398	11.360	9.924	10.347
(19) nabava dugotrajne imovine	7.549	10.078	10.928	9.437	9.602
(20) nabava zaliha	0	0	0	0	1
(21) nabava pohranjenih vrijednosti	72	7	8	7	8
(22) nabava neproizvedene imovine	296	313	424	480	736
(23) Prodaja dugotrajne nefinancijske imovine (23+24+25+26)	652	734	865	865	1.272
(24) prodaja dugotrajne imovine	478	535	557	537	858
(25) prodaja zaliha	0	0	0	0	81
(26) prodaja pohranjenih vrijednosti	0	0	0	0	0
(27) prodaja neproizvedene imovine	174	198	308	328	333
(28) Investicije (bruto) (18–22–23+27)	7.143	9.550	10.379	8.907	8.672
(29) Neto nabava neproizvedene nefinancijske imovine (22–27)	122	115	116	152	403
(30) Neto financiranje (16+17-28-29)	5.688	7.646	8.354	6.470	4.501
(31) Razlika između štednje i investicija (16–28) izraženo u postotku BDP-a	-3.256 -1,8	-5.558 -2,8	-3.906 -1,8	-1.222 -0,5	728 0,3

^a Procjena bruto raspoloživog dohotka izvršena je indirektno (zasniva se na procjeni finalne potrošnje i bruto štednje), dok bi za direktni izračun dohotka trebalo raspolagati preciznim podacima o faktorskim dohocima i transfernim plaćanjima prema ostalim sektorima. Procjena finalne potrošnje na osnovi podataka Ministarstva financija nešto je manja u odnosu na DZS-ove procjene zbog nepodudaranja određenih stavki na raspoloživoj razini prikaza fiskalnih podataka, razlike u procjeni određenih kategorija od strane DZS-a i MF-a (potrošnja fiksnog kapitala) te konačno razlike u podacima prikazanih na obračunskom i gotovinskom načelu.
Izvori: MF, DZS; procjene HNB-a

⁷ Tipičan primjer kapitalnih transfera su novčane donacije za investicije.

institucije koje katkad još nazivamo ustanovama javnog sektora (škole, bolnice, dječji vrtići i sl.). Međutim, ustanove javnog sektora važne su za državu i one su gotovo sigurno najveći korisnik kapitalnih transfera države. Kako spomenute javne ustanove nisu statistički obuhvaćene pojmom “država”, tako ni s njima povezani kapitalni transferi nisu dio investicija države.

Hrvatska narodna banka služi se nešto širom definicijom države prema kojoj su, uz institucije koje su uključene u sektor država prema Ministarstvu financija, u taj pojam još uključene i Hrvatska banka za obnovu i razvitak te sve jedinice lokalne uprave⁸. Trećom i najširojom definicijom države služi se Državni zavod za statistiku.

Potrebno je upozoriti da pitanje obuhvata sektora opća država nije samo pitanje ispravnoga klasificiranja podataka već i pitanje ispravnog mjerenja veličine manjka i državne potrošnje. Gospodarske jedinice koje pružaju javne usluge i koje nisu uključene u statistički sustav kojim se dobivaju statistički podaci o operacijama države mogu biti jedinice s uravnoteženim ili neuravnoteženim proračunom. Neuključivanje jedinica s uravnoteženim proračunom ne utječe na veličinu proračunskog manjka i rashoda države. Međutim, neuključivanje gospodarskih jedinica koje pružaju javne usluge, a koje u svome poslovanju ostvaruju manjak, podcjenjuje veličinu manjka proračuna opće države.

Imajući na umu sve dosad spomenuto, Tablica 1. daje prikaz štednje i investicija sektora opća država procijenjenih u HNB-u. Za bolje razumijevanje konačnih procijenjenih veličina valja istaknuti da se nacionalna (bruto) štednja definira kao razlika između bruto raspoloživoga nacionalnog dohotka⁹ i finalne potrošnje (štednja je izravnavajuća stavka na računu uporabe dohotka). Iznos za koji vrije-

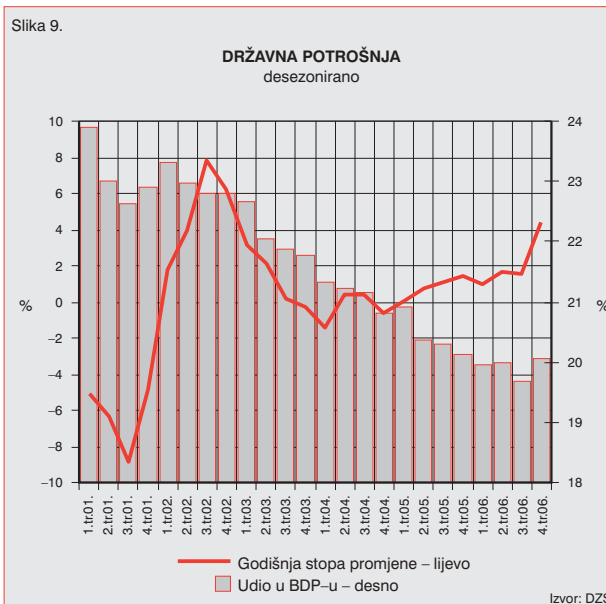
dnost bruto investicija u kapital (neto stjecanje proizvedene nefinancijske imovine rezidentnih jedinica) premašuje vrijednost bruto štednje i neto kapitalnih transfera pokriva se neto stjecanjem neproizvedene nefinancijske imovine (npr. zemljišta) te na koncu neto pozajmljivanjem¹⁰. Spomenute kapitalne i financijske transakcije bilježe se na računima akumulacije.

Izračun štednje sektora opće države zasniva se na procjeni tekućih prihoda i rashoda (ukupni prihodi i rashodi umanjani za primljene i dane kapitalne transfere), odnosno bruto raspoloživog dohotka sektora opća država (tekući prihodi umanjani za faktorske dohotke i transferna plaćanja prema drugim sektorima) i državne finalne potrošnje. Javne investicije, druga ključna komponenta, dobivene su kao razlika između kupnje i prodaje nefinancijske imovine, isključujući neto prodaju neproizvedene nefinancijske imovine. Tako iskazan manjak konceptijski odgovara razlici između štednje i investicija nacionalnoga gospodarstva, tj. omogućuje vjerodostojnu procjenu udjela javnog sektora u ukupnom manjku na računu tekućih transakcija platne bilance.

Procijenjene veličine u Tablici 1. pokazuju da su u proteklome petogodišnjem razdoblju tekući prihodi sektora opća država bili veći od tekućih rashoda, pri čemu je (bruto) štednja iz godine u godinu, iskazana u apsolutnom iznosu, rasla. S druge strane, bruto investicije dosegnule su svoj vrhunac u 2004. godini i otada se počinju smanjivati, a takva kretanja karakteristična su i za manjak na kapitalnom računu. Procijenjena negativna razlika između bruto štednje i bruto investicija prisutna je sve do (uključujući) 2005., a u 2006. godini bruto štednja opće države premašila je bruto investicije.

rast ove kategorije finalne potrošnje ostvaren od kraja 2002. godine. Iako je državna potrošnja krajem prošle godine uvelike pridonosila formiranju domaćeg proizvoda (0,9 postotnih bodova), njezin je rast pratio tendenciju ubrzavanja rasta ukupne ekonomske aktivnosti, tako da istodobno nije došlo do znatnijeg porasta udjela državne potrošnje u BDP-u (njezin je udio u posljednja tri mjeseca 2006. godine, prema sezonski prilagođenim vrijednostima izraženim u stalnim cijenama, iznosio jednu petinu BDP-a).

Prema nominalnim podacima Ministarstva financija o prihodima i rashodima konsolidirane opće države na gotovinskom načelu, rast državne potrošnje se, na godišnjoj razini, tijekom prvog tromjesečja ove godine nominalno usporio. Navedeno usporavanje rezultat je znatno sporijeg rasta nominalnih izdataka za korištenje dobara i usluga nakon njihova iznimnog rasta krajem 2006. godine, koji je vjerojatno bio dijelom potpomognut korištenjem sredstava pretpri-

⁸ Ministarstvo financija uključuje samo veće jedinice lokalne uprave.

⁹ Državni zavod za statistiku ne objavljuje procjenu bruto raspoloživoga nacionalnog dohotka. HNB-ova procjena toga makroekonomskog agregata uključuje podatke o neto transfernim plaćanjima i neto faktorskim dohocima iz platne bilance za koje se uvećava BDP. Određene nekonzistentnosti u nacionalnim računima prisutne su zbog neusklađenosti procjene vrijednosti izvoza i uvoza prema različitim izvorima, što implicira nešto veći manjak nacionalnoga gospodarstva u odnosu na manjak na tekućem računu platne bilance.

nih fondova. Navedena bi kretanja, uz sporiji rast zaposlenosti u javnoj upravi, mogla djelovati u smjeru usporavanja

¹⁰ Na razini gospodarstva u cjelini neto stjecanje neproizvedene nefinancijske imovine po definiciji je jednako ničiti, što nije slučaj u sektorskim računima.

realnog rasta ukupne državne potrošnje u prva tri mjeseca 2007., usprkos usporavanju rasta potrošačkih cijena.

Proizvodnja

Prema procjeni tromjesečnog obračuna BDP-a zasnovanog na proizvodnoj metodi bruto dodana vrijednost je u 2006. realno bila veća za 4,8% u odnosu na 2005. godinu kad je njezin rast iznosio 4,1%. Iako su ostvarenom rastu BDV-a u 2006. godini, kao i godinu dana prije, najviše pridonijele djelatnosti industrije i financijskog posredovanja, znatan doprinos rastu dali su i prijevoz, skladištenje i veze te građevinarstvo.

Nastavak pozitivnih kretanja u realnom sektoru gospodarstva može se očekivati i u prvom tromjesečju 2007. godine na što upućuju ekonomski pokazatelji dostupni na mjesečnoj razini. Tako su početak ove godine obilježili snažno ubrzanje rasta prometa u trgovini na malo, visok rast fi-

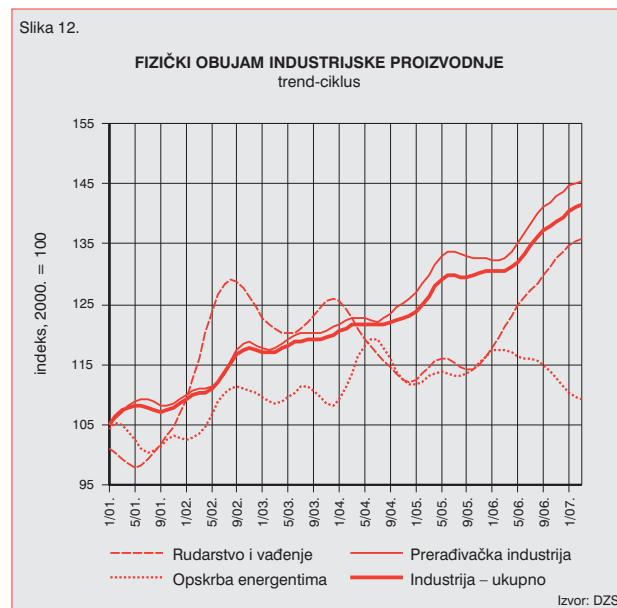
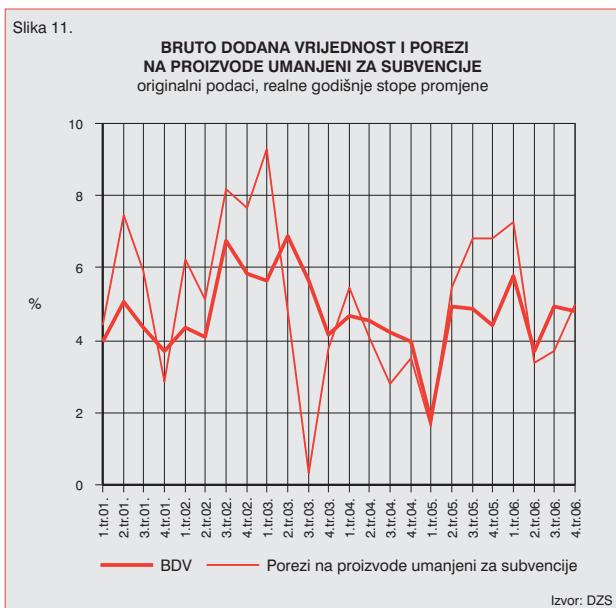
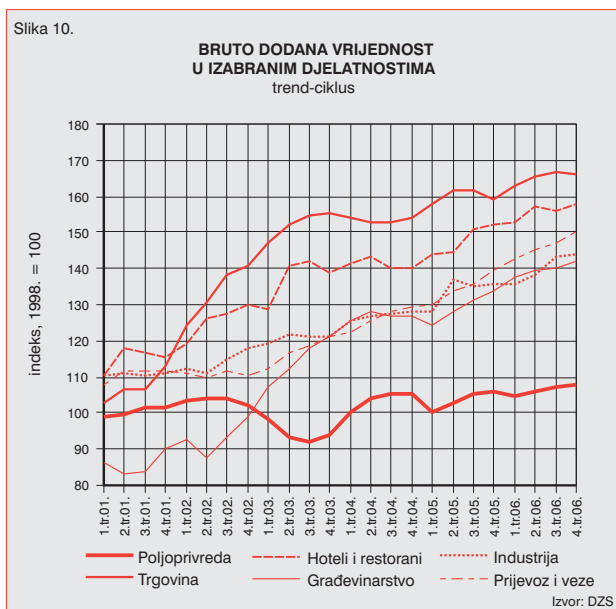
zičkog obujma industrijske proizvodnje te znatan porast dolazaka i noćenja turista. Pozitivna kretanja indeksa fizičkog obujma građevinskih radova te prijevoza putnika i robe također pokazuju jačanje gospodarske aktivnosti na početku ove godine.

Promatrajući dinamiku kretanja bruto dodane vrijednosti i poreza na proizvode umanjenih za subvencije, valja istaknuti da je u 2006. godini realni rast poreza na proizvode umanjenih za subvencije bio tek neznatno sporiji od rasta ukupnog BDV-a. S druge strane, preliminarni podaci MF-a pokazuju kako je u prvom tromjesečju 2007. na razini konsolidirane opće države zabilježen visok nominalni godišnji porast prihoda od indirektnih poreza te blago povećanje rashoda za subvencije isplaćene poduzećima u javnom i poduzećima izvan javnog sektora.

Industrija

Realni rast BDV-a industrije usporen je s 5,5%, koliko je iznosio u 2005., na 4,7% u 2006. godini. Takvo kretanje odražava učinak baznog razdoblja, ali je i posljedica razlike u broju radnih dana (u 2006. godini bio je jedan radni dan manje nego u 2005.). Unatoč tome, kao i prethodnih godina, i u 2006. ta je djelatnost bila najsnažniji generator rasta ukupnog BDV-a.

Mjesečni podaci o fizičkom obujmu industrijske proizvodnje pokazuju da je u prva četiri mjeseca 2007. došlo do ubrzanja agregatne industrijske proizvodnje, koje je bilo najizraženije tijekom ožujka. Tako je, prema sezonski i kalendarski prilagođenim podacima, u prvom tromjesečju industrijska proizvodnja uvećana za 7,9% što je njezina najviša stopa rasta zabilježena od posljednjeg tromjesečja 2002. godine. Visok godišnji rast ostvaren je i u travnju, a taj se rast može povezati i s porastom poslovnog optimizma u industriji zabilježenim krajem prvog tromjesečja konjunkturnim istraživanjem Privrednog vjesnika. Promatramo li kumulativno, u prva četiri mjeseca zabilježeno je realno povećanje industrijske proizvodnje od 7,9%. Pri tome je snažan rast ostvaren u gotovo svim glavnim industrijskim grupacijama,

posebice u proizvodnji kapitalnih proizvoda i trajnih proizvoda za široku potrošnju. Takva kretanja rezultat su jačanja domaće potražnje za investicijskim i potrošačkim dobrima što se, osim na proizvodnju, odrazilo i na snažniji rast uvoza tih proizvoda. S druge strane, zabilježeno je znatno smanjenje proizvodnje energenata što se djelomično može objasniti toplom zimom, koja je rezultirala smanjenjem domaće, ali i inozemne potražnje za energentima. Tako je, prema sezonski prilagođenim nominalnim podacima DZS-a o robnoj razmjeni, u prvom tromjesečju ove godine došlo do usporavanja godišnjeg rasta robnog izvoza što je prije svega rezultat smanjenja izvoza energenata (nafta i naftni derivati te električna energija). Smanjenje inozemne potražnje odrazilo se i na kretanje zaliha, pa je trend njihova gomilanja (osobito zaliha energenata i netrajnih proizvoda za široku potrošnju) nastavljen i tijekom prva četiri mjeseca 2007.

Promatrano prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti visok rast industrijske proizvodnje u razdoblju siječanj – travanj ponajviše je posljedica dinamiziranja proizvodnje u prerađivačkoj industriji. Prema sezonski prilagođenim podacima proizvodnja je u prerađivačkoj industriji na godišnjoj razini jako uvećana, i to za 10,2%, čemu je najviše pridonijela proizvodnja hrane i pića, zatim proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda te proizvodnja radio i televizijskih te komunikacijskih aparata i opreme, dok je u suprotnom smjeru djelovala proizvodnja kemijskih proizvoda i proizvodnja odjeće. Osim proizvodnje u prerađivačkoj industriji, znatno je uvećana i proizvodnja u rudarstvu i vađenju što je u skladu s dobrim pokazateljima u građevinarstvu na početku ove godine. Istodobno je proizvodnja u opskrbi energentima, zbog neuobičajeno topla vremena za to doba godine, znatno smanjena (–8,6%).

Konačni podaci DZS-a o zaposlenosti u industriji rezultirali su revidiranjem godišnje stope rasta proizvodnosti rada u industriji u 2006. godini s preliminarnih 5,7% na konačnih 2,8% što je odraz učinka snažnog rasta zaposlenosti u toj djelatnosti gospodarstva zbog nastavka restrukturiranja industrije i kontinuiranog rasta proizvodnje u toj djelatnosti.

U prva četiri mjeseca 2007. ubrzan je rast proizvodnosti

rada u industriji, pri čemu je godišnja stopa rasta proizvodnosti, prema desezoniranim podacima, iznosila 6,9%. Takva su kretanja ponajprije rezultat znatnog rasta industrijske proizvodnje, pri čemu valja naglasiti kako su u izračunu korišteni preliminarni podaci DZS-a o zaposlenosti u toj djelatnosti, koji će objavom konačnih podataka (u travnju 2008.) biti vrlo vjerojatno revidirani naviše što će rezultirati, na tragu promjena za čitavu 2006. godinu, korekcijom dinamike proizvodnosti rada.

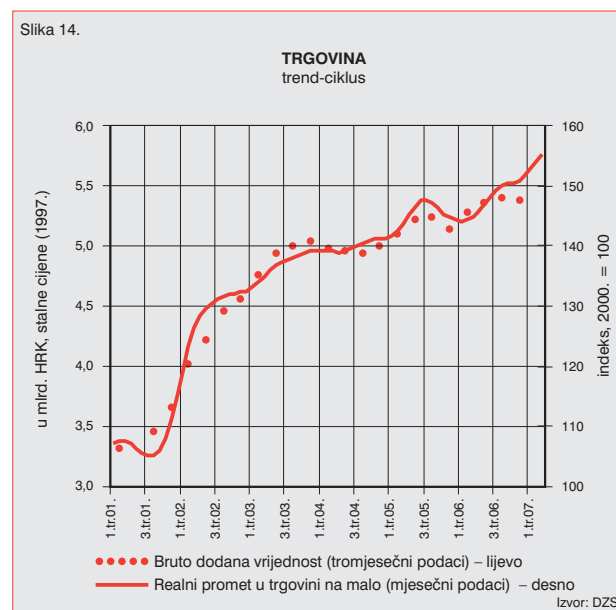
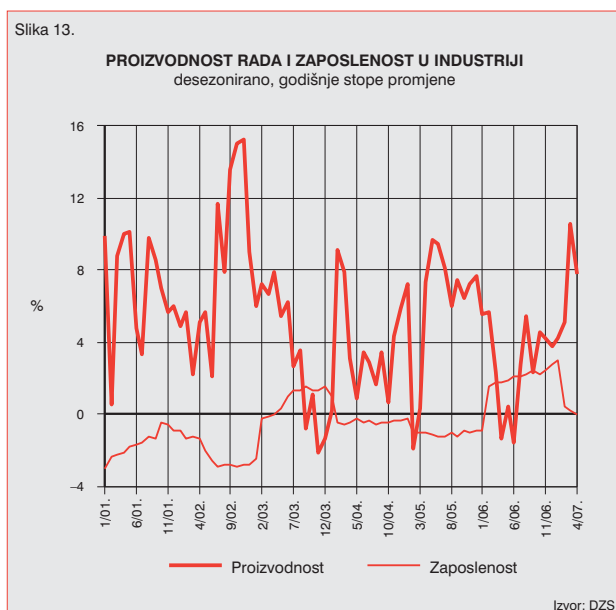
Trgovina

Godišnji rast BDV-a trgovine iznosio je u 2006. godini 3,4% što je nešto niži rast nego godinu prije. Međutim, s obzirom na to da trgovina ima relativno velik udio u strukturi ukupne bruto dodane vrijednosti, njezin je doprinos rastu BDV-a u 2006. iznosio značajnih 0,5 postotnih bodova.

Podaci dostupni na mjesečnoj razini pokazuju kako je tijekom prva tri mjeseca 2007. realni promet od trgovine na malo na godišnjoj razini prilično uvećan, i to za 6,8%. Tako je trend ubrzanog rasta prometa u maloprodaji, koji je započeo sredinom 2006., nastavljen i na početku ove godine, a to potvrđuju i snažan rast prihoda od poreza na dodanu vrijednost i podaci o ubrzanju rasta proizvodnje potrošačkih dobara. Ako se isključi trgovina motornim vozilima i motociklima, tijekom promatranog je razdoblja rast prometa u maloprodaji, na godišnjoj razini, bio nešto sporiji, te je iznosio 5,8%.

Sezonski prilagođeni podaci iz anketnog istraživanja HNB-a te konjunktornog testa Privrednog vjesnika pokazuju da je prvo tromjesečje ove godine bilo obilježeno uglavnom pozitivnim tendencijama glede potrošačkog optimizma te poslovnog optimizma u trgovini što upućuje na pozitivna kretanja u maloprodaji u nastavku tekuće godine.

Promatra li se promet od trgovine na malo po trgovačkim strukama, visoke stope nominalnog rasta u razdoblju siječanj – ožujak 2007. godine bilježe se u nespecijaliziranim prodavaonicama živežnim namirnicama te kod motornih goriva i maziva, koji su dali i najveće pozitivne doprinose nomi-

nalnom rastu trgovine na malo. Najveći negativan doprinos rastu trgovine na malo u promatranom razdoblju dali su tekstil te namještaj i drugi proizvodi za kućanstvo.

Građevinarstvo

Nakon snažnog usporavanja rasta građevinske aktivnosti u 2005. godini u 2006. je došlo do njezina ponovnog jačanja. Tako je, promatrano na godišnjoj razini, u 2006. zabilježen rast BDV-a građevinarstva od 8,2% što je odraz snažnog porasta radova na zgradama, ali i na ostalim građevinama. Takva su kretanja rezultirala i znatnim porastom doprinosa promatrane djelatnosti ukupnom rastu BDV-a u 2006. u odnosu na prethodnu godinu.

Prema dostupnim mjesečnim pokazateljima vidi se da je i na početku 2007. godine građevinska aktivnost bila izrazita. Mjerena indeksom fizičkog obujma radova u građevinarstvu, u siječnju i veljači ove godine ostvarena je kumulativna stopa rasta građevinske djelatnosti od 10,3%. Pritom je nešto snažnija aktivnost zabilježena kod radova na zgradama, iako je i kod radova na ostalim građevinama stopa rasta bila visoka (12,3% odnosno 8,6%). Takvim kretanjima pridonijela je i snažna državna aktivnost u cestogradnji što potvrđuju podaci Ministarstva financija – nabava zgrada i građevina¹¹ Hrvatskih autocesta i Hrvatskih cesta u prvom tromjesečju 2007. znatno je uvećana (25,8% na godišnjoj razini). Intenzitet i veći opseg obavljenih radova na kapitalnim infrastrukturnim objektima omogućen je iznimno povoljnim vremenskim prilikama.

Vrijednost neto narudžbi građevinskih radova i vrijednost radova prema izdanim građevnim dozvolama, koji se koriste kao navješćujući pokazatelji radova u građevinarstvu, kao i rast poslovnog optimizma u građevinarstvu na početku drugog tromjesečja 2007. (prema konjunktornom testu Privrednog vjesnika) pokazuju kako se pozitivna kretanja u promatranj djelatnosti mogu očekivati i u idućem razdoblju. Iste tendencije potvrđuju i visok rast stambenih kredita u

posljednjem tromjesečju 2006. i prvom tromjesečju ove godine kao i relativno snažan rast proizvodnje, ali i ubrzanje rasta uvoza proizvoda djelatnosti iz područja rudarstva i vađenja.

Ugostiteljstvo

Realni rast BDV-a djelatnosti iz područja hotela i restorana u 2006. godini iznosio je 5,2%. Kako je udio BDV-a toga područja u ukupnom BDV-u manji od 5%, njegov je doprinos ukupnom rastu BDV-a u 2006. godini ostao malen i iznosio je samo 0,2 postotna boda. Valja istaknuti da kretanje dodane vrijednosti tih djelatnosti samo djelomično pokazuje kolika je važnost turizma za cjelokupno gospodarstvo jer postoje, iako teško mjerljivi, znatni izravni i neizravni učinci turizma na druge gospodarske djelatnosti.

Prema originalnim podacima DZS-a noćenja turista u pr-

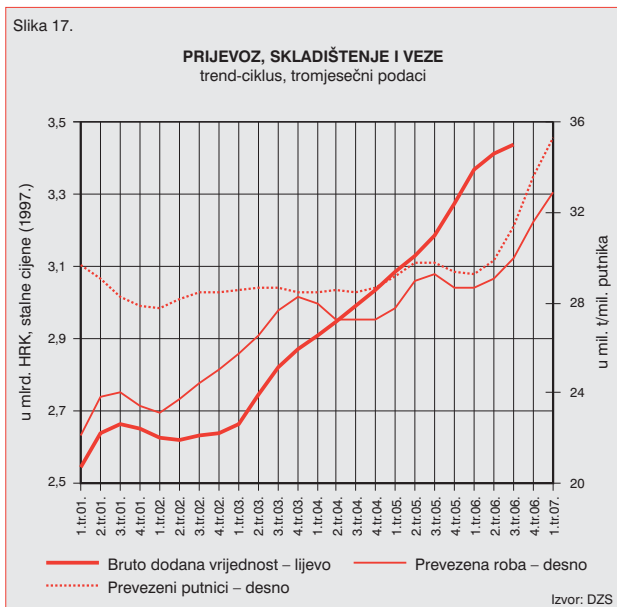
11 Među ostalim uključuje ceste i autoceste.

vom tromjesečju 2007. uvećana su na godišnjoj razini za 7,2% što je u odnosu na rast iz posljednjeg tromjesečja 2006. blago usporavanje. Iako povijesni podaci pokazuju da u prvom tromjesečju u pravilu podjednako noćenja ostvaruju domaći i inozemni turisti, u prva tri mjeseca 2007. zabilježen je izuzetno visok godišnji rast noćenja stranih gostiju. Pritom su najviše noćenja ostvarili gosti iz Njemačke, Austrije, Italije te Slovenije. Za razliku od noćenja, godišnji rast dolazaka turista u prvom je tromjesečju 2007. ubrzan na 14,4%.

Financijski rezultati turizma zabilježeni u platnoj bilanci u prvom su tromjesečju 2007. godine pratili smjer kretanja fizičkih pokazatelja. Izuzetno visok godišnji rast prihoda od usluga pruženih u turizmu od 36,7%, izraženih u kunama, samo govori u prilog očekivanjima o povoljnim kretanjima BDV-a područja hotela i restorana u prvom tromjesečju ove godine.

Prijevoz i veze

Rast BDV-a djelatnosti iz područja prijevoza, skladištenja i veza iznosio je u 2006. godini 8,5% što je ubrzanje od 2

postotna boda u odnosu na rast zabilježen u prethodnoj godini. Budući da je u 2006. došlo i do blagog povećanja udjela BDV-a promatranog područja u ukupnom BDV-u, doprinos prijevoza, skladištenja i veza realnom rastu ukupnog BDV-a iznosio je 0,8 postotnih bodova.

Fizički pokazatelji dostupni na mjesečnoj razini upućuju na daljnje jačanje gospodarske aktivnosti u tom području na početku 2007. godine. Tako je ukupan prijevoz putnika (mjereno u tisućama prevezenih osoba) u prvom tromjesečju 2007. na godišnjoj razini prilično uvećan, i to za 21,6% (prema desezoniranim podacima), što je njegova najviša stopa rasta od trećeg tromjesečja 2001. godine. U istom je razdoblju ostvaren i snažan godišnji rast ukupnog prijevoza robe (14,1%, mjereno u tisućama tona).

Iako je u posljednjih nekoliko godina u prijevozu putnika najznačajniji bio cestovni prijevoz, u prvom tromjesečju 2007. najveći je broj putnika prevezen u željezničkom prijevozu (prema originalnim podacima ostvaren je izuzetno visok rast od 52,1%), dok je broj putnika u cestovnom prijevozu stagnirao. Mjeren u milijunima putničkih kilometara, cestovni je prijevoz i dalje dominantan, ali je godišnja stopa rasta željezničkog prijevoza i kod ovog načina mjerenja višestruko viša. S druge strane, u cestovnom prijevozu robe, mjenom tonkim kilometrima, u prvom je tromjesečju ove godine zabilježena stagnacija, dok je rast bio znatno brži kod željezničkog prijevoza i prijevoza unutrašnjim vodenim putovima.

U telekomunikacijskim uslugama je u razdoblju siječanj – ožujak 2007. godine nastavljen trend smanjenja broja utrošenih minuta u nepokretnoj mreži, iako je godišnje smanjenje (–11%) bilo nešto blaže nego u prethodna dva tromjesečja. Istodobno je nastavljen izuzetno visok rast broja utrošenih minuta u pokretnoj mreži (30,2%).

Tržište rada

Prema rezultatima posljednje Ankete o radnoj snazi za drugo polugodište 2006., objavljene sredinom svibnja ove godine, smanjio se broj nezaposlenih i povećao broj zaposlenih osoba. Anketna stopa nezaposlenosti tako je u drugom polugodištu 2006. godine iznosila 10,5% i bila je za 1,3 postotna boda manja nego u prvom polugodištu. Promatrajući 2006. godinu u cjelini, zabilježena je najniža anketna stopa nezaposlenosti od 1998. godine (11,2%).

Positivni trendovi nastavljeni su i tijekom prvog tromjesečja 2007. godine kad je smanjenje priljeva u evidenciju nezaposlenih HZZ-a i povećanje zapošljavanja iz te evidencije rezultiralo padom razine registrirane nezaposlenosti. Trend smanjenja nezaposlenosti nastavljen je i u travnju, pa su u tom mjesecu registrirane 278.384 nezaposlene osobe, a stopa registrirane nezaposlenosti iznosila je 15,9%.

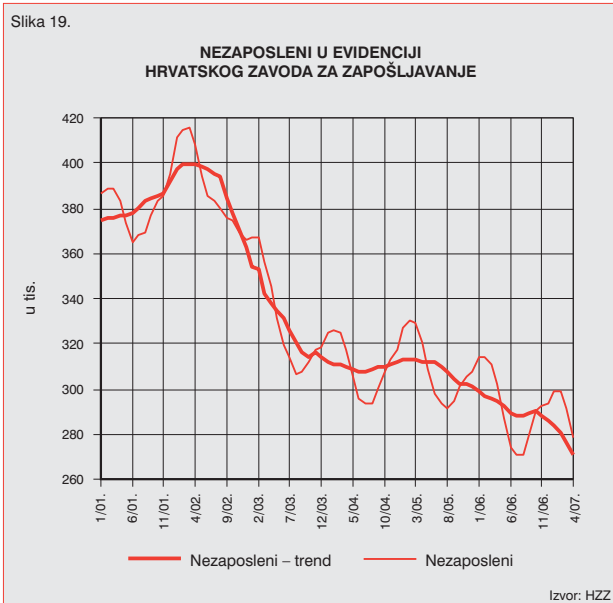
Privremeni podaci DZS-a o zaposlenosti i podaci o broju osiguranika HZMO-a upućuju na rast ukupne zaposlenosti u prvom tromjesečju 2007. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Godišnja stopa rasta broja osiguranika HZMO-a u promatranom je razdoblju tako iznosila 2,7%, dok je ukupna zaposlenost prema privremenim podacima DZS-a povećana za 1,9%.

Godišnji rast prosječne realne bruto plaće isplaćene u prvom tromjesečju 2007. godine iznosio je 5,3% i bio je viši od pokazatelja za isto razdoblje 2006. godine (2,0%). Međutim, zbog djelovanja porezne progresije, rast prosječne realne neto plaće bio je sporiji od rasta prosječne realne bruto plaće i iznosio je 4,3%.

Nezaposlenost i zapošljavanje

Podaci iz Ankete o radnoj snazi za drugo polugodište 2006. godine upućuju na daljnji nastavak smanjenja nezaposlenosti započeo još 2001. godine. Broj nezaposlenih smanjen je na 191 tisuću osoba što je najmanji broj nezaposlenih od 1998. godine. Promatrajući cijelu 2006. godinu, pros-

ječno je bilo 198,5 tisuća nezaposlenih osoba što je za 30,5 tisuća ili 13,3% manje nego u 2005. godini. Ovakva kretanja rezultirala su u drugom polugodištu 2006. anketnom stopom nezaposlenosti od 10,5%, čime je prosjek za cijelu godinu pušten na 11,2% (stopa anketne nezaposlenosti u prvom polugodištu 2006. iznosila je 11,8%).

Razina registrirane nezaposlenosti također je smanjena u odnosu na prvo tromjesečje 2006. godine. Tako je u prva tri mjeseca ove godine bilo za 16,5 tisuća ili 5,3% manje nezaposlenih osoba nego u istom razdoblju prošle godine. Prosječna stopa registrirane nezaposlenosti u prvom je tromjesečju iznosila 16,9% i bila za 1 postotni bod manja nego u istom razdoblju prošle godine.

Na kretanje razine registrirane nezaposlenosti u prvom tromjesečju utjecali su slabljenje intenziteta priljeva u evidenciju HZZ-a i jačanje odljeva, posebice zapošljavanja iz te evidencije. U prva tri mjeseca 2007. godine u evidenciju nezaposlenih HZZ-a ukupno su se prijavile 55,4 tisuće osoba što je 3,3 tisuće osoba manje (ili za 5,6% manje) nego u istom

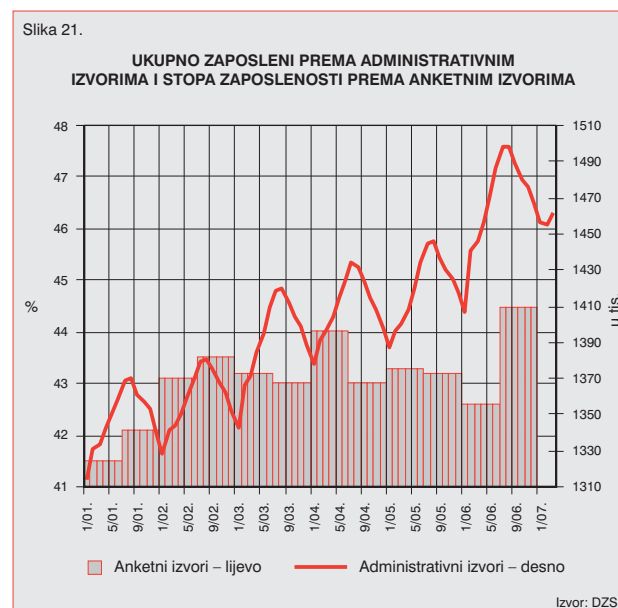
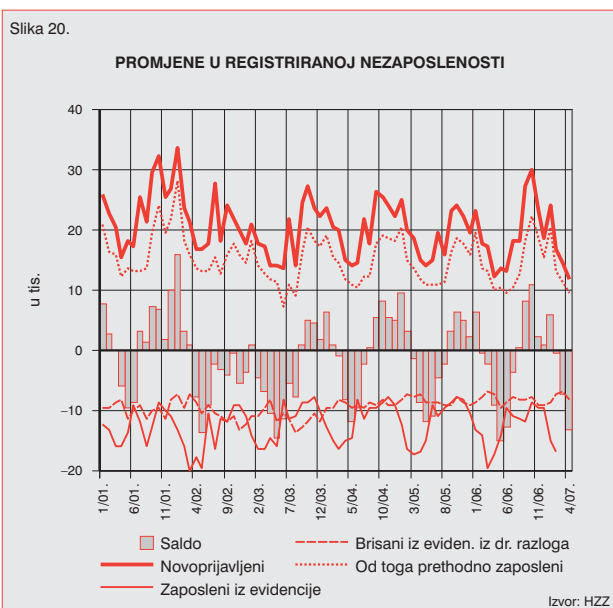
razdoblju prošle godine. Od ukupnog broja novoprijavljenih njih 80,5% imalo je prethodno radno iskustvo, a najviše ih je evidentirano iz djelatnosti iz područja trgovine na veliko i na malo, prerađivačke industrije, hotela i restorana te građevinarstva. Smanjenje priljeva u evidenciju HZZ-a nastavljeno je i tijekom travnja kad se prijavilo 11,7 tisuća osoba, što je najmanji mjesečni broj novoprijavljenih od 1998. godine.

S druge strane, odljev iz evidencije, koji obuhvaća zaposlene osobe iz evidencije i osobe brisane iz evidencije iz drugih razloga osim zapošljavanja, u prvom se tromjesečju ove godine povećao. U tom su razdoblju iz evidencije HZZ-a zaposlene ukupno 34,4 tisuće osoba što je za 2,4 tisuće ili 7,5% više nego u istom razdoblju 2006. godine. Broj osoba izbrisanih iz evidencije iz drugih razloga osim zapošljavanja zadržao se i tijekom prvog tromjesečja na niskoj razini koja se nije znatnije mijenjala još od kraja 2004. godine.

Zaposlenost

Osim smanjenja nezaposlenosti, prema anketnim izvorima pozitivni trendovi zabilježeni su i kod zaposlenosti. Tako je tijekom drugog polugodišta 2006. godine prosječno bilo zaposleno 1,624 milijuna osoba što je za 76 tisuća (4,9%) više nego u prvom polugodištu iste godine. Promatrano na razini cijele godine u 2006. godini bilo je prosječno zaposleno 1,586 milijuna osoba ili 13 tisuća (0,8%) više nego godinu prije.

Administrativni izvori podataka upućuju na to da je godišnji rast ukupne zaposlenosti nastavljen i u prvom tromjesečju 2007. godine. Broj osiguranika HZMO-a, koji je dobar kratkoročni pokazatelj zaposlenosti, porastao je u prvom tromjesečju 2007. na godišnjoj razini za 2,7%. Prema privremenim podacima DZS-a u prva je tri mjeseca ove godine prosječno bilo zaposleno 1,458 milijuna osoba, pa je godišnja stopa rasta zaposlenosti u tom razdoblju iznosila 1,9%. Valja spomenuti da je navedena godišnja stopa proizišla iz revidiranih podataka o zaposlenosti za razdoblje do siječnja 2007. godine i privremenih podataka za razdoblje nakon toga, pa je vjerojatno da će nakon revizije privremenih

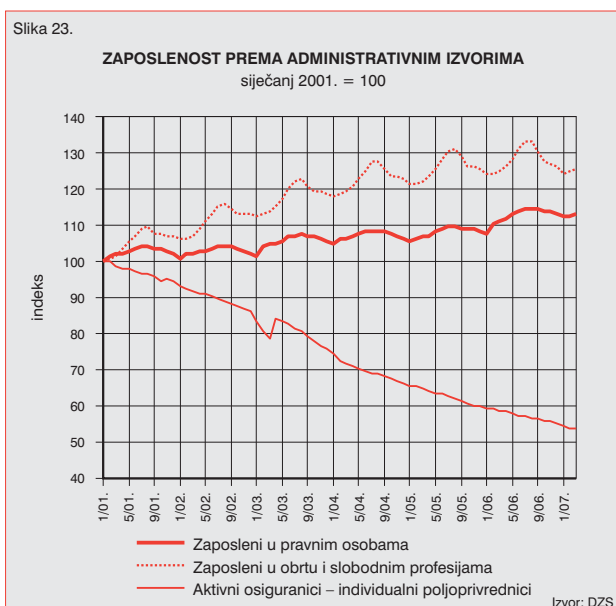

podataka o zaposlenosti za 2007., koja se očekuje u travnju 2008. godine, ona biti povećana.

Prema podacima DZS-a rast broja zaposlenih u pravnim osobama ostvaren u razdoblju siječanj – ožujak ove godine najviše je pridonio rastu ukupne zaposlenosti. Broj zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama u promatranom je razdoblju na godišnjoj razini uvećan za 0,5%, dok je broj individualnih poljoprivrednika koji su aktivni osiguranici HZMO-a nastavio padati te je tako poništio mali, ali pozitivan doprinos rasta broja zaposlenih u obrtu i slobodnim profesijama dinamici ukupne zaposlenosti.

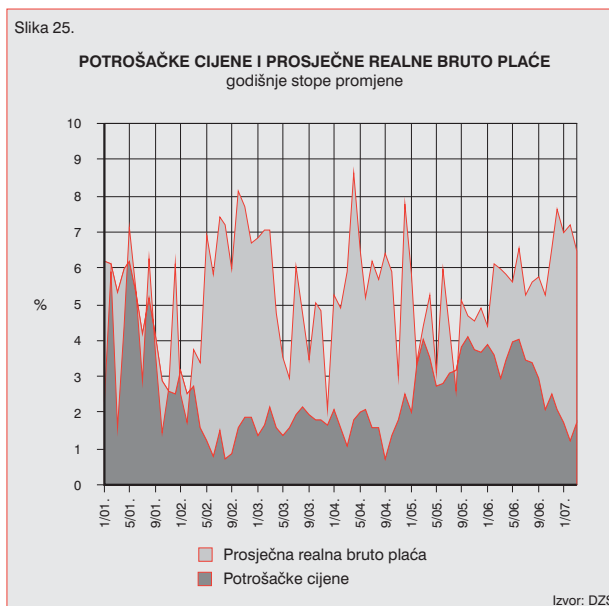
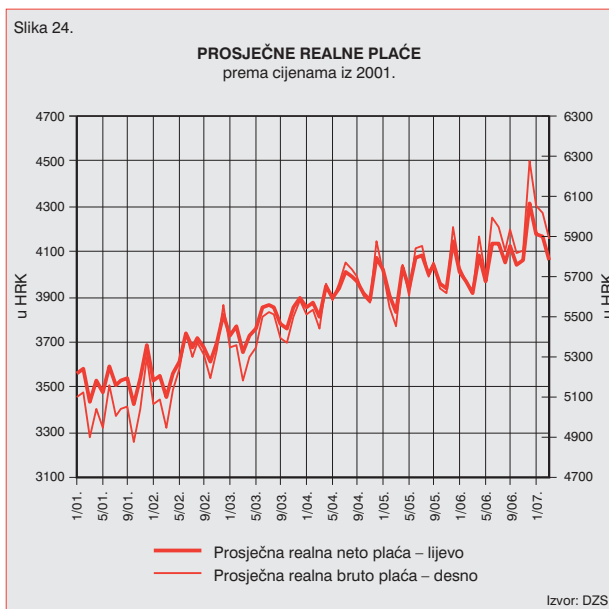
Struktura ukupne zaposlenosti po područjima NKD-a pokazuje da su tijekom prvog tromjesečja 2007. godine pozitivne doprinose rastu ukupne zaposlenosti dali: poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge (6,0 tisuća ili 6,4%), građevinarstvo (7,1 tisuća ili 5,7%), rudarstvo i vađenje (0,3 tisuće ili 3,4%) te financijsko posredovanje (1,1 tisuća ili 3,2%). Porast zaposlenosti u obrazovanju i zdravstvu ublažio je učinak smanjenja zaposlenosti u usko defini-

ranaj javnoj upravi, tako da je u prvom tromjesečju ove godine na razini ukupne javne uprave zabilježen godišnji rast zaposlenosti od 1,1% (3,2 tisuće osoba). S druge strane, najveće je smanjenje zaposlenosti, na godišnjoj razini, ostvareno u području opskrbe električnom energijom, plinom i vodom (0,2 tisuće ili 0,9%).

Plaće i troškovi rada

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine došlo je do ubrzanja rasta prosječne realne bruto plaće isplaćene u tom razdoblju, pa je godišnja stopa njezina rasta dosegla 5,3% što je za 1,1 postotni bod više nego u posljednjem tromjesečju 2006. te za 2,6 postotnih bodova više nego u cijeloj 2006. godini. U istom je razdoblju zbog djelovanja porezne progresije rast prosječne realne neto plaće bio manji od rasta prosječne realne bruto plaće, a godišnja stopa rasta neto plaće iznosila je 4,3%, što je također ubrzanje, i u odnosu na godišnju stopu promjene za posljednje tromjesečje prošle

godine (3,1%), i u usporedbi s pokazateljem za cijelu 2006. godinu (1,7%).

Godišnja stopa rasta prosječne nominalne bruto plaće isplaćene u prvom tromjesečju 2007. iznosila je 7% što je za 0,4 postotna boda više od njezina rasta u posljednjem tromjesečju prošle godine. Kako rast nominalnih bruto plaća nije ubrzan onako snažno kao rast realnih bruto plaća, ubrzavanje godišnje stope rasta prosječne realne bruto plaće u prvom tromjesečju 2007. nije odraz samo više stope rasta nominalnih bruto plaća, već i uspoređivanja godišnjeg rasta indeksa potrošačkih cijena u tom razdoblju.

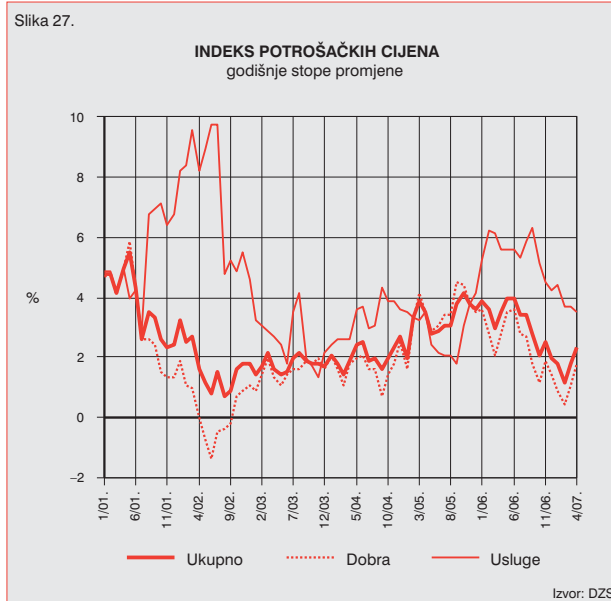
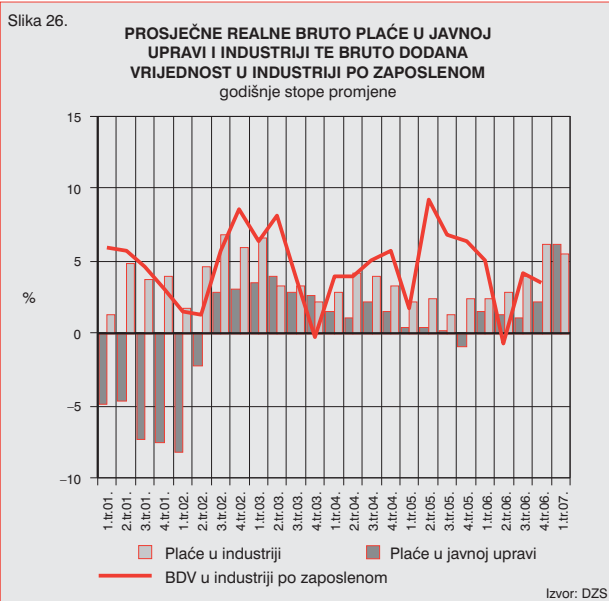
Ubrzanje godišnjeg rasta prosječne realne bruto plaće u prvom tromjesečju ove godine rezultat je snažnog rasta plaća u većini djelatnosti NKD-a. Pritom su najznačajniji pozitivni doprinosi rastu prosječne realne bruto plaće dali prerađivačka industrija (1,2%) i trgovina na veliko i na malo (0,8%), ponajprije zbog veličine svoga udjela. Najviše godišnje stope rasta bruto plaća zabilježene su u poljoprivredi (11,7%) i građevinarstvu (6,8%). Godišnji rast realnih bruto plaća isplaćenih u prvom tromjesečju u javnoj upravi (uključujući obrazovanje te zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb) iznosio je 6% što je za 3,8 postotnih bodova više nego u posljednjem tromjesečju prošle godine, odnosno za 4,5 postotnih bodova više nego u cijeloj 2006. godini. Takav je rast, među ostalim, rezultat sporazuma o povećanju osnovice za izračun plaća u javnim službama za 2007. godinu za 6% u odnosu na osnovicu za izračun plaća u javnim službama koja je primjenjivana u 2006. godini.

Godišnji rast prosječne realne bruto plaće u industriji usporio se sa 6,1% u posljednjem tromjesečju 2006. na 5,5% u prvom tromjesečju ove godine. Rast proizvodnosti rada u industriji, mjeren dinamikom bruto dodane vrijednosti u toj djelatnosti, u stalnim cijenama, po zaposlenom, u posljednjem je tromjesečju 2006. iznosio 3,6% i bio je manji od rasta realne bruto plaće u tom razdoblju. No, prema dostupnim mjesečnim pokazateljima gospodarske aktivnosti, u prvom se tromjesečju 2007. godine može očekivati snažniji rast proizvodnosti rada od rasta plaća u industriji, pa će cjenovni pritisci koji dolaze s tržišta rada ostati i nadalje blagi.

Cijene

Tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena blago je porasla, s 2,0% ostvarenih u prosincu 2006. na 2,3% u travnju 2007. godine. Pritom je godišnja stopa promjene indeksa potrošačkih cijena varirala između (maksimalno) 2,3% u travnju te (minimalno) 1,2% u veljači. Promatrajući po komponentama ukupnog indeksa potrošačkih cijena, najveći doprinos (po 0,2 postotna boda) porastu godišnje stope inflacije u travnju 2007. u usporedbi s prosincem 2006. godine dali su rast godišnje stope promjene temeljne inflacije (ponajviše zbog porasta cijena odjeće i obuće) te rast godišnje stope promjene cijena poljoprivrednih proizvoda. Nasuprot tome, tijekom promatranog se razdoblja smanjila godišnja stopa promjene cijena proizvoda koji se reguliraju administrativno (ponajprije zbog smanjenja cijena stanovanja i komunalnih usluga), pri čemu se doprinos ove skupine proizvoda ukupnoj godišnjoj stopi inflacije potrošačkih cijena smanjio za 0,1 postotni bod.

Temeljna inflacija, tj. indeks cijena koje se slobodno formiraju na tržištu i koji uključuje 70,0% cijena iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena, ostala je višom od ukupne inflacije potrošačkih cijena, a njezina godišnja stopa promjene porasla je s 2,3% u prosincu 2006. na 2,6% u travnju 2007. godine. Porastu temeljne inflacije tijekom spomenutog je razdoblja najviše pridonijelo povećanje godišnje stope promjene cijena odjeće i obuće s 3,2% u prosincu 2006. na 5,3% u travnju 2007. godine. Glavni razlog je to što je u siječnju ove godine sezonsko pojeftinjenje odjeće i obuće u odnosu na prethodni mjesec bilo manje izraženo nego u istom razdoblju prethodne godine. Osim toga, zbog ubrzanja godišnje stope rasta cijena usluga koje se formiraju tržišno s 2,5% u prosincu 2006. na 3,5% u travnju 2007. godine, povećao se i doprinos rasta cijena usluga temeljnoj inflaciji. Među spomenutim, najizrazitiji je bio rast cijena turističkih aranžmana, kod kojih se godišnja stopa promjene povećala s 0,2% u prosincu 2006. na 21,1%

Tablica 2. Indeks potrošačkih cijena, godišnje stope promjene

	Ponderi 07.	XII.06.	I.07.	II.07.	III.07.	IV.07.
Ukupno	100,0	2,0	1,8	1,2	1,8	2,3
Prehrana i bezalkoholna pića	30,5	0,8	0,1	-1,0	0,2	1,7
Alkoholna pića i duhan	5,5	1,9	1,6	1,2	1,3	1,2
Odjeća i obuća	8,5	3,2	5,2	4,8	5,2	5,3
Stanovanje, voda, energ., plin i dr.	14,5	5,4	4,9	3,8	3,0	3,2
Pokućstvo, oprema za kuću i dr.	5,4	2,5	2,0	1,9	2,0	2,0
Zdravstvo	2,9	1,9	2,2	2,3	1,9	2,3
Promet	11,5	1,1	0,7	1,0	2,1	1,9
Komunikacije	4,4	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2
Rekreacija i kultura	6,3	0,9	0,8	1,5	2,5	2,3
Obrazovanje	1,0	0,2	0,1	0,0	0,0	-0,1
Ugostiteljske usluge	3,6	2,3	2,3	2,2	2,4	2,4
Ostala dobra i usluge	5,9	2,9	3,5	3,4	3,4	3,5
Dobra	76,4	1,4	0,9	0,4	1,1	1,8
Usluge	23,6	4,2	4,4	3,7	3,7	3,5

Izvor: DZS

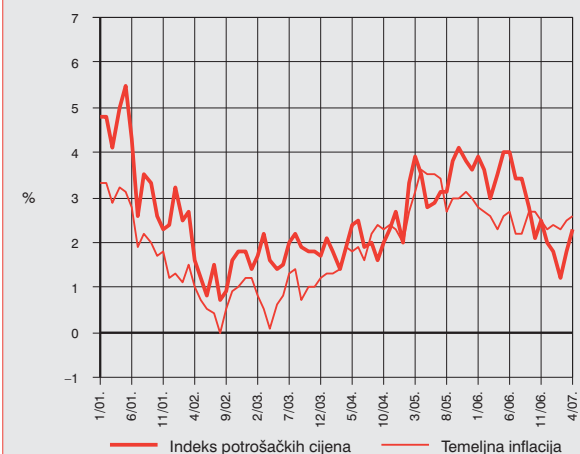
u travnju 2007. godine, pri čemu se doprinos ovih usluga godišnjoj stopi temeljne inflacije povećao za 0,1 postotni bod. Razlog je to što su, ukupno gledajući, cijene turističkih aranžmana tijekom prva četiri mjeseca ove godine porasle, dok su se tijekom istog razdoblja prethodne godine te cijene smanjile.

Rast cijena poljoprivrednih proizvoda tijekom prva četiri mjeseca ove godine bio je jače izražen nego njihov rast u istom razdoblju 2006. godine, tako da se godišnja stopa promjene cijena poljoprivrednih proizvoda povećala s -1,3% u prosincu 2006. na 1,9% u travnju 2007. Ta skupina proizvoda (ribe, voće i povrće) ima znatan ponder od 6,0% u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena, stoga se varijabilnost u kretanju cijena poljoprivrednih proizvoda uvelike prenosi i na ukupnu godišnju stopu inflacije potrošačkih cijena i uzrokuje njezinu kratkotrajnu kolebljivost.

Povećani doprinos ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena koji je tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine davao rast cijena proizvoda koje ulaze u izračun temeljne inflacije i rast cijena poljoprivrednih proizvoda, s druge je strane, no samo donekle, poništilo usporavanje rasta cijena proizvoda koje se reguliraju administrativno.

Administrativno regulirane cijene imaju znatan udio od 24,1% u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena. Budući da više od polovine toga udjela otpada na cijene naftnih derivata i energiju, administrativne cijene su uvelike

Slika 28.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA I TEMELJNA INFLACIJA^a
godišnje stope promjene

^a Temeljna inflacija izračunava se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i cijene proizvoda koje su administrativno regulirane (među ostalim, tu su svrstane cijene električne struje i naftnih derivata).
Izvor: DZS

pod utjecajem kretanja cijena energenata na svjetskom tržištu, posebice sirove nafte, te pod utjecajem kretanja tečaja kune prema američkom dolaru. Osim toga, značajan utjecaj na kretanje administrativno reguliranih cijena imaju izborni ciklusi na državnoj i lokalnoj razini. Budući da je 2007. izborna godina, vjerojatno je da će državna administracija nastojati, što je više moguće, držati te cijene pod kontrolom.

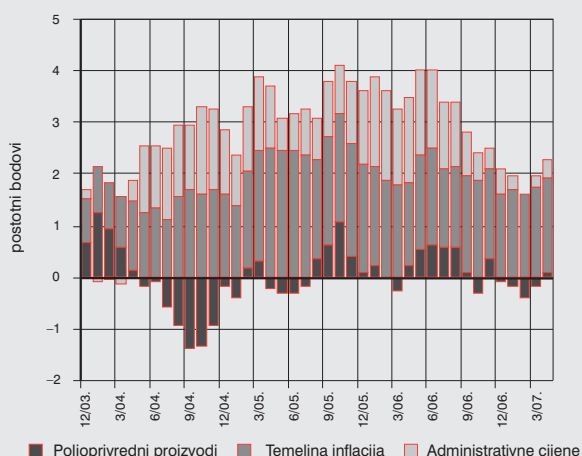
Rast godišnje stope promjene administrativno reguliranih cijena usporio se s 2,0% u prosincu 2006. na 1,5% u travnju 2007. godine. Najveći doprinos tome dalo je smanjenje godišnje stope promjene cijena opskrbe vodom i cijena različitih komunalnih usluga sa 16,6% u prosincu 2006. na 8,3% u travnju 2007. godine zbog toga što je rast tih cijena tijekom prva četiri mjeseca ove godine bio manje izrazit nego njihov rast u istom razdoblju 2006. godine. Nasuprot tome, domaće cijene naftnih derivata porasle su tijekom prva četiri mjeseca ove godine za 4,9% (travanj 2007. u odnosu na prosinac 2006.), pri čemu je pad godišnje stope promjene njihovih cijena usporen sa -1,9% u prosincu na -0,6% u travnju. Rast maloprodajnih cijena naftnih derivata na domaćem tržištu prouzročen je kretanjem cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, zbog čega je ina u više navrata dizala cijene

Tablica 3. Administrativno regulirane cijene, godišnje stope promjene

	Udio u CPI-u u 2007. (u %) ^a	XII.05.	III.06.	VI.06.	IX.06.	XII.06.	III.07.	IV.07.
Administrativne cijene – ukupno	24,10	6,1	6,0	6,3	3,5	2,0	0,8	1,5
Naftni derivati i energija	12,39							
Električna energija	4,14	4,9	4,9	4,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Plin	2,23	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Zagrijavanje stana	0,55	4,3	8,8	3,1	1,0	2,2	10,2	-2,4
Naftni derivati	5,47	15,7	11,3	9,2	-2,5	-1,9	-1,7	-0,6
Komunikacije	4,41	0,2	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,2
Opskba vodom i komunalne usluge	2,81	0,6	16,3	14,1	16,5	16,6	5,7	8,3
Obrazovanje	1,00	6,2	5,8	5,8	0,3	0,2	0,0	-0,1
Najamnina	0,72	26,2	27,7	31,4	34,4	7,6	13,6	12,9
Medicinske usluge	0,60	37,1	40,1	35,8	35,8	0,3	0,1	0,3
Željeznički promet	0,28	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	4,2
Bolničke usluge	0,25	1,9	1,0	1,0	11,1	11,1	12,9	12,9
Socijalna zaštita	0,23	1,3	1,5	1,4	0,4	0,5	0,0	0,0

^a Obuhvaćene su one administrativno regulirane cijene čiji je udio u CPI-u veći od 0,2%.
Izvori: DZS; izračuni HNB-a

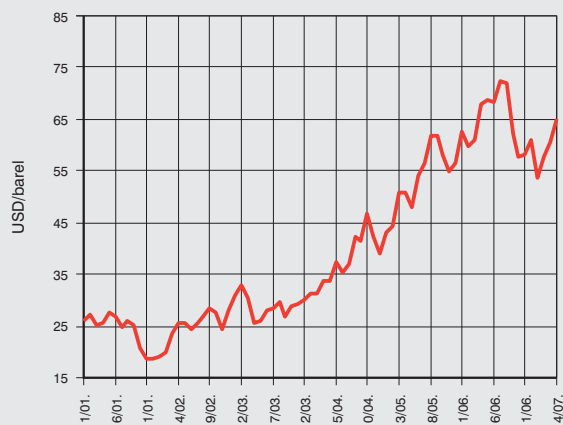
Slika 29.

**DOPRINOSI^a KOMPONENTATA INDEKSA
POTROŠAČKIH CIJENA GODIŠNJOJ STOPI INFLACIJE**

^a Doprinos se definira kao relativna važnost određene komponente indeksa potrošačkih cijena u ukupnoj inflaciji. Zbroj doprinosa svih komponentata izraženih u postotnim bodovima u određenom mjesecu daje iznos godišnje stope inflacije potrošačkih cijena.

Izvori: DZS; izračuni HNB-a

Slika 30.

**PROSJEČNA CIJENA SIROVE NAFTES^a
NA SVJETSKOM TRŽIŠTU**

^a Računa se kao prosjek sljedećih cijena nafte (promptna isporuka): Dubai Fateh, U.K. Brent i West Texas Intermediate.

Izvor: Bloomberg

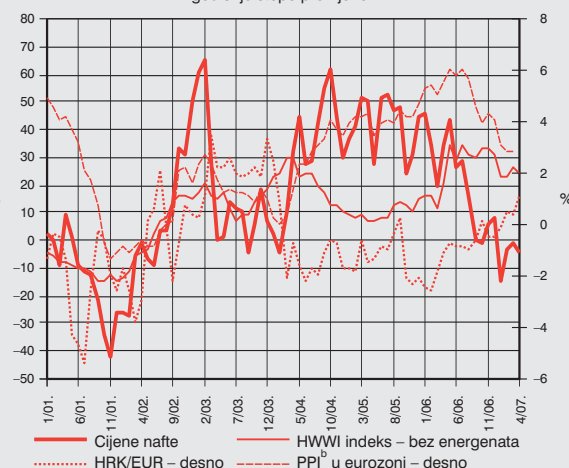
naftnih derivata. Uvažavajući porast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu, koji vrši pritisak na rast domaćih cijena naftnih derivata, Vlada RH je još krajem travnja 2006. godine predložila izmjene Zakona o posebnom porezu na naftne derivate, u kojem se Vlada ovlašćuje za donošenje odluke u visini trošarina na naftne derivate. Krajem travnja ove godine Vlada je iskoristila tu mogućnost pa je Uredbom o visini posebnog poreza na naftne derivate snizila trošarine na sve vrste bezolovnih motornih benzina kako bi osigurala da cijena Eurosupera 95 ne prijeđe granicu od 8,00 kuna.

Nakon snažnog pada u siječnju¹², cijena barela sirove nafte u sljedeća je tri mjeseca ostvarila rast. Prosječna cijena barela sirove nafte na svjetskom je tržištu 30. travnja dosegla razinu od 65,8 USD što je za 17,2% više od cijene ostvarene na kraju siječnja. Na rast cijena nafte utjecale su geopolitičke napetosti na Bliskom istoku kao i činitelji na strani ponude i potražnje (među najvažnijima su odluka OPEC-a o smanjenju proizvodnje, neočekivano spori rast proizvodnje sirove nafte u zemljama koje nisu članice OPEC-a te očekivanja da će rast potražnje za sirovom naftom u 2007. godini biti izrazitiji u usporedbi s 2006.). Uz rast cijena nafte na svjetskom tržištu, pritisci uvezene inflacije na rast domaće inflacije tijekom prva četiri mjeseca ove godine dolazili su i od povećanja cijena drugih sirovina na svjetskom tržištu. Cijene sirovina na svjetskom tržištu (bez energije, izražene u američkim dolarima)¹³ tako su prilično porasle, te su u travnju bile za 10,0% više u usporedbi sa stanjem na kraju prošle godine, a posebno izrazit bio je rast cijena željezne rude (16,6%), industrijskih i poljoprivrednih sirovina (13,1%) te obojenih metala (11,8%).

Posljednji dostupni podaci pokazuju da se godišnja stopa promjene proizvođačkih cijena u eurozoni smanjila s 4,1% u prosincu 2006. na 2,7% u ožujku 2007. godine, uglavnom

pod utjecajem usporavanja godišnje stope promjene cijena energije, a to se djelomično može objasniti povoljnim učinkom baznog razdoblja. U spomenutom je razdoblju na području eurozone došlo i do blagog usporavanja rasta cijena intermedijarnih proizvoda, kod kojih se godišnja stopa promjene smanjila sa 6,1% u prosincu 2006. na 5,8% u ožujku 2007. godine. Godišnja stopa promjene cijena kapitalnih proizvoda porasla je, u ožujku 2007. u odnosu na prosinac 2006., s 1,8% na 2,0%, a trajnih proizvoda za široku potrošnju s 1,7% na 2,0%. Tijekom istog je razdoblja godišnja stopa promjene cijena netrajnih proizvoda za široku potrošnju ostala nepromijenjena (1,4%). Analitičari Europske središnje banke ističu da je relativno visoka godišnja stopa promjene cijena intermedijarnih proizvoda, kao i rast godišnje stope promjene cijena kapitalnih i trajnih proizvoda za široku potrošnju rezultat prelijevanja troškova visokih cijena

Slika 31.

**UVEZENA INFLACIJA: CIJENE NAFTES, HWWI INDEKS
CIJENA SIROVINA^a, PROSJEČNI TEČAJ KUNE PREMA EURU
I CIJENE PRI PROIZVOĐAČIMA U EUROZONI**
 godišnje stope promjene

^a U Institutu za međunarodnu ekonomiju u Hamburgu (HWWI) konstruiran je agregatni indeks cijena sirovina na svjetskom tržištu, tzv. HWWI indeks. HWWI indeks je pokazatelj kretanja troškova za uvezene sirovine (obuhvaća ukupno 29 sirovina, a indeks bez cijena energenata 27) te se koristi u analizama utjecaja promjena cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje cijena u industrijskim zemljama. Indeks se izračunava na temelju cijena sirovina izraženih u američkim dolarima.

^b Engl. PPI, Producer Price Index = indeks cijena pri proizvođačima

Izvori: Bloomberg; HWWI; Eurostat; HNB

12 Slabija potražnja za sirovom naftom, među ostalim, potaknuta neobičajeno toplim vremenom početkom ove godine, rezultirala je neočekivanim padom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. Prosječna cijena barela sirove nafte smanjila se u siječnju 2007. za 12,3% u odnosu na prosinac 2006. godine.

13 Mjerene HWWI indeksom

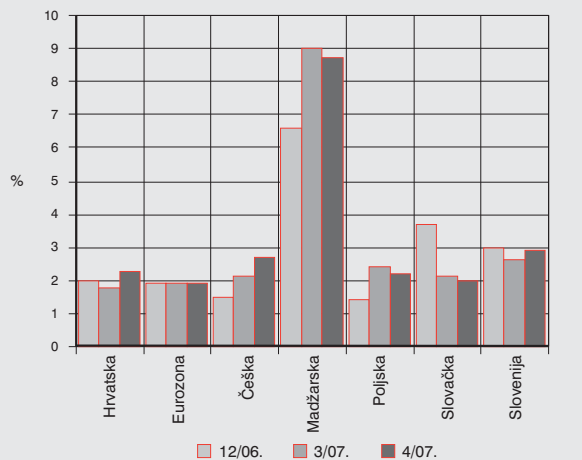
sirovina. Međutim, uz još uvijek relativno niske godišnje stope promjene proizvođačkih cijena finalnih proizvoda u eurozoni te uz relativno stabilan tečaj kune prema euru možemo zaključiti da pritisci na rast uvoznih cijena u Hrvatskoj iz toga izvora nisu znatni.

Godišnja stopa promjene cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima u Hrvatskoj porasla je s 1,9% ostvarenih u prosincu 2006. na 2,3% u travnju 2007. godine. Analizira li se kretanje indeksa proizvođačkih cijena po glavnim industrijskim grupacijama, tijekom spomenutog je razdoblja vidljivo ubrzanje godišnje stope rasta proizvođačkih cijena trajnih proizvoda za široku potrošnju (sa -0,2% u prosincu na 2,4% u travnju), intermedijarnih proizvoda (s 2,6% u prosincu na 3,6% u travnju) i energije (s 1,9% u prosincu na 2,4% u travnju). Može se primijetiti da, slično kao i u eurozoni, i kod nas postoje naznake prelijevanja porasta troškova zbog rasta cijena sirovina na svjetskom tržištu na kretanje cijena intermedijarnih proizvoda. Visokim rastom cijena na godišnjoj razini u travnju ove godine isticale su se cijene kod proizvodnje metala (14,9%) i vodoopskrba (18,9%). Smanjenje godišnje stope promjene proizvođačkih cijena zabilježeno je u kretanju kapitalnih proizvoda (s 2,5% u prosincu na 0,2% u travnju) i netrajnih proizvoda za široku potrošnju (s 2,0% u prosincu na 1,8% u travnju).

Godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena od 2,3% ostvarena u Hrvatskoj u travnju 2007. godine bila je viša od one zabilježene u eurozoni (1,9%), Slovačkoj (2,0%) i Poljskoj (2,2%) te niža nego u Mađarskoj (8,7%), Sloveniji (2,9%) i Češkoj (2,7%). Razlika između ostvarene godišnje stope inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj i iste te stope u eurozoni u travnju 2007. povećala se na 0,4 postotna boda, dok je u prosincu 2006. iznosila 0,1 postotni bod¹⁴. Najvažniji je razlog tome povećanje razlike između godišnjih stopa promjene koje su tijekom prva četiri mjeseca ove godine (travanj 2007. u usporedbi s prosincem 2006.) ostvarile cijene prehrane te odjeće i obuće u Hrvatskoj i eurozoni. Ta-

Slika 33.

INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA U HRVATSKOJ
I HARMONIZIRANI INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
U EUROZONI I ODABRANIM ZEMLJAMA EU
godišnje stope promjene

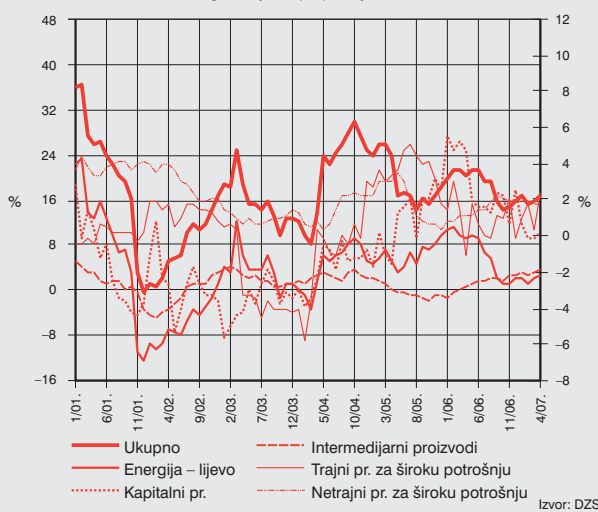

Izvori: DZS; Eurostat

ko je, primjerice, u Hrvatskoj tijekom prva četiri mjeseca ove godine došlo do ubrzanja godišnje stope rasta cijena prehrane (s 0,8% u prosincu 2006. na 1,7% u travnju 2007.), dok se rast tih cijena u eurozoni na godišnjoj razini usporio (s 2,6% u prosincu 2006. na 2,5% u travnju 2007.). Važno je spomenuti da je udio cijena prehrane u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u Hrvatskoj znatno viši (30,5%) od onoga u eurozoni (15,6%). Nadalje, godišnja stopa promjene cijena odjeće i obuće u Hrvatskoj je tijekom spomenutog razdoblja porasla za 2,1 postotni bod (s 3,2% u prosincu 2006. na 5,3% u travnju 2007.), dok je ta godišnja stopa u eurozoni porasla za 0,5 postotnih bodova (s 0,9% u prosincu 2006. na 1,4% u travnju 2007.). Uz to, udio cijena odjeće i obuće u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena nešto je viši u Hrvatskoj (8,5%) od onoga u eurozoni (6,9%).

Slika 32.

CIJENE INDUSTRIJSKIH PROIZVODA PRI PROIZVOĐAČIMA
PO GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA
godišnje stope promjene

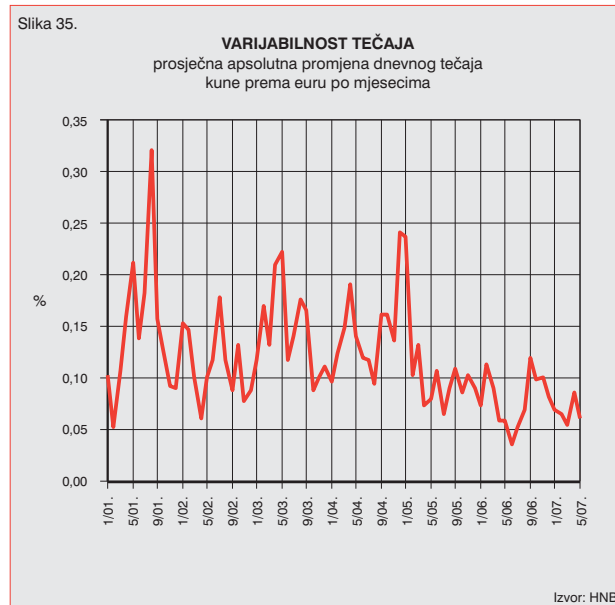
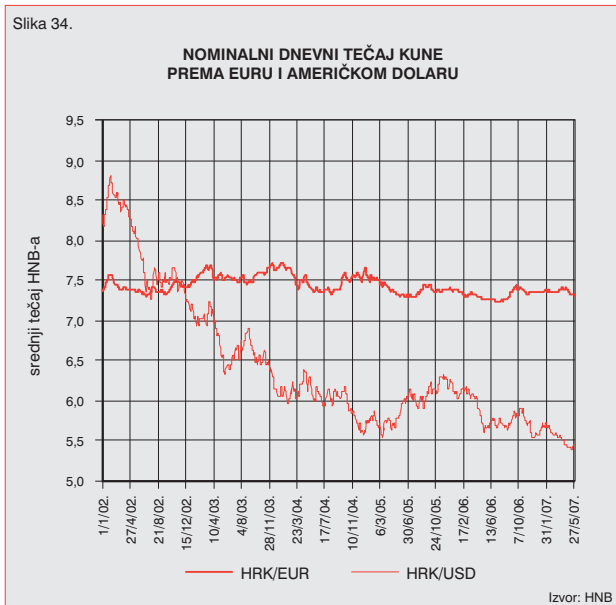

Izvor: DZS

¹⁴ U prosincu 2006. godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena u Hrvatskoj iznosila je 2,0%, dok je ista u eurozoni, mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, iznosila 1,9%.

Tečaj

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine tečaj kune prema euru oslabio je za 0,5%, a vrijednost eura povećala se sa 7,35 HRK/EUR zabilježenih na kraju 2006. na 7,38 HRK/EUR na kraju ožujka 2007. godine. Na ostvarenu deprecijaciju tečaja kune prema euru utjecala je uz sezonski uobičajen rast potražnje za devizama u siječnju i povećana potražnja poduzeća za devizama u ožujku. Blagi siječanjski deprecijacijski pritisci rezultat su rasta potražnje za devizama potrebnim za podmirivanje inozemnog duga države te plaćanje kratkoročnih inozemnih obveza poduzeća. Središnja je banka na deviznoj aukciji održanoj 28. prosinca 2006. od poslovnih banaka otkupila 177,0 mil. EUR, a monetarni učinak te kupnje (emisija 1,3 mlrd. kuna) ostvaren je u siječnju 2007. godine. Deprecijacija tečaja kune prema euru ostvarena tijekom siječnja nastavila se i u prvih devet dana veljače, a nakon toga je tečaj počeo apprecirati. Tečaj kune prema euru tijekom veljače bio je relativno stabilan, a dobra se likvidnost sustava održala unatoč novom izdanju državne obveznice (8. veljače) u ukupnom iznosu od 2,5 mlrd. kuna.

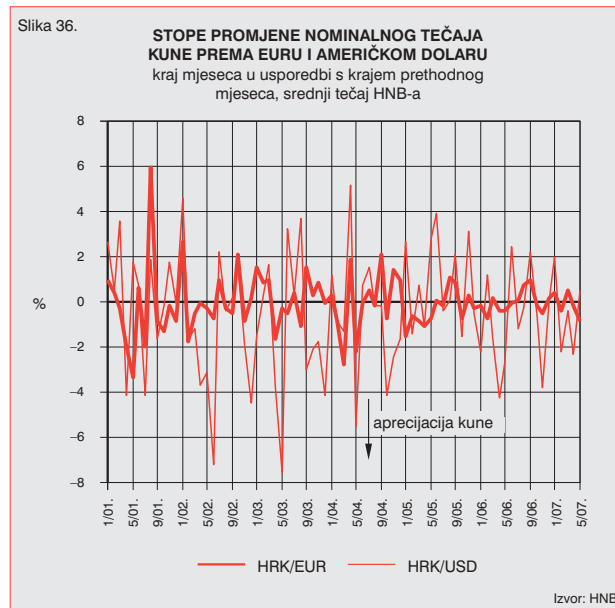
Tečaj kune prema euru tijekom veljače blago je ojačao, ali su se pritisci na deprecijaciju tečaja kune ponovili na domaćem deviznom tržištu u ožujku.

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine središnja banka nije održala ni jednu deviznu aukciju, a banke su potrebe za kunskom likvidnošću podmirivale na redovitim obratnim repo aukcijama. HNB je tijekom prvog tromjesečja 2007. godine provodio devizne transakcije s državom te je Ministarstvu financija neto prodao deviza u ukupnoj vrijednosti od 121,6 mil. EUR, pa je tako iz optjecaja povučeno ukupno 0,9 mlrd. kuna. Ukupno gledajući, HNB je tijekom spomenutog razdoblja transakcijama na deviznom tržištu neto emitirao 0,4 mlrd. kuna. Prosječna apsolutna promjena dnevnog tečaja kune prema euru, kao jedna od mjera promjenjivosti tečaja, smanjila se s 0,09%, koliko je iznosila u četvrtom tromjesečju 2006., na 0,06% u prvom tromjesečju ove godine.

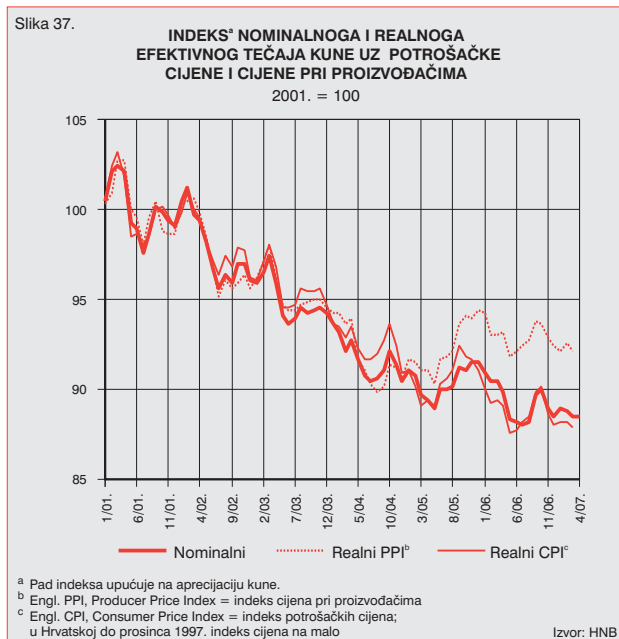
Nakon što je tečaj kune prema euru u prvom tromjesečju oslabio, tijekom prva dva mjeseca drugog tromjesečja, zbog nešto izrazitije aprecijacije tečaja kune ostvarene krajem travnja i u svibnju, zabilježena je aprecijacija tečaja kune od 1,0%, pri čemu se vrijednost eura smanjila sa 7,38 HRK/EUR zabilježenih 31. ožujka na 7,31 HRK/EUR 31. svibnja 2007. Na aprecijaciju tečaja kune prema euru utjecala je pojačana potražnja za kunama vezana uz uskrсне blagdane te povećana ponuda deviza, kojoj je, među ostalim, pridonio dobar početak turističke sezone i odluke pojedinih banaka majki iz inozemstva o dokapitalizaciji banaka kćeri u Hrvatskoj. Tijekom travnja i svibnja, kao i u prvom tromjesečju, nije bilo potrebe za intervencijom središnje banke na deviznom tržištu, a banke su potrebe za kunskom likvidnošću podmirivale na redovitim obratnim repo aukcijama. Središnja je banka tijekom travnja i svibnja neto prodala Ministarstvu financija deviza u ukupnoj vrijednosti od 30,4 mil. EUR, pa je na taj način iz optjecaja povučeno 0,2 mlrd. kuna.

Tečaj američkog dolara prema euru na međunarodnom je deviznom tržištu tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine oslabio za 2,0%, pri čemu se vrijednost eura povećala s razine

od 1,32 USD/EUR ostvarene 31. prosinca 2006. na 1,34 USD/EUR 31. svibnja 2007. Pritisci na slabljenje američkog dolara u odnosu na euro pripisuju se očekivanjima vezanim uz daljnje smanjenje razlike između kamatnih stopa u SAD-u i eurozoni te poboljšanju gospodarskih prilika u eurozoni. U ožujku je Europska središnja banka podignula referentnu kamatnu stopu za 0,25 postotnih bodova (na 3,75%), dok je referentna kamatna stopa u SAD-u ostala nepromijenjena (5,25%)¹⁵. Slabljenju američkog dolara pridonijela je i zabrinutost tržišta zbog slabijeg rasta američkoga gospodarstva od očekivanoga, ali i zbog nepovoljnih pokazatelja na tržištu hipotekarnih zajmova. Zahvaljujući, prije svega, slabljenju američkog dolara prema euru na svjetskom deviznom tržištu, tečaj kune prema američkom dolaru tijekom spomenutog je razdoblja ojačao za 2,5%, tj. s razine od 5,58 HRK/USD 31. prosinca 2006. na 5,44 HRK/USD 31.

¹⁵ Posljednji je put američka središnja banka (Fed) podigla referentnu kamatnu stopu u lipnju 2006. godine.

svibnja 2007. Uz nominalnu aprecijaciju prema euru (od 0,5%) i američkom dolaru, tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine ostvarena je i aprecijacija tečaja kune prema funti sterlinga za 1,7% i prema švicarskom franku za 2,9%. Takvo je kretanje tečajeva kune rezultiralo aprecijacijom indeksa dnevnoga nominalnoga efektivnog tečaja kune prema košarici valuta od 1,1% (stanje 31. svibnja 2007. u odnosu na stanje 31. prosinca 2006.).

Posljednji dostupni podaci upućuju na to da je tijekom prvog tromjesečja 2007. ostvareno blago pogoršanje u kretanju indikatora cjenovne konkurentnosti izvoza. Indeks realnoga efektivnog tečaja kune deflacioniran proizvođačkim cijenama pokazuje da je tečaj kune tijekom prvog tromjesečja 2007. godine (ožujak 2007. u odnosu na prosinac 2006.) realno aprecirao prema košarici valuta za 0,4%, dok indeks deflacioniran potrošačkim cijenama upućuje na nešto nižu realnu aprecijaciju kune prema košarici valuta (za 0,2%). Prosječni mjesečni indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune u spomenutom je razdoblju ostvario neznatnu aprecijaciju (za 0,01%), tako da su razlike u ostvarenom intenzitetu nominalne i realne efektivne aprecijacije tečaja kune rezultat nešto bržeg rasta domaćih u odnosu na inozemne cijene.

Monetarna politika i instrumenti

Monetarno okružje

U 2007. godini instrumentima monetarne politike HNB-a dodan je i instrument upisa obveznih blagajničkih zapisa HNB-a na rast plasmana koji premašuje 12%. Primjena novog instrumenta u kombinaciji s drugim, prije donesenim mjerama polučila je stabilno monetarno okružje tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine bez izraženih pritisaka na kretanje tečaja kune. HNB je primarni novac kreirao is-

ključivo uz pomoć redovitih obratnih repo operacija s trezorskim zapisima MF-a, za razliku od istog razdoblja 2006. godine kad je središnja banka kunsku likvidnost kreirala prije svega otkupom deviza od poslovnih banaka. Na repo aukcijama bile su prihvaćene sve pristigle ponude uz nepromijenjenu graničnu stopu od 3,5%. Likvidnost banaka bila je povoljna i stabilna.

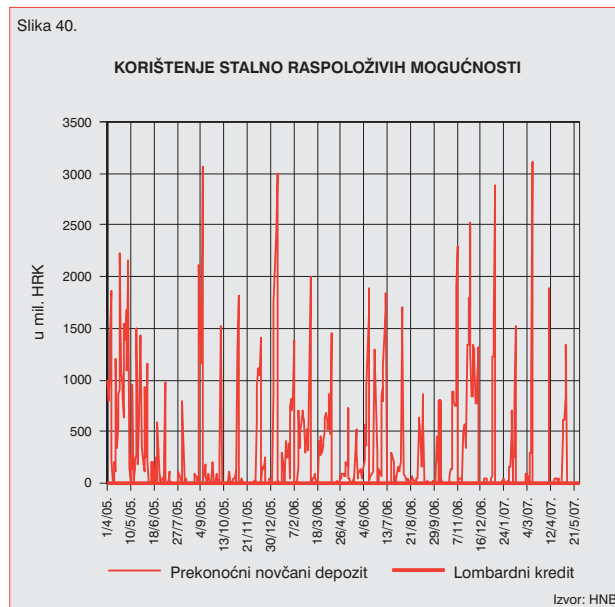
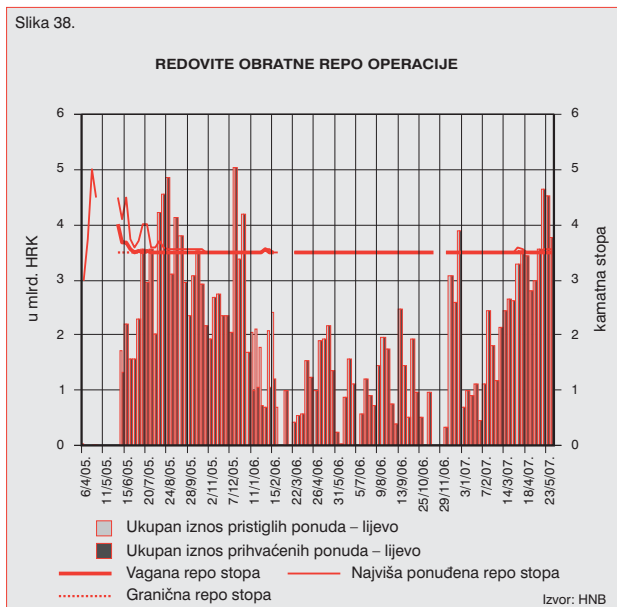
Kretanje kunske i devizne obvezne pričuve bilo je divergentno. Dok je kunska obvezna pričuva tijekom prvih pet mjeseci ove godine kontinuirano rasla, devizna obvezna pričuva je, nakon rasta u prvom tromjesečju 2007., u travnju i svibnju stagnirala. Nadalje, granična obvezna pričuva je, nakon snažnog rasta u prvom tromjesečju, stagnirala u travnju i jako opala u svibnju. Kretanje granične obvezne pričuve posljedica je znatnog smanjenja inozemnog duga banaka, čemu je pridonijela i značajna dokapitalizacija nekih banaka. Kretanje opće obvezne pričuve upućuje na brži rast kunskih izvora od deviznih. Tome je pridonijela i prilagodba banaka izmijenjenoj odluci o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima. Naime, uključivanje kunskih obveza s valutnom klauzulom u osnovicu za obračun minimalno potrebnih deviznih potraživanja u listopadu 2006. godine potaknulo je banke na značajno restrukturiranje svoje pasive. Poslovne banke uspjele su velik dio svojih kunskih obveza s valutnom klauzulom zamijeniti "čistim" kuskim obvezama i tako na kraju ožujka dosegnuti propisanu minimalnu likvidnost od 32%.

U veljači 2007. godine izmijenjena je Odluka o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a, čime je uklonjeno ograničenje rasta plasmana bez obveze upisa blagajničkih zapisa HNB-a od jednog postotnog boda na mjesec, dok je godišnji kumulativni rast plasmana bez obveze upisa blagajničkih zapisa i nadalje zadržan na 12%. Tom je izmjenom poslovnim bankama omogućena veća fleksibilnost kreditnog rasta uvažavajući sezonsko kretanje plasmana tijekom godine. Prvi upisi obveznih blagajničkih zapisa HNB-a izvršeni su u travnju i svibnju 2007. godine, no upisani iznosi simbolični su u odnosu na monetarne agregate.

Korištenje instrumenata monetarne politike

Glavni tok kreiranja kunske likvidnosti tijekom prvih pet mjeseci 2007. godine bile su redovite tjedne obratne repo aukcije. Intenzitet njihova korištenja ponajprije ovisi o kretanju i povlačenju primarnog novca preko deviznih aukcija te o promjenama instrumenata monetarne politike. Kako je utjecaj navedenih činitelja u dosadašnjem dijelu godine izostao, potražnja za kunama u potpunosti se namirivala na obratnim repo aukcijama. Središnja je banka, prihvaćanjem svih pristiglih ponuda, olakšavala zadržavanje povoljne razine likvidnosti u sustavu ne mijenjajući pritom graničnu repo stopu od 3,5%.

Prosječno dnevno stanje sredstva plasiranih na redovitim obratnim repo aukcijama u prvom tromjesečju 2007. godine iznosilo je 1,6 mlrd. kuna što je za 0,8 mlrd. kuna više nego u istom razdoblju 2006. Početkom drugog tromjesečja potražnja za kunama još se više intenzivirala zbog porasta kunske obvezne pričuve, dokapitalizacije poslovnih banaka i njihove snažnije kreditne aktivnosti. Dodatni doprinos pot-

ražnji za kunama dao je sezonski porast gotovog novca izvan banaka tijekom uskrasnih blagdana i pojačana ponuda deviza u dobroj turističkoj predsezoni. Takva kretanja potvrdila je i svibanjska aprecijacija tečaja kune te pritisak na rast kamatnih stopa na novčanom tržištu. Na nekoliko aukcija pojedine poslovne banke nudile su višu repo stopu kako bi bile sigurne da će osigurati potrebnu likvidnost (3,55% i 3,6%).

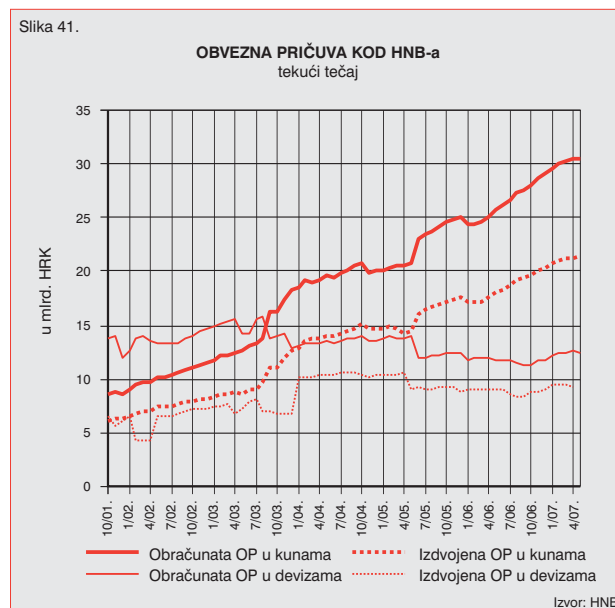
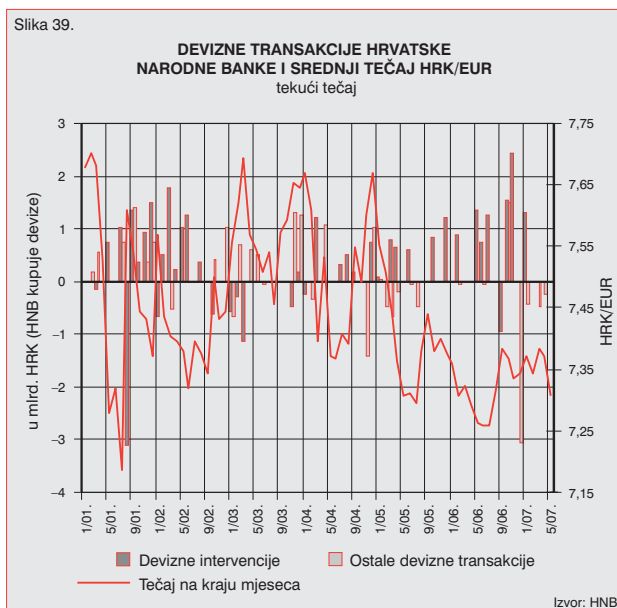
Prihvatanjem svih ponuda banaka i izdašnjim kreiranjem kunskih sredstava tijekom travnja i svibnja prosječni iznos plasiranih sredstava povećao se na 3,6 mlrd. kuna. Sredinom svibnja održana je i aukcija na kojoj je plasiran najveći iznos u 2007. godini (4,6 mlrd. kuna) jer su poslovne banke u prvom dijelu razdoblja održavanja obvezne pričuve raspolagale nižom razinom slobodnih novčanih sredstava nego obično. Poslije toga prosječni višak likvidnosti vratio se na uobičajenu razinu od oko 0,7 mlrd. kuna što je samo nešto manje od prosjeka ostvarenog u 2006. godini.

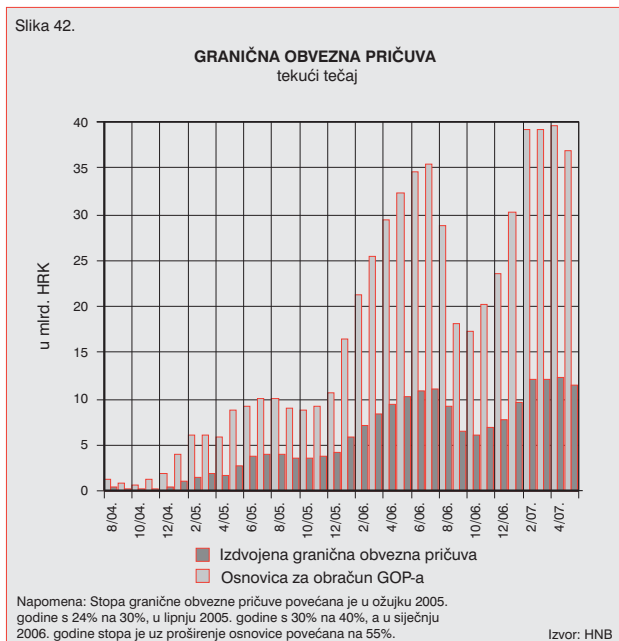
Središnja banka sudjelovala je tijekom prvih pet mjeseci 2007. na deviznom tržištu isključivo u transakcijama sa sre-

dišnjom državom. Za razliku od prvog tromjesečja prošle godine kad je iznos deviznih transakcija bio zanemariv, u istom razdoblju ove godine HNB je Ministarstvu financija neto prodao 121,6 mil. EUR kako bi se osigurala devizna sredstva za otplatu inozemnih obveza, a u travnju i svibnju još 30,4 mil. EUR. Ukupno je deviznim transakcijama s MF-om u prvih pet mjeseci 2007. godine povučena 1,1 mlrd. kuna.

Nastavak rasta domaćih izvora sredstava poslovnih banaka utjecao je na povećanje osnovice za obračun obvezne pričuve u prvih pet mjeseci 2007. godine. Tako su se sredstva obračunate kunske obvezne pričuve u prvom tromjesečju povećala za 1,0 mlrd. kuna, a u travnju i svibnju za dodatnih 0,4 mlrd. kuna. Istodobno je pri obračunu devizne obvezne pričuve, nakon porasta od 0,7 mlrd. kuna u prva tri mjeseca, u travnju i svibnju zabilježena stagnacija.

Dosegnuvši u svibnju 30,6 mlrd. kuna, obračunata kunska obvezna pričuva bila je za 18,9% veća u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Obračunata devizna obvezna pričuva u svibnju je iznosila 12,5 mlrd. kuna, a njezina go-

dišnja stopa rasta 5,5%.

Poslije izrazito snažnog rasta granične obvezne pričuve na početku 2007. godine smanjenjem inozemnih obveza poslovnih banaka početkom drugog tromjesečja oslobođen je dio sredstava prije izdvojenih kod središnje banke na osnovi ovoga instrumenta monetarne politike. Rast domaćih izvora sredstava zajedno sa sredstvima od dokapitalizacije omogućio je bankama nastavak financiranja domaće kreditne aktivnosti uz smanjenje njihovih inozemnih obveza, a time i osnovice za obračun granične obvezne pričuve. Osim toga, učinak granične obvezne pričuve na smanjenje isplativosti inozemnog financiranja banaka povećao se i zbog porasta kamatnih stopa na inozemnim tržištima, prije svega u eurozoni.

Osnovica za obračun granične obvezne pričuve, nakon snažnog povećanja u prva četiri mjeseca 2007. godine u iznosu od 16,2 mlrd. kuna, smanjila se u svibnju za 2,7 mlrd. kuna te je pri obračunu iznosila 37,0 mlrd. kuna. Tako su se i sredstva izdvojene granične obvezne pričuve, nakon dosad rekordne razine od 12,2 mlrd. kuna u travnja, smanjila u svibnju za 0,7 mlrd. kuna. Na godišnjoj su razini sredstva izdvojene granične obvezne pričuve bila veća za 13,9% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Na kraju prvog tromjesečja 2007. godine završeno je propisano razdoblje prilagodbe izmjeni Odluke o minimalno potrebnim deviznim potraživanjima u kojem su poslovne banke, uz uključivanje kunskih obveza s valutnom klauzulom u osnovicu, morale dosegnuti propisanu minimalnu pokrivenost 32% deviznih obveza likvidnim deviznim potraživanjima. Prema predviđenoj dinamici bankama je bilo dopušteno da postupno povećavaju deviznu pokrivenost za najmanje dva postotna boda na mjesec, počevši od minimalno potrebnih 20% na početku listopada prošle godine do potpunog usklađenja i doseganja razine od 32% na kraju ožujka 2007. Prilagodba banaka u najvećem se dijelu odvijala upravo kroz smanjenje kunskih obveza banaka s valutnom klauzulom, koje su u navedenom razdoblju smanjene s 39,8 mlrd. kuna na 20,3 mlrd. kuna. Osim toga, banke su

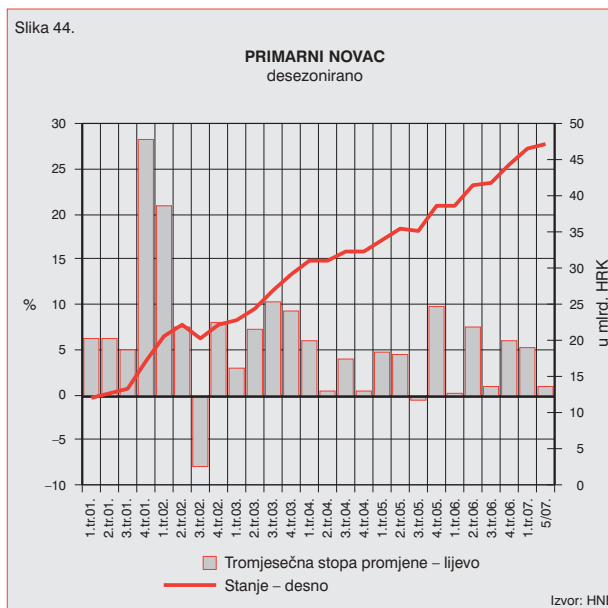

povećale i svoja devizna potraživanja za 7,9 mlrd. kuna. Na kraju ožujka minimalna devizna likvidnost sustava premašivala je propisanu razinu te je iznosila 33,2%.

Početkom drugog tromjesečja minimalna devizna pokrivenost nastavila se povećavati, i to ponajviše zbog smanjenja deviznih obveza poslovnih banaka prema inozemstvu. Na kraju travnja ukupne devizne obveze poslovnih banaka, uključujući one s valutnom klauzulom, iznosile su 165,2 mlrd. kuna, dok su devizna potraživanja iznosila 55,1 mlrd. kuna. Time se minimalna devizna likvidnost sustava povećala na 33,4%.

Primarni novac i međunarodne pričuve

Potražnja za primarnim novcem (M0) obično se smanjuje na početku godine zbog sezonskog smanjenja gotovog novca u optjecaju. Kretanje primarnog novca početkom godine bilo je uobičajeno te je nakon blagog smanjenja u prvom tromjesečju u odnosu na kraj 2006. godine slijedila stagnacija

primarnog novca u travnju i oporavak u svibnju. Time je primarni novac dosegao razinu od 46,6 mlrd. kuna, a godišnja stopa rasta zadržala se na visokih 20,0%. Usporedba s kretanjima u prvih pet mjeseci prošle godine otežana je činjenicom da je početkom 2006. stopa obvezne pričuve smanjena s 18% na 17%, pa je godišnja stopa rasta primarnog novca u svibnju prošle godine iznosila 16,7%.

U strukturi primarnog novca zabilježen je nastavak rasta obiju glavnih komponenata primarnog novca. Depoziti banaka kod HNB-a nastavili su početkom drugog tromjesečja rasti, pa je njihova godišnja stopa rasta u svibnju iznosila 22,6%, dok je godišnja stopa rasta gotovog novca bila 15,0%. Visoka razina depozita banaka odraz je dobre likvidnosti te rasta potražnje za primarnim novcem s osnove obvezne pričuve nastale već opisanim kretanjem kunske i devizne osnovice početkom ove godine. Upravo zbog rasta obvezne pričuve koja se održava na računima za namiru, prosječna razina računa za namiru u prvih pet mjeseci ove godine iznosila je 7,3 mlrd. kuna za razliku od 6,0 mlrd. kuna u istom razdoblju prošle godine (godišnji porast od 21,4%).

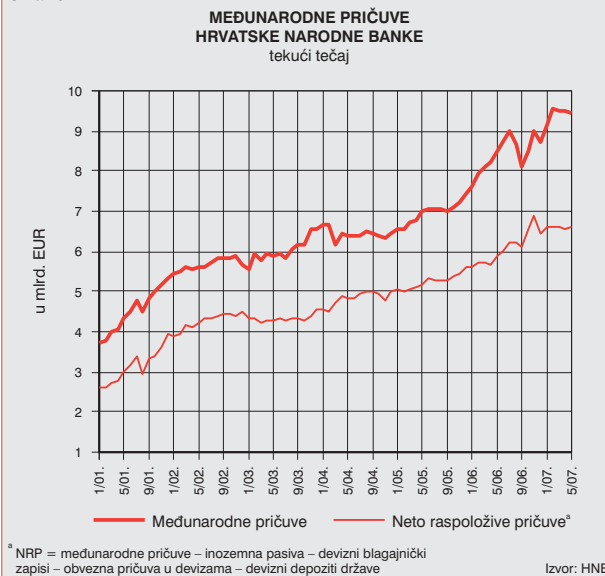
Značajan izvor porasta depozita banaka kod HNB-a i nadalje je izdvojena obvezna pričuva u kunama, koja je u prvih pet mjeseci ove godine povećana za 1 mlrd. kuna, tj. za 17,9% na godišnjoj razini. Povećanje kunske obvezne pričuve u 2007. godini posebice je posljedica rasta kunskih depozita poduzeća i deviznih depozita stanovništva, koji također pridonose povećanju osnovice za obračun kunske obvezne pričuve. Kontinuirani rast kunskih i deviznih depozita potaknut je, među ostalim, naporima poslovnih banaka da skuplje inozemne izvore zamijene povoljnijim, domaćim, što povećava potražnju za primarnim novcem za održavanje (na računima za namiru) i izvršavanje (na posebnim računima) obvezne pričuve. Izdvojena obvezna pričuva u kunama na kraju svibnja 2007. godine iznosila je 21,5 mlrd. kuna.

U skladu s Odlukom o upisu obveznih blagajničkih zapisa HNB-a iz prosinca 2006., u 2007. godini u depozite banaka kod HNB-a ulaze i obvezni blagajnički zapisi HNB-a koje poslovne banke upisuju na osnovi prekoračenja "neoporezivo" rasta plasmana od 12%. Krajem travnja izvršen je prvi upis obveznih blagajničkih zapisa HNB-a u iznosu od 0,05 mil. kuna, na osnovi obračuna rasta plasmana za prvo tromjesečje. Veći iznos obvezno upisanih blagajničkih zapisa HNB-a pojavio se svibnju kad je ukupno upisano zapisa u vrijednosti od 28,8 mil. kuna.

Stalno raspoloživom mogućnošću prekonocnog depozita banke su se, kao i do sada, intenzivnije koristile uoči novog obračuna obvezne pričuve. U travnju je, dan uoči obračuna obvezne pričuve, prekonocni depozit iznosio 1,9 mlrd. kuna, dok se potkraj travnja ova stalno raspoloživa mogućnost koristila nekoliko dana u vrlo skromnom obujmu (na razini od 40 mil. kuna). U razdoblju koje je prethodilo svibanjskom obračunu obvezne pričuve, od 3. do 8. svibnja, razina depozita prosječno je iznosila 622 mil. kuna. Najveći prekonocni depozit ponovo je izdvojen uoči novog obračuna obvezne pričuve, 8. svibnja, kad je iznosio 1,3 mlrd. kuna.

Nešto niža razina i manja volatilnost nego u istom razdoblju 2006. godine obilježja su depozita države u 2007., što može upućivati na to da je država poboljšala upravljanje svojom likvidnošću. Usporedba kretanja depozita države ove

Slika 45.

godine s prošlom otežana je snažnim porastom deviznih depozita države početkom 2006. zbog programskog zajma za prilagodbu (PAL), dok su ove godine takvi izvanredni priljevi izostali. Prosječna je razina depozita države u prvih pet mjeseci prošle godine iznosila je 447 mil. kuna, a ove godine 267 mil. kuna.

Za razliku od 2006. godine kad je središnja banka intervenirala na deviznom tržištu ukupno 12 puta, HNB se tijekom prvih pet mjeseci 2007. oslanjao isključivo na obratne repo aukcije kao instrument kreiranja likvidnosti. Stoga razina međunarodnih pričuva nije, kao u proteklim razdobljima, rasla zbog otkupa deviza od poslovnih banaka, nego su na razinu pričuva utjecale ostale transakcije. To se ponajviše odnosi na redovite poslove s Ministarstvom financija, kojima je državi tijekom 2007. neto prodano 152 mil. EUR. Iznimka je posljednji otkup deviza od banaka s kraja 2006., čiji je učinak na rast pričuva od 177 mil. EUR postao vidljiv početkom siječnja 2007.

U svibnju je nastavljeno blago smanjenje (bruto) međunarodnih pričuva, koje je započelo u ožujku ove godine. U ožujku i travnju smanjenje pričuva poglavito je bilo rezultat prodaje deviza državi, dok je na smanjenje u svibnju uglavnom utjecalo znatno smanjenje granične obvezne pričuve, i to u iznosu od 83,5 mil. EUR. Krajem svibnja bruto međunarodne pričuve iznosile su 9.452 mil. EUR što je za 727 mil. EUR više nego na kraju 2006.

Monetarna kretanja

Tijekom prva četiri mjeseca 2007. godine rast plasmana banaka donekle je usporen u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Stopa rasta plasmana banaka, ako se isključi utjecaj tečaja, iznosila je u odnosu na prosinac prethodne godine, u travnju 2007. godine 6,2%, a u travnju 2006. godine 8,0%. U strukturi plasmana došlo je do usporevanja rasta plasmana poduzećima, iako su u ožujku realizirani veliki krediti za sanaciju brodogradilišta uz jamstva MF-a, dok se rast plasmana stanovništvu nije znatnije mijenjao. Nadalje, osobito se intenzivirao rast "čistih" kunskih plasmana, koji

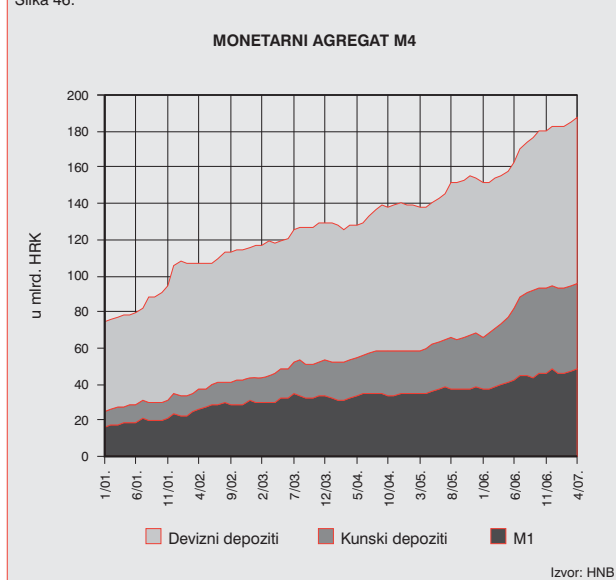
su poslovne banke započele aktivno poticati kao oblik financiranja domaćih sektora. Unatoč nešto sporijem rastu plasmana, njihova godišnja stopa rasta zadržala se na i nadalje visokoj razini te je na kraju travnja iznosila 22,0%.

U prvom tromjesečju 2007. godine zabilježen je snažan rast kvazinovca pa je unatoč sezonskom smanjenju novčane mase (M1) došlo do porasta ukupnih likvidnih sredstava (M4). Uz rast štednih i oročenih depozita domaćih sektora zabilježen je i znatan priljev sredstava na osnovi dokapitalizacije nekih poslovnih banaka što je bankama olakšalo nastavak intenzivne kreditne aktivnosti. Pristigla sredstva poslovne su banke, osim za financiranje domaćih plasmana, iskoristile i za smanjenje svojih obveza prema inozemstvu, a što je osobito bilo izraženo potkraj prvoga i na početku drugog tromjesečja.

Ukupna likvidna sredstva

U prvom tromjesečju 2007. godine nastavljen je snažan rast ukupnih likvidnih sredstava. Za razliku od prva tri mje-

Slika 46.

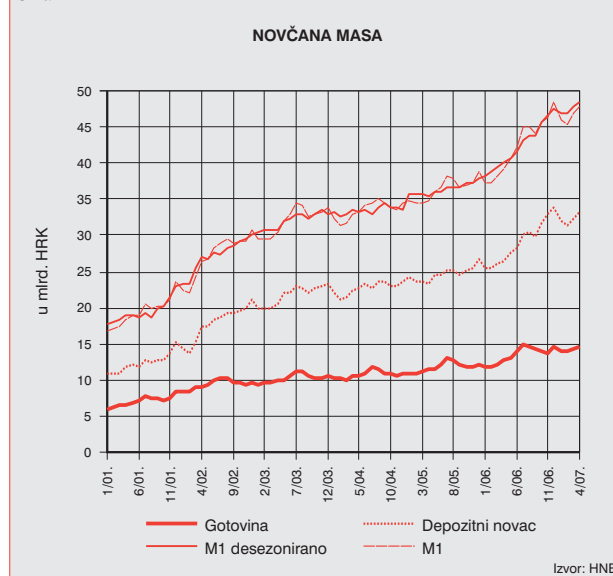

seca prošle godine, kad se M4 smanjio za 1,1 mlrd. kuna, u prvom tromjesečju 2007. godine M4 se povećao za 2,6 mlrd. kuna ili za 1,4%. Povećanje toga najširega monetarnog agregata rezultat je snažnog rasta i kunskih i deviznih depozita. I na početku drugog tromjesečja M4 je nastavio snažno rasti, tako da je na kraju travnja 2007. godine dosegnuo 187,1 mlrd. kuna, a njegova godišnja stopa rasta zadržala se na visokih 20,6%.

Novčana masa

Sezonsko smanjenje novčane mase, koje je uobičajeno za početak godine, u prva tri mjeseca 2007. bilo je osobito izraženo. Ukupno je u prvom tromjesečju M1 smanjen za 1,8 mlrd. kuna (3,6%), čemu je najviše pridonijelo smanjenje depozitnog novca na početku godine. Oporavak rasta novčane mase slijedio je potkraj prvoga i na početku drugog tromjesečja, tako da je M1 na kraju travnja 2007. godine dosegnuo 47,9 mlrd. kuna što je za 0,7 mlrd. kuna manje nego na kraju 2006. godine. Promatrano na godišnjoj razini u

Slika 47.

Izvor: HNB

2007. godini nastavljen je rast toga monetarnog agregata što se ogleda u njegovoj visokoj godišnjoj stopi rasta koja je na kraju travnja 2007. godine iznosila 22,0%.

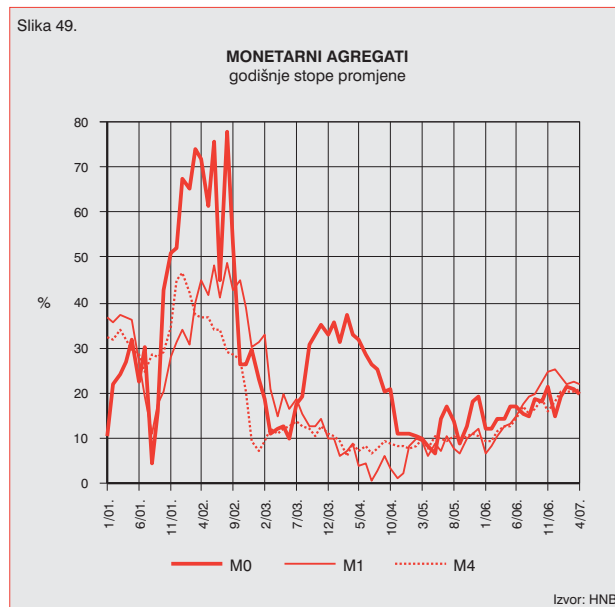
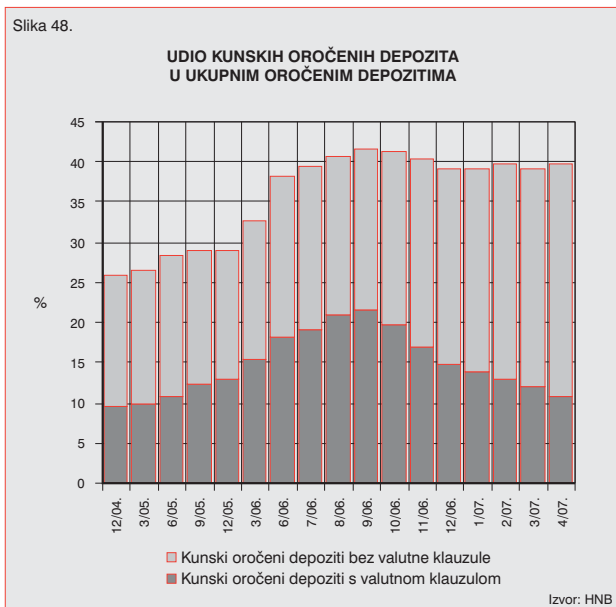
Smanjenje depozitnog novca u prvom tromjesečju 2007. godine (za 1,5 mlrd. kuna) prije svega je rezultat smanjenja sredstava na žiroračunima poduzeća, koja su u tom razdoblju smanjena za 2,1 mlrd. kuna. Takva kretanja većinom su bila uzrokovana povlačenjem visoke likvidnosti koja je kumulirana potkraj 2006. godine zbog snažnog rasta kredita banaka odobrenih tom sektoru. S nastavkom kreditne aktivnosti poslovnih banaka na početku drugog tromjesečja 2007. godine zabilježen je i ponovni rast depozitnog novca. Na kraju travnja 2007. godine ukupno stanje na tekućim i žiroračunima svih domaćih sektora kod poslovnih banaka iznosilo je 33,1 mlrd. kuna što odgovara godišnjem rastu od 25,1%.

Druga komponenta novčane mase, gotov novac izvan banaka, nakon smanjenja u siječnju od 0,7 mlrd. kuna, u idućim se mjesecima povećavala, te je na kraju travnja 2007. godine dosegnuo 14,7 mlrd. kuna. Prosječno dnevno stanje toga monetarnog agregata u prva četiri mjeseca 2007. godine iznosilo je 14,4 mlrd. kuna i bilo je za 18,5% veće od prosječnoga dnevnog stanja u istom razdoblju prošle godine.

Nemonetarni depoziti

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine štedni i oročeni depoziti u domaćoj i stranoj valuti povećani su za 4,4 mlrd. kuna ili za 3,3%. Snažan rast štednje gotovo svih domaćih sektora nastavak je kretanja iz 2006. godine i uvelike je rezultat politike poslovnih banaka, koje zbog visoke cijene inozemnih izvora sredstava svojim aktivnostima nastoje dodatno potaknuti rast domaće štednje.

Kunski nemonetarni depoziti povećani su tijekom prvog tromjesečja 2007. godine za 1,9 mlrd. kuna ili za 4,3%. Iako je u istom razdoblju prošle godine povećanje kunskih depozita bilo snažnije (3,6 mlrd. kuna), ono je ostvareno u uvjetima smanjenja deviznih depozita i većinom je rezultat intenziviranja procesa zamjene deviznih depozita kunskim depozitima s valutnom klauzulom. Za razliku od takvih kretanja,

rast kunskih depozita u prvom tromjesečju 2007. godine u potpunosti se odnosio na “čiste” kunske depozite, koji su jeftiniji izvor sredstava u odnosu na devizne i indeksirane kunske depozite. Uz porast od 0,5 mlrd. kuna, u travnju su ukupni kunski nemonetarni depoziti dosegli 47,2 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta bila je i nadalje visoka i iznosila je 45,7%. Istodobno se udio kunskih depozita s valutnom klauzulom u ukupnim kuskim nemonetarnim depozitima nastavio smanjivati, te je na kraju travnja iznosio 26,9%.

Promatrano po sektorima u 2007. godini nastavljeno je smanjenje kunskih depozita stanovništva, koje traje od rujna prošle godine. Tako su u prva četiri mjeseca ove godine kunski depoziti stanovništva smanjeni za gotovo 1,0 mlrd. kuna, te su na kraju travnja iznosili 22,6 mlrd. kuna, pri čemu je njihova godišnja stopa rasta više nego prepolovljena u odnosu na maksimalnu razinu dosegnutu u rujnu prošle godine (70,6%), te je na kraju travnja 2007. iznosila 30,1%. S druge strane, najveći doprinos rastu kunskih nemonetarnih depozita u prva četiri mjeseca ove godine dali su kunski depoziti ostalih bankarskih i nebankarskih institucija (1,7 mlrd. kuna), dok se preostali dio povećanja (1,2 mlrd. kuna) odnosio na kunske depozite poduzeća, koji su na kraju travnja dosegli 16,1 mlrd. kuna uz godišnju stopu rasta od 55,8%.

Nakon oporavka u posljednjem tromjesečju 2006. rast deviznih depozita nastavljen je i u 2007. godini. Ukupno su u prvom tromjesečju ove godine štedni i oročeni devizni depoziti domaćih sektora kod poslovnih banaka povećani za 2,4 mlrd. kuna ili za 2,8%. S blagim povećanjem od 0,2 mlrd. kuna u travnju, ukupni devizni depoziti na kraju spomenutog mjeseca dosegli su 90,9 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta, dijelom i zbog utjecaja baznog razdoblja, porasla je na 11,3%.

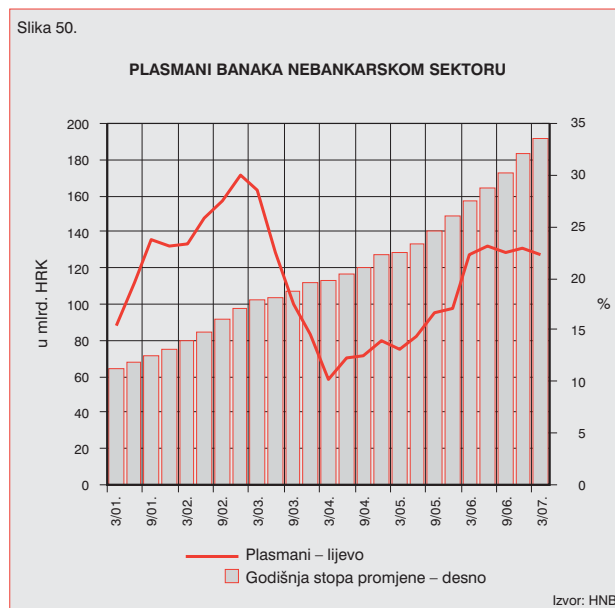
Za razliku od kretanja kunskih depozita, glavni doprinos porastu deviznih depozita u prva četiri mjeseca ove godine dali su depoziti stanovništva, koji su se u tom razdoblju povećali za 2,3 mlrd. kuna. Tako su ukupni devizni depoziti stanovništva kod poslovnih banaka na kraju travnja 2007. godine dosegli 77,1 mlrd. kuna i bili su za 8,0% veći nego

na kraju istog mjeseca prošle godine. Preostali dio povećanja deviznih depozita u prva četiri mjeseca 2007. (0,4 mlrd. kuna) odnosio se na rast deviznih depozita ostalih financijskih institucija.

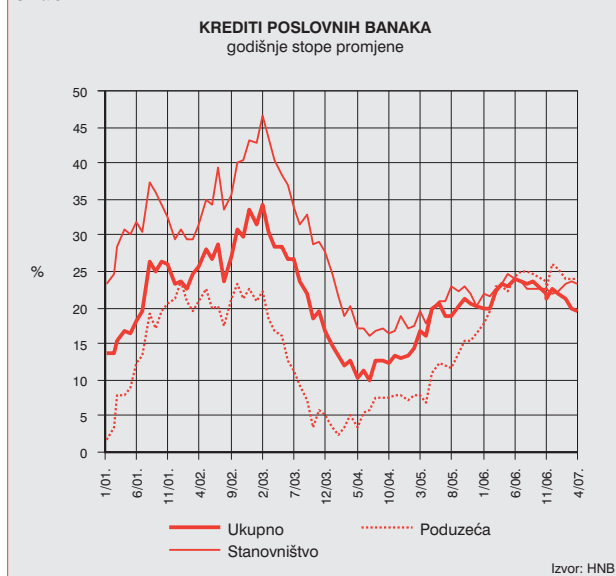
Plasmani

U prvom i na početku drugog tromjesečja 2007. godine rast plasmana banaka nebankarskom sektoru tek je blago usporen. Tako su u prvom tromjesečju 2007. godine plasmani banaka ukupno povećani za 8,2 mlrd. kuna ili za 4,5%, a u travnju za još 2,6 mlrd. kuna ili za 1,3%. Ostvareni rast ukupnih plasmana umjereniji je u usporedbi s 2006. godinom. Na kraju travnja ukupni plasmani banaka nebankarskom sektoru dosegli su 194,1 mlrd. kuna, a njihova godišnja stopa rasta blago je smanjena u odnosu na kraj 2006., te je na kraju travnja iznosila 22,0% (22,7% ako se isključi utjecaj tečaja).

Najveći doprinos rastu plasmana nebankarskom sektoru u prvom i na početku drugog tromjesečja dali su krediti

Slika 51.

odobreni stanovništvu, koji su u 2007. godini nastavili rasti sličnim intenzitetom kao i u prethodnoj godini. Od početka 2007. godine krediti tom sektoru ukupno su povećani za 6,3 mlrd. kuna, te su na kraju travnja dosegli 102,0 mlrd. kuna. Njihova godišnja stopa rasta, ako se isključi utjecaj tečaja, zadržala se na razini s kraja 2006. godine i na kraju travnja iznosila je 22,9%. U strukturi kredita stanovništvu i nadalje najbrže rastu stambeni krediti, koji su unatoč blagom usporavanju na početku 2007. godine, nastavili ostvarivati godišnje stope rasta iznad 30% (na kraju travnja stopa rasta iznosila je 31,8%). Uz stambene kredite, snažan rast zabilježen je i kod ostalih nenamjenskih kredita stanovništvu (uključujući minuse po tekućim računima). U travnju je njihova godišnja stopa iznosila 21,8% što je za 3,7 postotnih bodova više u odnosu na stopu na kraju 2006. godine. Ostali nenamjenski krediti stanovništvu dosegli su na kraju travnja 45,4 mlrd. kuna, a njihov udio u ukupnim kreditima stanovništvu iznosio je 44,6%.

Plasmani banaka poduzećima u prvom tromjesečju ove godine rasli su nižom stopom od stope ostvarene u istom razdoblju 2006. godine. Plasmani poduzećima u prvom su tromjesečju tako povećani za 3,8 mlrd. kuna ili za 4,6% što je za 2,0 postotna boda manje u odnosu na isto razdoblje prošle godine, unatoč osobito intenzivnom rastu u ožujku kad su poslovne banke, nakon dobivanja državnih jamstava, odobrile kredite za sanaciju brodogradilišta.

Na početku drugog tromjesečja rast plasmana poduzećima nastavljen je sličnim intenzitetom kao i u prvom tromjesečju. Plasmani poduzećima tako su u travnju povećani za 1,2 mlrd. kuna, ili za 1,4%, dosegnuvši na kraju mjeseca 88,4 mlrd. kuna. Promatrano na godišnjoj razini stopa rasta plasmana poduzećima na kraju travnja iznosila je 21,7% (23,0% ako se isključi utjecaj tečaja) i bila je za 2,8 postotnih bodova manja nego na kraju 2006. godine.

Plasmani banaka središnjoj državi

U prvom tromjesečju 2007. godine banke su neto povećale svoja potraživanja od središnje države za 0,4 mlrd. kuna što je ponajprije rezultat povećanja upisanih državnih

obveznica (1,9 mlrd. kuna), dok su se istodobno potraživanja s osnove odobrenih kredita te s osnove upisanih trezorskih zapisa MF-a smanjila (za 0,8 mlrd. kuna, odnosno za 0,6 mlrd. kuna). No, početkom drugog tromjesečja slijedilo je znatno poboljšanje pozicije središnje države prema poslovnim bankama. Tako su se potraživanja banaka od središnje države u travnju neto smanjila za 1,5 mlrd. kuna kao rezultat smanjenja potraživanja za upisane državne obveznice (0,8 mlrd. kuna) te smanjenja potraživanja s osnove instrumenata novčanog tržišta (0,7 mlrd. kuna). Na kraju travnja ukupni plasmani banaka središnjoj državi iznosili su 26,8 mlrd. kuna i bili su za 13,6% manji nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Nakon blagog smanjenja u prvom tromjesečju (0,3 mlrd. kuna) depoziti središnje države u travnju povećani su za 1,3 mlrd. kuna. Ako se takvim kretanjima pridoda smanjenje potraživanja banaka od središnje države, neto potraživanja poslovnih banaka od države u prva četiri mjeseca ove godine smanjena su za 2,1 mlrd. kuna. Na kraju travnja neto plasmani banaka središnjoj državi iznosili su 14,8 mlrd. kuna i bili su za čak 31,6% manji nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Inozemna aktiva i pasiva

Inozemna aktiva poslovnih banaka u prvom tromjesečju ove godine smanjena je za 3,7 mlrd. kuna (9,3%). Trend smanjenja inozemne aktive nastavljen je i u travnju kad su poslovne banke smanjile svoja potraživanja prema inozemstvu za još 1,1 mlrd. kuna. Na kraju travnja inozemna aktiva poslovnih banaka iznosila je 34,8 mlrd. kuna i bila je za 26,0% veća nego na kraju istog mjeseca 2006. godine.

S druge strane, snažan priljev domaćih izvora sredstava kao i sredstva prikupljena na osnovi dokapitalizacije omogućila su poslovnim bankama da u prva dva mjeseca 2007. godine uspore rast svoga inozemnog duga, a u ožujku i travnju znatno smanje svoje obveze prema inozemstvu. Nakon ostvarenog povećanja od 1,0 mlrd. kuna u prvom tromjesečju, u travnju je inozemna pasiva banaka smanjena za čak 3,0 mlrd. kuna te je na kraju mjeseca iznosila 74,1 mlrd. ku-

Slika 52.

na što je za 2,2% manje nego na kraju istog mjeseca prošle godine.

Ostvarena kretanja inozemne aktive i inozemne pasive poslovnih banaka u prva četiri mjeseca 2007. rezultirala su smanjenjem njihove neto inozemne aktive (NIA) za 2,9 mlrd. kuna. Na kraju travnja NIA poslovnih banaka iznosila je –39,3 mlrd. kuna.

Tržište novca

Uglavnom dobra likvidnost financijskog sustava zadržala se i u prvom tromjesečju i u travnju 2007. godine. U tom razdoblju potražnju za kunama na hrvatskome novčanom tržištu u veljači je pojačalo izdavanje kunske državne obveznice s desetogodišnjim dospeljećem u ukupnom iznosu od 2,5 mlrd. kuna i jedne kunske korporacijske obveznice u iznosu od 250 mil. kuna. Krajem prvog tromjesečja do povećane potražnje za kunama došlo je zbog sezonskih pritisaka na kunsku likvidnost, koji su povezani s uskršnim blagdanima i početkom turističke predsezona, kao i zbog deviznih transakcija između države i središnje banke, kojima je u ožujku s tržišta povučeno 476,8 mil. kuna, te zbog jačanja kunskih kreditnih aktivnosti banaka. Nasuprot tome, ponudu kuna osigurala je devizna intervencija središnje banke s kraja 2006. godine u iznosu od 1,3 mlrd. kuna, čiji se povoljan učinak na likvidnost prenio na početak 2007. Osim toga, tijekom prvog tromjesečja održano je 13 obratnih repo aukcija HNB-a, na kojima je prosječno na tržište plasirano 1,6 mlrd. kuna, odnosno 0,45 mlrd. kuna više po aukciji nego u prethodnom tromjesečju. Sve je to rezultiralo rastom kamatne stope za prekonocne pozajmice u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem, ali i povećanjem iznosa ukupno upisanih trezorskih zapisa MF-a tijekom prvog tromjesečja i travnja 2007.

U prvom tromjesečju 2007. porasle su kamatne stope na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule. Istodobno je, nakon višegodišnjega silaznog trenda, došlo do porasta kamatnih stopa i na dugoročne kredite stanovništvu

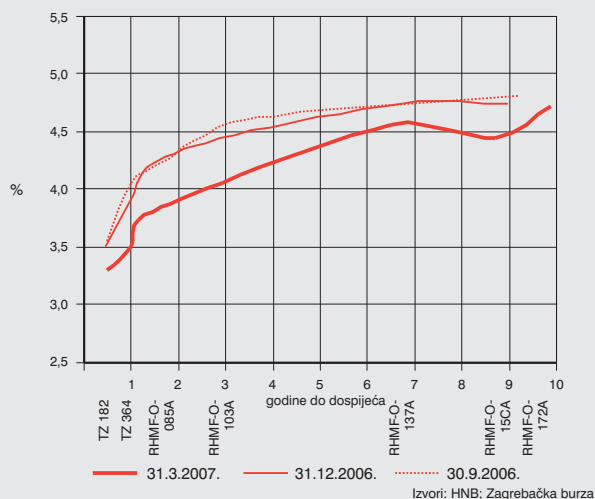
s valutnom klauzulom. Kamatne stope poslovnih banaka na kratkoročne kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule nastavile su se smanjivati, dok su se kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom također smanjile, nakon duljeg razdoblja neprekinutog rasta tijekom 2006. godine. U prvom tromjesečju 2007. porasle su sve promatrane pasivne kamatne stope banaka, s time da su kamatne stope na depozite po viđenju i na oročene devizne depozite blago porasle, dok su kamatne stope na oročene kunske depozite bez valutne klauzule znatno porasle. Kretanje kamatnih stopa uglavnom je odraz očekivane prilagodbe banaka mjerama HNB-a i rastu europskih kamatnih stopa, koji se nastavio i u 2007. Ta dva činitelja opterećuju profitabilnost dijela plasmana koje banke moraju financirati inozemnim zaduživanjem, odnosno zaduživanjem na domaćem tržištu, ali u stranoj valuti.

Kamatne stope na novčanom tržištu

Tijekom prvog tromjesečja 2007. godine banke su svoju primarnu likvidnost financirale sekundarnim izvorima s novčanog tržišta u prosječnom dnevnom iznosu od 1,5 mlrd. kuna (ukupno 93 mlrd. kuna u cijelom tromjesečju) što je za 0,2 mlrd. kuna manje nego u posljednjem tromjesečju 2006., ali i za 0,5 mlrd. kuna više nego u istom razdoblju lani. To znači da su se banke na novčanom tržištu financirale s 14 mlrd. kuna manje nego u prethodnom tromjesečju, čemu je najviše pridonijelo smanjenje trgovanja primarnim novcem gotovo za 13 mlrd. kuna, dok se u ostalim segmentima novčanog tržišta promet nije znatnije promijenio. Zbog takvih kretanja u prvom tromjesečju 2007. banke su se prvi put manje financirale trgujući primarnim novcem (49%) nego trgujući depozitnim novcem i vrijednosnim papirima. Naime, od ukupno 93 mlrd. kuna kredita koje su banke primile na novčanom tržištu, najveći se dio kao i obično odnosio na kredite u trgovini novcem (78 mlrd. kuna), dok su se kupnjom repo ugovora i prodajom vrijednosnih papira banke financirale u ukupnom iznosu od oko 7,5 mlrd. kuna u svakom od ta dva segmenta (ukupno oko 15 mlrd. kuna). Od

Slika 53.

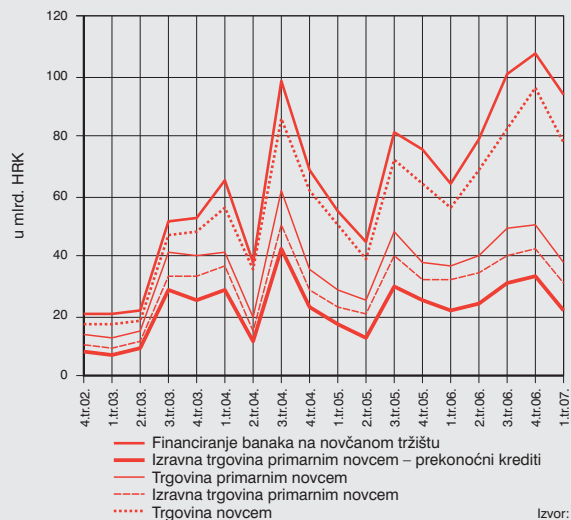
KRIVULJE PRINOSA KUNSKIH TREZORSKIH ZAPISA MF-a I DRŽAVNIH OBVEZNICA

Slika 54.

PROMET NA NOVČANOM TRŽIŠTU

tromjesečni podaci

tih 78 mlrd. kuna kredita u trgovini novcem 38 mlrd. kuna odnosilo se na trgovanje primarnim novcem (kredite primljene od banaka), a 40 mlrd. kuna na trgovanje depozitnim novcem (19,5 mlrd. kuna na kredite primljene od drugih financijskih institucija i 20,5 mlrd. kuna na kredite primljene od ostalih pravnih osoba).

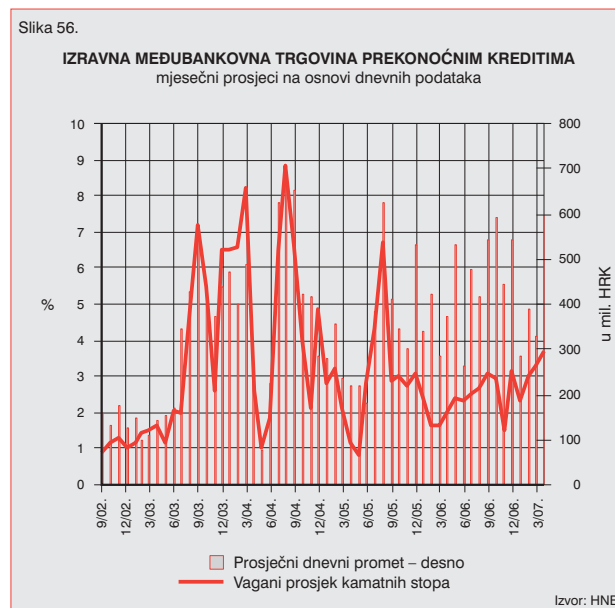
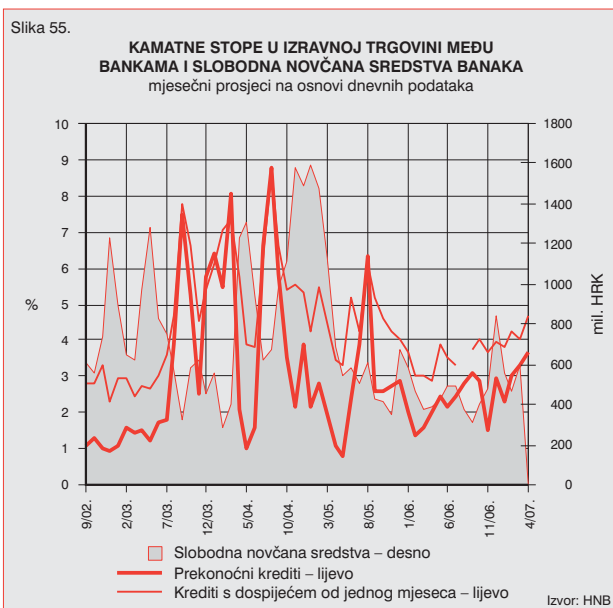
Iako je, dakle, u prvom tromjesečju 2007. došlo i do smanjenja ukupnog iznosa kredita koje su banke primile na novčanom tržištu i do smanjenja prometa u trgovini primarnim novcem, kamratne stope u međubankovnoj trgovini (primarnim novcem) nastavile su se povećavati. Trgovinom primarnim novcem dominirala je izravna trgovina među bankama, kojom je ostvaren promet od 30,5 mlrd. kuna, dok je uz posredovanje TNZ-a promet među bankama iznosio 7,5 mlrd. kuna, što je u skladu s uobičajenim odnosima između ta dva tržišna segmenta. Zbog toga je na povećanje cijene novca na novčanom tržištu u prvom tromjesečju 2007. najviše utjecalo upravo znatno povećanje vaganih kamratnih stopa u izravnoj međubankovnoj trgovini depozitnim novcem, koje su se u odnosu na prethodno tromjesečje povećale, i to od 25 do 73 bazna boda, s neujednačenom raspodjelom duž krivulje prinosa. U usporedbi s istim tromjesečjem prethodne godine te su se stope povećale približno za jedan postotni bod duž cijele krivulje prinosa od kredita s prekonoćnim dospeljećem do kredita s dospeljećem od jednog mjeseca. Budući da je u navedenom jednogodišnjem razdoblju krivulja kratkoročnih prinosa ostala stabilna, a istodobno nije došlo do pretjeranog rasta slobodnih novčanih sredstava banaka, na osnovi iskustva iz prošlosti realno je očekivati nastavak povećanja kamratnih stopa u međubankovnoj trgovini primarnim novcem kod kredita s najkraćim rokom dospeljeca.

Od 30,5 mlrd. kuna prometa u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem u prvom tromjesečju 2007. na najlikvidniji instrument, prekonoćne kredite, odnosila se 21 mlrd. kuna. Prosječni dnevni promet tih kredita uglavnom se povećavao tijekom tromjesečja, pa je sa siječanjskih 288 mil. kuna narastao na travanjskih 597 mil. kuna, uz odgovarajuće povećanje vagane kamratne stope na ove kredite s 2,30% u siječnju na 3,67% u travnju. Promatramo li po mjesecima,

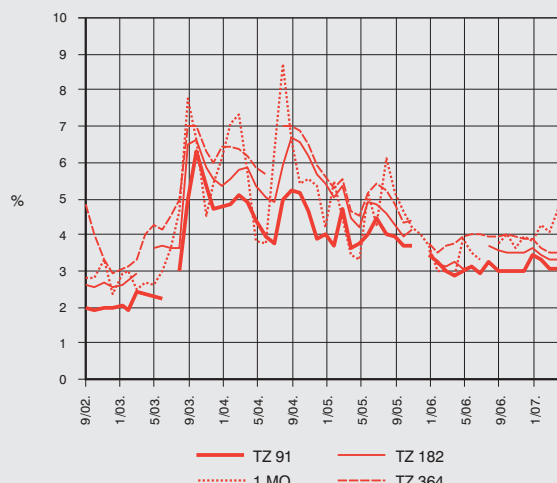
trend rasta prometa prekonoćnih kredita u izravnoj međubankovnoj trgovini i njihove kamratne stope traje još od prosinca 2006., nakon što se u studenome te godine vagana mjesečna kamratna stopa na ove kredite spustila na 1,49%, a to je jedna od njezinih najnižih ikad zabilježenih razina. S druge strane, prosječni dnevni promet prekonoćnih kredita uz posredovanje TNZ-a pokazuje trend pada u istom razdoblju, ali je vagana mjesečna kamratna stopa na ove kredite porasla s 1,23% u studenome 2006. na 3,21% u travnju 2007. Njezino je kretanje, naime, prije svega posljedica kretanja cijene novca u izravnoj međubankovnoj trgovini, a znatno manje rezultat odnosa ponude i potražnje za manjim prekonoćnim kreditima kakvima se najčešće trguje u ovom segmentu međubankovnog tržišta.

Iako su tijekom prvog tromjesečja 2007. vagane kamratne stope postignute na aukcijama trezorskih zapisa MF-a za zapise s dospeljećem od 90 dana blago porasle, vagane su kamratne stope za ostala dospeljeca snižene. Tako su vagane kamratne stope na aukcijama trezorskih zapisa MF-a s dospeljećima od 91, 182 i 364 dana u ožujku 2007. iznosile 3,07%, 3,30% i 3,50%, a u prosincu 2006. godine 3,00%, 3,50% i 3,90%. U travnju 2007. vagane kamratne stope na aukcijama trezorskih zapisa nisu se znatnije promijenile u odnosu na ožujak. Zbog takvih su se kretanja kamratnih stopa na primarnom tržištu trezorskih zapisa MF-a povećale negativne razlike između kamratnih stopa na te zapise i kamratnih stopa u trgovini primarnim novcem.

Negativna razlika između vagane mjesečne kamratne stope postignute na aukcijama trezorskih zapisa MF-a s dospeljećem od 364 dana i vagane mjesečne kamratne stope na kredite s dospeljećem od jednog mjeseca (u izravnoj međubankovnoj trgovini primarnim novcem) postupno se povećavala, tako da je s 0,04 u prosincu 2006. porasla na 1,19 u travnju 2007. Na kraju travnja 2007. stanje upisanih trezorskih zapisa MF-a iznosilo je 13,5 mlrd. kuna (13,2 mlrd. kuna na kraju prvog tromjesečja) što je samo za 1,1 mlrd. kuna više nego na kraju prosinca 2006., tijekom kojeg se to stanje povećalo za 0,9 mlrd. kuna. Budući da su za sada tekući prihodi države solidni, ne očekuje se da će država u idućem krat-

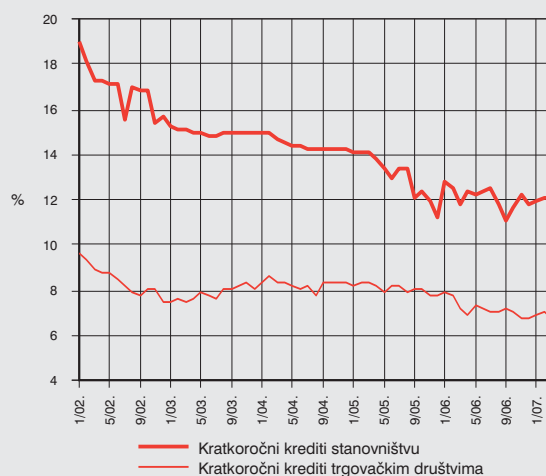

Slika 57.

KAMATNE STOPE NA TREZORSKE ZAPISE MF-a
ročna struktura

Izvori: MF, HNB

Slika 58.

PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE^a POSLOVNIH BANAKA
NA KRATKOROČNE KREDITE BEZ VALUTNE KLAUZULE^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu Izvor: HNB

koročnom razdoblju povećavati razinu trezorskih zapisa.

U prvom je tromjesečju 2007. MF održao sedam aukcija trezorskih zapisa. Iznos pristiglih ponuda za upis trezorskih zapisa u prvom tromjesečju 2007. bio je za 0,25 mlrd. kuna veći nego u prethodnom tromjesečju i iznosio je 8,0 mlrd. kuna. Na aukcijama je u prosjeku prihvaćeno nešto više od 40% ponuda te je upisano trezorskih zapisa u vrijednosti od 3,3 mlrd. kuna, odnosno za 1,0 mlrd. kuna više od planiranog iznosa. U strukturi ukupno upisanih trezorskih zapisa kudikamo najveći dio i nadalje se odnosi na zapise s jednogodišnjim dospijecem, koji su na kraju prvog tromjesečja 2007. imali udio od 92,3%. Slijedili su ih trezorski zapisi s dospijecem od 182 dana, čiji je udio iznosio 4,2%, dok je udio zapisa najkraćeg dospijeca iznosio 3,5%. Tijekom travnja 2007. udio trezorskih zapisa s dospijecem od 364 dana porastao je na 93,5%, kao i udio trezorskih zapisa s dospijecem od 182 dana, koji je porastao na 4,7%, dok se udio trezorskih zapisa s dospijecem od 91 dana smanjio na 1,8%.

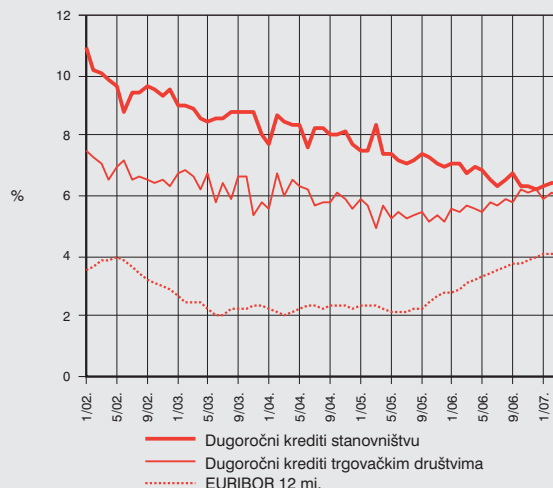
Kamatne stope poslovnih banaka

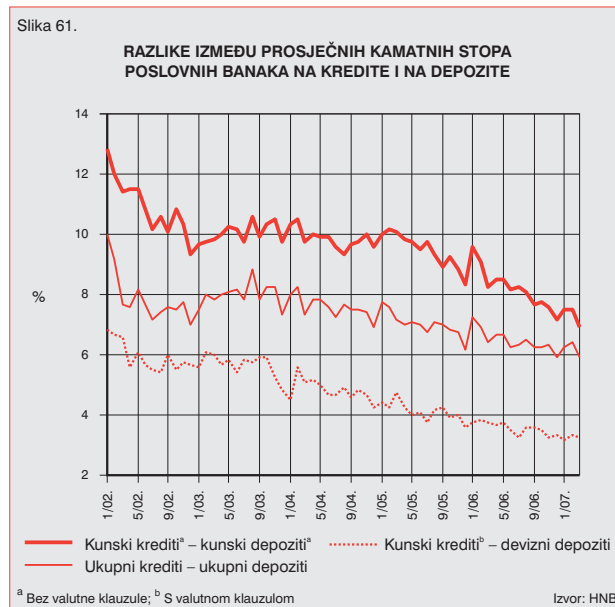
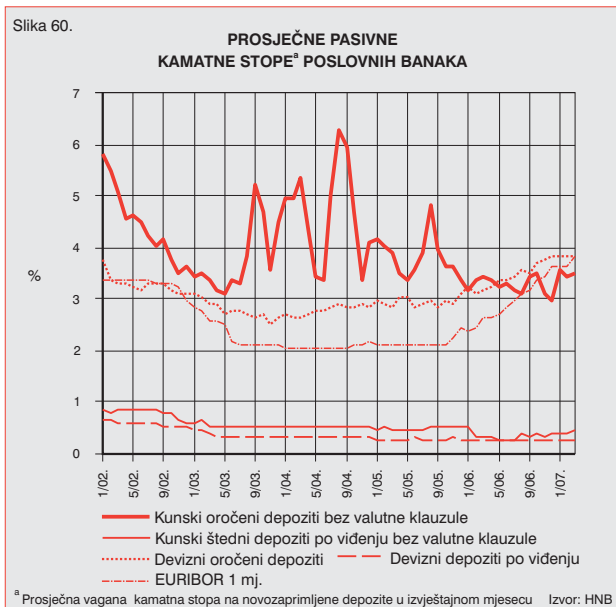
Tijekom prvog tromjesečja 2007. kamatne stope poslovnih banaka na kratkoročne kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule nastavile su se smanjivati, dok su se one na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule povećale. Tako se vagana kamatna stopa na kratkoročne kunske kredite trgovačkim društvima bez valutne klauzule smanjila sa 6,75% u prosincu na 6,68% u ožujku, dok se vagana kamatna stopa na kratkoročne kredite stanovništvu bez valutne klauzule istodobno povećala s 11,84% na 12,14%. Na to povećanje najviše je utjecao sezonski porast udjela uobičajeno najskupljih okvirnih kredita stanovništvu s 83,9% u prosincu na 87,6% u ožujku, premda se njihova kamatna stopa u istom razdoblju blago smanjila, s 13,21% na 13,17%. U istom se razdoblju osjetno povećala kamatna stopa na ostale kratkoročne kredite stanovništvu, s 5,96% na 7,38%, što je njezina najviša zabilježena razina u posljednje dvije godine (udio tih kredita u ukupnim kunkskim kratkoročnim kreditima stanovništvu bez valutne klauzule na kraju

ožujka iznosio je 5,4%).

Vagana kamatna stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom, koja je tijekom cijele 2006. godine polagano, ali stalno rasla, tijekom prvog se tromjesečja 2007. smanjivala. U ožujku 2007. ta je kamatna stopa iznosila 6,03%, što je dosta manje nego u prosincu 2006. kad je iznosila 6,21%. Istodobno je vagana kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom, za koju se bilježi višegodišnji trend smanjenja, porasla sa 6,22% na 6,44%. Do takvih kretanja kamatnih stopa na dugoročne kredite stanovništvu s valutnom klauzulom došlo je ponajprije zbog rasta kamatnih stopa na stambene kredite stanovništvu i na ostale dugoročne kredite stanovništvu. Te dvije kategorije dugoročnih kunkskih kredita stanovništvu s valutnom klauzulom u ožujku su zajedno činile 80% svih novoodobrenih kredita iz te skupine. Na rast vagane kamatne stope na dugoročne kredite stanovništvu vjerojatno je utjecao rast europskih kamatnih stopa, koje određuju cijenu dijela izvora sredstava banaka, a koji već dulje vrijeme utječe na

Slika 59.

PROSJEČNE AKTIVNE KAMATNE STOPE^a
POSLOVNIH BANAKA NA DUGOROČNE
KREDITE S VALUTNOM KLAUZULOM^a Prosječna vagana kamatna stopa na novoodobrene kredite u izvještajnom mjesecu Izvor: HNB

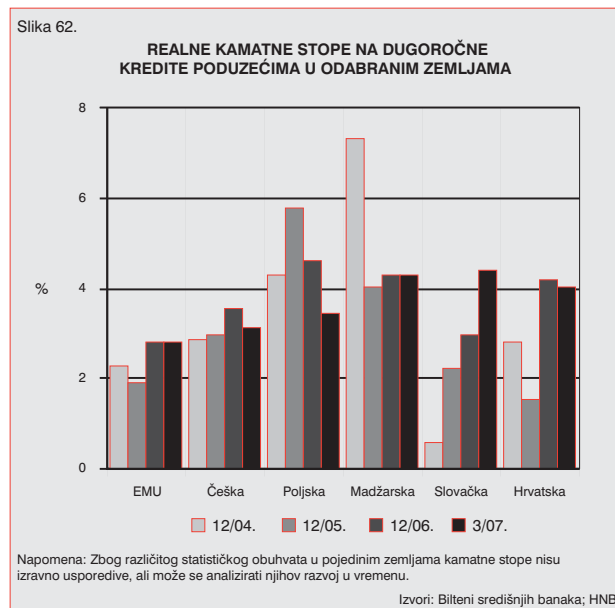
rast vagane kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima.

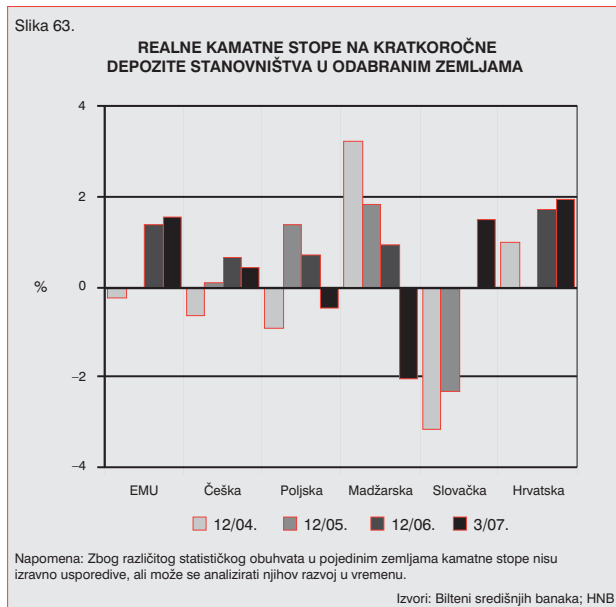
Vagana kamatna stopa na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, koja je u prosincu iznosila 2,98%, u ožujku je osjetno porasla, na 3,49%. Time se nastavila prilagodba banaka mjerama HNB-a s kraja 2006., zbog kojih su ti depoziti postali najpovoljniji izvor sredstava banaka s aspekta regulatornih troškova. Vagana kamatna stopa na oročene devizne depozite također je nastavila rasti: s 3,82% u prosincu povećala se na 3,86% u ožujku. Ona je još od svibnja 2006. veća od vagane kamatne stope na oročene kunske depozite bez valutne klauzule, što je prije svega posljedica porasta kamatnih stopa na oročene devizne depozite stanovništva. Vagana kamatna stopa na kunske štedne depozite u ožujku je porasla na 0,43%, kao i vagana kamatna stopa na devizne depozite po viđenju, koja je iznosila 0,26%.

U odnosu na prethodno tromjesečje razlike između aktivnih i pasivnih kamatnih stopa banaka u prvom tromjesečju 2007. godine nisu se bitnije mijenjale. Tako je razlika između vagane kamatne stope na ukupne kredite i vagane kamatne stope na ukupne depozite blago porasla s 5,89 postotnih bodova u prosincu na 5,91 postotni bod u ožujku, te se i nadalje nalazi na svojim najnižim zabilježenim razinama od primjene nove metodologije izvještavanja o kamatnim stopama iz siječnja 2002. Zbog istodobnog pada vagane kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule (prije svega zbog porasta kamatne stope i udjela dugoročnih u ukupnim kuskim kreditima bez valutne klauzule) i porasta vagane kamatne stope na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule njihova se razlika smanjila sa 7,16 postotnih bodova u prosincu na 6,95 postotnih bodova u ožujku, što je njezina najniža razina od početka 2002. godine. Razlika između vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom i vagane kamatne stope na devizne depozite spustila se s 3,36 postotnih bodova u prosincu na 3,29 postotnih bodova u ožujku. To je smanjenje prouzročeno time što je rast vagane kamatne stope na devizne depozite bio snažniji od rasta vagane kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom.

Spomenuto smanjenje vagane nominalne kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima s valutnom klauzulom u prvom tromjesečju 2007. odrazilo se i na smanjenje vagane kamatne stope na sve (s valutnom klauzulom i bez valutne klauzule) dugoročne kunske kredite trgovačkim društvima u Hrvatskoj. To je, uz istodobno manje izraženo smanjenje stope inflacije, rezultiralo smanjenjem realne kamatne stope na dugoročne kredite trgovačkim društvima u prvom tromjesečju 2007. U istom je razdoblju smanjenje te kamatne stope zabilježeno u Češkoj, Poljskoj i Mađarskoj. U Češkoj i Poljskoj takva su kretanja posljedica smanjenja nominalnih kamatnih stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima uz istodobni porast stope inflacije, dok je u Mađarskoj to posljedica bržeg rasta stope inflacije od rasta nominalnih kamatnih stopa. Zbog toga što je pad inflacije bio znatniji od smanjenja nominalnih kamatnih stopa, do porasta realnih kamatnih stopa na dugoročne kredite trgovačkim društvima došlo je u EMU i Slovačkoj.

Pod utjecajem istodobnog smanjenja stope inflacije te

blagog porasta nominalne kamatne stope na depozite stanovništva u Hrvatskoj je u prvom tromjesečju 2007. porasla realna kamatna stopa na depozite stanovništva, a jednako kretanje zabilježeno je i u EMU. Realna kamatna stopa na depozite stanovništva povećala se još i u Slovačkoj, i to pretežno pod utjecajem izrazitog smanjenja stope inflacije, pa je ta kamatna stopa postala pozitivna prvi put nakon prosinca 2002. U ostalim su se promatranim zemljama realne kamatne stope na depozite stanovništva smanjile, uglavnom zbog porasta stope inflacije.

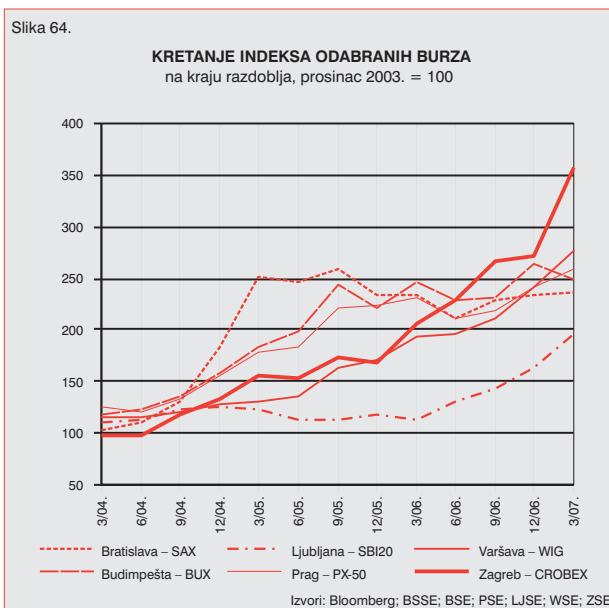
Tržište kapitala

Nakon posljednjeg tromjesečja 2006., obilježenog skromnim rastom prometa dionica i vrijednosti domaćih burzovnih indeksa, domaće tržište kapitala u prvom tromjesečju i u travnju 2007. obilježili su izrazito snažan rast cijena većine dionica, te najviša dosad zabilježena vrijednost burzovnog indeksa koju je pratilo znatno povećanje prometa i broja transakcija. Posebno važan događaj za hrvatsko tržište kapitala u ožujku 2007. bio je konačni dovršetak procesa pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj, čime je Zagrebačka burza postala središnje mjesto trgovanja vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

Neočekivano snažan rast cijena dionica posljedica je nekoliko različitih činitelja, koji su doveli do toga da potražnja na domaćem tržištu kapitala prilično nadmašuje ponudu kvalitetnih dionica. Snažnoj potražnji za dionicama uvelike je pridonio znatan rast imovine investicijskih fondova, a posebice prelijevanje sredstava iz manje rizičnih investicijskih fondova, novčanih i obvezničkih, u rizičnije – dioničke i mješovite. Osim toga, sve je veći broj pojedinačnih ulagača koji samostalno trguju dionicama, a tom je trendu zasigurno pridonijela uspješna javna ponuda dionica Ine, čija je cijena u prvom tromjesečju 2007. snažno porasla. Na rast cijena pojedinih dionica utjecala su i očekivanja vezana uz nastavak privatizacije nekih dioničkih društava u državnom vlasništvu, uglavnom dobra godišnja financijska izvješća za

2006. godinu te očekivanja povoljnih financijskih izvješća za prvo tromjesečje 2007., dok su cijene dionica nekih dioničkih društava rasle potaknute očekivanjima da će uskoro doći do njihova preuzimanja. Na kretanja na hrvatskom tržištu kapitala poticajno je djelovao i optimizam koji posljednjih mjeseci vlada na svjetskim tržištima, a koji je tek nakratko bio narušen u veljači 2007. kad su kineske vlasti najavile formiranje posebne Vladine grupe za borbu protiv nezakonitih ponuda dionica i ulaganja s posuđenim sredstvima. Ta je objava rezultirala najvećim padom cijena kineskih dionica u posljednjem desetljeću, a korigiranje vrijednosti dionica ubrzo se proširilo na azijska, ali i na gotovo sva svjetska tržišta kapitala. Tada je zabilježen i pad cijena većine domaćih dionica, ali su se one zbog velike količine slobodnih sredstava u investicijskim fondovima te relativno malog utjecaja stranih ulagača na domaće tržište ubrzo oporavile i nastavile rasti. Takva su kretanja rezultirala porastom cijena gotovo svih dionica, koji nije nužno bio praćen i jednakim poboljšanjem financijskih rezultata dioničkih društava čije dionice kotiraju na burzi.

Dinamična kretanja obilježila su i hrvatsko tržište dužničkih vrijednosnih papira jer je samo u veljači promet obveznica bio veći nego u cijelom posljednjem tromjesečju 2006., dok je u cijelom prvom tromjesečju 2007. bio dvostruko veći nego u drugom polugodištu prethodne godine. Jedan od razloga tako velikog prometa bila je pojačana aktivnost mirovinskih fondova u trgovini obveznicama, a na takva kretanja djelomično je utjecalo i novo izdanje kunske desetogodišnje državne obveznice u vrijednosti od 2,5 mlrd. kuna u veljači. U istom je mjesecu na tržište uvrštena i jedna korporacijska obveznica ukupne nominalne vrijednosti 250 mil. kuna. Potaknut činjenicom da državne obveznice imaju iznimno važnu ulogu na domaćem financijskom tržištu, MF je krajem ožujka 2007. objavio publikaciju Godišnje izvješće i strategija upravljanja javnim dugom, u kojoj država prvi put unaprijed najavljuje datume aukcija svojih trezorskih zapisa i izdavanja obveznica za cijelu 2007. godinu, kao i planirane iznose tih emisija. Uvođenje te prakse veliki je pomak prema transparentnijem i efikasnijem upravljanju javnim dugom, a

Tablica 4. Usporedba pokazatelja tržišta kapitala

Ožujak 2007.	Bratislava	Budimpešta	Ljubljana	Prag	Varšava	Zagreb
Prosječni dnevni promet, dionice (u mil. EUR)	0,1	118,4	6,5	164,3	500,3	11,2
Prosječni dnevni promet, obveznice (u mil. EUR)	103,0	1,6	0,4	64,0	5,0	28,5
Promet ^a /BDP ^c , godišnja razina (%)	0,0	33,5	5,8	38,4	49,0	8,6
Promet ^b /BDP ^c , godišnja razina (%)	61,9	0,5	0,3	14,9	0,5	22,0
Brzina prometa ^d	0,3	99,7	12,9	8,3
Tržišna kapitalizacija ^a (u mil. EUR), na kraju mjeseca	4.680	29.927	13.389	59.302	35.798
Tržišna kapitalizacija ^b (u mil. EUR), na kraju mjeseca	12.567	38.025	6.740	5.791
Tržišna kapitalizacija ^a /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	10,6	33,6	45,0	52,5	104,6
Tržišna kapitalizacija ^b /BDP ^c , na kraju mjeseca (%)	28,6	42,6	22,7	16,9
Kretanje indeksa dionica od početka godine (%)	0,6	-5,7	20,5	7,8	14,1	32,0
Kretanje indeksa dionica od početka mjeseca (%)	0,2	0,2	8,7	5,2	10,8	11,6

^a Dionice; ^b Obveznice; ^c 2006.; ^d Anualizirani mjesečni promet dionica × 100/tržišna kapitalizacija dionica
Izvori: Bloomberg; izvješća sa BSSE, BSE, PSE, LJSE, WSE i Zagrebačka burza

ulagačima će omogućiti djelotvornije i kvalitetnije upravljanje likvidnošću.

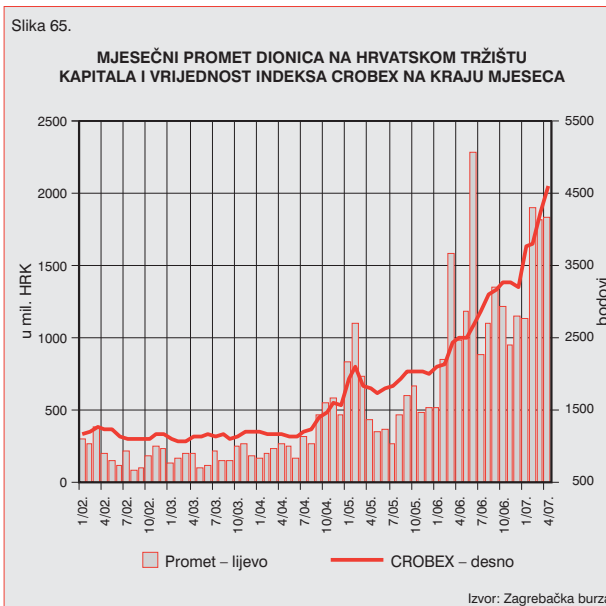
Porast burzovnih indeksa i intenzivno trgovanje dionicama u prvom su tromjesečju 2007. zabilježeni i na drugim tržištima zemalja Srednje i Istočne Europe. Osim indeksa Zagrebačke burze, čija je vrijednost u odnosu na kraj prethodnog tromjesečja najviše porasla – za 32%, primjetno su porasle i vrijednosti indeksa Ljubljanske (20,5%) i Varšavske burze (14,1%). Nešto je manji bio rast indeksa Praške burze (7,8%), dok je indeks Bratislavske burze porastao samo za 0,6%. Jedini indeks koji je u promatranom razdoblju izgubio na vrijednosti bio je indeks Budimpeštanske burze (-5,7%).

U skladu s kretanjem burzovnih indeksa kretala se i tržišna kapitalizacija dionica, koja je na kraju ožujka 2007. u svim zemljama, osim u Mađarskoj, bila veća nego u prosincu 2006., a jednako se kretala i tržišna kapitalizacija obveznica. Prema tržišnoj kapitalizaciji dionica u odnosu na BDP, Zagrebačka se burza nalazi ispred svih promatranih burza, dok je prema omjeru tržišne kapitalizacije obveznica i BDP-a i dalje na posljednjem mjestu. Ono što je u ožujku 2007. obilježilo trgovinu na svim promatranim burzama, osim Bratislavske, bio je i snažan porast prometa dionica u usporedbi s prosincem 2006. Nasuprot tome, promet obveznica u ožujku 2007. povećao se samo na Zagrebačkoj burzi, dok se na svim ostalim burzama smanjio.

Tržište vlasničkih vrijednosnih papira

U prvom tromjesečju 2007. godine promet¹⁶ dionica na hrvatskom tržištu kapitala bio je veći nego ikad dosad i iznosio je 4,9 mlrd. kuna što je za 1,6 mlrd. kuna više nego u posljednjem tromjesečju 2006. te za 1,9 mlrd. kuna više nego u istom razdoblju 2006. Kao i u prethodnom tromjesečju, najviše se trgovalo dionicom Ine, pa je ona u ukupnom prometu sudjelovala s 10,6%. Slijedile su je dionice Adris grupe d.d. (9,3%), Podravke d.d. (4,5%) i Dalekovoda (4,3%). Trgovinu u travnju 2007. obilježile su dionice Jadranskog osiguranja d.d., koje su 18. travnja uvrštene u kotaciju Usporedno tržište, te je njihov udio u ukupnom mjesečnom prometu bio 10,1%. Osim njima, u travnju 2007. najviše se trgovalo dio-

¹⁶ Za razdoblje od siječnja 2002. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu dionica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa dionica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj koriste se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze.

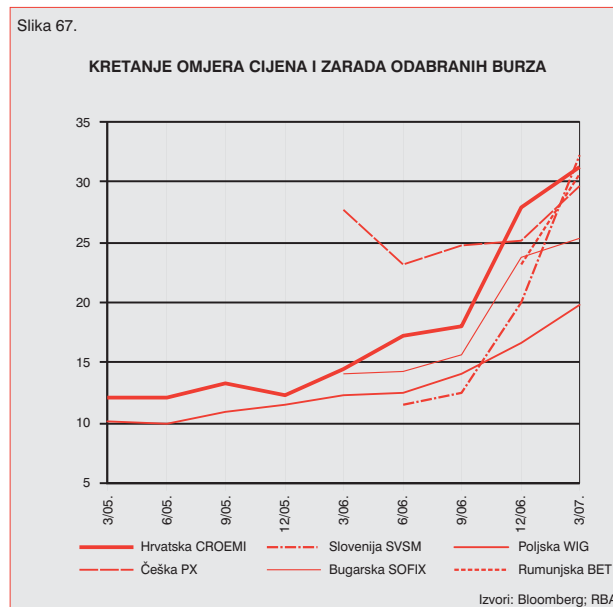
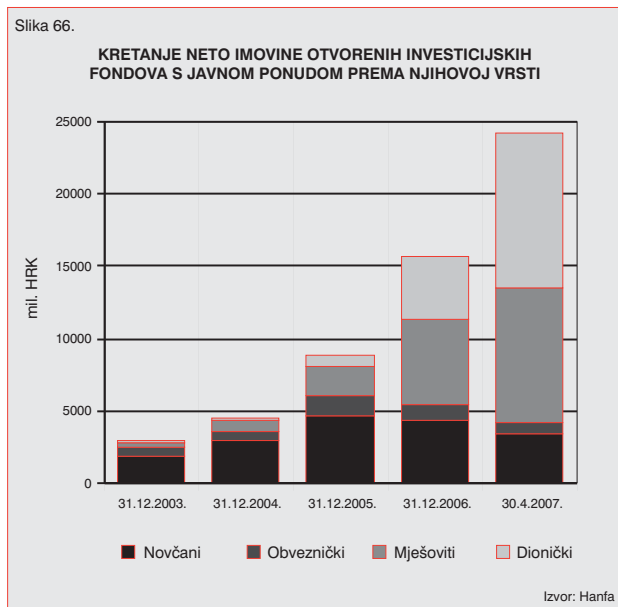

nicom Adris grupe d.d., čiji je udio u mjesečnom prometu iznosio 7,4%, dok je dionica Ine zauzela treće mjesto s udjelom od 5,2%.

Nakon nešto slabijeg rasta od 1% u posljednjem tromjesečju 2006. u prvom tromjesečju 2007. vrijednost CROBEX-a¹⁷, indeksa Zagrebačke burze, povećala se čak za 32%, te je na kraju ožujka 2007. iznosila 4238 bodova. Snažan rast vrijednosti CROBEX-a nastavio se i u travnju, kad je zabilježena njegova dotad najviša razina – od 4613 bodova što je za 44% više u usporedbi s krajem prosinca 2006., tj. za 84% više nego na kraju istog mjeseca prethodne godine.

Zahvaljujući snažnom rastu cijena većine dionica, na kraju prvog tromjesečja 2007. godine tržišna kapitalizacija dionica na jedinstvenoj burzi – Zagrebačkoj bila je za 34% viša u odnosu na tržišnu kapitalizaciju dionica na domaćem tržištu

¹⁷ Od 19. ožujka 2007. primjenjuje se nova metodologija izračuna CROBEX-a, u koji se od tada uključuje samo onaj iznos tržišne kapitalizacije koji je stvarno raspoloživ i dostupan za trgovanje jer je do tada CROBEX bio vagan na osnovi pune tržišne kapitalizacije. Osim toga, utvrđene su i nove procedure za ubrzan ulazak novih najlikvidnijih dionica na tržištu. Zbog tih metodoloških promjena i zbog prestanka s radom Varaždinske burze, indeks CROBEX na dan 19. ožujka 2007. činilo je ukupno trideset dionica – njih sedamnaest iz starog sastava CROBEX-a, sedam dionica koje su bile sastavni dio indeksa Varaždinske burze, VIN-a, pet dionica koje su u indeks ušle jer zadovoljavaju nove kriterije i jedna dionica prema kriterijima za ubrzan ulazak.

kapitala na kraju prethodnog tromjesečja, te je iznosila 264 mlrd. kuna. Osim porasta cijena, na takav rast tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi utjecao je i znatan porast likvidnosti pojedinih dionica.¹⁸ Snažan rast tržišne kapitalizacije nastavio se i tijekom travnja 2007., na kraju kojega je ona iznosila 300 mlrd. kuna, što čini povećanje od dodatnih 13%. Do takvog porasta cijena dionica i njihove likvidnosti došlo je zbog rasta imovine dioničkih i mješovitih investicijskih fondova uz nedostatak novih javnih ponuda dionica na domaćem tržištu.

Valja naglasiti da snažan rast cijena dionica uglavnom nije bio praćen odgovarajućim poboljšanjem financijskih pokazatelja dioničkih društava koja kotiraju na burzi, što se može uočiti i iz snažnog rasta omjera cijena i zarada po dionici, koji je za indeks CROEMI¹⁹ na kraju prvog tromjesečja 2007. bio više nego dvostruko veći u usporedbi sa stanjem na kraju istog razdoblja prethodne godine, te je iznosio više od 30²⁰. Međutim, snažan rast toga omjera nije specifičan samo za hrvatsko tržište kapitala jer su slična kretanja zabilježena i u ostalim tranzicijskim zemljama.

18 U izračun tržišne kapitalizacije na Zagrebačkoj burzi uključuje se puni iznos tržišne kapitalizacije za one dionice kojima se u prethodna tri mjeseca redovno trgovalo, dok se za dionice kojima se nije trgovalo u posljednjih mjesec dana iznos tržišne kapitalizacije umanjuje za polovinu, a za dionice kojima se nije trgovalo tri mjeseca za tri četvrtine.

19 CROEMI (Croatian Equity Market Index), indeks banke Raiffeisenbank Austria d.d., računa se od 20. svibnja 2003. kao jedini indeks koji je do pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj pratio kretanje cijena dionica neovisno o tome na kojoj su burzi kotirale jer su sastavnice CROBEX-a i VIN-a bile isključivo dionice koje su kotirale na Zagrebačkoj odnosno na Varaždinskoj burzi. CROEMI je vagan na osnovi tržišne kapitalizacije dionica raspoloživih za trgovanje, pri čemu je težina pojedine dionice ograničena na najviše 15%. Za razliku od CROBEX-a, za koji podaci o kretanju omjera cijena i zarada dionica iz indeksa postoje tek od rujna 2006., za CROEMI se oni računaju od lipnja 2004. i međusobno su usporedivi, zato što se metodologija izračuna indeksa CROEMI nije mijenjala, za razliku od metodologije izračuna CROBEX-a.

20 Omjer cijena i zarada (P/E) za indeks CROEMI računa se kao vagana sredina omjera cijena dionica i očekivanih zarada po dionici u promatranoj kalendarskoj godini za dionička društva čije dionice ulaze u sastav indeksa, pri čemu se koriste težine koje te dionice imaju u indeksu.

Tržište dužničkih vrijednosnih papira

U veljači 2007. godine MF je izdao novu kunsku obveznicu s desetogodišnjim dospeljećem ukupne nominalne vrijednosti 2,5 mlrd. kuna i s prinosom do dospeljeca na dan izdavanja od 4,910%. U istom mjesecu izdana je i kunska obveznica Optima telekoma d.o.o. sa sedmogodišnjim dospeljećem ukupne nominalne vrijednosti 250 mil. kuna i s prinosom do dospeljeca na dan izdavanja od 9,224%. Zbog dospeljeca obveznica Podravke d.d. u veljači 2007. posljednjeg dana travnja 2007. na domaćem tržištu kapitala kotirala je ukupno 31 obveznica, od kojih je jedanaest bilo državnih, četiri su municipalne obveznice, jedna obveznica državnih agencija (HBOR-a) te petnaest korporacijskih obveznica. Tržišna kapitalizacija²¹ državnih obveznica, municipalnih obveznica i obveznica HBOR-a na kraju travnja 2007. iznosila je 5,0 mlrd. EUR, što čini oko 14,7% ostvarenog BDP-a za 2006. godinu, dok je tržišna kapitalizacija korporacijskih obveznica iznosila 743 mil. EUR, odnosno oko 2,2% ostvarenog BDP-a za 2006. godinu. Na kraju ožujka 2007. na Zagrebačkoj burzi kotirala su ukupno 22 izdanja komercijalnih zapisa od ukupno 13 izdavatelja, što je bio najveći broj komercijalnih zapisa uvrštenih na burzu do tada, a njihova ukupna nominalna vrijednost iznosila je 852 mil. kuna.

Zahvaljujući intenzivnoj trgovini obveznicama u prvom tromjesečju 2007., a posebno u veljači, ukupni je promet²² obveznica u tom razdoblju bio više nego dvostruko veći u od-

21 HNB tržišnu kapitalizaciju obveznica računa na osnovi posljednje cijene ostvarene u redovnom prometu te se pri konverziji tečaja iz kune u euro i obratno koristi tečajem na kraju promatranog mjeseca. S obzirom na to da Zagrebačka burza u izračunu istog pokazatelja primjenjuje vaganu prosječnu cijenu na posljednji dan trgovanja neovisno o vrsti prometa i tečaju na taj dan, mogu se javiti manje razlike između ovdje navedenih iznosa tržišne kapitalizacije obveznica i iznosa navedenih u Tablici 5.

22 Za razdoblje od siječnja 2004. do veljače 2007. podaci o ukupnom prometu obveznica dobiveni su kao zbroj pojedinačnih prometa obveznica na Varaždinskoj i Zagrebačkoj burzi, a od ožujka 2007. i pripajanja Varaždinske burze Zagrebačkoj koriste se podaci s jedinstvene Zagrebačke burze. Treba naglasiti da je promet obveznica na Varaždinskoj burzi bio zanemariv jer njezin udio u zbroju prometa obveznica na obje burze ni u jednoj od promatranih godina nije bio veći od 0,4%.

Tablica 5. Izdanja obveznica na domaćem tržištu

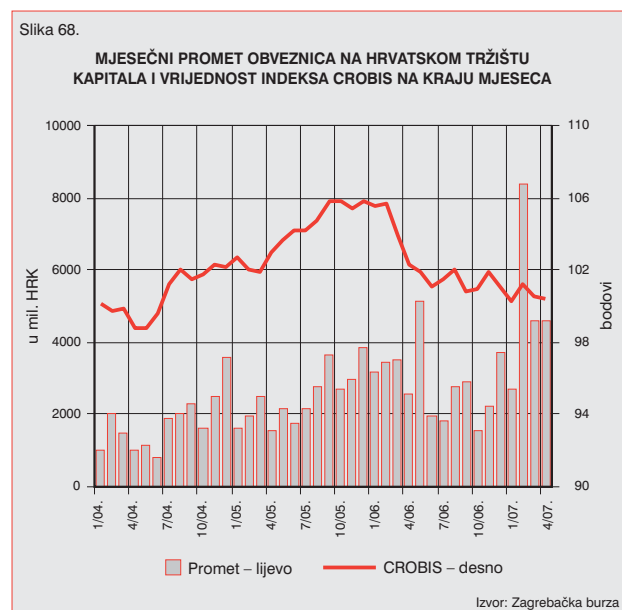
Simbol	Izdavatelj	Datum izdavanja	Dospijeće	Valuta	Nominalna vrijednost izdanja	Nominalna kamatna stopa	Posljednja cijena ^a	Tekući prinos 30.4.2007.
RHMF-O-08CA	Republika Hrvatska	14.12.2001.	14.12.2008.	EUR	200.000.000	6,875%	103,00	6,675%
RHMF-O-125A	Republika Hrvatska	23.05.2002.	23.5.2012.	EUR	500.000.000	6,875%	108,70	6,325%
RHMF-O-085A	Republika Hrvatska	28.05.2003.	28.5.2008.	HRK	1.000.000.000	6,125%	102,25	5,990%
RHMF-O-142A	Republika Hrvatska	10.2.2004.	10.2.2014.	EUR	650.000.000	5,500%	103,50	5,314%
RHMF-O-077A	Republika Hrvatska	7.7.2004.	7.7.2007.	EUR	400.000.000	3,875%	99,50	3,894%
RHMF-O-19BA	Republika Hrvatska	29.11.2004.	29.11.2019.	EUR	200.000.000	5,375%	110,45	4,866%
RHMF-O-103A	Republika Hrvatska	8.3.2005.	8.3.2010.	HRK	3.000.000.000	6,750%	107,40	6,285%
RHMF-O-157A	Republika Hrvatska	14.7.2005.	14.7.2015.	EUR	350.000.000	4,250%	105,90	4,013%
RHMF-O-15CA	Republika Hrvatska	15.12.2005.	15.12.2015.	HRK	5.500.000.000	5,250%	107,00	4,907%
RHMF-O-137A	Republika Hrvatska	11.7.2006.	11.7.2013.	HRK	4.000.000.000	4,500%	98,15	4,585%
RHMF-O-172A	Republika Hrvatska	8.2.2007.	8.2.2017.	HRK	2.500.000.000	4,750%	100,15	4,743%
GDKC-O-116A	Grad Koprivnica	29.6.2004.	29.6.2011.	HRK	60.000.000	6,500%	102,20	6,360%
GDZD-O-119A	Grad Zadar	1.9.2004.	1.9.2011.	EUR	18.500.000	5,500%	102,55	5,363%
GDRI-O-167A	Grad Rijeka	18.7.2006.	18.7.2016.	EUR	8.191.504	4,125%	–	–
GDST-O-137A	Grad Split	24.7.2006.	24.7.2013.	EUR	8.000.000	4,563%	100,30	4,549%
HBOR-O-112A	Hrvatska banka za obnovu i razvoj	11.2.2004.	11.2.2011.	EUR	300.000.000	4,875%	–	–
BLSC-O-091A	Belišće d.d.	14.1.2005.	14.1.2009.	EUR	8.000.000	5,500%	101,60	5,413%
HYBA-O-086A	Hypo-Alpe-Adria Bank	6.6.2003.	6.6.2008.	HRK	150.000.000	6,500%	102,00	6,373%
BNAI-O-22CA	Bina Istra d.d.	15.12.2002.	15.12.2022.	EUR	210.000.000	8,000%	100,00	8,000%
PLVA-O-115A	Pliva d.d.	12.5.2004.	12.5.2011.	EUR	75.000.000	5,750%	101,00	5,693%
ATGR-O-077A	Atlantic Grupa d.o.o.	15.7.2004.	15.7.2007.	EUR	15.000.000	5,750%	98,35	5,846%
MDKA-O-087A	Medika d.d.	11.7.2005.	11.7.2008.	EUR	16.500.000	4,500%	99,10	4,541%
RBA-O-112A	Raiffeisen Bank Austria d.d.	10.2.2006.	10.2.2011.	HRK	600.000.000	4,125%	98,55	4,186%
PODR-O-115A	Podravka d.d.	17.5.2006.	17.5.2011.	HRK	375.000.000	5,125%	97,35	5,265%
NEXE-O-116A	Nexe grupa d.d.	14.6.2006.	14.06.2011.	HRK	750.000.000	5,500%	98,40	5,589%
MTEL-O-097A	Metronet telekomunikacije d.d.	28.7.2006.	28.07.2009.	HRK	120.000.000	8,500%	101,50	8,374%
HOTR-O-941A	Hospitalija trgovina d.o.o.	5.10.2006.	5.10.2009.	HRK	75.000.000	8,250%	101,85	8,100%
HEP-O-13BA	Hrvatska elektroprivreda d.d.	29.11.2006.	29.11.2013.	HRK	500.000.000	5,000%	97,90	5,107%
ATGR-O-11CA	Atlantic grupa d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	115.000.000	5,750%	–	–
INGR-O-11CA	Ingra d.d.	6.12.2006.	6.12.2011.	HRK	200.000.000	6,125%	99,00	6,187%
OPTE-O-142A	Optima telekom d.o.o.	1.2.2007.	1.2.2014.	HRK	250.000.000	9,125%	99,50	9,171%

^a U redovitom prometu. Izvor: Zagrebačka burza

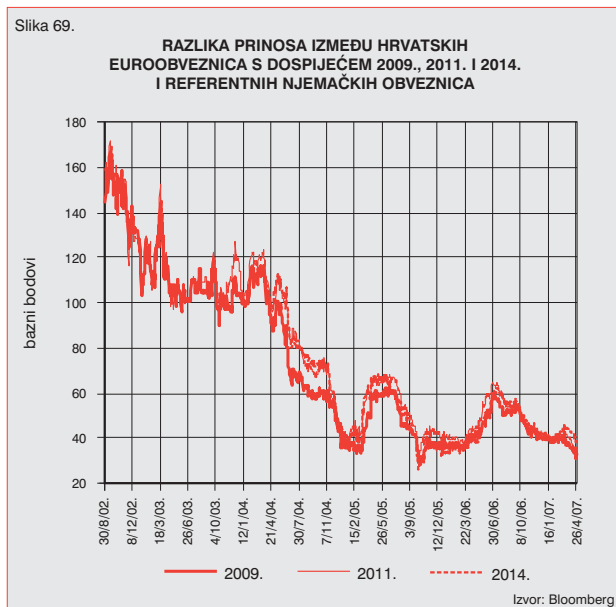
Tablica 6. Izdanja međunarodnih obveznica Republike Hrvatske

Obveznica	Datum izdavanja	Valuta	Iznos	Nominalna kamatna stopa	Prinos pri izdavanju	Razlika prinosa pri izdavanju	Razlika prinosa ^a 30.6.2006.	Razlika prinosa ^a 30.9.2006.	Razlika prinosa ^a 31.12.2006.	Razlika prinosa ^a 31.3.2007.
Londonski klub, serija A, 2010.	31.7.1996.	USD	857.796.000	6-mjesečni LIBOR + 81,25 b.b.			89	100	86	86
Euroobveznice, 2011.	14.3.2001.	EUR	750.000.000	6,75%	6,90%	215	65	53	40	40
Euroobveznice, 2009.	11.2.2002.	EUR	500.000.000	6,25%	6,45%	158	58	52	39	38
Euroobveznice, 2010.	14.2.2003.	EUR	500.000.000	4,625%	4,65%	102	58	50	39	40
Euroobveznice, 2014.	15.4.2004.	EUR	500.000.000	5,000%	5,11%	101	58	54	42	43
Samurajske obveznice, 2007.	11.7.2000.	JPY	40.000.000.000	3,00%	3,00%	135	31	59	46	62
Samurajske obveznice, 2008.	26.6.2002.	JPY	25.000.000.000	2,15%	2,15%	144	46	48	40	40
Samurajske obveznice, 2009.	26.6.2003.	JPY	25.000.000.000	1,23%	1,23%	99	59	50	46	44

^a Prema usporedivoj obveznici. Izvor: Bloomberg

nosu na prethodno tromjesečje i iznosio je 15,7 mlrd. kuna. Velik promet obveznica zabilježen je i u travnju 2007. kad je iznosio više od 4,6 mlrd. kuna. Jedan od čimbenika koji su utjecali na tako visoke promete bila je nešto veća aktivnost mirovinskih fondova u trgovini obveznicama. Najveći udio u prometu obveznica u prvom tromjesečju 2007. imale su obveznice Republike Hrvatske izdane u domaćoj valuti, pa se tako najviše trgovalo državnom obveznicom koja dospijeva 2015. godine, a slijedile su je one s dospijećima 2013. i 2010. godine. Tim trima obveznicama najviše se trgovalo i u travnju 2007., s time da im se pridružila i najnovija kunska državna obveznica koja dospijeva 2017. godine. Udio svih državnih obveznica u ukupnom tromjesečnom prometu obveznica iznosio je 98%, a u travnju 2007. bio je tek neznatno manji. Nastavak rasta europskih kamatnih stopa i optimizam na dioničkom tržištu pridonijeli su nastavku smanjenja vrijednosti obvezničkog indeksa Zagrebačke burze, CROBIS-a. On je na kraju prvog tromjesečja 2007. iznosio 100,6 bodova, dok je na kraju travnja 2007. bio na razini od 100,4 boda.

U skladu sa strategijom upravljanja javnim dugom Republika Hrvatska ni u prvom tromjesečju 2007. ni u travnju 2007. nije izdavala nove obveznice na inozemnim tržištima. Tako je na kraju travnja 2007. na inozemnim tržištima kotiralo ukupno osam izdanja hrvatskih obveznica, jednako kao i na kraju prethodnog tromjesečja. Od preostalih međunarodnih obveznica RH četiri su nominirane u eurima, tri u jenima, a jedna u američkim dolarima. Ukupna nominalna vrijednost svih osam izdanja hrvatskih euroobveznica na kraju travnja 2007. iznosila je 25,3 mlrd. kuna što je neznatno manje nego na kraju siječnja 2007., a posljedica je blagog jačanja kune u odnosu na sve valute u kojima su te obveznice izdane.

Razlika između prinosa na hrvatske euroobveznice i na referentne njemačke obveznice na kraju prvog tromjesečja 2007. tek se neznatno promijenila u odnosu na kraj posljednjeg tromjesečja prethodne godine jer su zahtijevani prinosi na domaće euroobveznice i prinosi na obveznice razvijenih zemalja rasli podjednakom dinamikom. Tako su na kraju ožujka 2007. razlike između prinosa na hrvatske euroobvez-

nice i na usporedive njemačke obveznice s dospijećima 2009., 2011. i 2014. iznosile 38, 40 i 43 bazna boda, što je tek neznatno manje nego na kraju prosinca 2006. kad su one iznosile 39, 40 i 42 bazna boda. U travnju 2007. zabilježen je neznatno brži rast zahtijevanih prinosa na referentne njemačke obveznice od onih na hrvatske euroobveznice, a to je rezultiralo smanjenjem razlike između tih prinosa, pa je ona na kraju travnja 2007. za spomenuta dospijeća iznosila 33, 34 i 39 baznih bodova.

Prinosi na euroobveznice država novih članica EU u prvom su se tromjesečju 2007. uglavnom kretali kao i prinosi na referentne njemačke obveznice, stoga se razlike između tih prinosa nisu izrazitije promijenile. Veće promjene zabilježene su tek u travnju 2007., također zbog nešto bržeg porasta zahtijevanog prinosa na referentnu njemačku obveznicu od prinosa na euroobveznice promatranih zemalja, što je dovelo do daljnjeg smanjenja razlike između tih prinosa. Jedino je kod euroobveznice Slovenije zabilježen veći porast zahtijevanog prinosa od onog na referentnu njemačku obveznicu.

Međunarodne transakcije

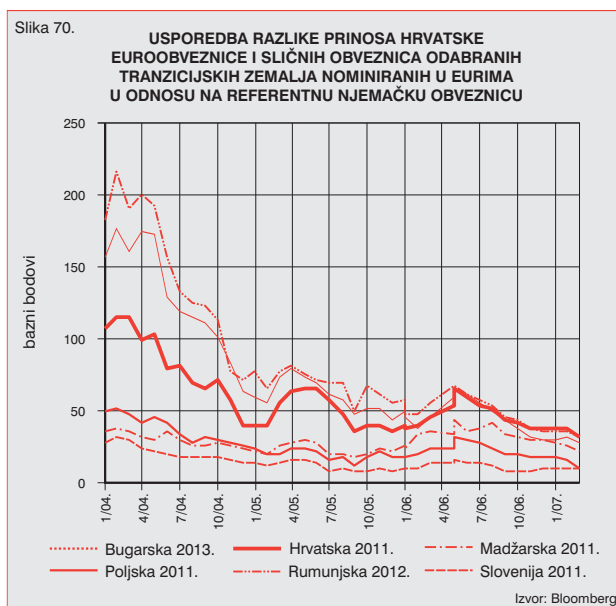
Manjak na tekućem računu platne bilance nastavio se, nakon što je jako porastao u 2006. godini, povećavati i u prvom tromjesečju 2007. Njegovu rastu u odnosu na isto razdoblje prethodne godine pridonio je najviše daljnji rast manjka u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a manjim dijelom i pogoršanje na računu tekućih transfera. S druge strane, poboljšao se saldo u međunarodnoj razmjeni usluga i na računu faktorskih dohodaka.

Inozemni je dug u istom razdoblju također nastavio rasti, iako po nižoj stopi nego u prvom tromjesečju 2006., što je poglavito posljedica usporavanja godišnjeg rasta duga banaka. Tome su pridonijele i mjere HNB-a, čiji je krajnji cilj usporavanje rasta ekspanzivne kreditne aktivnosti domaćih poslovnih banaka financirane iz inozemnih izvora kako bi se naposljetku zaustavilo produblivanje vanjskih neravnoteža kojima je izložena Hrvatska. Nasuprot tome, bilježi se ubrzanje rasta duga poduzeća, djelomično i zato što ih banke preusmjeravaju na izravno zaduživanje u inozemstvu kod svojih banaka majki. Može se očekivati da će se takva politika banaka nastaviti i u preostalom dijelu ove godine.

Račun tekućih transakcija

Prema preliminarnim podacima manjak na tekućem računu platne bilance u prvom je tromjesečju 2007. iznosio 2 mlrd. EUR i bio je za 4,7% veći nego u istom razdoblju prethodne godine. To je pogoršanje pretežno posljedica izrazitog rasta manjka u razmjeni robe, koji se uglavnom može pripisati naglašenom slabljenju rasta izvoza uz istodobno manje izraženo usporavanje rasta uvoza. Pozitivna kretanja na računu usluga, koja se uglavnom odnose na smanjeni uvoz ostalih usluga i rast prihoda od turizma, tek su djelomično ublažila negativne trendove u robnoj razmjeni.

Godišnji rast robnog izvoza smanjio se s 32,7% u prvom tromjesečju 2006. na samo 1,7% u istom razdoblju 2007. To je usporavanje u znatnoj mjeri posljedica utjecaja baznog

Tablica 7. Tekući račun platne bilance Republike Hrvatske, u milijunima EUR, preliminarni podaci

	2005.	2005.	I.-III. 2006.	I.-III. 2007.	Indeksi	
					2006./2005.	I.-III.2007./I.-III.2006.
TEKUĆE TRANSAKCIJE	-1.992	-2.671	-1.948	-2.039	134,1	104,7
1. Roba	-7.522	-8.364	-1.860	-2.157	111,2	116,0
1.1. Prihodi (fob)	7.217	8.434	2.005	2.038	116,9	101,7
1.2. Rashodi (fob)	-14.738	-16.798	-3.865	-4.196	114,0	108,5
2. Usluge	5.318	5.711	-43	93	107,4	-
2.1. Prihodi	8.053	8.534	663	765	106,0	115,4
2.2. Rashodi	-2.735	-2.824	-706	-673	103,2	95,2
3. Dohodak	-972	-1.120	-334	-215	115,2	64,4
3.1. Prihodi	611	820	138	268	134,1	194,3
3.2. Rashodi	-1.583	-1.939	-473	-484	122,5	102,4
4. Tekući transferi	1.184	1.102	290	241	93,1	83,1
4.1. Prihodi	1.628	1.634	401	352	100,4	87,8
4.2. Rashodi	-445	-532	-111	-111	119,7	100,1

Izvor: HNB

razdoblja jer je ono velikim dijelom proizišlo iz smanjenog izvoza ostale transportne opreme (većinom brodova), nafte i naftnih derivata te električne energije, koji su u prvom tromjesečju 2006. bili glavni činitelji snažnog rasta ukupnoga robnog izvoza. Ipak, treba reći da se na godišnjoj razini smanjio izvoz i mnogih drugih odsjeka Standardne međunarodne trgovinske klasifikacije, a među njima se ističu ribe i pre-radevine te medicinski i farmaceutski proizvodi.

Sporiji rast uvoza (8,5% u prvom tromjesečju 2007. naprama 25% u istom razdoblju godinu prije) također je djelomice proistekao iz pada uvoza nafte i naftnih derivata čemu je, uz smanjenje uvezene količine, pridonio i pad uvoznih cijena toga energenta. Spomenuti pad uvoza nafte i naftnih derivata uvelike je nadomješten pojačanim uvozom cestovnih vozila, željeza i čelika te ostale transportne opreme.

Povoljna kretanja na računu usluga (nakon negativnog salda u prvom tromjesečju 2006., u prva tri mjeseca 2007. zabilježen je pozitivan saldo u iznosu od 93 mil. EUR) uglavnom su posljedica smanjenog uvoza ostalih usluga. Najviše je pritom pao uvoz usluga trgovanja i s njima povezanih usluga, kao i raznih poslovnih usluga, od kojih valja izdvojiti arhitektonske, inženjerske i ostale tehničke usluge te poljoprivredne, rudarske i druge usluge prerade na terenu. Za razliku od toga, rashodi su domaćih sektora na osnovi turis-

tičke potrošnje i prijevoza porasli. Što se tiče prihoda, najveći je bio rast prihoda od turizma, a solidan je bio i rast izvoza usluga prijevoza, i to ponajviše zračnog prijevoza putnika.

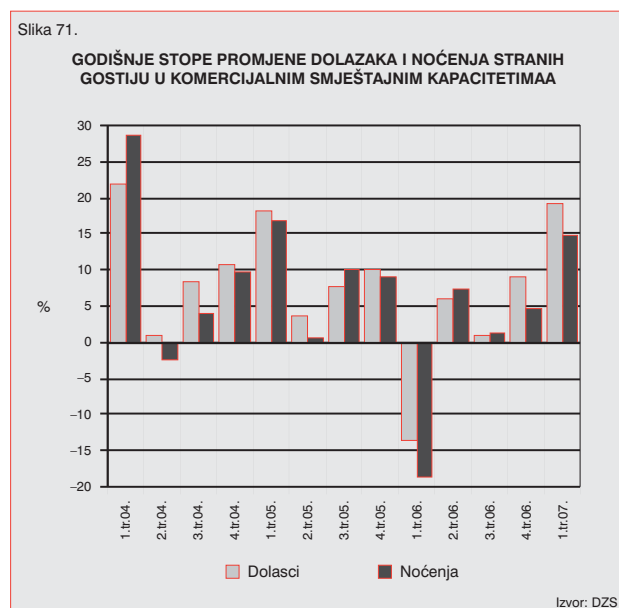
Nakon što su se prihodi od turizma u prvom tromjesečju 2006. godine znatno smanjili zbog pomičnosti uskrasnih blagdana, u prvom su tromjesečju 2007. ponovo ostvareni vrlo dobri rezultati (godišnji rast turističkih prihoda iznosio je 36,2%). Ta kretanja nisu pod utjecajem uskrasnih blagdana, koji su u 2007. kao i prethodne godine bili u travnju, već izrazito blage zime i lijepog vremena već u rano proljeće što je potaknulo strane goste na brojnije dolaske. To je vidljivo i u podacima DZS-a o ostvarenim noćenjima i dolascima stranih gostiju u komercijalnim smještajnim kapacitetima, koji su u prvom tromjesečju 2007. porasli za 14,7% odnosno 19,1%. Najveći prirast noćenja ostvarili su gosti iz Austrije, Slovenije, Bosne i Hercegovine te Italije.

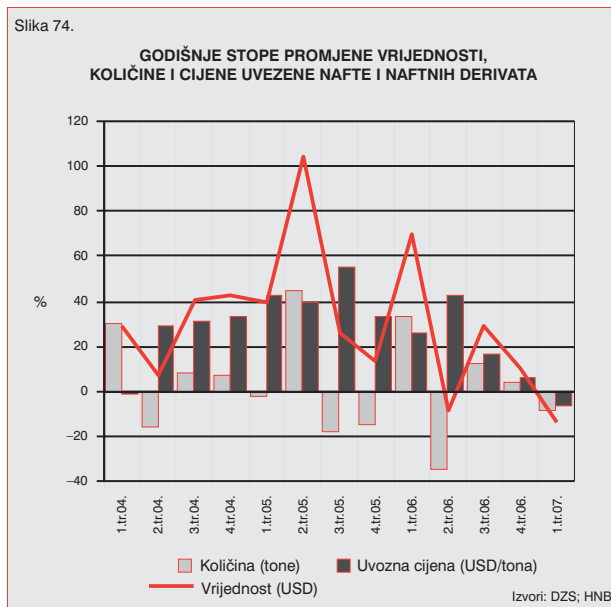
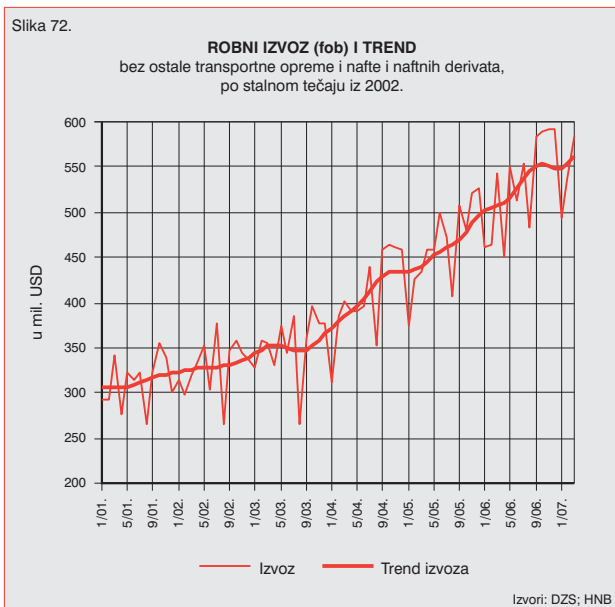
U prvom se tromjesečju 2007. negativan saldo na računu faktorskih dohodaka smanjio za više od trećine u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine jer je snažan rast prihoda uvelike nadmašio istodobni rast rashoda. Udvostručenje prihoda na godišnjoj razini rezultat je povećanja prihoda od naknada zaposlenima, prihoda koje središnja banka ostvaruje ulaganjem međunarodnih pričuva te zadržane dobiti koju su ostvarili domaći vlasnici stranih poduzeća. Što se tiče rashoda, treba istaknuti da su plaćene kamate domaćih sektora na svoje inozemne obveze u prvom tromjesečju 2007. porasle za četvrtinu u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, dok su se rashodi od izravnih vlasničkih ulaganja smanjili. Pritom je iznos zadržane dobiti kao i isplaćenih dividenda bio manji nego u prvom tromjesečju 2006.

Smanjenje pozitivnog salda na računu tekućih transfera u prvom tromjesečju 2007. u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine može se objasniti padom prihoda ostalih domaćih sektora (poglavito onih vezanih uz radničke doznake), dok su se istodobno prihodi sektora država povećali. Na strani rashoda nisu zabilježene značajnije promjene.

Robna razmjena

Prema podacima DZS-a tijekom prva tri mjeseca 2007. izvezeno je robe u vrijednosti 2,6 mlrd. USD (prema paritetu fob), dok je istodobno ukupni robni uvoz iznosio 5,6 mlrd. USD (prema paritetu cif). Pritom se godišnji rast ukupnoga robnog izvoza, izražen prema tekućem tečaju u

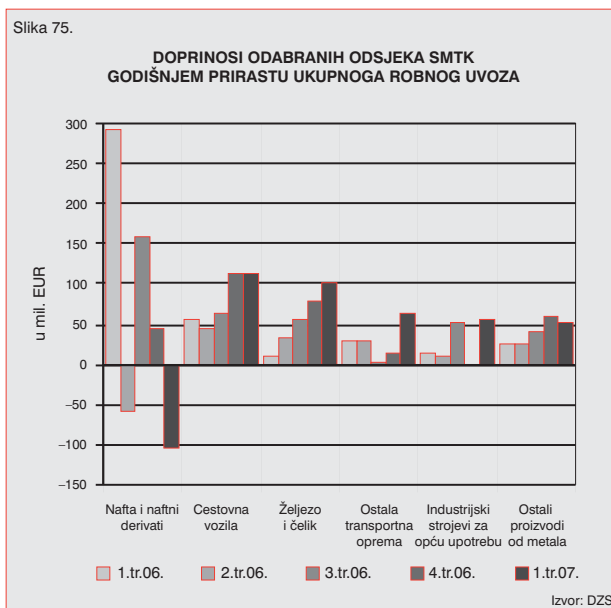
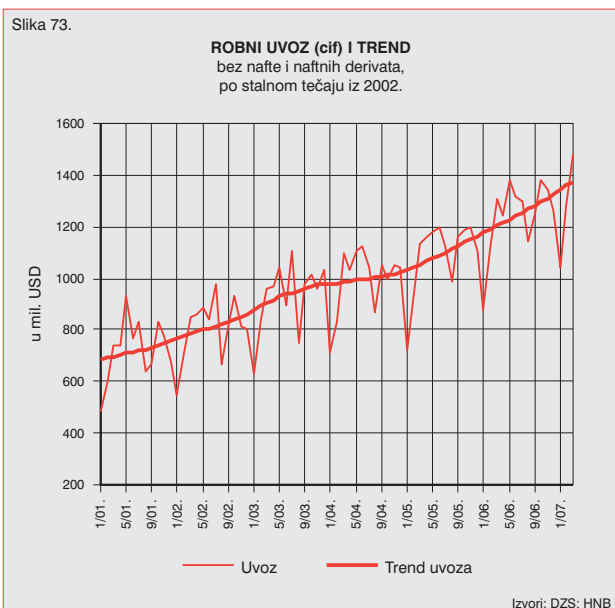
američkim dolarima, u prvom tromjesečju 2007. prepolovio u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, dok se rast uvoza nije znatnije promijenio. Zbog takvih se kretanja rast vanjskotrgovinskog manjka gotovo udvostručio: s 12,5%-tnog povećanja u prvom tromjesečju 2006. ubrzao se na 23,9% u prvom tromjesečju 2007., a u skladu s time smanjila se i pokrivenost uvoza izvozom s 49,9% na 47,1%.

Budući da je američki dolar u prvom tromjesečju 2007. u odnosu na isto razdoblje godinu prije zamjetno oslabio prema euru, trendovi u vanjskotrgovinskoj razmjeni, izraženi prema stalnom tečaju, imaju nešto drugačiju dinamiku. Naime, isključiti li se učinak deprecijacije američkog dolara prema euru, stope rasta uvoza i izvoza znatno su niže, pa je, zbog relativne veličine uvoza u odnosu na izvoz, produbljiavanje vanjskotrgovinskog manjka bilo nešto blaže. Tako se rast negativnog salda u robnoj razmjeni s inozemstvom, prema stalnom tečaju, usporio s 23,2% u prvom tromjesečju 2006. na 16,7% u istom razdoblju 2007. godine.

Prema stalnom se tečaju ukupan robni izvoz u prvom

tromjesečju 2007. povećao za 4,5% što je znatno manje od rasta ostvarenog u istom razdoblju godinu prije (28,7%). Vidljivo sporiji rast izvoza u prvom tromjesečju 2007. djelomično se može objasniti padom izvoza odsjeka SMTK ostala transportna oprema (uglavnom brodova), kod kojeg je, nakon izrazito snažnog rasta u prvom tromjesečju 2006., zabilježeno smanjenje. Nadalje, usporavanje rasta ukupnoga robnog izvoza može se povezati i s padom vrijednosti izvoza nafte i naftnih derivata, što je pak posljedica smanjenja izvezenih količina toga energenta, dok je njegova izvozna cijena nastavila rasti.

Izuzmemo li brodove te naftu i naftne derivate iz ukupnoga robnog izvoza, tada je usporavanje rasta izvoza ostalih odsjeka SMTK promatranih zajedno manje naglašeno, no i dalje istaknuto (10% u prvom tromjesečju 2007. naprama 18,7% u istom razdoblju godinu prije). To je usporavanje uvelike rezultat godišnjeg pada izvoza električne energije te, manjim dijelom, izvoza riba i prerađevina, medicinskih i farmaceutskih proizvoda, kave, čaja, kakaia i začina. U istom

razdoblju rastu ukupnoga robnog izvoza najveći doprinos dali su odsjeci SMTK: električni strojevi, aparati i uređaji, zatim pogonski strojevi i uređaji te pluto i drvo. Osim toga, nastavio je snažno rasti i izvoz metalnih ruda i otpadaka metala te ostalih proizvoda od metala.

Što se tiče robnog uvoza, u prvom je tromjesečju 2007. godine zabilježeno usporavanje godišnjeg rasta, izraženo prema stalnom tečaju, i to s 25,9% u prvom tromjesečju 2006. na 10,6% u istom razdoblju ove godine. Takva je kretanja uvelike odredio uvoz nafte i naftnih derivata, koji se, nakon iznimnog povećanja u prvom tromjesečju 2006., smanjio za 15,3%. Kao i kod izvoza, pad vrijednosti uvoza spomenutog energenta može se objasniti smanjenjem uvezene količine, dok je, s druge strane, ostvaren pad uvoznih cijena, što se bilježi prvi put nakon nekoliko godina.

Promotrimo li robni uvoz bez nafte i naftnih derivata, i nadalje je vidljivo usporavanje rasta uvoza ostalih odsjeka SMTK promatranih zajedno, s 19,6%, izraženo prema stalnom tečaju, u prvom tromjesečju 2006. na 15,1% u istom razdoblju 2007. To je usporavanje pretežno rezultat smanjenog uvoza zemnoga i industrijskog plina, zatim kože, proizvoda od kože i krzna te uljanog sjemenja i plodova. Usporavanje godišnjeg rasta spomenutih odsjeka nadomješteno je intenzivnim rastom uvoza nekih drugih odsjeka, poglavito cestovnih vozila, željeza i čelika te ostale transportne opreme. Kad je riječ o uvozu cestovnih vozila, njegov se snažan godišnji rast iz 2006. nastavio i u prvom tromjesečju 2007. godine (18,4%, izraženo prema stalnom tečaju) čemu je, samo manjim dijelom, pridonijelo i pooštavanje uvjeta za uvoz rabljenih vozila²³.

Osim cestovnih vozila u prvom je tromjesečju 2007. intenzivno rastao i uvoz željeza i čelika, čijoj vrijednosti pridonose i njihove visoke cijene na svjetskom tržištu. Znatna doprinos rastu ukupnoga robnog uvoza dao je i odsjek ostala transportna oprema (uglavnom brodovi). Kao pozitivno kretanje valja istaknuti i znatan prirast uvoza kapitalnih dobara (strojevi i transportni uređaji isključujući ostalu transportnu opremu i cestovna vozila), iako se njegov rast usporio s 19,7%, koliko je iznosio u prva tri mjeseca 2006., na 8,3% u istom razdoblju 2007. Pritom se među odsjecima SMTK koji čine pojednostavnjeni obuhvat kapitalnih dobara najviše povećao uvoz industrijskih strojeva za opću upotrebu te električnih strojeva, aparata i uređaja.

Geografska struktura hrvatskoga robnog izvoza u prvom tromjesečju 2007. godine u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine upućuje na pad udjela razvijenih zemalja, iako je udio spomenutih zemalja i nadalje visok te iznosi 72,3%. U toj se skupini zemalja najizrazitije smanjio udio članica Europske unije, i to ponajviše starih članica poput Italije i Švedske. Smanjeni izvoz u te dvije zemlje uglavnom je rezultat utjecaja baznog razdoblja, s obzirom na to da je izvoz brodova, kojem se može pripisati glavnina smanjenja u prvom tromjesečju 2007., bio najvažniji činitelj snažnog rasta izvoza u spomenute zemlje u istom razdoblju prethodne

godine. U slučaju Italije učinak baznog razdoblja odnosi se i na izvoz zemnoga i industrijskog plina te šećera, proizvoda od šećera i meda. U skupini razvijenih zemalja smanjio se i izvoz u SAD, što je vezano uz izvoz raznih gotovih proizvoda te farmaceutskih i medicinskih proizvoda, te izvoz u Japan (ribe i preradevine).

Glede važnijih hrvatskih vanjskotrgovinskih partnera pozitivni su se trendovi nastavili u trgovini sa Slovenijom (znatno se više izvezlo metalnih ruda i otpadaka metala te specijalnih strojeva za pojedine industrijske grane), s Austrijom (električni strojevi, aparati i uređaji te industrijski strojevi za opću upotrebu) i s Njemačkom (šećer, proizvodi od šećera i med te specijalni strojevi za pojedine industrijske grane).

Rast udjela zemalja u razvoju u geografskoj strukturi ukupnoga hrvatskoga robnog izvoza u prvom tromjesečju 2007. najviše se može povezati s pojačanim izvozom u zemlje u neposrednom okruženju: Bosnu i Hercegovinu, Srbiju te Crnu Goru. U Bosnu i Hercegovinu najviše je porastao izvoz žitarica i proizvoda, zatim metalnih ruda i otpadaka metala te proizvoda od nemetalnih minerala. Značajno se povećao i izvoz nafte te naftnih derivata, koji čini više od četvrtine ukupnog izvoza u tu zemlju. Prirast izvoza u Srbiju te Crnu Goru najviše se odnosi na pojačan izvoz proizvoda od nemetalnih minerala te električnih strojeva, aparata i uređaja, dok je doprinos najvažnijega izvoznog proizvoda u te zemlje – nafte i naftnih derivata – bio negativan. U skupini zemalja u razvoju vidljivo se smanjio izvoz u Liberiju i Libanon, što je posljedica zamjetno manjeg izvoza brodova te nafte i naftnih derivata nego u prvom tromjesečju 2006.

Za razliku od izvoza, u geografskoj strukturi ukupnoga hrvatskoga robnog uvoza u prvom tromjesečju 2007. porastao je udio razvijenih zemalja u usporedbi sa strukturom

Tablica 8. Robni izvoz i uvoz RH prema ekonomskim grupacijama zemalja, udjeli u postocima

	2005.	2006.	I.–III. 2006.	I.–III. 2007. ^a
Izvoz				
Razvijene zemlje	69,3	71,7	74,8	72,3
EU-25	62,0	63,3	65,6	60,5
Slovenija	8,1	8,2	7,7	8,7
Mađarska	1,6	1,7	1,3	1,8
EU-15	48,1	48,9	51,9	47,3
Austrija	7,2	6,0	6,3	6,7
Italija	21,2	23,1	25,1	22,1
Njemačka	10,7	10,4	11,3	11,1
Efta	1,1	1,5	1,4	1,2
Zemlje u razvoju	30,7	28,3	25,2	27,7
Bosna i Hercegovina	14,3	12,6	9,6	12,7
Srbija i Crna Gora	4,5	5,4	4,4	5,9
Rusija	1,3	1,2	0,9	1,1
Kina	0,1	0,2	0,1	0,2
Uvoz				
Razvijene zemlje	73,8	72,6	69,5	72,1
EU-25	65,6	65,0	62,2	64,0
Slovenija	6,8	6,3	6,2	6,0
Mađarska	3,1	3,0	3,1	2,6
EU-15	50,6	50,1	47,7	50,2
Austrija	5,8	5,4	5,2	5,4
Italija	16,0	16,7	15,8	16,9
Njemačka	14,8	14,5	13,8	14,4
Efta	1,7	1,7	1,9	1,9
Zemlje u razvoju	26,2	27,4	30,5	27,9
Bosna i Hercegovina	2,4	2,8	2,4	3,0
Srbija i Crna Gora	0,9	1,1	0,9	1,2
Rusija	9,2	10,1	13,9	10,6
Kina	4,7	5,3	5,0	6,0

^a Privremeni podaci. Izvor: DZS

23 U travnju 2007. stupile su na snagu nove odredbe iz Naredbe o homologaciji vozila s obzirom na emisiju štetnih spojeva u skladu s gorivom koje upotrebljava motor (NN, br. 88/2006.), koja se primjenjuje na rabljena osobna vozila, a to je potaknulo dio uvoznika na pojačan uvoz te kategorije vozila prije početka primjene ovih odredaba.

Okvir 2. Novi faktori svođenja vrijednosti robnog uvoza s pariteta cif na paritet fob

Izvor podataka o robnoj razmjeni Hrvatske s inozemstvom je Državni zavod za statistiku, koji vrijednosti robnog izvoza bilježi na paritetu fob²⁴, a vrijednosti robnog uvoza na paritetu cif²⁵. Ti se podaci koriste za sastavljanje računa robe u platnoj bilanci za koju je odgovorna Hrvatska narodna banka. Međutim, prema međunarodnim standardima platnobilančni podaci i o izvozu i o uvozu robe trebaju se iskazivati na paritetu fob. Zbog toga platnobilančni podaci o robnom uvozu sadrže, među ostalim, i prilagodbu za klasifikaciju, kojom se vrijednost uvoza robe umanjuje za procijenjene troškove prijevoza i osiguranja pri uvozu robe²⁶.

Procjena tih troškova zasniva se na rezultatima anketnog ispitivanja uvoznika, koje se provodi svakih nekoliko godina. Anketa je prvi put provedena 1997. godine (za uvoz u prethodnoj godini) na uzorku koji je obuhvatio 100 najvećih uvoznika, a prema njoj je procijenjeno da troškovi prijevoza i osiguranja čine 7,10% ukupne vrijednosti uvoza iskazanog na paritetu cif te da strani prijevoznici²⁷ u tim troškovima sudjeluju s udjelom od 24,70%. Sljedećom anketom iz 2003. godine (za uvoz u prethodnoj godini) na osnovi uzorka od 111 poduzeća procijenjeni su novi faktori korekcije: udio troškova prijevoza i osiguranja iznosio je 3,73%, a udio stranih prijevoznika 41,40%. Učinci uvođenja novih faktora korekcije u 2003. godini opisani su u Biltenu HNB-a br. 88, u Okviru 4. pod naslovom Primjena novih faktora korekcije i njihovi učinci na platnu bilancu.

Hrvatska narodna banka ponovo je provela istovrsnu anketu krajem 2006. godine (za uvoz u prethodnoj godini). Koristio se uzorak koji je obuhvatio 133 poduzeća, koja su podijeljena u 7 stratuma na osnovi njihova udjela u

ukupnom uvozu. Nova anketa pokazala je da se udio troškova prijevoza i osiguranja nastavio smanjivati, te da iznosi 3,03%, pri čemu se udio stranih prijevoznika nastavlja povećavati i na osnovi ankete procijenjen je na 51,87%. Rast udjela stranih prijevoznika bilježi se kod svih vrsta prijevoza, a najizraženiji je bio u pomorskom prijevozu. To se može objasniti poteškoćama u domaćem pomorskom prijevozu gdje su zbog problema s prilagodavanjem tržišnim uvjetima na tržištu opstala samo dva važnija brodarar za prijevoz robe.

Kako se novi faktori korekcije primjenjuju od početka 2007. godine, postavlja se pitanje kakav će oni učinak polučiti na platnobilančne vrijednosti. Uz nepromijenjenu vrijednost uvoza robe iskazanu na paritetu cif, manji udio troškova prijevoza znači da će se za manji iznos umanjiti vrijednost uvoza robe na paritetu cif, tj. da će uvoz na paritetu fob biti veći. Uz to, zbog povećanja udjela stranih prijevoznika povećat će se rashodi za usluge prijevoza na računu usluga u platnoj bilanci.

Kvantificiranje učinaka primjene novih faktora izvršeno je za podatke o robnom uvozu za prvo tromjesečje 2007. kad je, prema podacima DZS-a, vrijednost uvoza na paritetu cif iznosila 4,3 mlrd. EUR. Ta se vrijednost, uz novi udio troškova prijevoza i osiguranja od 3,03%, umanjuje za 129,1 mil. EUR zbog prilagodbe za klasifikaciju. Istodobno se rashodi za usluge prijevoza koje su pružili strani prijevoznici (51,87%) povećavaju za 67 mil. EUR. Kad bi se na ostvarenu vrijednost uvoza na paritetu cif primijenili faktori korekcije procijenjeni anketom iz 2003. godine, prilagodba za klasifikaciju iznosila bi 158,9 mil. EUR, a rashodi na osnovi usluga prijevoza povećali bi se za 65,8 mil. EUR. Proizlazi da je promjena faktora korekcije u prvom tromjesečju 2007. godine utjecala na povećanje robnog uvoza iskazanog na paritetu fob za 29,8 mil. EUR i na rast rashoda za usluge prijevoza za 1,2 mil. EUR. Prema tome, manjak na tekućem računu platne bilance je uz primjenu novih faktora korekcije veći za 31 mil. EUR ili 0,1% procijenjenog BDP-a za 2007. godinu u usporedbi s manjkom izvedenim uz primjenu starih faktora korekcije. Za isti iznos smanjile su se i neto pogreške i propusti u platnoj bilanci.

Tablica 9. Faktori na temelju kojih se vrijednost uvoza robe s pariteta cif svodi na paritet fob, udjeli u postocima

	1997. – 2002.	2003. – 2006.	2007. –
Troškovi prijevoza i osiguranja u ukupnim troškovima uvoza robe	7,10	3,73	3,03
Troškovi stranih prijevoznika u ukupnim troškovima prijevoza	24,70	41,40	51,87

Izvor: HNB

Tablica 10. Učinci promjene faktora korekcije na ostvarenja tekućeg računa platne bilance u prvom tromjesečju 2007. godine, u milijunima EUR i postocima

	Faktori (u %)	Prilagodba robnog uvoza ^a (smanjenje robnog uvoza)	Prilagodba usluga prijevoza (povećanje rashoda)
Udio troškova prijevoza i osiguranja u ukupnim troškovima uvoza robe	stari:	3,73	158,9
	novi:	3,03	129,1
Udio troškova stranih prijevoznika u ukupnim troškovima prijevoza	stari:	41,40	-65,8
	novi:	51,87	-67,0
Učinak promjene faktora korekcije na tekući račun platne bilance		-29,8	-1,2

^a Prilagodba za klasifikaciju robnog uvoza u platnoj bilanci kojom se vrijednost uvoza s pariteta cif (DZS) svodi na paritet fob
Izvor: HNB

24 Paritet fob (kratica klauzule iz ugovora o kupoprodaji robe prema engleskom izrazu *free on board*; franko brod) obuhvaća ukupne troškove robe do trenutka ukrcanja na prijevozno sredstvo (najčešće tvornički krug ili industrijsko postrojenje proizvođača robe).

25 Paritet cif (kratica klauzule iz ugovora o kupoprodaji robe prema engleskom izrazu *cost, insurance and freight*; cijena, osiguranje i vozarina) obuhvaća ukupne troškove robe, uključujući troškove osiguranja i prijevoza, do ugovorenog odredišta (najčešće skladište kupca robe).

26 Osim toga, podaci DZS-a o kretanjima u robnoj razmjeni razlikuju se od platnobilančnih podataka zbog prilagodbi za obuhvat kod izvoza i kod uvoza robe, što uključuje procjenu tzv. *shoppinga* (vrijednost robe koju su strani turisti kupili i iznijeli iz Hrvatske, odnosno koju su hrvatski rezidenti uvezli iz susjednih zemalja). Platnobilančni podaci također uključuju vrijednost popravaka robe te opskrbe brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama.

27 Transakcije s domaćim prijevoznicima nisu platnobilančne transakcije.

uvoza u istom razdoblju prethodne godine. Najviše se povećao udio starih članica Europske unije, uglavnom zahvaljujući rastu uvoza iz najvažnijih vanjskotrgovinskih partnera – Italije i Njemačke. Pojačan uvoz iz Italije velikim je dijelom rezultat metodologije knjiženja dodane vrijednosti u poslovima dorade brodova na bruto načelu što uvelike pridonosi rastu uvoza brodova iz Italije, ali i izvoza brodova u tu zemlju. Što se tiče Njemačke, čak trećina prirasta ukupnoga robnog uvoza vezana je uz uvoz cestovnih vozila. Među ostalim razvijenim zemljama visokim prirastom izdvaja se uvoz iz Austrije (ostali proizvodi od metala te željezo i čelik), iz Slovenije (kemijske tvari i proizvodi te željezo i čelik) te iz Poljske (željezo i čelik te cestovna vozila).

Kad je riječ o uvozu iz zemalja u razvoju, njihov se udio u strukturi ukupnoga hrvatskoga robnog uvoza u prvom tromjesečju 2007. smanjio, a to uvelike može povezati s pojeftinjenjem nafte na svjetskom tržištu, koja se uglavnom uvozi iz te skupine zemalja. Tako se uvoz iz Rusije smanjio za 10%, a uvoz iz Bugarske za čak dvije trećine u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine. Od zemalja iz kojih je uvezeno znatno više robe nego u prvom tromjesečju 2006. svakako valja spomenuti Kinu, čiji godišnji prirast uvoza čini čak desetinu ukupnog prirasta robnog uvoza, a pretežno ga čini uvoz odjeće i telekomunikacijskih aparata.

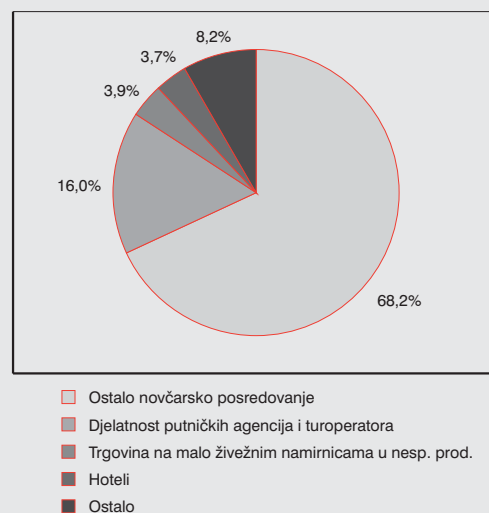
Račun kapitalnih i financijskih transakcija

U prvom tromjesečju 2007. godine ostvaren je iznimno visok iznos neto inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku. Neto odljev financijskih sredstava s osnove portfeljnih ulaganja posljedica je rasta inozemne imovine domaćih sektora i smanjenja njihovih obveza. Za razliku od toga, nastavak rasta inozemnih obveza domaćih sektora na osnovi kredita, trgovinskih kredita te gotovine i depozita, kao i smanjenje inozemne imovine na istoj osnovi rezultirali su značajnim neto priljevom ostalih ulaganja. Istodobno je ostvaren do sada najizrazitiji tromjesečni rast međunarodnih pričuva.

Iznos neto inozemnih izravnih ulaganja (1,1 mlrd. EUR) ostvaren u prva tri mjeseca 2007. znatno je veći nego u istom razdoblju godinu prije (0,5 mlrd. EUR). To je poglavito rezultat snažnog rasta inozemnih izravnih ulaganja u Hrvatsku, iako se u istom razdoblju bilježi i rast ulaganja hrvatskih rezidenata u inozemstvo. Kad je riječ o inozemnim izravnim

Slika 76.

STRUKTURA IZRAVNIH VLASNIČKIH ULAGANJA U RH U 1. TROMJESEČJU 2007.

Izvor: HNB

ulaganjima u Hrvatsku, njih su ponajviše odredila vlasnička ulaganja, koja su više nego trostruko veća u odnosu na prvo tromjesečje 2006. godine. Povećale su se i obveze domaćih poduzeća prema povezanim društvima u inozemstvu, isključujući banke, iako puno manje od vlasničkih ulaganja, dok se zadržana dobit smanjila.

U strukturi izravnih vlasničkih ulaganja u Hrvatsku u prvom tromjesečju 2007. godine više od dvije trećine ulaganja odnosilo se na djelatnost ostaloga novčarskog posredovanja, pri čemu se glavnina toga iznosa može objasniti visokim iznosima za dokapitalizacije banaka. Osim toga, inozemnom ulagaču prodana je Kvarner banka d.d. S udjelom od jedne šestine u ukupnoj strukturi ističe se i djelatnost putničkih agencija i turoperatora, što se odnosi na prodaju kartične kuće Diners Club Adriatic d.d. austrijskoj banci Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG. Veća ulaganja također su ostvarena u djelatnostima trgovine na malo živežnim namirnicama u nespješaliziranim prodavaonicama te u djelatnosti hotela.

Kretanja na računu portfeljnih ulaganja u prvom tromjesečju 2007. godine obilježio je rast ulaganja domaćih sektora u inozemstvu i smanjenje njihovih obveza prema stranim vje-

Tablica 11. Kapitalni i financijski račun platne bilance RH, u milijunima EUR, preliminarni podaci

	2005.	2006.	I.–III.2006.	I.–III.2007.	Indeksi	
					2006./2005.	I.–III.2007./I.–III.2006.
KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	2.923	3.701	1.561	1.236	126,6	79,2
1. Kapitalne transakcije	55	-133	-164	6	-	-
2. Financijske transakcije, isklj. med. pričuve	3.690	5.247	2.398	2.038	142,2	85,0
2.1. Izravna ulaganja	1.235	2.538	495	1.122	205,6	226,7
2.1.1. U inozemstvo	-192	-163	-22	-85	84,7	385,0
2.1.2. U Hrvatsku	1.427	2.701	517	1.207	189,3	233,5
2.2. Portfeljna ulaganja	-1.173	-448	-576	-238	38,2	41,2
2.2.1. Sredstva	-566	-380	-51	-140	67,1	274,9
2.2.2. Obveze	-607	-68	-525	-97	11,1	18,5
2.3. Financijski derivati	0	0	0	0	-	-
2.4. Ostala ulaganja	3.717	3.156	2.479	1.154	84,9	46,5
2.4.1. Sredstva	979	-671	1.044	360	-	34,4
2.4.2. Obveze	2.738	3.827	1.434	794	139,8	55,3
3. Međunarodne pričuve	-822	-1.412	-673	-808	171,8	120,2

Izvor: HNB

Tablica 12. Međunarodne pričuve HNB-a, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2004.	2005.	2006.	III. 2007.
Stanje	6.436	7.438	8.725	9.520
Udjeli:				
1. Devizne pričuve	96,9	98,6	93,6	89,4
a) Dužnički vrijednosni papiri	50,7	48,4	48,1	45,0
b) Ukupno gotovina i depoziti kod	46,2	50,2	45,4	44,5
i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	3,6	5,5	2,3	2,1
ii) banaka sa sjedištem izvan Hrvatske	42,6	44,7	43,2	42,4
2. Pričuvna pozicija u MMF-u	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Posebna prava vučenja	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Zlato	–	–	–	–
5. Obratni repo poslovi	3,1	1,3	6,4	10,6

Napomena: Izraženo prema približnoj tržišnoj vrijednosti
Izvor: HNB

rovnicima. U skladu s time ostvaren je neto odljev financijskih sredstava (0,2 mlrd. EUR), koji je bio znatno manji nego u istom razdoblju prethodne godine (0,6 mlrd. EUR), ponajviše zbog manjih otpлата državnih obveznica izdanih na inozemnom tržištu. Sektoru država tako je u prvom tromjesečju 2007. dospjela na naplatu samo redovita polugodišnja otpлата Londonskom klubu (serija A), dok su u prvom tromjesečju 2006. godine, osim otpлата Londonskom klubu (serije A i B), dospjele euroobveznice vrijedne 300 mil. EUR i samurajske obveznice vrijedne 25 mlrd. JPY. Povećanje portfeljnih ulaganja rezidenata u inozemne vrijednosne papire u prvom tromjesečju 2007. bilo je gotovo tri puta veće nego u istom razdoblju prethodne godine, čemu je najviše pridonijelo znatno intenziviranje ulaganja ostalih domaćih sektora, poglavito investicijskih fondova, u vlasničke vrijednosne papire. Za razliku od toga, i banke i ostali sektori smanjili su svoja ulaganja u inozemne dužničke vrijednosne papire.

Iako i nadalje znatan (1,2 mlrd. EUR), neto priljev ostalih ulaganja bio je više nego upola manji u odnosu na prvo tromjesečje 2006. godine (2,5 mlrd. EUR). Na spomenuti priljev kapitala u prva tri mjeseca 2007. utjecalo je smanjenje inozemne imovine te, još više, rast inozemnih obveza. Pritom su i promjene imovine i promjene obveza bile manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Pad inozemne imovine ponajprije je rezultat povlačenja gotovine i depozita domaćih poslovnih banaka. S druge strane, rastu obveza s osnove ostalih ulaganja najviše su pridonijela poduzeća te, znatno manje, banke. Banke su pritom uvelike smanjile svoje obveze s osnove kredita koje su im odobrili strani vjerovnici, ali su još više povećale svoje obveze s osnove gotovine i depozita.

Platnobilančni podaci koji isključuju međuvalutne prom-

jene pokazuju da je u razdoblju od siječnja do ožujka 2007. godine ostvaren iznimno snažan rast međunarodnih pričuva HNB-a, i to za 808 mil. EUR, što je do sada najizrazitiji rast pričuva u jednom tromjesečju. To se prije svega može objasniti daljnjim rastom izdvojenog iznosa devizne obvezne pričuve, uključujući graničnu obveznu pričuvenu, do kojeg je došlo zato što se nastavila povećavati inozemna pasiva banaka. Povoljno je na rast pričuva utjecala i devizna intervencija s kraja 2006., čiji je monetarni učinak zabilježen u siječnju 2007. godine, dok je suprotan učinak imala prodaja deviza MF-u. Međunarodne su pričuve prema podacima monetarne statistike, koji uključuju međuvalutne promjene, na kraju ožujka 2007. dosegule 9.520 mil. EUR povećavši se za 9,1% u odnosu na kraj 2006. godine.

Inozemni dug

HNB je izvor statističkih podataka o inozemnoj zaduženosti domaćih sektora. Metodologija praćenja inozemnog duga zasniva se na međunarodnim standardima te je tako početkom 2005. godine HNB započeo primjenjivati metodologiju iskazivanja inozemnog duga na bruto, tj. na obračunskom načelu. U skladu s time, stanje inozemnog duga uvećano je za stanje dospjelih nepodmirenih te obračunatih nedospjelih kamata. Učinci prelaska na novu metodologiju i proširenja obuhvata inozemnog duga detaljnije su opisani u Biltenu HNB-a br. 102. Nastojeći i nadalje unapređivati statističko praćenje inozemnih obveza, HNB od ovoga broja Biltena primjenjuje novi algoritam za obračun nedospjelih kamata, koji je opisan u Okviru 3. pod nazivom Metodološke promjene u izračunu inozemnog duga te njihov učinak na stanje inozemnog duga i vrijednosti transakcija u platnoj bilanci RH. Statistički prilog ovoga Biltena tako obuhvaća revidiranu seriju inozemnog duga od kraja 1999. godine.

Na kraju ožujka 2007. godine inozemni dug RH, uključujući porast duga zbog metodoloških promjena, iznosio je 29,8 mlrd. EUR, što je za 648 mil. EUR više u odnosu na stanje na kraju 2006. Pritom je novo zaduživanje u inozemstvu premašilo otplatu glavnice i kamata po prije preuzetim obvezama za 716 mil. EUR. Međuvalutne promjene, poglavito zbog slabljenja američkog dolara i švicarskog franka prema euru tijekom prvog tromjesečja, pridonijele su (statističkom) smanjenju ukupnoga inozemnog duga za 68 mil. EUR.

Godišnja stopa rasta ukupnih obveza domaćih sektora prema inozemstvu smanjila se za 1,4 postotna boda u usporedbi sa stanjem na kraju prethodne godine te iznosi 11,8%.

Tablica 13. Promet bruto inozemnog duga prema domaćim sektorima, u milijunima EUR

Sektor dužnika	Bruto inozemni dug 31.12.2006.	Od kojeg: obračunata nedospjela kamata	Promet						Meduvalutne razlike	Bruto inozemni dug 31.3.2007.	Od kojeg: obračunata nedospjela kamata
			Korištenja		Otplata glavnice		Plaćanje kamata				
			Kredita	Obračunate nedospjele kamate	O dospjeću	Dospjele neplaćene glavnice	O dospjeću	Dospjele neplaćene kamate			
1. Država	6.656	152	27	71	97	1	153	0	-11	6.491	72
2. Središnja banka (HNB)	3	0	0	7	0	0	7	0	0	2	0
3. Banke	10.222	63	992	49	877	0	38	0	-35	10.313	74
4. Ostali domaći sektori	9.425	106	1.145	96	441	78	57	28	-13	10.049	114
5. Izravna ulaganja	2.843	53	337	21	196	39	6	9	-8	2.942	57
Ukupno (1+2+3+4+5)	29.150	375	2.500	243	1.611	118	261	37	-68	29.797	317

Napomena: Za dužničke instrumente koji nisu obuhvaćeni bazom kreditnih poslova HNB-a (repo poslovi, hibridni i podređeni instrumenti, gotovina i depoziti) raspoloživi su podaci o stanjima i valutnoj strukturi na osnovi kojih se izračunavaju neto prometi. Tako izračunati prometi uvijek se (bez obzira na predznak) prikazuju u koloni korištenja.
Izvor: HNB

Tablica 14. Bruto inozemni dug RH prema domaćim sektorima, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2004.	2005.	2006.	III. 2007.	Struktura		Indeksi	
					2006.	III. 2007.	2006./2005.	III. 2007./2006.
1. Država	7.257	7.047	6.656	6.491	22,8	21,8	94,5	97,5
2. Središnja banka (HNB)	2	3	3	2	0,0	0,0	97,2	82,7
3. Banke	7.732	8.979	10.222	10.313	35,1	34,6	113,9	100,9
4. Ostali domaći sektori	5.896	7.264	9.425	10.049	32,3	33,7	129,8	106,6
5. Izravna ulaganja	2.046	2.455	2.843	2.942	9,8	9,9	115,8	103,5
U čemu: hibridni i podređeni instrumenti	316	216	169	168	0,6	0,6	78,2	99,6
Ukupno (1+2+3+4+5)	22.933	25.748	29.150	29.797	100,0	100,0	113,2	102,2

Izvor: HNB

Tablica 15. Stvarni i potencijalni inozemni dug države, na kraju razdoblja, u milijunima EUR i postocima

	2004.	2005.	2006.	III. 2007.	Struktura		Indeksi	
					2006.	III. 2007.	2006./2005.	III. 2007./2006.
1. Dug javnog sektora	8.580	8.500	8.236	8.139	28,3	27,3	96,9	98,8
2. Dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	334	291	208	182	0,7	0,6	71,6	87,5
3. Dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	14.019	16.956	20.706	21.476	71,0	72,1	122,1	103,7
Ukupno (1+2+3)	22.933	25.748	29.150	29.797	100,0	100,0	113,2	102,2

Izvor: HNB

Tablica 16. Relativni pokazatelji inozemne zaduženosti

Pokazatelj	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Inozemni dug (stari)/BDP (1)	54,1	60,6	60,7	61,5	75,5	79,4	81,7	84,7
Inozemni dug (novi)/BDP (2)	54,5	61,4	61,4	61,9	75,8	80,0	82,4	85,2
Razlika (3)=(2)-(1)	0,4	0,8	0,7	0,4	0,3	0,5	0,7	0,5
Inozemni dug (stari)/Izvoz robe i usluga (4)	132,2	128,7	124,6	135,3	150,8	160,0	167,3	170,8
Inozemni dug (novi)/Izvoz robe i usluga (5)	133,1	130,3	126,0	136,1	151,4	161,0	168,6	171,8
Razlika (6)=(5)-(4)	1,0	1,6	1,4	0,8	0,6	1,1	1,4	1,0
Otplate inozemnog duga (stari)/Izvoz robe i usluga (7)	21,1	23,6	26,2	27,4	20,1	21,3	24,1	34,1
Otplate inozemnog duga (novi)/Izvoz robe i usluga (8)						22,0	26,8	35,0
Razlika (9)=(8)-(7)						0,7	0,3	0,9

Napomena: Otplate inozemnog duga (stari obračun) uključuju otplatu glavnice s osnove obveznica i dugoročnih kredita te ukupnu otplatu kamata, bez otplate kamata s osnove izravnih ulaganja. Otplate inozemnog duga (novi obračun) za razdoblje od 2004. do 2006. godine uključuju otplate glavnice s osnove svih dugoročnih instrumenata, osim s osnove izravnih ulaganja i ukupnu otplatu kamata s osnove izravnih ulaganja. Izvori: DZS; HNB

Usporavanju rasta inozemnog duga u prvom tromjesečju 2007. najviše su pridonijele banke. Pri ocjenjivanju trendova po pojedinim domaćim sektorima valja međutim biti oprezan jer su banke znatan dio pravnih osoba, svojih klijenata, uputile na izravno zaduživanje kod svojih banaka majki u inozemstvu. U skladu s tim, tijekom prva tri mjeseca 2007. snažno je povećan inozemni dug poduzeća. Sektor država nastavio je smanjivati svoje inozemne obveze.

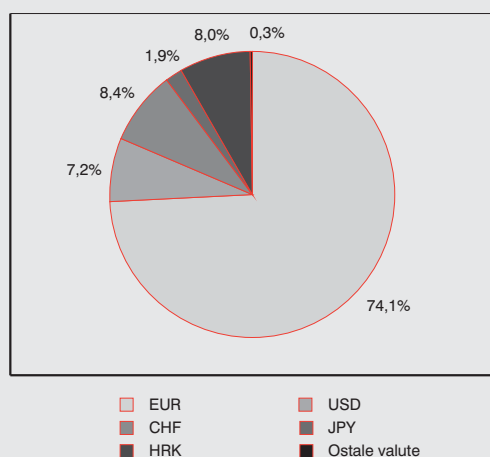
Ostali domaći sektori, zajedno s izravnim ulaganjima u poduzeća, svoj su inozemni dug u razdoblju od siječnja do ožujka 2007. povećali za 0,7 mlrd. EUR što je znatno više

nego u istom razdoblju prethodne godine (0,4 mlrd. EUR). Oko dvije trećine spomenutog prirasta inozemnog duga poduzeća u prvom tromjesečju 2007. odnosi se na dugoročne kredite, a preostali dio na kratkoročne kredite i ostale kratkoročne obveze (kašnjenja otplata glavnica i kamata). Promotri li se struktura duga ostalih domaćih sektora, najviše su svoje inozemne obveze povećala ostala trgovačka društva i nebankarske financijske institucije.

U istom su razdoblju banke povećale svoje inozemne obveze, koje uključuju i hibridne i podređene instrumente, za 90 mil. EUR što je deset puta manje od prirasta ostvarenog u

Slika 77.

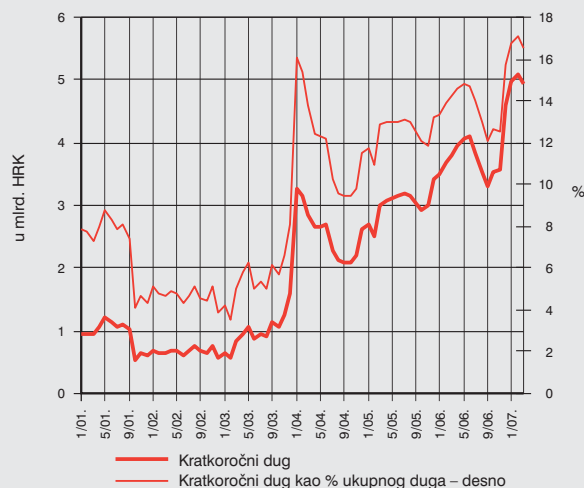
VALUTNA STRUKTURA INOZEMNOG DUGA RH prema stanju 31. ožujka 2007.

Izvor: HNB

Slika 78.

KRA TKOROČNI INOZEMNI DUG

Izvor: HNB

Okvir 3. Metodološke promjene u izračunu inozemnog duga te njihov učinak na stanje inozemnog duga i vrijednosti transakcija u platnoj bilanci RH

Hrvatska narodna banka od 2005. godine, u skladu s preporukama iz Priručnika za sastavljače i korisnike statistike inozemnog duga (engl. *External Debt Statistics – Guide for Compilers and Users*), primjenjuje metodologiju izračuna inozemnog duga na bruto, tj. obračunskom načelu. Zbog toga su u definiciju inozemnog duga uključeni troškovi koji nastaju na osnovi kamata koje su obračunate, ali čija obveza plaćanja još nije dospjela. Naime, smatra se da i obveze plaćanja kamata po danima, koje se kumuliraju između dva dospelja, povećavaju obvezu prema inozemstvu, kao i glavnica, sve do njihova stvarnog dospelja. Osim toga, u definiciju inozemnog duga uključena su i kašnjenja kamata (nepodmirene dospjele kamate), koja se pripisuju stanju kratkoročnog duga.

Nakon što je obračunsko načelo primijenjeno u izračunu stanja inozemnog duga počele su pripreme za uvođenje istog načela u izvješća o prometu inozemnog duga (korištenja i otplate glavnica i kamata). S objavljivanjem ovoga tromjesečnog izvješća promet inozemnog duga počinje se iskazivati na obračunskom načelu, što rezultira ne samo revizijom vrijednosti transakcija s osnove dužničkih instrumenata u platnoj bilanci nego i revizijom stanja inozemnog duga zbog toga što se počinje primjenjivati nova metoda procjene obračunatih nedospjelih kamata (ONK).

Prisjetimo se, prilikom izračuna stanja ONK-a polazilo se od pretpostavke da se kamate na kredite obračunavaju dekurzivno na padajući dug, čime se s protekom vremena i otplatama glavnice smanjuje stanje duga na osnovi glavnice te time i osnovica za obračun kamata. Pritom je za izračun stanja ONK-a bila primjenjivana formula²⁸ koja je u obzir uzimala kamatnu stopu važeću u trenutku zaključenja ugovora i procijenjeni broj dana prema odabranoj metodi. To je u najzastupljenijoj kategoriji stanja ONK-a (izdani dugoročni vrijednosni papiri, tj. obveznice) proizvodilo tek blaga odstupanja od stvarnih iznosa kupona. No, detaljna analiza kreditnog portfelja u sklopu inozemnog duga po-

dužea²⁹ pokazala je da su odstupanja tako procijenjenog stanja ONK-a znatno veća od njihovih stvarnih plaćanja.

Kod kredita poduzećima odstupanja su proizlazila iz znatnih razlika koje postoje među pojedinim kreditima, a što posebno vrijedi za komercijalne kredite. Tako, primjerice, broj dana u mjesecu pri obračunu kamata nije za svaki kredit isti (ovisno o tome primjenjuje li se francuska, engleska ili njemačka metoda), dok se pri procjeni budućih otplata kamata uzimao uvijek jednak broj dana. Nadalje, neki su krediti zaključeni uz promjenjivu kamatnu stopu, pa stvarno plaćene kamate ne odgovaraju planu otplate (koji se zasniva na kamatnoj stopi zaključenoj pri sklapanju ugovora). Osim toga, plan otplate nekih kredita zasniva se na uprosječenom iznosu kamata tijekom cijelog trajanja kredita bez obzira na smanjenje duga, što ne odgovara primjenjivanoj formuli. Zbog spomenutih se odstupanja pristupilo izradi novog algoritma za precizniji izračun ONK-a. Tako se sada u formuli za izračun ONK-a primjenjuju stvarni datumi i točan broj dana od posljednjeg plaćanja kamata do datuma izvještaja (gdje god se može dobiti takav podatak). Uz to, novom je metodologijom omogućeno razdvajanje transakcija s osnove ONK-a i transakcija s osnove kašnjenja od redovitih otplata, čime je stvoren preduvjet za izračun prometa inozemnog duga, koji se na kraju podudara sa stvarnom promjenom njegova stanja u promatranom razdoblju.

Osim što se ONK izračunava na nov način, u stanje inozemnog duga sada se uključuju ONK i kašnjenja kamata za sve instrumente duga (prije se nije procjenjivao ONK za hibridne i podređene instrumente banaka, gotovinu i depozite te repo poslove), a isključuju se ONK i kašnjenja kamata za obveznice, koje su, iako izdane na inozemnom tržištu, u vlasništvu rezidenata³⁰. Dio razlike između stanja iskazanih prema novoj i prema staroj metodologiji nema veze s metodološkim pristupom, već je rezultat ažuriranja baze podataka za nekoliko godina unatrag³¹.

U odnosu na staru metodologiju sve opisane promjene rezultirale su povećanjem vrijednosti stanja bruto inozemnog duga, pri čemu se razlika stanja bruto inozemnog duga na kraju svakog mjeseca u razdoblju od prosinca 1999. do ožujka 2007. kreće između (najmanje) 62 i (najviše) 207

Tablica 17. Učinci primjene nove metodologije na stanje inozemnog duga, u milijunima EUR

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	III. 2007.
1. Bruto inozemni dug – novo stanje	10.175	12.264	13.609	15.143	19.884	22.933	25.748	29.150	29.797
2. Bruto inozemni dug – dosad objavljivano stanje	10.101	12.109	13.458	15.055	19.811	22.781	25.541	28.975	29.610
3. Razlika (1–2)	73	154	151	88	73	152	207	175	187
3.1. Učinci primjene novog algoritma za izračun ONK-a	39	90	88	72	50	91	83	114	116
3.1.1. Novo stanje ONK-a	166	244	259	268	275	338	345	340	278
3.1.2. Staro stanje ONK-a	128	154	171	196	225	247	262	226	162
3.2. Učinci uključivanja/isključivanja ONK-a za pojedine instrumente ^a	–	–	–	–	–12	18	22	34	39
3.3. Učinci uključivanja/isključivanja kašnjenja kamata za pojedine instrumente ^a	–	–	–	–	0	1	2	1	1
3.4. Učinci ažuriranja baze podataka	35	64	63	17	35	43	100	25	31

^a Hibridni i podređeni instrumenti banaka, gotovina i depoziti banaka, repo poslovi banaka, obveznice u vlasništvu rezidenata.

Izvor: HNB

28 Stanje ONK-a bilo je jednako umnošku triju komponenata: stanja inozemnog duga, broja dana (koji prema njemačkoj metodi za kalendarski mjesec iznosi 30) i kamatne stope u trenutku zaključenja ugovora podijeljene s 36000.

29 Ili, točnije, komponenata “ostali domaći sektori” i “izravna ulaganja”

30 Stanje duga već se prije umanjivalo za dio vrijednosti inozemnog izdavanja obveznica koje su kupili rezidenti (tzv. jednostrani učinci sekundarnog tržišta vrijednosnih papira), a sada se taj dio isključuje i pri izračunu prometnih transakcija.

31 Ta je razlika u Tablici 17. iskazana u retku 3.4. Učinci ažuriranja baze podataka.

Tablica 18. Platna bilanca – svodna tablica, u milijunima EUR

	Obračunsko načelo				Razlika obračunskog i gotovinskog načela ^a			
	2004.	2005.	2006.	1.tr.2007	2004.	2005.	2006.	1.tr.2007
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE	-1.457	-1.992	-2.671	-2.039	-53	-7	-18	24
1. Roba	-6.728	-7.522	-8.364	-2.157	0	0	0	0
1.1. Prihodi	6.603	7.217	8.434	2.038	0	0	0	0
1.2. Rashodi	-13.331	-14.738	-16.798	-4.196	0	0	0	0
2. Usluge	4.769	5.318	5.711	93	0	0	0	0
2.1. Prihodi	7.637	8.053	8.534	765	0	0	0	0
2.2. Rashodi	-2.868	-2.735	-2.824	-673	0	0	0	0
3. Dohodak	-690	-972	-1.120	-215	-53	-7	-18	24
3.1. Prihodi	610	611	820	268	-47	-60	-75	-39
3.2. Rashodi	-1.300	-1.583	-1.939	-484	-6	53	57	63
4. Tekući transferi	1.192	1.184	1.102	241	0	0	0	0
4.1. Prihodi	1.585	1.628	1.634	352	0	0	0	0
4.2. Rashodi	-393	-445	-532	-111	0	0	0	0
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	2.483	2.923	3.701	1.236	128	-124	-156	-127
B1. Kapitalne transakcije	32	55	-133	6	0	0	0	0
B2. Financijske transakcije, isključujući međ. pričuve	2.494	3.690	5.247	2.038	128	-124	-156	-127
1. Izravna ulaganja	593	1.235	2.538	1.122	-120	-1	-46	-48
1.1. U inozemstvo	-279	-192	-163	-85	3	2	1	-6
1.2. U Hrvatsku	872	1.427	2.701	1.207	-123	-3	-47	-42
2. Portfeljna ulaganja	273	-1.173	-448	-238	28	-96	-88	-45
2.1. Sredstva	-750	-566	-380	-140	2	-53	-42	14
2.2. Obveze	1.023	-607	-68	-97	26	-43	-46	-60
3. Financijski derivati	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ostala ulaganja	1.628	3.717	3.156	1.154	220	-28	-22	-33
4.1. Sredstva	-450	979	-671	360	-29	-8	8	-29
4.2. Obveze	2.078	2.738	3.827	794	248	-20	-30	-4
B3. Međunarodne pričuve	-43	-822	-1.412	-808	0	0	0	0
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.026	-932	-1.030	802	-75	131	174	103

^a Kod vrijednosti transakcija s negativnim predznakom iskazanih na obračunskom načelu pozitivna razlika između vrijednosti iskazanih na obračunskom i gotovinskom načelu označava smanjenje. Izvor: HNB

mil. EUR. Na kraju ožujka 2007. godine primjena nove metodologije rezultirala je povećanjem stanja inozemnog duga za 187 mil. EUR ili 0,5% procijenjenog BDP-a za 2007. godinu. Od toga se gotovo dvije trećine odnosilo na primjenu novog algoritma za izračun ONK-a, oko jedne petine na uključivanje/isključivanje ONK-a za pojedine instrumente, a preostali je dio posljedica izrade izvješća pomoću ažurirane baze podataka. Nasuprot tome, u razdoblju od kraja 1999. do sredine 2002. godine u prosjeku se jedna polovina odstupanja stanja duga prema novoj i staroj metodologiji može objasniti ažuriranjem baze podataka, a druga polovina primjenom novog algoritma za izračun ONK-a.

Iskazivanje transakcija inozemnog duga na obračunskom načelu uzrokuje promjenu vrijednosti transakcija s osnove dužničkih instrumenata prikazanih na tekućem računu platne bilance u dijelu dohotka te kod pojedinih stavki financijskog računa. Pritom valja naglasiti da zamjena gotovinskog načela obračunskim pri iskazivanju transakcija u platnoj bilanci uzrokuje znatne promjene u unutargodišnjoj dinamici, dok su te razlike na razini kalendarske godine manje.

Iz Tablice 18. razvidno je da se najveće razlike pojavljuju kod stavki na financijskom računu, dok je promjena na tekućem računu mnogo manja. Promatra li se po pojedinih stavkama tekućeg računa, vidi se da su primjena obračunskog načela i ažuriranje baze podataka prouzročili manje promjene jedino kod faktorskih dohodaka od ulaganja u dužničke vrijednosne papire, poglavito na osnovi portfeljnih i ostalih ulaganja. Na financijskom računu zabilježene su promjene kod izravnih dužničkih ulaganja, pri čemu su najizraženije one koje se tiču obveza povezanih s izravnim dužničkim ulaganjima u hrvatska poduzeća. Osim toga, s osnove portfeljnih ulaganja u 2005. i 2006. godini povećana je vrijednost odljeva kapitala što je posljedica porasta ulaganja u inozemne dužničke vrijednosne papire (obveznice i instrumente novčanog tržišta), ali i još većeg smanjenja obveza prema inozemnim vlasnicima hrvatskih dužničkih vrijednosnih papira. Na računu ostalih ulaganja, koji obuhvaća kredite, trgovinske kredite te gotovinu i depozite, promijenjene su vrijednosti gotovo svih stavki.

prva tri mjeseca 2006. Promatrano po mjesecima obveze banaka prema inozemnim vjerovnicima rasle su u siječnju i veljači, a u ožujku je slijedilo njihovo zamjetno smanjenje zbog snažnog pada obveza na osnovi kratkoročnih i dugoročnih kredita. Smanjenju duga banaka u prvom tromjesečju 2007. pridonijele su pooštrene mjere monetarne politike kojima HNB pokušava usporiti inozemno zaduživanje banaka, koje služi kao izvor agresivne domaće kreditne aktivnosti poslovnih banaka, te ublažiti vanjske neravnoteže kojima je Hrvatska izložena.

Sektor država (obuhvaća središnju državu, republičke fondove, HBOR i lokalnu državu) u prva je tri mjeseca 2007. svoj dug prema inozemstvu smanjio za 0,2 mlrd. EUR. Pritom su se najviše smanjile obveze na osnovi obveznica te, manjim dijelom, obveze po dugoročnim kreditima. Od jedinica koje čine sektor država, najviše je svoje obveze smanjila središnja država. Povoljnim treba ocijeniti i to što se u prvom tromjesečju 2007. godine dodatno smanjio inozemni dug javnog sektora, koji osim sektora država uključuje i javna i mješovita poduzeća. Zabilježen je i daljnji pad potencijalno-

ga inozemnog duga države, odnosno duga privatnog sektora za koji jamči javni sektor.

Promotri li se valutna struktura inozemnog duga, primjećuje se da se u prvom tromjesečju 2007. godine najviše povećao dug nominiran u kunama, što je rezultat zaduživanja banaka u domaćoj valuti. Udio kuna u ukupnom dugu tako se povećao sa 6,0% na kraju 2006. na 8,0% na kraju ožujka 2007. godine. Udjeli drugih važnijih valuta (švicarskog franka, eura, američkog dolara i jena) u prva tri mjeseca 2007. godine blago su se smanjili.

U ročnoj strukturi inozemnog duga, prema originalnom dospjeću, ostvaren je rast kratkoročnih obveza. Tako je na kraju ožujka 2007. godine kratkoročni inozemni dug dosegnuo 4,9 mlrd. EUR, čime je njegov udio u ukupnome inozemnom dugu porastao s 15,8%, koliko je iznosio na kraju 2006., na 16,5% na kraju ožujka 2007. godine. Svoje kratkoročne obveze najviše su u prvom tromjesečju 2007. godine povećala poduzeća.

Metodološke promjene statistike inozemnog duga koje je HNB uveo od ovog broja Biltena utjecale su na relativne pokazatelje zaduženosti za protekla razdoblja jer su se stanja inozemnog duga u razdoblju od kraja 1999. do kraja 2006. povećala u rasponu od 62 do 207 mil. EUR, a to prosječno čini 0,5 postotnih bodova u omjeru prema BDP-u. Tako, primjerice, na kraju 2006. omjer inozemnog duga i BDP-a iznosi 85,2%, a prije primjene nove metodologije iznosio je 84,7%. Pokazatelji omjera inozemnog duga i izvoza robe i usluga također su se pogoršali zbog metodoloških promjena, prosječno za 1,1 postotni bod po godini.

Promotri li se revidirana serija otplata inozemnog duga za razdoblje od 2004. godine, uočava se da se pokazatelj tereta otplata inozemnog duga izražen kao udio inozemnog duga u izvozu robe i usluga povećao u prosjeku za 0,6 postotnih bodova u usporedbi s prethodno objavljenim vrijednostima. Pritom je proširenje obuhvata otplata glavnice rezultiralo pogoršanjem od prosječno 0,5 postotnih bodova, a preostali je dio posljedica iskazivanja transakcija inozemnog duga na obračunskom načelu. U 2006. godini taj je pokazatelj iznosio 35,0%, a izraženo pogoršanje u odnosu na prethodnu

godinu, ali i prosjek prethodnih nekoliko godina, nije samo rezultat primjene nove metodologije, već poglavito nagašenoga godišnjeg rasta bankovnih otplata dugoročnih kredita te otplata takvih kredita ostalih domaćih sektora.

Likvidnost u međunarodnim plaćanjima

U prvom tromjesečju 2007. godine nastavila su se povoljna kretanja indeksa pritiska na devizno tržište³², ponajviše zahvaljujući snažnom rastu međunarodnih pričuva (na kraju ožujka 2007. bile su za 0,8 mlrd. EUR ili 9,1% veće nego na kraju prosinca 2006.). Suprotan učinak na kretanje IPDT-a imala je blaga deprecijacija tečaja domaće valute tijekom promatranog razdoblja. Uz neznatan pad pričuva te blagu aprecijaciju tečaja domaće valute indeks pritiska na devizno tržište u travnju se približio prosječnoj vrijednosti.

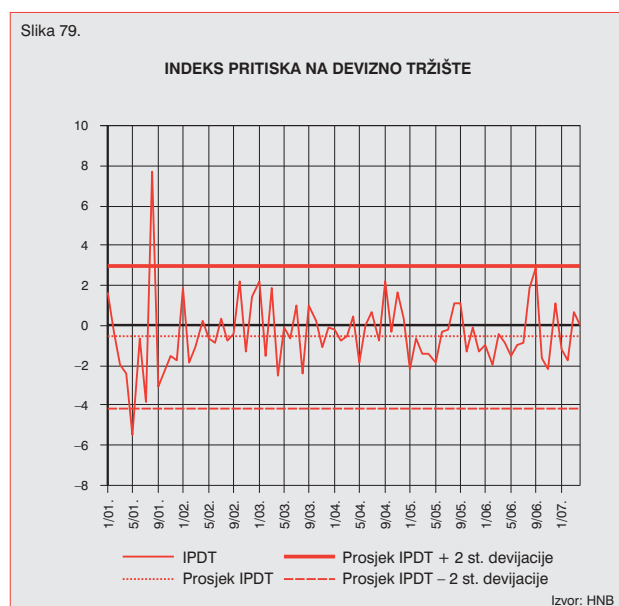
Državne financije

Ostvarenje proračuna

U prvom tromjesečju 2007. godine nastavljena su pozitivna fiskalna kretanja koja su obilježila i prethodnu godinu. U usporedbi s istim razdobljem 2006., u prva tri mjeseca ove godine zabilježen je rast i prihoda i rashoda, no s obzirom na to da su prihodi rasli znatno brže nego rashodi, manjak konsolidirane opće države u promatranom je razdoblju gotovo prepolovljen, pa je i potreba za zaduživanjem bila manja. Ipak, valja istaknuti da su poboljšani fiskalni pokazatelji prije svega odraz pozitivnih kretanja u realnom sektoru gospodarstva, tako da će nastavak fiskalne prilagodbe u idućim razdobljima ovisiti o uštedama na rashodnoj strani proračuna.

Unatoč smanjenju manjka dug opće države u promatranom je razdoblju rastao nešto brže nego u prvom tromjesečju 2006., i to ponajviše zbog višestruko manjih otplata inozemnog duga, ali i zbog negativnog (statistički gledano) djelovanja tečaja na porast vrijednosti inozemnog duga izraženog u kunama. Usmjerenost države na domaće izvore financiranja bila je vidljiva i tijekom prva tri mjeseca 2007., pa je ostvareni porast duga opće države u potpunosti rezultat zaduživanja na domaćem tržištu, dok se inozemni dug nastavio smanjivati.

U siječnju 2007. na snagu je stupio izmijenjeni Zakon o financiranju lokalne i područne (regionalne) samouprave³³. Primjena do tada važećih odredaba Zakona dovela je do negativnog učinka koncentracije prihoda od poreza na dobit u lokalnim jedincima u kojima poduzeća imaju sjedište. Zbog toga je u pojedinim lokalnim jedinicama dolazilo do neravnoteže između ostvarivanja prihoda i izvršavanja zakonskih funkcija. Izmjenama Zakona utvrđeno je da prihod od poreza na dobit u cijelosti pripada državnom proračunu, dok je dio poreza na dohodak koji pripada gradovima, općinama i županijama znatno povećan. Namjera je tih izmjena

³² IPDT se računa kao ponderirani prosjek mjesečne stope rasta tečaja kune prema euru (na kraju razdoblja) i mjesečne stope rasta bruto međunarodnih pričuva, izraženih u eurima, uz standardne devijacije kao pondera.

³³ NN 132/2006.

postići ravnomjerniju i usklađeniju raspodjelu poreza na području RH.

Prihodi konsolidirane opće države

Prema posljednjim dostupnim podacima Ministarstva financija prihodi konsolidirane opće države u prvom su tromjesečju 2007. dosegli iznos od 27,8 mlrd. kuna što odgovara godišnjem porastu od 12,9%. Najznačajniji doprinos spomenutom rastu dali su prihodi od poreza na dodanu vrijednost (PDV) i prihodi od socijalnih doprinosa, koji zajedno čine nešto više od 60% ukupnih prihoda te razine državne vlasti. Osim tih dviju kategorija, znatnim doprinosom rastu ukupnih prihoda još se ističu i prihodi od administrativnih taksa te prihodi od poreza na dobit.

U strukturi ukupnih prihoda opće države i u promatranom su razdoblju porezni prihodi bili dominantni, pri čemu je država samo naplatom PDV-a prikupila 8,4 mlrd. kuna ili 0,8 mlrd. kuna više nego u prva tri mjeseca 2006. godine. Takva kretanja rezultat su ubrzanja nominalnog rasta prometa u trgovini na malo, rasta uvoza robe i usluga, blagog rasta cijena, a dijelom i učinka baznog razdoblja.

Prihodi od trošarina iznosili su u prvom tromjesečju ove godine 2,6 mlrd. kuna ili za 7,9% više nego u istom razdoblju 2006. Najveći doprinos njihovu rastu dali su prihodi od trošarina na naftne derivate (na što je više utjecao njihov značajan udio u ukupnim trošarinama nego izraženi godišnji rast), prihodi od trošarina na osobne automobile (zbog porasta vrijednosti uvoza cestovnih vozila) te prihodi od trošarina na duhanske prerađevine (što je djelomično rezultat nastavka suzbijanja ilegalnog tržišta cigareta).

Prihodi od poreza na dohodak u prvom su tromjesečju iznosili 2,5 mlrd. kuna ili za 10,4% više nego u istom razdoblju 2006. Istodobno je zabilježen znatan rast prihoda od socijalnih doprinosa, koji uključuju doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za mirovinsko osiguranje, doprinos za zapošljavanje i doprinos za osiguranje od posljedica nesreće na radu. Ovakvi rezultati mogu se objasniti povoljnim kretanjima na tržištu rada, odnosno relativno visokom godišnjom stopom rasta prosječnog broja osiguranika HZMO-a te posebice znatnim rastom prosječne mjesečne bruto plaće. Istodobno je porezom na dobit prikupljeno 1,7 mlrd. kuna ili za 33,7% više nego u prva tri mjeseca prethodne godine.

Ostalim приходима, koji među ostalim obuhvaćaju prihode od imovine i prihode od prodaje robe i usluga, u promatranom je razdoblju ukupno prikupljeno 2,9 mlrd. kuna što čini nešto više od jedne desetine ukupnih prihoda konsolidirane opće države. Promatrajući po pojedinim kategorijama, ukupnom godišnjem rastu ostalih prihoda za 27,2% najviše je pridonio porast prihoda od administrativnih taksa, koji sada čini više od polovine ovoga agregata.

Rashodi konsolidirane opće države

Prema podacima MF-a ukupni rashodi na razini konsolidirane opće države u prvom tromjesečju 2007. godine iznosili su 27,5 mlrd. kuna ili za 7,3% više nego u istom razdoblju prethodne godine. Ostvarenom rastu najviše su pridonijeli rast rashoda za socijalne naknade, rashoda za naknade za-

poslenima te rashoda za korištenje dobara i usluga. Dinamika rashoda posljedica je i učinka baznog razdoblja, s obzirom na to da su se u prvom tromjesečju 2006. godine, na godišnjoj razini, rashodi konsolidirane opće države smanjili.

Rashodi za socijalne naknade, koji u strukturi ukupnih rashoda čine više od 40%, u prvom su tromjesečju 2007. iznosili 11,7 mlrd. kuna što odgovara godišnjem porastu od 9,1%. Kod socijalnih naknada iz osiguranja, koje obuhvaćaju najveći dio mirovina i izdataka za zdravstvo i čine nešto više od dvije trećine ukupnih socijalnih naknada, u promatranom se razdoblju bilježi tek nešto slabiji rast (povećane su za 8,7%) od rasta ukupnog agregata, čemu je, među ostalim, pridonio porast prosječnog mjesečnog broja umirovljenika (za 1,9%) uz istodobno povećanje prosječne isplaćene mirovine (za 3,5%). Rashodi za naknade za socijalnu pomoć (koje uključuju doplatak za djecu, invalidske mirovine, trajna prava hrvatskih branitelja te dodatak uz mirovinu) na kraju ožujka 2007. iznosili su 3,5 mlrd. kuna te su na godišnjoj razini uvećani za 8,6%.

Za plaće i naknade zaposlenih kao i za socijalne doprinose koji se isplaćuju iz državnog proračuna u prva je tri mjeseca ove godine ukupno utrošeno 7,3 mlrd. kuna ili 0,5 mlrd. kuna više nego u istom razdoblju godinu prije. Najveći dio ostvarenog porasta rashoda za naknade zaposlenima odnosi se na plaće i nadnice državnih službenika i namještenika što je rezultat blagog rasta broja zaposlenih u javnoj upravi te rasta prosječne isplaćene bruto plaće u djelatnostima javne uprave i obrane, obrazovanja te zdravstvene zaštite i socijalne skrbi. U istom je razdoblju za korištenje dobara i usluga (uključuju rashode za telekomunikacijske, poštanske, prijevozne, intelektualne i osobne usluge te troškove materijala i energije) utrošeno 3 mlrd. kuna, odnosno za 10,5% više nego u istom razdoblju prošle godine.

Rashodi za subvencije u prvom su tromjesečju 2007. godine iznosili 1,9 mlrd. kuna te je zabilježen njihov blagi godišnji porast od 1,6%. Pritom je nastavljen trend bržeg rasta subvencija danih trgovačkim društvima izvan javnog sektora od rasta subvencija danih trgovačkim društvima u javnom sektoru. Spomenuta relativno niska stopa rasta djelomice je rezultat učinka baznog razdoblja jer je u prva tri mjeseca 2006. zabilježen umjeren pad rashoda za subvencije.

Rashodi za kamate u promatranom su razdoblju iznosili 1,8 mlrd. kuna, pri čemu je zabilježen snažan pad izdataka za kamate plaćene u inozemstvo uz istodobni rast izdataka za kamate plaćene u zemlji. Takva su kretanja rezultat nastojanja države da se za financiranje proračunskog manjka u što je moguće većoj mjeri oslanja na domaće tržište.

Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama

U prvom tromjesečju 2007. godine neto operativni saldo (koji je jednak razlici između ostvarenih prihoda i rashoda) iznosio je 341,6 mil. kuna. Imajući u vidu da je u istom razdoblju prethodne godine neto operativni saldo iznosio negativnu 1 mlrd. kuna, riječ je o znatnom poboljšanju, pri čemu je pozitivno kretanje poglavito rezultat bržega godišnjeg rasta prihoda od rasta rashoda. Ipak, s obzirom na to da su u promatranom razdoblju rashodi za nabavu nefinancijske

Tablica 19. Operativni saldo i transakcije u nefinancijskoj imovini te financijskoj imovini i obvezama, prema metodologiji GFS 2001, u milijunima kuna

	Konsolidirana opća država		
	I. – III. 2006.	I. – III. 2007.	I. – III. 2007. / I. – III. 2006.
1. Promjena neto vrijednosti (neto operativni saldo)	-976,8	341,6	
1.1. Prihodi	24.629	27.808	113
1.2. Rashodi	25.606	27.467	107
2. Promjena neto nefinancijske imovine	1.484,5	1.748,1	
2.1. Nabava nefinancijske imovine	1.726	2.170	126
2.2. Prodaja nefinancijske imovine	242	422	174
3. Neto posuđivanje (+)/ zaduživanje (-) (1-2)	-2.461,2	-1.406,5	
3. Financiranje (5-4) Transakcije u financijskoj imovini i obvezama	2.461,2	1.406,5	
4. Promjena financijske imovine	-551,8	230,1	
4.1. Domaće	-552	230	
4.2. Inozemne	0	0	
5. Promjena obveza	1.909,5	1.636,6	
5.1. Domaćih	4.806	2.291	
5.2. Inozemnih	-2.896	-654	

Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: MF

Tablica 20. Saldo konsolidirane opće države prema gotovinskom načelu, u milijunima kuna

	Ostvarenje u razdoblju I.–III. 2007.				
	Državni proračun	Izvan-proračunski korisnici	Konsolidirana središnja država	Jedinice lokalne i područne samouprave	Konsolidirana opća država
Prihodi ^a	23.851,1	1.654,2	24.768,3	3.439,1	27.808,3
Ukupni rashodi i neto posudbe	25.510,5	2.048,7	26.822,1	3.473,7	29.896,8
Rashodi ^a	24.963,5	1.134,8	25.361,2	2.504,5	27.466,7
Nabava nefinancijske imovine ^a	332,4	875,3	1.207,7	961,9	2.169,7
Neto pozajmljivanje – zajmovi ^a	169,6	19,1	188,7	1,2	189,9
Izdaci za dionice i ostale udjele ^a	45,0	19,5	64,5	5,6	70,2
Izdaci za vrijednosne papire osim dionica ^a	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izdaci za ostala potraživanja ^a	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4
Manjak/višak prema GFS-u 1986	-1.659,3	-394,6	-2.053,9	-34,6	-2.088,5

^a GFS 2001. Izvor: MF

Tablica 21. Dug Republike Hrvatske, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje				Promjena	
	XII. 2005.	III. 2006.	XII. 2006.	III. 2007.	I. – III. 2006.	I. – III. 2007.
A. Dug opće države (1+2)	101.426,8	102.035,5	102.537,6	104.208,3	608,8	1.670,6
1. Unutarnji dug opće države	56.046,5	59.900,7	61.026,3	63.556,8	3.854,2	2.530,5
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	50.559,5	54.563,3	54.216,7	56.553,6	4.003,8	2.336,9
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.935,0	3.925,3	5.168,2	5.371,9	-9,7	203,7
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.551,9	1.412,0	1.641,3	1.631,2	-139,9	-10,1
2. Inozemni dug opće države	45.380,3	42.134,8	41.511,4	40.651,5	-3.245,4	-859,8
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	36.414,5	33.075,8	32.531,2	31.738,7	-3.338,8	-792,5
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.749,8	8.891,1	8.828,0	8.762,5	141,3	-65,4
2.3. Inozemni dug lokalne države	216,0	168,0	152,2	150,3	-48,0	-1,9
B. Dug HBOR-a (1+2)	7.132,0	6.861,6	7.673,6	7.613,2	-270,4	-60,5
1. Unutarnji dug HBOR-a	534,2	425,6	293,2	343,9	-108,6	50,8
2. Inozemni dug HBOR-a	6.597,8	6.436,1	7.380,5	7.269,2	-161,7	-111,2
Dodatak:						
C. Ukupno izdana jamstva Republike Hrvatske	12.455,1	12.401,2	14.098,4	14.935,3	-53,9	836,9
1. Domaća	5.268,5	5.646,0	7.252,3	8.157,9	377,6	905,6
2. Inozemna	7.186,7	6.755,2	6.846,1	6.777,4	-431,5	-68,7

Izvor: HNB

Tablica 22. Unutarnji dug opće države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje				Promjena	
	XII. 2005.	III. 2006.	XII. 2006.	III. 2007.	I. – III. 2006.	I. – III. 2007.
1. Unutarnji dug opće države	56.046,5	59.900,7	61.026,3	63.556,8	3.854,2	2.530,5
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	50.559,5	54.563,3	54.216,7	56.553,6	4.003,8	2.336,9
Trezorski zapisi	12.533,4	12.518,7	12.662,2	13.556,6	-14,8	894,4
Obveznice	30.716,0	31.714,5	34.827,9	37.256,9	998,5	2.429,0
Instrumenti tržišta novca	0,9	-	-	-	-0,9	-
Krediti banaka	7.309,2	10.330,2	6.726,6	5.740,1	3.021,0	-986,5
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.935,0	3.925,3	5.168,2	5.371,9	-9,7	203,7
Obveznice	-	-	-	-	-	-
Krediti banaka	3.935,0	3.925,3	5.168,2	5.371,9	-9,7	203,7
1.3. Unutarnji dug lokalne države	1.551,9	1.412,0	1.641,3	1.631,2	-139,9	-10,1
Dodatak: Izdana jamstva	5.268,5	5.646,0	7.252,3	8.157,9	377,6	905,6

Izvor: HNB

Tablica 23. Inozemni dug opće države, na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	Stanje				Promjena	
	XII. 2005.	III. 2006.	XII. 2006.	III. 2007.	I. – III. 2006.	I. – III. 2007.
1. Inozemni dug opće države	45.380,3	42.134,8	41.511,4	40.651,5	-3.245,4	-859,8
1.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	36.414,5	33.075,8	32.531,2	31.738,7	-3.338,8	-792,5
Obveznice	27.020,1	22.787,1	22.836,8	22.192,3	-4.232,9	-644,5
Kredit	9.394,5	10.288,6	9.694,3	9.546,3	894,2	-148,0
1.2. Inozemni dug republičkih fondova	8.749,8	8.891,1	8.828,0	8.762,5	141,3	-65,4
Kredit	8.749,8	8.891,1	8.828,0	8.762,5	141,3	-65,4
1.3. Inozemni dug lokalne države	216,0	168,0	152,2	150,3	-48,0	-1,9
Kredit	216,0	168,0	152,2	150,3	-48,0	-1,9
Dodatak: Izdana jamstva	7.186,7	6.755,2	6.846,1	6.777,4	-431,5	-68,7

Izvor: HNB

imovine (državne investicije) iznosili 2,2 mlrd. kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine dosegli 0,4 mlrd. kuna, država je morala osigurati 1,4 mlrd. kuna za financiranje nastale negativne razlike.

Neto nefinancijska imovina (koja, među ostalim, uključuje zgrade i građevine, zemljišta i rudna bogatstva te zalihe i pohranjene vrijednosti) u prva je tri mjeseca 2007. porasla za 1,7 mlrd. kuna, pri čemu je posebice uvećana nabava zgrada i građevina (uključuju stambene zgrade, uredske zgrade, škole, bolnice, autoceste, ceste, mostove, tunele, željezničke pruge itd.) na razini lokalne države te Hrvatskih autocesta. To je velikim dijelom odraz neuobičajeno toplog vremena na početku godine, koje je omogućilo ranije pokretanje i intenzivnije odvijanje građevinskih radova no što je to uobičajeno. Istodobno je zabilježeno i znatno povećanje prodaje nefinancijske imovine, koje je poglavito rezultat prodaje iz strateških zaliha, a mnogo manje prodaje zgrada i građevina (uključujući prodaju državnih stanova).

Financiranje negativne razlike između neto operativnog salda i promjene neto nefinancijske imovine ostvareno je povećanjem obveza konsolidirane opće države (1,6 mlrd. kuna), pri čemu je nastavljen snažan trend rasta domaćih, a smanjenja inozemnih obveza, dok je istodobno financijska imovina povećana za 0,2 mlrd. kuna.

Saldo konsolidirane opće države na gotovinskom načelu

Manjak konsolidirane opće države bez kapitalnih prihoda (na gotovinskom načelu, prema metodologiji GFS 1986) u prva je tri mjeseca 2007. godine iznosio 2,1 mlrd. kuna što je smanjenje od 33,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Fiskalna prilagodba u potpunosti je ostvarena na razini državnog proračuna zbog snažnog rasta proračunskih prihoda te, u puno manjoj mjeri, smanjenja nabave nefinancijske imovine.

U strukturi manjka konsolidirane opće države, 1,7 mlrd. kuna odnosi se na državni proračun, a 0,4 mlrd. kuna na manjak izvanproračunskih korisnika, posebice HAC-a. Manjak jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u promatranom je razdoblju bio zanemariv.

Državni dug RH

Na kraju prvog tromjesečja 2007. godine, prema podacima HNB-a, javni je dug Republike Hrvatske iznosio 111,8 mlrd. kuna, od čega se na unutarnji i inozemni dug opće

države odnosilo 104,2 mlrd. kuna, a na dug HBOR-a 7,6 mlrd. kuna. Iako su kretanja koja su dominantno odredila promjene unutarnjeg i inozemnog duga opće države zasebno obrađena u sljedeća dva odjeljka, valja ovdje spomenuti da je povećanju javnog duga za 1,6 mlrd. kuna ostvarenom u prva tri mjeseca ove godine donekle pridonijelo i slabljenje (deprijecijacija) tečaja kune prema euru (u kojem je nominiran najveći dio inozemnog duga) i jenu.

Podaci o izdanim državnim jamstvima (potencijalnim obvezama države) pokazuju da su ona na kraju ožujka iznosila 14,9 mlrd. kuna, pri čemu je tijekom prva tri mjeseca 2007. nastavljen trend rasta izdanih domaćih jamstava (gotovo se u potpunosti odnose na brodogradnju) uz istodobno neznatno smanjenje inozemnih jamstava.

Unutarnji dug opće države

Unutarnji dug opće države (bez duga HBOR-a), prema podacima HNB-a, iznosio je na kraju ožujka 2007. godine 63,6 mlrd. kuna. U strukturi unutarnjeg duga opće države najveći je bio udio duga na razini Republike Hrvatske (89%), zatim republičkih fondova (8,4%) te, naposljetku, lokalne države (2,6%).

Na razini Republike Hrvatske u prva tri mjeseca ove godine zabilježeno je povećanje unutarnjeg duga u iznosu od 2,3 mlrd. kuna, najvećim dijelom zbog novoizdanih obveznica. Tako je u veljači izdana nova kunska obveznica u ukupnoj nominalnoj vrijednosti od 2,5 mlrd. kuna, s desetogodišnjim dospeljem. Budući da je u promatranom razdoblju došlo do znatnog povećanja potraživanja banaka od države s osnove izdanih obveznica, izvjesno je da su banke kupile najveći dio navedenog izdanja³⁴. Ostatak povećanja unutarnjeg duga na razini Republike Hrvatske odnosi se na izdane trezorske zapise MF-a, čije je stanje na kraju ožujka 2007. bilo za 0,9 mlrd. kuna veće od stanja na kraju prošle godine. S druge strane, unutarnji je dug s osnove kredita primljenih od banaka u prvom tromjesečju smanjen za 1 mlrd. kuna. Spomenuta kretanja potvrđuju namjeru države da u strukturi unutarnjeg duga poveća udio instrumenata s duljim dospeljem (ponajviše obveznica s dospeljem od pet ili deset godina), uz istodobno smanjenje kratkoročne komponente duga.

Unutarnji dug republičkih fondova na kraju ožujka 2007.

³⁴ Prema Strategiji upravljanja javnim dugom, koja je objavljena u ožujku, u 2007. se očekuju još dva izdanja državnih obveznica. Prvo izdanje bi trebalo biti u srpnju (s planiranim iznosom od 3,5 mlrd. kuna), a drugo u rujnu (s predviđenim iznosom od 3 mlrd. kuna).

iznosio je 5,4 mlrd. kuna. Povećanje unutarnjeg duga republičkih fondova za 0,2 mlrd. kuna u odnosu na stanje na kraju 2006. u cijelosti je ostvareno na osnovi kredita primljenih od banaka. Na razini lokalne države u promatranom razdoblju nije došlo do značajnije promjene stanja unutarnjeg duga.

Inozemni dug opće države

Inozemni dug opće države (bez duga HBOR-a) na kraju ožujka 2007. iznosio je 40,7 mlrd. kuna što odgovara smanjenju za 0,9 mlrd. kuna u usporedbi sa stanjem zabilježenim na kraju 2006. godine. Gotovo cjelokupno smanjenje ostvareno je na razini Republike Hrvatske (0,8 mlrd. ku-

na), čemu su najviše pridonijele otplate dospjelih obveznica (u promatranom razdoblju zavedena je tako prva ovogodišnja otplata rate Londonskom klubu kojem se servisiraju kamate i glavnica obveznice serije A). Ostatak smanjenja duga s osnove izdanih obveznica uglavnom se odnosi na plaćanje kamata na nedospjele inozemne obveznice. Istodobno je dug Republike Hrvatske na osnovi kredita primljenih iz inozemstva smanjen za 148 mil. kuna.

Na kraju ožujka 2007. godine inozemni dug republičkih fondova iznosio je 8,8 mlrd. kuna što je smanjenje od 65 mil. kuna u odnosu na stanje na kraju 2006. godine, a rezultat je smanjenja duga s osnove kredita primljenih iz inozemstva.

Statistički pregled

Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama

Podaci o potraživanjima i obvezama financijskih institucija klasificiraju se prema institucionalnim sektorima i financijskim instrumentima. Institucionalni sektori su sljedeći: financijske institucije, središnja država, ostali domaći sektori i inozemstvo. Sektor financijske institucije obuhvaća sljedeće podsektore: središnja banka, banke, ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije. Središnja banka je Hrvatska narodna banka. Banke su institucije kojima je Hrvatska narodna banka izdala odobrenje za obavljanje bankarskih poslova u skladu sa Zakonom o bankama, uključujući i štedionice u prijelaznom razdoblju. U sektor banke ne uključuju se banke u stečaju i bivše filijale banaka čije je sjedište izvan Republike Hrvatske. Ostale bankarske institucije su stambene štedionice, štedno-kreditne zadruge i investicijski fondovi. Nebankarske financijske institucije su financijske institucije koje nisu klasificirane kao banke ili kao ostale bankarske institucije (npr. društva za osiguranje, mirovinski fondovi).

Središnja država obuhvaća podsektor Republika Hrvatska i podsektor republički fondovi. Do prosinca 2003. godine podsektor Republika Hrvatska obuhvaćao je organe državne uprave, uključujući Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državnu agenciju za osiguranje

štednih uloga i sanaciju banaka, a podsektor republički fondovi obuhvaća Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode i Hrvatsku banku za obnovu i razvitak.

Od siječnja 2004. godine Hrvatske ceste, Hrvatske autoceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka reklasificirani su iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi.

Ostali domaći sektori su: organi lokalne države, državna i ostala trgovačka društva te stanovništvo, uključujući obrtnike i neprofitne institucije koje pružaju usluge stanovništvu. Podsektor ostala trgovačka društva obuhvaća i banke u stečaju. U pojedinim tablicama ostali domaći sektori dijele se u sljedeće podsektore: lokalna država, koja obuhvaća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, trgovačka društva, koja obuhvaćaju državna i ostala trgovačka društva, te stanovništvo, koje uključuje i obrtnike i neprofitne institucije.

Sektor inozemstvo obuhvaća strane fizičke i pravne osobe.

Svi podaci o potraživanjima i obvezama odnose se na stanje na kraju razdoblja, pri čemu se devizne pozicije iskazuju u kunskoj protivrijednosti prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

na kraju razdoblja, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani	Mjesečne stope rasta					
								Primarni novac	Novčana masa M1	Novčana masa M1a	Ukupna likvidna sredstva M4	Neto domaća aktiva	Plasmani
1994.	prosinac	4.714,2	6.642,6	6.996,7	17.679,9	16.540,1	27.661,5	11,73	2,20	3,83	2,26	11,84	3,45
1995.	prosinac	6.744,1	8.234,9	8.503,2	24.623,0	21.576,3	32.819,5	2,97	0,89	1,54	3,41	1,00	1,88
1996.	prosinac	8.770,4	11.368,9	11.494,9	36.701,1	24.960,4	33.831,2	11,35	7,83	7,67	4,88	-5,41	-11,61
1997.	prosinac	10.346,1	13.731,4	13.848,8	50.742,0	33.829,0	48.863,4	7,86	3,93	3,85	2,16	4,98	4,96
1998.	prosinac	9.954,2	13.531,4	13.615,2	57.340,3	44.626,8	59.792,0	7,24	6,92	6,59	2,51	3,73	0,25
1999.	prosinac ^a	10.310,0	13.858,9	13.965,7	56.659,3	40.003,8	55.875,8	4,53	5,46	5,48	2,28	0,35	-4,58
2000.	prosinac	11.717,3	18.030,3	18.256,4	73.061,1	44.043,9	60.883,8	7,32	10,04	9,89	3,66	10,46	2,66
2001.	prosinac	17.803,2	23.703,5	23.936,5	106.071,4	57.410,0	74.964,5	8,01	13,00	11,96	11,65	3,40	1,16
2002.	prosinac	23.027,9	30.869,8	31.876,7	116.141,8	83.324,4	97.463,7	10,72	6,11	6,79	1,65	7,92	2,15
2003.	prosinac	30.586,2	33.888,7	34.630,9	128.893,1	96.121,7	111.661,4	8,90	1,78	1,93	0,14	3,11	0,66
2004.	prosinac	33.924,4	34.562,1	35.186,5	139.947,7	108.205,1	127.308,6	8,69	2,86	2,68	0,23	2,15	1,99
2005.	prosinac	40.390,8	38.817,1	39.855,4	154.647,0	131.343,2	149.168,3	9,38	4,34	3,87	-0,02	1,84	1,94
2006.	svibanj	38.796,4	40.771,5	41.601,8	158.103,8	146.241,6	161.921,6	1,88	3,95	3,86	1,95	1,96	1,78
	lipanj	41.644,9	42.226,5	42.853,9	163.106,8	149.113,2	164.644,0	7,34	3,57	3,01	3,16	1,96	1,68
	srpanj	42.693,7	45.004,2	45.714,7	170.326,0	149.108,3	166.667,1	2,52	6,58	6,68	4,43	0,00	1,23
	kolovoz	42.209,3	44.993,8	45.802,5	174.210,4	148.688,1	168.830,8	-1,13	-0,02	0,19	2,28	-0,28	1,30
	rujan	42.368,1	44.047,0	44.822,7	176.751,9	151.194,8	172.299,2	0,38	-2,10	-2,14	1,46	1,69	2,05
	listopad	43.414,6	45.502,0	46.358,9	180.585,5	150.555,8	174.595,6	2,47	3,30	3,43	2,17	-0,42	1,33
	studeni	44.907,1	46.322,2	47.219,7	179.636,1	149.780,9	178.048,7	3,44	1,80	1,86	-0,53	-0,51	1,98
	prosinac	46.331,2	48.521,0	49.141,7	182.458,6	154.844,1	183.379,5	3,17	4,75	4,07	1,57	3,38	2,99
2007.	siječanj	43.729,2	45.965,6	46.605,6	183.027,9	154.799,8	184.322,9	-5,62	-5,27	-5,16	0,31	-0,03	0,51
	veljača	44.284,7	45.410,8	46.089,0	182.698,5	154.776,8	186.515,0	1,27	-1,21	-1,11	-0,18	-0,01	1,19
	ožujak	45.565,2	46.753,3	47.411,2	185.021,5	155.897,7	191.582,3	2,89	2,96	2,87	1,27	0,72	2,72
	travanj	45.589,9	47.852,4	48.495,5	187.054,2	156.417,0	194.132,5	0,05	2,35	2,29	1,10	0,33	1,33

^a Plasmani su jednokratno smanjeni u iznosu od 2.759,4 milijuna kuna.

Tablica A1: Monetarni i kreditni agregati

U tablici se iskazuju podaci o nekim osnovnim monetarnim i kreditnim agregatima te njihove mjesečne stope rasta. U rujnu 1999. godine provedena je revizija svih monetarnih agregata. U starijim publikacijama HNB-a podaci o potraživanjima i obvezama štedionica nisu obuhvaćeni u izračunu monetarnih agregata.

Primarni novac u cijelosti je preuzet iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1).

Novčana masa M1 definirana je jednako kao i istoimena pozicija u Bilanci monetarnih institucija (Tablica B1) te obuhvaća gotov novac izvan banaka, depozite ostalih bankarskih institucija i ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke te depozitni novac kod banaka. Novčana masa M1a obuhvaća gotov novac izvan banaka i depozitni novac kod banaka uvećan za depozitni novac središnje države kod banaka.

Ukupna likvidna sredstva M4 obuhvaćaju novčanu masu M1, štedne i oročene depozite, devizne depozite te obveznice i instrumente tržišta novca (navedene komponente preuzete su iz Bilance monetarnih institucija (Tablica B1)).

Neto domaća aktiva definirana je kao razlika između ukupnih likvidnih sredstava i inozemne aktive (neto).

Plasmani su potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

U svibnju 1999. godine pokrenut je stečajni postupak nad nekoliko banaka, koje su zbog toga isključene iz monetarne statistike. Prema podacima za travanj 1999. udio tih banaka u monetarnom agregatu M1 iznosio je 259,3 mil. kuna, a u monetarnom agregatu M4 iznosio je 4.035,8 mil. kuna. Podaci za lipanj 1999. godine bit će uspoređivi s podacima za srpanj 1999. godine ako se stavka Plasmani banaka poveća za iznos od 3.513,5 mil. kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Inozemna aktiva (neto)	48.661,3	32.817,4	32.771,4	31.742,6	23.303,8	27.614,5	28.228,1	27.921,7	29.123,8	30.637,2
2. Plasmani	87.637,6	112.518,9	126.371,6	141.278,1	168.427,7	200.328,9	201.829,7	202.306,8	209.243,1	208.975,9
2.1. Potraživanja od središnje države (neto)	12.673,1	15.055,2	14.710,1	13.969,6	19.259,4	16.949,4	17.506,8	15.791,8	17.660,8	14.843,4
2.2. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.513,0	96.329,0	110.467,8	125.790,7	147.414,3	181.031,9	182.620,3	184.725,1	189.738,0	192.275,2
2.3. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	559,2	659,9	675,0	813,7
2.4. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.143,4	1.130,1	1.169,3	1.043,6
Ukupno (1+2)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	227.943,3	230.057,8	230.228,5	238.366,9	239.613,0
PASIVA										
1. Novčana masa	23.703,5	30.869,8	33.888,7	34.562,1	38.817,1	48.521,0	45.965,6	45.410,8	46.753,3	47.852,4
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	45.964,9	46.568,7	46.765,9	47.247,1
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	90.133,9	89.601,2	90.699,6	90.932,6
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	963,6	1.117,7	802,7	1.022,1
5. Ograničeni i blokirani depoziti	1.926,2	1.729,5	1.721,6	2.067,0	2.092,3	2.504,5	2.539,3	2.574,3	2.753,5	2.596,0
6. Ostalo (neto)	28.301,4	27.465,1	28.528,2	31.006,1	34.992,2	42.980,2	44.490,6	44.955,7	50.592,0	49.962,9
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	136.298,9	145.336,3	159.143,0	173.020,7	191.731,5	227.943,3	230.057,8	230.228,5	238.366,9	239.613,0

^a U međunarodne pričuve HNB-a sa stanjem na dan 31. prosinca 2001. uključen je učinak prve revalorizacije vrijednosnica u iznosu od 165,5 milijuna kuna. U međunarodne pričuve uključene su i obračunate kamate na depozite, a čiji je učinak iznosio 63,8 milijuna kuna. Analogno, na osnovi pripisa obračunatih kamata obveze HNB-a prema inozemstvu povećane su za 6,4 milijuna kuna, a obveze na osnovi izdvajanja devizne obvezne pričuve za 8,6 milijuna kuna.

Tablica B1: Bilanca monetarnih institucija

Bilanca monetarnih institucija prikazuje konsolidirane podatke iz Bilance Hrvatske narodne banke (Tablica C1) i Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Inozemna aktiva (neto) jest razlika između zbroja inozemnih aktiva Hrvatske narodne banke i banaka i zbroja inozemnih pasiva Hrvatske narodne banke i banaka.

Plasmani su zbroj odgovarajućih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke i Konsolidirane bilance banaka, s tim da su potraživanja od središnje države iskazana neto, tj. umanjena za depozite središnje države kod Hrvatske narodne banke i kod banaka.

Novčana masa zbroj je gotovog novca izvan banaka, depozita ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke, depozita ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke i depozitnog novca kod banaka (stavka Depozitni novac iz Konsolidirane bilance banaka, Tablica D1.).

Stavke Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca u cijelosti su preuzete iz Konsolidirane bilance banaka, dok je stavka Ograničeni i blokirani depoziti zbroj pripadnih stavki iz Bilance Hrvatske narodne banke (isključujući blokirane depozite banaka kod Hrvatske narodne banke) i Konsolidirane bilance banaka. Ostalo (neto) su neraspoređene stavke pasive umanjene za neraspoređene pozicije aktive.

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija po veličini bilančne aktive

Godina	Mjesec	Ukupan broj banaka	Banke klasificirane po veličini bilančne aktive						Ukupan broj štedionica	Štedionice klasificirane po veličini bilančne aktive		
			Manje od 100 mil. kn	Od 100 do manje od 500 mil. kn	Od 500 mil. do manje od 1 mlrd. kn	Od 1 do manje od 2 mlrd. kn	Od 2 do manje od 10 mlrd. kn	10 i više mlrd. kn		Manje od 10 mil. kn	Od 10 do manje od 100 mil. kn	100 i više mil. kn
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1994.	prosinac	50	13	21	6	6	2	2	33	22	9	2
1995.	prosinac	53	15	20	7	7	2	2	21	7	13	1
1996.	prosinac	57	10	26	6	9	4	2	22	10	11	1
1997.	prosinac	60	4	28	9	8	9	2	33	12	18	3
1998.	prosinac	60	3	26	8	11	10	2	33	4	25	4
1999.	prosinac	53	4	23	7	7	10	2	30	5	21	4
2000.	prosinac	45	3	15	9	6	10	2	29	5	19	5
2001.	prosinac	44	3	13	7	7	10	4	21	4	12	5
2002.	prosinac	46	4	13	7	9	8	5	10	3	5	2
2003.	prosinac	42	2	13	8	5	8	6	7	3	2	2
2004.	prosinac	39	1	12	9	6	5	6	6	3	3	–
2005.	prosinac	36	1	10	6	8	5	6	3	2	1	–
2006.	svibanj	36	2	9	8	6	5	6	3	2	1	–
	lipanj	36	2	8	7	8	4	7	3	2	1	–
	srpanj	35	2	7	5	9	5	7	3	2	1	–
	kolovoz	35	2	7	6	8	4	8	3	2	1	–
	rujan	35	2	7	7	7	4	8	3	2	1	–
	listopad	35	2	7	4	10	4	8	3	2	1	–
	studeni	35	2	7	5	9	4	8	3	2	1	–
	prosinac	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–
2007.	siječanj	35	2	7	4	10	4	8	3	2	1	–
	veljača	35	2	7	4	10	4	8	3	2	1	–
	ožujak	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–
	travanj	35	2	6	5	10	4	8	3	2	1	–

Tablica B2: Broj banaka i štedionica obuhvaćenih monetarnom statistikom i njihova klasifikacija prema veličini bilančne aktive

U tablici se iskazuje ukupan broj banaka i štedionica u prijelaznom razdoblju, koje mjesečno izvješćuju Hrvatsku narodnu banku i čije je poslovanje prikazano u Konsolidiranoj bilanci banaka. Monetarnom statistikom obuhvaćene su i institucije u likvidaciji, a do veljače 2005. godine i institucije koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije.

Posebna pravila izvješćivanja vrijedila su za štedionice do lipnja

1995. godine. Štedionice nisu bile obvezne izvješćivati središnju banku o svom poslovanju, tako da su u podacima do lipnja 1995. obuhvaćene samo štedionice koje su o svom poslovanju dragovoljno izvješćivale Hrvatsku narodnu banku. Od srpnja 1995. godine podacima su obuhvaćene sve registrirane štedionice. Štedionice koje su dobile odobrenje za rad kao banke bile su dužne do 31. prosinca 2006. uskladiti svoje poslovanje s odredbama Zakona o bankama.

U tablici se također iskazuje klasifikacija banaka i štedionica prema veličini bilančne aktive.

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.				
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.	
AKTIVA											
1. Inozemna aktiva	39.308,9	42.058,8	50.118,6	49.373,4	54.862,5	64.088,2	67.633,1	70.260,7	70.279,2	69.956,6	
1.1. Zlato	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.2. Posebna prava vučenja	905,8	17,4	5,0	4,8	6,3	5,3	9,6	5,7	5,7	9,7	
1.3. Pričuvna pozicija kod MMF-a	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	
1.4. Efektivna i depoziti po viđenju u stranim bankama	6,1	6,4	5,8	5,7	7,7	7,2	26,8	26,5	26,3	26,1	
1.5. Oročeni depoziti u stranim bankama	25.565,9	28.183,2	25.580,7	24.337,7	28.274,1	33.243,0	36.171,4	38.690,7	38.638,0	38.530,5	
1.6. Plasmani u vrijednosne papire u devizama	12.829,3	13.850,0	24.525,5	25.023,7	26.573,0	30.831,2	31.423,9	31.536,6	31.607,9	31.388,9	
1.7. Nekonvertibilna devizna aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
2. Potraživanja od središnje države	–	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	–	0,0	
2.1. Potraživanja u kunama	–	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	–	0,0	
2.2. Potraživanja u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	229,2	110,6	93,6	82,9	73,4	64,0	64,0	64,0	64,0	64,0	
4. Potraživanja od banaka	18,5	17,9	972,0	408,9	4.215,6	3.911,5	457,2	1.202,2	2.639,5	2.821,4	
4.1. Krediti bankama	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,5	457,1	1.202,2	2.639,5	2.821,4	
Lombardni krediti	–	–	954,4	–	–	–	–	–	–	–	
Kratkoročni kredit za likvidnost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Ostali krediti	16,6	17,6	14,5	15,0	14,5	14,5	14,6	14,5	14,7	14,8	
Obratne repo transakcije	–	–	–	394,0	4.201,1	3.897,0	442,5	1.187,7	2.624,8	2.806,6	
4.2. Dospjela nenaplaćena potraživanja	1,9	0,3	3,1	–	–	–	0,2	–	–	–	
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Ukupno (1+2+3+4+5)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	68.154,3	71.527,0	72.982,8	72.842,1	
PASIVA											
1. Primarni novac	17.803,2	23.027,9	30.586,2	33.924,4	40.390,8	46.331,2	43.729,2	44.284,7	45.565,2	45.589,9	
1.1. Gotov novac izvan banaka	8.507,4	9.680,9	10.573,1	10.955,6	12.163,8	14.609,3	13.887,0	13.962,2	14.381,9	14.703,9	
1.2. Blagajne banaka	538,8	1.214,8	1.683,2	1.871,0	2.210,7	2.698,0	2.148,0	2.395,8	2.318,8	2.537,2	
1.3. Depoziti banaka	8.741,5	12.109,4	18.329,3	21.082,6	26.016,3	29.023,9	27.694,1	27.926,7	28.864,5	28.348,8	
Računi za namiru banaka	2.450,1	3.923,4	5.616,0	6.408,2	8.411,1	8.535,7	6.888,2	6.763,6	7.652,1	6.970,6	
Izdvojena obvezna pričuva	6.291,4	8.186,0	12.603,9	14.674,4	17.605,2	20.478,2	20.791,9	21.163,1	21.212,4	21.378,1	
Upisani obvezni blagajnički zapisi HNB-a	–	–	109,4	–	–	–	–	–	–	0,0	
Prekonoćni depoziti	–	–	–	–	–	10,0	14,0	0,0	–	–	
1.4. Depoziti ostalih bankarskih institucija	15,5	19,1	–	–	–	–	–	–	–	–	
1.5. Depoziti ostalih domaćih sektora ^b	0,1	3,5	0,6	15,1	–	–	–	–	–	–	
2. Ograničeni i blokirani depoziti	6.030,5	7.091,2	6.699,2	10.777,1	13.551,8	16.633,5	18.787,0	21.536,7	21.683,8	21.666,5	
2.1. Izdvojena devizna obvezna pričuva	5.705,1	7.042,3	6.686,6	10.764,7	13.495,9	16.576,7	18.720,5	21.473,7	21.616,1	21.598,5	
2.2. Ograničeni depoziti	325,4	49,0	12,6	12,4	55,9	56,9	66,4	63,0	67,7	68,1	
2.3. Blokirani devizni depoziti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
3. Inozemna pasiva	1.597,5	195,7	2.798,0	18,1	18,9	18,9	19,1	17,0	15,7	14,0	
3.1. Krediti MMF-a	1.025,5	2,8	0,0	–	–	–	–	–	–	–	
3.2. Obveze prema međunarodnim organizacijama	12,2	12,6	19,6	18,1	18,9	18,9	19,1	17,0	15,7	14,0	
3.3. Obveze prema stranim bankama ^a	559,8	180,2	2.778,5	–	–	–	–	–	–	–	
4. Depoziti središnje države	1.752,1	768,1	1.551,1	263,2	332,2	188,0	252,1	472,3	175,0	238,1	
4.1. Depozitni novac	1.752,1	608,3	600,2	228,0	319,0	174,5	218,9	439,6	143,3	206,5	
Depozitni novac Republike Hrvatske	1.564,8	569,5	548,5	123,0	246,3	138,6	169,3	333,3	134,1	177,3	
Depozitni novac republičkih fondova	187,3	38,7	51,7	105,0	72,7	35,9	49,6	106,3	9,1	29,2	
4.2. Devizni depoziti Republike Hrvatske	–	–	950,9	35,2	13,2	13,5	33,2	32,7	31,8	31,7	
4.3. Blagajnički zapisi HNB-a	–	159,9	–	–	–	–	–	–	–	–	
5. Blagajnički zapisi HNB-a	6.372,3	6.212,4	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	
5.1. Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	3.458,9	4.986,2	–	–	–	–	–	–	–	–	
5.2. Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	2.913,4	1.226,3	4.920,2	–	–	–	–	–	–	–	
6. Kapitalni računi	6.425,2	5.353,5	5.039,0	5.096,5	5.357,4	5.408,8	5.889,9	5.741,0	6.066,1	5.855,6	
7. Ostalo (neto)	–424,2	–461,1	–408,1	–210,8	–498,2	–515,8	–522,8	–524,8	–523,0	–522,1	
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7)	39.556,6	42.187,7	51.185,6	49.868,5	59.153,0	68.064,6	68.154,3	71.527,0	72.982,8	72.842,1	

^a Od listopada 2001. do svibnja 2003. Obveze prema stranim bankama obuhvaćaju i obveze po osnovi blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kod nerezidenata.^b Od prosinca 2002. računi SDA kod HNB za bruto i neto namire kupovine vrijednosnih papira reklasificirani su iz sektora "središnja država" u sektor "ostale financijske organizacije".

Tablica C1: Bilanca Hrvatske narodne banke

U tablici se iskazuju podaci o potraživanjima i obvezama monetarnih vlasti.

Inozemna aktiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: zlato, posebna prava vučenja, pričuvna pozicija kod Međunarodnoga monetarnog fonda, efektivni strani novac u trezoru, sredstva na tekućim računima kod stranih banaka, oročeni depoziti kod stranih banaka i pripadajuće obračunate kamate, plasmani u vrijednosne papire u devizama i ostala potraživanja.

Potraživanja od središnje države su krediti i dospjela potraživanja od državnog proračuna Republike Hrvatske. Prema Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je na snazi od travnja 2001. godine, Hrvatska narodna banka ne može odobravati kredite Republici Hrvatskoj, pa se u okviru te stavke iskazuju samo dospjela potraživanja od državnog proračuna nastala na osnovi obavljanja platnog prometa, te na osnovi obveza izvršenih prema Međunarodnome monetarnom fondu i stranim bankama. Do travnja 2001. godine u kunske kredite državnog proračunu bili su svrstavani kratkoročni krediti odobreni za premošćivanje neusklađenosti između pritjecanja prihoda i izvršavanja rashoda državnog proračuna, dugoročni krediti odobreni na osnovi posebnih uredaba Vlade Republike Hrvatske i dospjela potraživanja od državnog proračuna, dok je stavka Devizni kredit državnog proračunu bila protustavka obvezi prema Međunarodnome monetarnom fondu nastaloj na osnovi sukcesije članstva u toj instituciji.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora su krediti i dospjela nenaplaćena potraživanja od ostalih domaćih sektora, uključujući banke u stečajju.

Potraživanja od banaka su krediti bankama i dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka. Krediti bankama su lombardni krediti, kratkoročni krediti za likvidnost, ostali krediti te obratne repo transakcije. U stavku Lombardni krediti uključeni su i krediti bankama za premošćivanje nelikvidnosti, koji su u prosincu 1994. godine zamijenjeni lombardnim kreditima. Kratkoročni krediti za likvidnost, koji se odobravaju od početka 1999. godine, također služe za premošćivanje nelikvidnosti. Ostali krediti su: interventni krediti, specijalni krediti za premošćivanje nelikvidnosti banaka odobravani prijašnjih godina (inicijalni krediti, predsanacijski krediti), dospjeli, a nenaplaćeni krediti te depoziti banaka kod HNB-a. Od travnja 2005. godine obratne repo transakcije provode se tjedno. Dospjela nenaplaćena potraživanja od banaka uključuju prekoračenja raspoloživih sredstava na njihovim računima za namirenje (do polovice 1994.) te neurednosti banaka pri izdvajanju i održavanju obvezne pričuve.

Od svibnja 1999. potraživanja od ostalih domaćih sektora uključuju i potraživanja HNB-a po kreditima iz primarne emisije nenaplaćenih od banaka nad kojima je pokrenut stečajni postupak. Pri

reklasifikaciji štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Potraživanja od banaka i Potraživanja od ostalih bankarskih institucija.

Primarni novac čine gotov novac izvan banaka, novčana sredstva u blagajnama banaka, depoziti banaka kod Hrvatske narodne banke, depoziti ostalih bankarskih institucija kod Hrvatske narodne banke i depoziti ostalih domaćih sektora kod Hrvatske narodne banke. Depozite banaka čine novčana sredstva na računima za namiru banaka, sredstva obvezne pričuve izdvojena na posebne račune kod Hrvatske narodne banke (u koja je od ožujka 2006. uključena i posebna obvezna pričuva izdvojena na obveze po izdanim vrijednosnim papirima), obvezno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke te prekonoćni depoziti banaka. Depoziti ostalih bankarskih institucija su do rujna 2003. godine novčana sredstva na računima za namirenje stambenih štedionica. Depoziti ostalih domaćih sektora su novčana sredstva na žiroračunima ostalih domaćih sektora, koji se na temelju zakona i drugih pravnih propisa uključuju u depozit kod Hrvatske narodne banke.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju izdvojenu deviznu obveznu pričuvu i pripadajuću obračunatu kamatu, ograničene depozite i blokirane devizne depozite. Na određene devizne izvore sredstava banke izdvajaju deviznu obveznu pričuvu na posebne račune HNB-a, od kolovoza 2004. i graničnu obveznu pričuvu. Ograničeni depoziti su kunska sredstva izdvojena po nalogu suda ili na temelju propisa te u razdoblju od svibnja 1999. do travnja 2002. i depoziti banaka u stečajju. Blokirani devizni depoziti su sredstva koja su bila izdvajana na posebne račune kod Hrvatske narodne banke za podmirenje dospjelih neplaćenih obveza prema inozemnim vjerovnicima.

Inozemna pasiva obuhvaća kredite primljene od Međunarodnoga monetarnog fonda, obveze prema međunarodnim financijskim institucijama i stranim bankama s pripisanim obračunatim kamata.

Depoziti središnje države su depozitni novac i devizni računi Republike Hrvatske i republičkih fondova kod Hrvatske narodne banke, te blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Blagajnički zapisi su dragovoljno upisani blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u kunama i stranoj valuti, osim blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koje su dragovoljno upisale institucije iz sektora središnja država.

Kapitalski računi uključuju pričuve, rezervacije i račune prihoda i rashoda.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive Bilance Hrvatske narodne banke.

Radi reklasifikacije štedionica iz podsektora ostale bankarske institucije u podsektor banke revidirani su podaci u stavkama Gotov novac izvan banaka, Blagajne banaka, Depoziti banaka i Depoziti ostalih bankarskih institucija.

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Pričuve banaka kod središnje banke	15.002,7	20.373,5	26.783,7	33.718,2	41.775,2	48.384,7	48.561,7	51.804,1	52.798,5	52.483,4
1.1. Kunske pričuve kod središnje banke	9.306,2	13.340,0	20.103,4	22.962,9	28.283,1	31.814,1	29.848,7	30.335,0	31.188,9	30.892,3
1.2. Devizne pričuve kod središnje banke	5.696,5	7.033,5	6.680,2	10.755,3	13.492,1	16.570,6	18.713,0	21.469,1	21.609,6	21.591,1
2. Inozemna aktiva	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	38.471,0	35.827,9	35.925,8	34.779,8
3. Potraživanja od središnje države	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.193,8	27.215,0	28.349,3	26.826,9
4. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	182.556,2	184.661,0	189.674,0	192.211,2
4.1. Potraživanja od lokalne države	1.280,0	1.422,4	1.563,1	1.787,9	1.767,2	1.892,0	1.917,7	1.942,8	1.902,7	1.879,2
4.2. Potraživanja od trgovačkih društava	42.882,0	51.723,4	53.809,8	58.643,3	67.017,9	83.386,5	83.631,9	84.570,9	87.190,4	88.379,1
4.3. Potraživanja od stanovništva	30.121,9	43.072,6	55.001,4	65.276,7	78.555,7	95.689,3	97.006,6	98.147,3	100.580,9	101.952,9
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	170,2	219,5	431,8	624,0	592,2	1.029,5	559,2	659,9	675,0	813,7
6. Potraživanja od nebankarskih financijskih institucija	281,4	915,3	761,8	893,9	1.161,8	1.318,1	1.143,4	1.130,1	1.169,3	1.043,6
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	299.485,4	301.298,1	308.591,8	308.158,6
PASIVA										
1. Depozitni novac	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	32.078,5	31.448,6	32.371,4	33.148,4
2. Štedni i oročeni depoziti	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	45.964,9	46.568,7	46.765,9	47.247,1
3. Devizni depoziti	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	90.133,9	89.601,2	90.699,6	90.932,6
4. Obveznice i instrumenti tržišta novca	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	963,6	1.117,7	802,7	1.022,1
5. Inozemna pasiva	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	77.857,0	78.149,9	77.065,5	74.085,3
6. Depoziti središnje države	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	10.434,9	10.950,9	10.513,4	11.745,4
7. Krediti primljeni od središnje banke	16,6	17,6	968,9	408,9	4.215,6	3.911,4	457,1	1.202,2	2.639,5	2.821,4
8. Ograničeni i blokirani depoziti	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.472,9	2.511,3	2.685,7	2.527,9
9. Kapitalni računi	25.455,1	26.323,2	27.389,5	28.666,4	32.665,7	40.805,1	41.687,4	42.036,6	45.886,2	46.653,5
10. Ostalo (neto)	-9.507,8	-9.955,6	-8.324,2	-2.546,3	-2.480,4	-2.631,7	-2.564,6	-2.289,3	-838,2	-2.025,1
Ukupno (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	142.605,6	165.622,2	195.278,0	225.546,2	255.319,8	299.258,1	299.485,4	301.298,1	308.591,8	308.158,6

Tablica D1: Konsolidirana bilanca banaka

U konsolidiranu bilancu banaka uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama banaka. Konsolidirana su međusobna potraživanja i obveze između banaka.

Pričuve banaka kod središnje banke su kunske i devizne. Kunske pričuve su novčana sredstva banaka u blagajnama i kunska novčana sredstva banaka na računima kod središnje banke. Devizne pričuve su devizna novčana sredstva na deviznim računima Hrvatske narodne banke.

Inozemna aktiva su sljedeći oblici deviznih i kunskih potraživanja od stranih fizičkih i pravnih osoba: strani efektivni novac u blagajnama, sredstva na tekućim računima i oročeni depoziti kod inozemnih banaka (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), vrijednosni papiri, krediti i dionice.

Potraživanja od središnje države su sljedeći oblici kunskih i deviznih potraživanja: vrijednosni papiri i krediti.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju sljedeće oblike kunskih i deviznih potraživanja: instrumente tržišta novca, obveznice, kredite (uključujući akceptne kredite) i dionice.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija obuhvaćaju iste oblike kunskih i deviznih potraživanja, s tim da potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju još i depozite.

Stavke Depozitni novac, Štedni i oročeni depoziti, Devizni depoziti te Obveznice i instrumenti tržišta novca obuhvaćaju obveze banaka prema ostalim domaćim sektorima, ostalim bankarskim insti-

tucijama te nebankarskim financijskim institucijama.

Depozitni novac uključuje novčana sredstva na žiroračunima i tekućim računima te obveze banaka po izdanim kunskim instrumentima plaćanja, a umanjuje se za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslana na naplatu).

Štedni i oročeni depoziti su kunski štedni depoziti po viđenju te kunski oročeni depoziti i kunski depoziti s otkaznim rokom.

Devizni depoziti su devizni depoziti po viđenju, devizni oročeni depoziti i devizni depoziti s otkaznim rokom.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze banaka po izdanim vrijednosnim papirima i primljeni krediti. Izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori nisu obuhvaćeni ovom stavkom.

Inozemna pasiva obuhvaća sljedeće oblike deviznih i kunskih obveza prema stranim fizičkim i pravnim osobama: žiroračune i tekuće račune, štedne depozite (uključujući loro akreditive i ostala pokrića), oročene depozite, primljene kredite i dospjele obveze. U sklopu primljenih kredita iskazuju se i izdani podređeni i hibridni instrumenti koje su upisali inozemni investitori.

Depoziti središnje države su svi oblici kunskih i deviznih obveza (osim ograničenih i blokiranih depozita) banaka prema središnjoj državi.

Kreditni primljeni od središnje banke su krediti primljeni od Hrvatske narodne banke i depoziti Hrvatske narodne banke kod banaka, pri čemu se kao krediti tretiraju i poslovi reotкупа vrijednosnih papira.

Ograničeni i blokirani depoziti obuhvaćaju sljedeće obveze banaka: kunske i devizne ograničene depozite ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, središnje države te stranih pravnih i fizičkih osoba i blokirane devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Kapitalski računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vri-

jednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke.

Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive, uključujući fer vrijednost deriviranih financijskih instrumenata.

Tablice D2 – D12

Ovaj skup tablica (osim Tablice D5) razrađeni je prikaz odgovarajućih pozicija aktive i pasive Konsolidirane bilance banaka (Tablica D1).

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna aktiva	32.763,6	25.924,4	35.261,9	43.428,1	35.457,9	39.454,5	38.262,2	35.667,7	35.731,3	34.473,5
1.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	31.660,3	21.333,5	31.877,6	35.911,0	27.228,5	30.404,1	29.103,1	26.955,7	26.688,4	25.606,7
Efektivni strani novac	7.324,7	1.019,8	1.268,6	1.190,0	1.136,1	1.232,1	984,7	979,0	1.022,9	1.202,8
Tekući računi	1.231,9	757,7	1.057,0	906,2	860,2	870,1	890,5	1.270,8	930,6	1.194,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	21.765,2	17.569,8	27.969,4	30.943,7	20.874,6	23.509,4	22.991,8	20.344,6	20.355,5	18.877,0
Vrijednosni papiri	1.008,5	1.690,2	1.364,2	2.674,1	4.197,0	4.441,5	3.879,9	4.099,4	4.099,5	4.085,6
Kredit	290,3	278,7	203,1	189,0	152,9	339,2	344,4	250,1	268,0	234,8
Dionice stranih banaka	39,7	17,2	15,4	8,1	7,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8
1.2. Potraživanja od stranaca	1.103,3	4.590,8	3.384,4	7.517,1	8.229,4	9.050,4	9.159,1	8.711,9	9.042,9	8.866,8
Potraživanja od stranih država	596,2	3.855,5	2.905,0	7.066,6	7.735,7	8.217,0	8.258,1	7.803,5	8.067,5	7.881,9
Potraživanja od stranih osoba	505,5	733,7	478,9	450,2	493,1	798,1	860,8	867,3	933,5	961,8
Vrijednosni papiri	72,1	191,3	32,1	77,4	68,0	141,5	144,7	156,1	180,7	174,8
Kredit	433,4	542,4	446,8	372,8	425,2	656,6	716,1	711,2	752,8	787,0
Dionice stranih osoba	1,6	1,6	0,4	0,3	0,5	35,3	40,2	41,1	41,9	23,1
2. Kunska inozemna aktiva	44,1	53,4	120,9	122,9	114,6	166,7	208,8	160,2	194,5	306,3
2.1. Potraživanja od stranih financijskih institucija	29,2	19,6	99,1	77,8	71,3	96,9	138,0	88,1	120,8	232,9
2.2. Potraživanja od stranaca	14,8	33,8	21,9	45,1	43,4	69,8	70,8	72,1	73,6	73,5
U tome: Kredit	13,9	33,0	21,0	44,3	42,6	69,2	70,2	71,5	73,0	72,8
Ukupno (1+2)	32.807,6	25.977,8	35.382,9	43.551,0	35.572,5	39.621,2	38.471,0	35.827,9	35.925,8	34.779,8

Tablica D2: Inozemna aktiva banaka

U tablici se iskazuju potraživanja banaka od stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna aktiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu aktivu i kunsku inozemnu aktivu. I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne aktive posebno su prikazana potraživanja od stranih banaka i potraživanja od stranaca (ukupno i po financijskim instrumentima).

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Kunska potraživanja	17.778,7	18.444,4	18.007,1	16.270,2	20.532,7	22.703,0	23.019,3	22.069,8	23.159,6	21.659,7
1.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	16.230,2	16.443,4	16.032,6	14.465,6	17.352,6	18.361,2	18.660,6	17.818,9	18.665,8	17.028,6
Vrijednosni papiri	15.403,2	13.989,1	11.770,0	11.779,1	16.037,7	14.546,7	15.322,6	15.215,6	15.839,5	14.435,4
U tome: Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana	3.420,1	2.473,5	1.531,9	532,0	20,6	8,3	7,8	7,2	6,6	6,2
Kredit	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	3.338,0	2.603,3	2.826,4	2.593,2
1.2. Potraživanja od republičkih fondova	1.548,5	2.001,0	1.974,5	1.804,6	3.180,1	4.341,9	4.358,7	4.250,9	4.493,8	4.631,2
Vrijednosni papiri	560,1	560,7	723,6	621,1	–	–	–	–	1,7	1,4
Kredit	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	4.358,7	4.250,9	4.492,0	4.629,7
2. Devizna potraživanja	2.281,2	3.473,3	3.536,4	4.781,1	8.344,5	5.233,8	5.174,5	5.145,2	5.189,7	5.167,1
2.1. Potraživanja od Republike Hrvatske	1.390,9	2.359,1	3.196,9	3.548,4	7.241,0	4.624,4	4.589,8	4.562,4	4.604,3	4.574,4
Vrijednosni papiri	1.065,5	1.733,4	1.805,4	1.117,0	1.248,1	429,0	399,1	394,2	393,5	279,1
Kredit	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.190,7	4.168,3	4.210,8	4.295,3
2.2. Potraživanja od republičkih fondova	890,3	1.114,2	339,5	1.232,8	1.103,5	609,4	584,7	582,8	585,4	592,7
Vrijednosni papiri	75,4	195,0	96,4	163,1	144,2	109,2	109,1	109,2	109,5	111,0
Kredit	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	475,6	473,6	475,9	481,7
Ukupno (1+2)	20.059,9	21.917,7	21.543,6	21.051,3	28.877,2	27.936,8	28.193,8	27.215,0	28.349,3	26.826,9

Tablica D3: Potraživanja banaka od središnje države

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od središnje države. U kuskim potraživanjima od Republike Hrvatske

stavka Vrijednosni papiri obuhvaća i Obveznice za blokiranu deviznu štednju građana izdane na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Kunska potraživanja	66.626,8	85.418,7	100.365,0	114.635,7	133.603,5	166.755,1	168.199,6	170.398,6	175.605,5	178.100,4
1.1. Instrumenti tržišta novca	544,7	1.394,7	1.314,1	2.510,0	2.329,9	1.980,7	1.904,3	1.889,5	1.902,5	1.877,6
1.2. Obveznice	7,7	72,4	56,2	559,8	361,6	1.088,8	1.081,3	1.120,9	1.102,8	1.120,8
1.3. Kredit	72.180,6	80.887,6	96.081,7	109.523,9	128.882,3	161.694,2	163.205,5	165.369,7	170.520,1	173.035,3
1.4. Dionice	3.893,8	3.064,0	2.912,9	2.042,0	2.029,6	1.991,4	2.008,6	2.018,6	2.080,0	2.066,6
2. Devizna potraživanja	7.657,0	10.799,8	10.009,3	11.072,2	13.737,4	14.212,8	14.356,6	14.262,4	14.068,5	14.110,8
2.1. Vrijednosni papiri	126,6	243,2	130,6	213,5	307,6	221,1	218,5	210,7	214,8	211,2
2.2. Kredit	7.530,5	10.556,6	9.878,7	10.858,6	13.429,8	13.991,6	14.138,1	14.051,7	13.853,7	13.899,6
Ukupno (1+2)	74.283,8	96.218,4	110.374,3	125.707,9	147.340,9	180.967,8	182.556,2	184.661,0	189.674,0	192.211,2

Tablica D4: Potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora

U tablici se iskazuju kunska i devizna potraživanja banaka od ostalih domaćih sektora, klasificirana prema financijskim instrumenti-

ma: instrumenti tržišta novca (uključujući faktoring i forfaiting od siječnja 2004. godine), krediti (uključujući akceptne kredite i kupljena potraživanja) i dionice.

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
KUNSKI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.815,4	3.894,6	5.513,5	3.870,0	4.495,0	8.156,4	7.696,7	6.854,2	7.318,4	7.222,9
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	826,9	2.454,3	4.262,6	2.686,5	1.314,9	3.814,5	3.338,0	2.603,3	2.826,4	2.593,2
1.2. Krediti republičkim fondovima	988,4	1.440,3	1.250,9	1.183,5	3.180,1	4.341,9	4.358,7	4.250,9	4.492,0	4.629,7
2. Krediti lokalnoj državi	1.069,1	1.202,9	1.485,1	1.701,9	1.613,9	1.720,3	1.737,8	1.774,4	1.728,4	1.703,6
3. Krediti trgovačkim društvima	31.049,4	36.708,1	39.777,4	42.844,7	49.105,9	64.666,3	64.853,2	65.851,0	68.619,5	69.790,3
4. Krediti stanovništvu	30.062,1	42.976,6	54.819,3	64.977,2	78.162,4	95.307,6	96.614,5	97.744,3	100.172,2	101.541,4
U tome: Stambeni krediti	9.450,0	12.363,4	16.896,2	21.397,9	27.571,1	36.927,3	37.597,9	38.233,5	39.266,0	39.821,5
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	34,7	17,6	82,3	154,5	46,5	304,4	96,6	194,6	100,5	277,0
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	240,9	521,3	427,9	558,0	591,8	855,4	611,1	620,7	675,0	618,1
A. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	64.271,6	85.321,1	102.105,4	114.106,4	134.015,6	171.009,4	171.609,8	173.039,2	178.614,0	181.153,3
DEVIZNI KREDITI										
1. Krediti središnjoj državi	1.140,3	1.544,9	1.634,7	3.501,0	6.952,1	4.695,6	4.666,4	4.641,8	4.686,7	4.777,0
1.1. Krediti Republici Hrvatskoj	325,5	625,7	1.391,5	2.431,3	5.992,8	4.195,4	4.190,7	4.168,3	4.210,8	4.295,3
1.2. Krediti republičkim fondovima	814,8	919,2	243,1	1.069,7	959,3	500,2	475,6	473,6	475,9	481,7
2. Krediti lokalnoj državi	179,1	152,3	47,1	31,9	63,0	11,3	10,1	10,0	10,1	10,1
3. Krediti trgovačkim društvima	7.291,7	10.308,3	9.649,4	10.527,3	12.973,5	13.598,5	13.736,0	13.638,7	13.435,0	13.478,1
4. Krediti stanovništvu	59,7	96,0	182,1	299,5	393,3	381,8	392,1	403,0	408,7	411,4
5. Krediti ostalim bankarskim institucijama	–	1,2	174,3	52,9	19,9	68,1	133,6	128,7	220,5	150,3
6. Krediti nebankarskim financijskim institucijama	–	28,3	58,8	255,3	512,3	360,5	425,5	398,0	378,0	301,4
B. Ukupno (1+2+3+4+5+6)	8.670,7	12.131,0	11.746,4	14.667,8	20.914,1	19.115,9	19.363,6	19.220,2	19.139,0	19.128,3
UKUPNO (A+B)	72.942,3	97.452,1	113.851,8	128.774,2	154.929,7	190.125,3	190.973,4	192.259,4	197.753,0	200.281,7

Tablica D5: Distribucija kredita banaka po institucionalnim sektorima

U tablici se iskazuju podaci o kuskim i deviznim kreditima ba-

naka domaćim sektorima, pri čemu krediti obuhvaćaju i akceptne kredite, financijski najam (leasing), izvršena plaćanja na osnovi garancija i drugih jamstva i kupljena potraživanja, a do prosinca 2003. godine i faktoring i forfaiting.

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Lokalna država	907,0	1.910,4	2.006,2	2.020,7	1.688,7	1.803,8	1.550,2	1.483,0	1.528,8	1.718,1
2. Trgovačka društva	8.981,6	12.344,5	12.872,9	12.036,9	13.344,2	16.668,6	14.691,2	13.974,3	14.586,5	14.614,2
3. Stanovništvo	4.872,0	6.307,4	7.873,1	8.773,0	10.728,3	14.257,8	14.191,0	14.477,3	14.813,8	15.219,0
4. Ostale bankarske institucije	17,0	42,1	98,9	245,4	322,1	485,1	579,1	508,4	446,3	466,2
5. Nebankarske financijske institucije	407,1	568,1	468,1	517,5	571,3	697,6	1.067,8	1.006,7	996,8	1.132,9
6. Manje: Čekovi banaka i obračun čekova banaka	-4,2	-6,4	-4,2	-2,2	-1,3	-1,2	-0,8	-1,0	-0,8	-2,0
Ukupno (1+2+3+4+5+6)	15.180,6	21.166,2	23.315,0	23.591,3	26.653,3	33.911,7	32.078,5	31.448,6	32.371,4	33.148,4

Tablica D6: Depozitni novac kod banaka

U tablici se iskazuje depozitni novac kod banaka, klasificiran prema domaćim institucionalnim sektorima.

Depozitni novac je zbroj novčanih sredstava na žiroračunima i

tekućim računima ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija umanjeno za novčana sredstva u platnom prometu (odnosno za čekove u blagajnama banaka i čekove poslane na naplatu). Obveze banaka po izdanim kuskim instrumentima plaćanja uključene su u sektor stanovništvo.

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	2.006,8	2.236,2	2.527,9	2.233,9	2.493,6	2.905,6	2.874,7	2.920,4	2.919,9	2.933,5
1.1. Lokalna država	118,3	14,8	14,4	4,6	2,7	2,8	2,5	2,6	2,9	2,9
1.2. Trgovačka društva	88,0	213,3	190,5	38,8	101,6	110,3	94,2	105,2	131,9	135,2
1.3. Stanovništvo	1.712,2	1.996,3	2.288,8	2.190,5	2.388,3	2.792,4	2.778,0	2.812,5	2.785,0	2.795,3
1.4. Ostale bankarske institucije	20,8	0,0	–	–	–	–	–	–	–	–
1.5. Nebankarske financijske institucije	67,5	11,8	34,2	0,0	1,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
2. Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	8.206,3	10.764,9	15.842,9	20.245,4	25.498,4	41.931,3	43.090,2	43.648,3	43.846,0	44.313,6
2.1. Lokalna država	340,7	482,8	551,6	550,8	508,7	491,8	871,0	917,3	865,8	921,0
2.2. Trgovačka društva	3.618,3	4.633,6	7.165,3	8.698,5	8.222,5	14.715,4	15.490,8	16.008,9	15.837,4	15.930,9
2.3. Stanovništvo	2.554,1	3.793,8	6.194,5	9.321,4	13.254,9	20.755,0	20.691,9	20.322,2	20.052,5	19.788,8
2.4. Ostale bankarske institucije	24,7	58,4	129,3	215,9	931,9	2.697,9	2.923,2	3.372,0	4.092,5	4.360,3
2.5. Nebankarske financijske institucije	1.668,5	1.796,3	1.802,2	1.458,8	2.580,4	3.271,3	3.113,3	3.027,8	2.997,7	3.312,6
Ukupno (1+2)	10.213,1	13.001,1	18.370,7	22.479,2	27.992,1	44.836,8	45.964,9	46.568,7	46.765,9	47.247,1

Tablica D7: Štedni i oročeni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju kunski štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija kod banaka.

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Štedni depoziti	23.748,8	21.074,4	21.547,0	22.144,6	22.641,0	22.698,6	22.545,7	22.142,6	22.177,8	21.766,5
1.1. Lokalna država	13,2	12,2	14,7	15,6	11,9	30,8	17,1	12,5	13,5	13,5
1.2. Trgovačka društva	2.884,2	3.346,7	3.620,2	4.273,2	4.408,3	4.589,7	4.664,6	4.550,9	4.625,3	4.367,8
1.3. Stanovništvo	20.688,3	17.537,3	17.690,2	17.708,9	17.933,6	17.609,9	17.360,5	17.030,2	16.970,0	16.824,4
1.4. Ostale bankarske institucije	23,9	34,7	9,0	15,4	116,0	276,7	146,9	195,3	170,1	237,2
1.5. Nebankarske financijske institucije	139,2	143,5	212,9	131,6	171,3	191,4	356,5	353,7	399,0	323,6
2. Oročeni depoziti	48.088,1	50.980,3	54.488,4	59.598,3	64.119,7	65.558,1	67.588,2	67.458,6	68.521,8	69.166,1
2.1. Lokalna država	1,7	9,5	3,8	0,3	3,2	1,9	2,2	2,2	2,2	2,2
2.2. Trgovačka društva	4.619,1	6.009,6	7.154,0	8.518,6	8.154,2	7.086,2	7.307,6	7.099,6	7.210,4	7.196,8
2.3. Stanovništvo	42.705,4	44.159,2	46.805,1	50.636,0	55.036,1	57.210,8	58.756,9	59.099,0	59.952,2	60.283,3
2.4. Ostale bankarske institucije	11,5	41,5	21,7	20,7	242,0	366,2	535,6	383,2	449,3	422,0
2.5. Nebankarske financijske institucije	750,3	760,5	503,7	422,7	684,2	892,9	985,9	874,6	907,7	1.261,8
Ukupno (1+2)	71.836,9	72.054,6	76.035,3	81.742,9	86.760,8	88.256,7	90.133,9	89.601,2	90.699,6	90.932,6

Tablica D8: Devizni depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju devizni štedni i oročeni depoziti ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih finan-

cijskih institucija kod banaka. Devizni štedni depoziti su svi devizni depoziti po videnju i izdani devizni instrumenti plaćanja, a devizni oročeni depoziti obuhvaćaju i devizne depozite s otkaznim rokom.

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Instrumenti tržišta novca (neto)	–	5,1	–	–	–	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
2. Obveznice (neto)	104,4	92,8	151,9	170,5	164,9	340,9	379,6	377,0	395,2	385,0
3. Primljeni krediti	213,4	118,4	446,5	993,0	912,1	502,5	583,2	739,9	406,7	636,3
3.1. Lokalna država	–	–	0,9	–	–	–	–	–	–	–
3.2. Trgovačka društva	158,1	46,3	92,7	40,3	40,8	0,0	23,6	23,6	44,2	233,9
3.3. Ostale bankarske institucije	4,6	10,0	222,1	842,8	828,1	492,8	238,8	395,2	321,2	359,2
3.4. Nebankarske financijske institucije	50,7	62,0	130,9	109,9	43,2	9,6	320,8	321,1	41,3	43,2
Ukupno (1+2+3)	317,8	216,3	598,4	1.163,5	1.077,0	844,1	963,6	1.117,7	802,7	1.022,1

Tablica D9: Obveznice i instrumenti tržišta novca

U tablici se iskazuju neto obveze banaka na osnovi izdanih vrijednosnih papira i krediti primljeni od ostalih domaćih sektora, ostalih bankarskih institucija i nebankarskih financijskih institucija.

Instrumenti tržišta novca (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih blagajničkih zapisa, izdanih mjenica, akceptiranih

mjenica i ostalih izdanih vrijednosnih papira.

Obveznice (neto) obuhvaćaju neto obveze banaka na osnovi izdanih kunskih i deviznih obveznica, te izdanih podređenih i hibridnih instrumenata, osim onih koje su upisali inozemni investitori.

Primljeni krediti iskazani su ukupno i klasificirani su prema institucionalnim sektorima.

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Devizna inozemna pasiva	21.692,7	34.198,5	44.574,3	54.536,7	52.073,3	55.114,3	55.854,0	55.818,5	55.275,1	52.710,5
1.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	16.407,4	28.662,3	38.623,1	48.967,5	45.747,7	48.561,3	49.411,9	49.272,7	48.641,3	45.722,1
Tekući računi	147,1	130,9	266,6	127,6	156,3	195,0	108,3	124,7	149,5	168,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1.208,3	9.002,9	12.885,2	16.056,8	12.523,1	12.174,1	12.669,7	12.479,9	13.011,8	11.081,8
Kredit	15.052,1	19.528,5	25.471,4	29.369,5	29.775,6	32.903,9	33.328,1	33.374,5	32.169,3	31.164,9
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	2.558,3	2.801,4	2.949,2	2.399,4	1.167,4	820,7	823,9	820,7	824,9	823,8
Obveznice	–	–	–	3.413,6	3.292,6	3.288,3	3.305,8	3.293,5	3.310,7	3.306,9
1.2. Obveze prema strancima	5.285,2	5.536,2	5.951,2	5.569,2	6.325,6	6.553,0	6.442,2	6.545,8	6.633,8	6.988,4
Štedni i oročeni depoziti	3.777,8	4.160,2	4.753,2	5.002,2	5.846,3	6.192,4	6.128,0	6.234,4	6.322,7	6.679,6
Depoziti po viđenju	873,7	875,6	898,6	1.052,5	1.172,9	1.635,8	1.379,5	1.350,6	1.393,4	1.543,7
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	2.904,1	3.284,6	3.854,6	3.949,6	4.673,4	4.556,7	4.748,5	4.883,8	4.929,3	5.135,9
Kredit	1.507,4	1.376,0	1.198,0	567,1	479,3	360,5	314,2	311,5	311,1	308,8
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	39,3	39,7	39,1	0,2	–	–	–	–	–	–
2. Kunska inozemna pasiva	165,1	825,0	5.357,7	6.627,0	15.039,1	20.961,8	22.003,0	22.331,5	21.790,4	21.374,7
2.1. Obveze prema stranim financijskim institucijama	46,9	690,9	5.087,8	6.103,9	14.099,6	20.087,0	21.129,5	21.448,3	20.961,5	20.583,3
Depozitni novac	38,2	53,6	86,4	145,1	179,6	1.438,1	1.502,4	1.352,4	1.443,0	1.842,9
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	4,2	635,8	2.664,1	2.846,9	6.979,5	11.198,8	13.438,7	14.444,8	14.949,2	14.184,1
Kredit	4,5	1,5	2.337,3	3.111,9	6.940,5	7.450,2	6.188,4	5.651,2	4.569,3	4.556,3
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	–	–	–	–	405,7	404,0	405,5	404,0	406,0	405,5
2.2. Obveze prema strancima	118,2	134,1	269,9	523,1	939,5	874,8	873,5	883,1	828,9	791,4
Depozitni novac	60,1	56,2	76,8	95,9	180,3	170,1	298,0	326,2	274,9	280,5
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	58,1	77,9	191,4	419,2	755,2	703,3	574,1	554,1	551,1	508,0
Kredit	–	–	1,7	8,0	4,0	1,4	1,4	2,9	2,9	2,9
U tome: Podređeni i hibridni instrumenti	1,7	8,0	4,0	1,4	1,4	2,9	2,9	2,9
Ukupno (1+2)	21.857,8	35.023,5	49.932,0	61.163,7	67.112,3	76.076,0	77.857,0	78.149,9	77.065,5	74.085,3

Tablica D10: Inozemna pasiva banaka

U tablici se iskazuju ukupne devizne i kunske obveze banaka prema stranim fizičkim i pravnim osobama, osim ograničenih kunskih i deviznih depozita stranih fizičkih i pravnih osoba.

Inozemna pasiva banaka obuhvaća deviznu inozemnu pasivu i

kunsku inozemnu pasivu.

I u sklopu devizne i u sklopu kunske inozemne pasive posebno su prikazane obveze prema stranim bankama i obveze prema strancima (ukupno i po financijskim instrumentima). Stavke Krediti obuhvaćaju i izdane podređene i hibridne instrumente koje su upisali inozemni investitori.

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Kunski depoziti	3.335,1	4.036,8	4.104,4	5.627,2	7.596,1	9.030,0	8.824,7	9.540,8	9.097,7	10.463,0
1.1. Depoziti Republike Hrvatske	295,9	634,3	506,4	445,1	605,0	497,5	533,8	1.241,9	620,1	1.871,4
Depozitni novac	33,9	476,4	448,0	373,3	458,1	366,2	401,1	398,0	430,6	438,2
Štedni depoziti	41,6	3,3	3,0	4,2	1,8	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	217,6	153,6	54,2	66,5	144,0	128,1	129,6	840,9	186,5	1.430,3
Krediti	2,8	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
1.2. Depoziti republičkih fondova	3.039,2	3.402,5	3.598,0	5.182,2	6.991,1	8.532,6	8.290,8	8.298,8	8.477,5	8.591,6
Depozitni novac	214,6	553,2	294,8	266,3	580,2	254,6	238,9	280,2	227,2	204,9
Štedni depoziti	10,8	0,0	0,3	3,5	1,9	14,6	4,4	4,4	4,4	4,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	195,2	144,3	156,2	262,3	251,7	496,7	209,7	169,8	229,9	221,5
Krediti	2.618,6	2.705,0	3.146,7	4.650,0	6.157,3	7.766,7	7.837,9	7.844,5	8.016,0	8.160,8
2. Devizni depoziti	2.299,6	2.058,1	1.178,9	1.194,6	1.690,9	1.770,4	1.610,3	1.410,1	1.415,8	1.282,4
2.1. Depoziti Republike Hrvatske	2.275,0	1.938,9	1.158,2	891,0	906,2	811,7	733,4	735,2	760,3	766,1
Štedni depoziti	329,8	263,0	198,5	189,7	340,6	264,8	233,9	246,6	318,7	345,8
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	55,8	293,1	–	23,2	38,7	275,0	256,8	251,3	205,1	189,4
Refinancirani krediti	1.889,5	1.382,8	959,6	678,1	527,0	271,9	242,7	237,3	236,4	230,9
2.2. Depoziti republičkih fondova	24,5	119,2	20,8	303,6	784,7	958,6	876,8	674,9	655,5	516,3
Štedni depoziti	22,9	114,1	20,8	156,5	139,4	93,4	156,6	82,3	104,7	63,3
Oročeni depoziti i depoziti s otkaznim rokom	1,6	5,0	–	147,1	25,8	356,2	186,4	207,8	163,9	140,4
Krediti	–	–	–	–	619,6	509,0	533,8	384,9	386,8	312,6
Ukupno (1+2)	5.634,7	6.094,9	5.283,3	6.821,8	9.287,0	10.800,4	10.434,9	10.950,9	10.513,4	11.745,4

Tablica D11: Depoziti središnje države kod banaka

U tablici se iskazuju ukupne kunske i devizne obveze banaka prema središnjoj državi, osim ograničenih (kunskih i deviznih) depozita središnje države kod banaka.

U tablici su odvojeno iskazani kunski i devizni depoziti Republi-

ke Hrvatske i republičkih fondova. Kunski depoziti obuhvaćaju depozitni novac, štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te kredite primljene od središnje države. Devizni depoziti obuhvaćaju štedne depozite, oročene depozite i depozite s otkaznim rokom te refinancirane kredite.

Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
1. Ograničeni depoziti	830,6	1.361,2	1.541,2	2.014,6	2.036,4	2.447,6	2.472,9	2.511,3	2.685,7	2.527,9
1.1. Kunski depoziti	100,3	789,6	730,1	1.267,4	1.277,1	1.427,0	1.454,2	1.414,5	1.551,1	1.462,9
1.2. Devizni depoziti	730,3	571,6	811,1	747,2	759,3	1.020,5	1.018,7	1.096,8	1.134,6	1.065,0
2. Blokirani devizni depoziti stanovništva	770,2	319,3	167,8	40,0	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2)	1.600,8	1.680,5	1.709,0	2.054,6	2.036,4	2.447,6	2.472,9	2.511,3	2.685,7	2.527,9

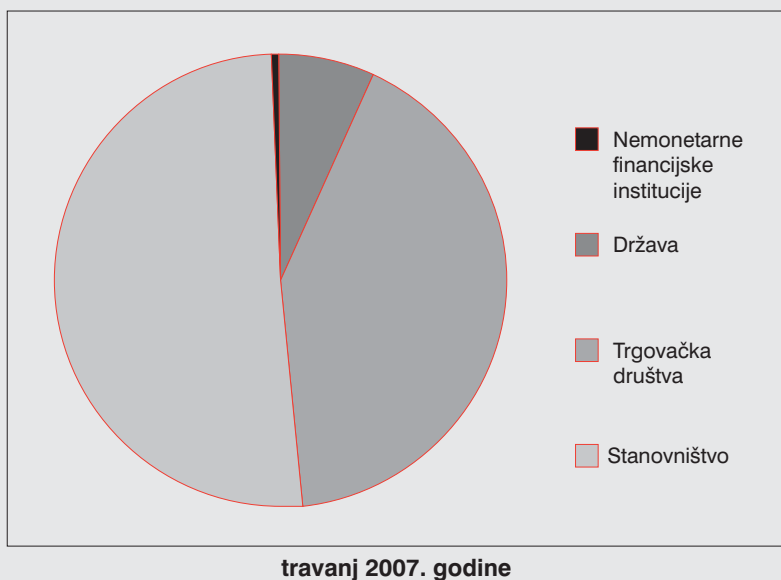
Tablica D12: Ograničeni i blokirani depoziti kod banaka

U tablici se iskazuju ograničeni depoziti (kunski i devizni) i blokirani depoziti stanovništva.

Blokirani devizni depoziti uključuju devizne depozite stanovništva regulirane Zakonom o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske.

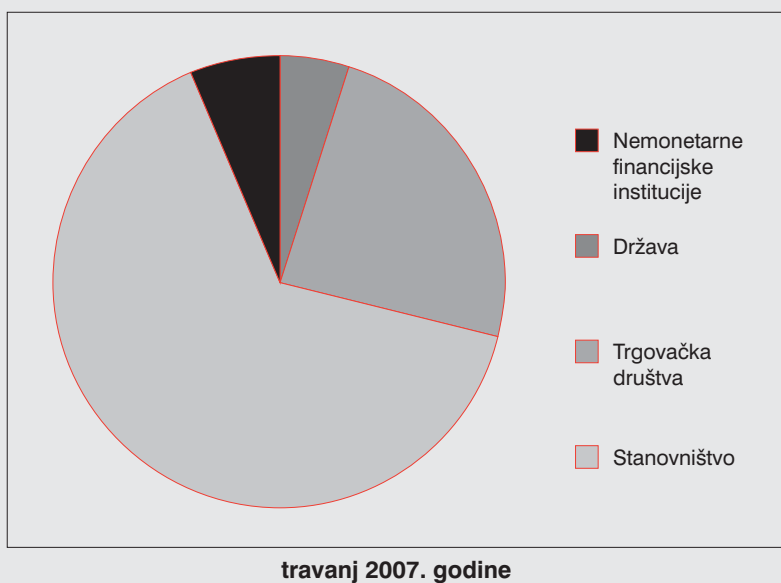
Slika D1.

**DISTRIBUCIJA KREDITA BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Slika D2.

**DISTRIBUCIJA DEPOZITA KOD BANAKA
PO INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA**

Napomena:
 Sektor "Država" obuhvaća središnju i lokalnu državu.
 Sektor "Nemonetarne financijske institucije" obuhvaća ostale bankarske institucije i nebankarske financijske institucije.

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
AKTIVA										
1. Pričuve kod središnje banke	15,5	19,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Potraživanja od središnje države	1.208,8	1.983,9	3.033,5	3.779,1	4.274,3	4.674,8	4.595,3	4.434,1	4.350,3	4.272,1
3. Potraživanja od ostalih domaćih sektora	11,6	93,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	1.353,7	1.405,6	1.492,0	1.561,6
u tome: Potraživanja od stanovništva	11,6	91,3	187,9	373,2	575,5	1.296,0	1.353,7	1.405,6	1.492,0	1.561,6
4. Potraživanja od banaka	18,1	37,2	247,2	824,2	994,4	181,4	59,6	59,7	52,2	46,6
5. Potraživanja od ostalih bankarskih institucija	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.008,7	5.899,5	5.894,6	5.880,3
PASIVA										
1. Oročeni depoziti	1.137,5	2.012,9	3.265,2	4.728,2	5.514,7	5.803,6	5.711,4	5.579,7	5.588,1	5.577,6
2. Obveznice i instrumenti tržišta novca	10,0	–	11,1	10,7	10,3	61,7	66,0	65,7	66,1	66,0
3. Kapitalni računi	124,0	141,1	159,7	206,7	258,0	244,7	237,1	230,6	223,0	235,7
4. Ostalo (neto)	-17,5	-20,4	32,6	30,8	61,1	42,2	-5,9	23,4	17,5	1,0
Ukupno (1+2+3+4)	1.254,0	2.133,6	3.468,6	4.976,6	5.844,2	6.152,3	6.008,7	5.899,5	5.894,6	5.880,3

Tablica E1: Agregirana bilanca stambenih štedionica

U agregiranu bilancu stambenih štedionica uključeni su podaci o potraživanjima i obvezama stambenih štedionica. Sva potraživanja i sve obveze stambenih štedionica odnose se isključivo na domaće sektore.

Pričuve stambenih štedionica kod središnje banke su novčana sredstva stambenih štedionica u blagajnama, a do rujna 2003. godine i kunska novčana sredstva stambenih štedionica na računima kod središnje banke.

Potraživanja od središnje države su kunska potraživanja od Republike Hrvatske i republičkih fondova.

Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvaćaju prije svega kunske kredite dane lokalnoj državi i stanovništvu.

Potraživanja od banaka obuhvaćaju kredite dane bankama kao i depozite kod banaka, uključujući, od listopada 2003. godine, raču-

ne za redovno poslovanje kod banaka.

Potraživanja od ostalih bankarskih institucija obuhvaćaju plasmane u investicijske fondove.

Stavka Oročeni depoziti su oročeni depoziti lokalne države i stanovništva.

Obveznice i instrumenti tržišta novca su neto obveze stambenih štedionica na osnovi izdanih obveznica i primljeni krediti.

Kapitalni računi su dionički kapital, dobit ili gubitak prethodne i tekuće godine, zadržana dobit (gubitak), zakonske pričuve, statutarne i ostale kapitalne pričuve, rezerve proizašle iz transakcija zaštite, nerealizirana dobit (gubitak) s osnove vrijednosnog usklađivanja financijske imovine raspoložive za prodaju te ispravci vrijednosti i posebne rezerve za neidentificirane gubitke. Ostalo (neto) su neraspoređeni računi pasive umanjeni za neraspoređene račune aktive.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Eskontna stopa HNB-a	Repo stopa HNB-a ^a	Aktivne kamatne stope					
				Na lombardne kredite ^b	Na interventne kredite za premošćivanje nelikvidnosti	Na kredite korištene unutar jednog dana ^b	Na kratkoročni kredit za likvidnost	Na nepravilno obračunatu ili manje izdvojenu obveznu pričuvu ^b	Na nepropisno korištena sredstva i dospjele nenaplaćene obveze
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1994.	prosinac	8,50	–	18,00	19,00	17,00	14,00	19,00	22,00
1995.	prosinac	8,50	–	25,49	19,00	17,00	–	19,00	22,00
1996.	prosinac	6,50	–	11,00	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1997.	prosinac	5,90	–	9,50	19,00	17,00	–	19,00	18,00
1998.	prosinac	5,90	–	12,00	19,00	7,00	14,00	19,00	18,00
1999.	prosinac	7,90	–	13,00	19,00	–	14,00	19,00	18,00
2000.	prosinac	5,90	–	12,00	18,00	–	13,00	18,00	18,00
2001.	prosinac	5,90	–	10,00	–	–	11,00	15,00	18,00
2002.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2003.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2004.	prosinac	4,50	–	9,50	–	–	10,50	15,00	15,00
2005.	prosinac	4,50	3,50	7,50 ^c	–	–	8,50 ^c	15,00	15,00
2006.	svibanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	lipanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	srpanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	kolovoz	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	rujan	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	listopad	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	studenj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	prosinac	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
2007.	siječanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	veljača	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	ožujak	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00
	travanj	4,50	3,50	7,50	–	–	8,50	15,00	15,00

^a Vagani prosjek vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama HNB-a u izvještajnom mjesecu.

^b Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

^c Od 14. prosinca 2005.

Tablica F1: Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i naplaćuje kamate na plasmane iz primarne emisije i na sva druga potraživanja.

Aktivne kamatne stope Hrvatske narodne banke utvrđuju se odlukama Savjeta Hrvatske narodne banke na godišnjoj razini. Iznimno, od lipnja 1995. godine Hrvatska narodna banka je na lombardne kredite obračunavala i naplaćivala kamate po stopi koja je za 1,5 postotnih bodova bila veća od vagane prosječne kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, koji su služili kao zalog za lombardne kredite, onda kada je ta vagana prosječna kamatna stopa bila veća od 16,5%. U skladu s tim, u tablici se od lipnja 1995. godine do kolovoza 1996. godine iskazuje vagana prosječna kamatna stopa na lombardne kredite.

Vremenske serije iskazane u tablici sadržavaju određene lomove zbog izmjena instrumentarija Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 prikazane su vagani prosjeci vaganih repo stopa ostvarenih na redovitim obratnim repo aukcijama Hrvatske narodne banke u izvještajnom mjesecu.

Podaci iskazani u stupcu 7 se do rujna 1994. godine odnose na kamatne stope na posebne kredite za isplate štednih uloga i za

plaćanja s tekućih računa građana, a od listopada 1994. godine do rujna 1997. godine na kamatne stope na dnevne kredite za štedne uloge i tekuće račune građana u kunama. Za razliku od posebnih kredita, dnevni se krediti vraćaju istoga dana. Od listopada 1997. godine taj instrument zamjenjuje se dnevnim kreditom za premošćivanje tekuće nelikvidnosti do visine nominalne vrijednosti blagajničkih zapisa HNB-a založenih u tu svrhu, a od prosinca 1998. godine do travnja 1999. godine inkorporira se u lombardni kredit, s diferenciranom kamatnom stopom za njegovo korištenje tijekom jednoga dana.

Podaci iskazani u stupcu 8 odnose se za razdoblje do prosinca 1994. godine na kamatne stope na inicijalne kredite za premošćivanje nelikvidnosti, a od 18. ožujka 1998. na kamatnu stopu na kredit za premošćivanje nelikvidnosti bankama nad kojima je pokrenut postupak za ocjenu mogućnosti i ekonomske opravdanosti sanacije i restrukturiranja banke, a od veljače 1999. godine na kamatnu stopu na kratkoročni kredit za likvidnost. Od prosinca 1999. godine ta se kamatna stopa odnosi na kratkoročne kredite za likvidnost korištene s rokom dužim od 3 mjeseca te se određuje kao kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 1 postotni bod. Za korištenje kratkoročnoga kredita za likvidnost s rokom do 3 mjeseca primjenjuje se kamatna stopa na lombardni kredit uvećana za 0,5 postotnih bodova.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

u postocima, na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na sredstva izdvojene obvezne pričuve ^a	Kamatne stope na upisane obvezne blag. zapise HNB-a	Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a s rokom dospeljeća ^a				Kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise HNB-a u stranoj valuti s rokom dospeljeća					Kamatne stope na prekonocne depozite kod HNB-a
				Od 7 dana	Od 35 dana	Od 70 dana	Od 105 dana	Od 35 dana	Od 63 dana	Od 91 dana	Od 182 dana	Od 364 dana	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1994.	prosinac	5,15	–	9,00	12,00	14,00	–	–	–	–	–	–	–
1995.	prosinac	5,50	16,50	12,00	25,54	27,00	–	–	–	–	–	–	–
1996.	prosinac	5,50	–	–	8,00	9,50	–	–	–	–	–	–	–
1997.	prosinac	4,50	–	–	8,00	9,00	10,00	–	–	–	–	–	–
1998.	prosinac	5,90	–	–	9,50	10,50	11,00	–	4,60	3,12	3,08	–	–
1999.	prosinac	5,90	–	–	10,50	11,55	12,50	–	4,83	3,56	–	–	–
2000.	prosinac	4,50	–	–	6,65	7,00	7,70	–	5,51	4,83	–	–	–
2001.	prosinac	2,00	–	–	3,36	4,26	4,85	–	2,62	3,06	–	–	–
2002.	prosinac	1,75	–	–	2,08	–	–	2,30	2,68	–	–	–	–
2003.	prosinac	1,25	0,50	–	–	–	–	1,75	1,48	–	–	–	–
2004.	prosinac	1,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005.	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2006.	svibanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	lipanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	srpanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	kolovoz	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	rujan	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	listopad	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	studenj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	prosinac	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
2007.	siječanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	veljača	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	ožujak	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50
	travanj	0,75	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	0,50

^a Lomovi u serijama podataka nastali zbog izmjena instrumentarija HNB-a.

Tablica F2: Pasivne kamatne stope Hrvatske narodne banke

U tablici su iskazane kamatne stope prema kojima Hrvatska narodna banka obračunava i plaća kamate na sredstva deponirana kod Hrvatske narodne banke te na izdane vrijednosne papire.

Kamatne stope Hrvatske narodne banke na sredstva izdvojene obvezne pričuve utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Do travnja 2005. godine izdvojena sredstva obvezne pričuve obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na posebnom računu obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke te sredstva koja se, u svrhu održavanja obvezne pričuve u prosjeku, izdvajaju na račune za namiru banaka i na poseban račun u Hrvatskoj narodnoj banci za namiru neto pozicije iz Nacionalnoga klirinškog sustava, a od travnja 2005. godine obuhvaćaju sredstva obračunate obvezne pričuve izdvojena na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (stupac 3).

Kamatne stope na obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske

narodne banke utvrđuju se odlukom Savjeta Hrvatske narodne banke. Kamatna stopa na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke formira se na aukcijama blagajničkih zapisa. U stupcima 5, 6 i 7 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke.

Od studenoga 1994. godine do siječnja 2001. godine iskazane su kamatne stope na dragovoljno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke s rokom dospeljeća od 91 dan (stupac 7), odnosno 182 dana (stupac 8).

Od travnja 1998. godine u stupcima od 9 do 13 iskazuju se vagane prosječne kamatne stope postignute na aukcijama dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa u stranoj valuti. Blagajnički zapisi upisuju se u eurima i američkim dolarima (do prosinca 1998. godine u njemačkim markama i američkim dolarima). Kamatna stopa izračunata je kao vagani prosjek upisanih iznosa tih dviju valuta.

U stupcu 14 iskazuje se kamatna stopa na prekonocni depozit kod Hrvatske narodne banke.

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Vagana prosječna stopa obvezne pričuve	Obračunata obvezna pričuva			Ostali obvezni depoziti kod HNB-a	Izdvojena obvezna pričuva		Prosječna stopa remuneracije na kunska imobilizirana sredstva	Prosječna stopa remuneracije na devizna izdvojena sredstva
			Ukupno	U kunama	U stranoj valuti		U kunama	U stranoj valuti		
1	2	3	4=5+6	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	26,20	1.826,0	1.826,0	–	188,3	1.779,2	–	5,63	–
1995.	prosinac	30,90	2.431,8	2.431,8	–	826,5	2.215,9	–	7,93	–
1996.	prosinac	35,91	3.652,9	3.652,9	–	–	3.312,0	–	4,99	–
1997.	prosinac	32,02	4.348,8	4.348,8	–	–	3.914,2	–	4,05	–
1998.	prosinac	29,57	13.112,7	3.967,2	9.145,4	57,4	3.469,8	1.467,6	5,28
1999.	prosinac	30,50	13.579,0	4.210,1	9.368,9	37,3	3.695,1	4.606,5	5,62
2000.	prosinac	23,22	16.245,8	4.646,8	11.599,0	5,0	4.191,6	5.544,6	4,05
2001.	prosinac	19,67	21.187,1	8.691,5	12.495,5	–	6.287,8	5.950,0	1,97	2,73
2002.	prosinac	19,00	25.985,1	11.447,1	14.538,0	–	8.156,7	7.139,9	1,72	2,16
2003.	prosinac	19,00	31.009,4	18.023,8	12.985,6	109,4	12.459,8	6.850,2	1,17	1,47
2004.	prosinac	18,00	33.615,7	20.040,9	13.574,8	430,1	14.664,1	10.171,3	1,22	1,36
2005.	prosinac	18,00	37.424,5	24.997,9	12.426,6	3.940,2	17.497,7	9.271,4	0,52	0,92
2006.	svibanj	17,00	37.413,7	25.548,1	11.865,6	9.983,6	17.883,1	9.026,2	0,52	0,54
	lipanj	17,00	37.852,6	26.033,4	11.819,2	10.560,0	18.223,0	9.006,0	0,52	0,75
	srpanj	17,00	38.354,9	26.580,6	11.774,3	11.102,4	18.606,1	8.985,3	0,52	0,63
	kolovoz	17,00	38.710,4	27.188,0	11.522,5	10.154,3	19.031,3	8.725,3	0,52	0,63
	rujan	17,00	38.846,4	27.505,8	11.340,6	8.182,6	19.253,8	8.510,9	0,52	0,91
	listopad	17,00	39.293,6	27.951,4	11.342,1	6.324,0	19.565,8	8.450,1	0,52	0,91
	studenj	17,00	40.131,9	28.519,5	11.612,4	6.583,8	19.963,5	8.654,2	0,52	0,85
	prosinac	17,00	40.736,4	28.966,1	11.770,4	7.332,5	20.257,0	8.780,9	0,52	1,06
2007.	siječanj	17,00	41.476,3	29.458,6	12.017,7	8.882,2	20.612,0	8.995,3	0,52	0,80
	veljača	17,00	42.175,6	29.856,1	12.319,6	10.594,0	20.899,2	9.262,3	0,52	0,96
	ožujak	17,00	42.639,1	30.136,3	12.502,8	12.195,6	21.095,3	9.415,0	0,52	0,79
	travanj	17,00	42.852,8	30.325,7	12.527,1	12.307,9	21.227,9	9.422,4	0,52	0,82

Tablica F3: Obvezne pričuve banaka

U tablici se iskazuju osnovni podaci o mjesečnim prosjecima dnevnih stanja obveznih pričuva banaka kod Hrvatske narodne banke u kunama i u stranoj valuti. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

U stupcu 3 iskazana je ukupna vagana prosječna stopa obvezne pričuve kao postotni udio ukupno obračunate obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti (stupac 4) u osnovici za obračun obvezne pričuve.

Obračunata obvezna pričuva (stupac 4) jest propisani iznos sredstava koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na svojim računima za namiru i u blagajnama, odnosno na računima likvidnih deviznih potraživanja (koja uključuju efektivni strani novac i čekove u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajničke zapise Hrvatske narodne banke u stranoj valuti).

U stupcu 5 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u kunama. Od siječnja 1995. godine do prosinca 2000. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, dok je do prosinca 1994. godine obuhvaćao dva instrumenta: obveznu pričuvu i zahtjev za održavanje minimalne likvidnosti banaka (osim u dijelu u kojem su banke tom zahtjevu udovoljavale dragovoljnim upisom blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke). U prosincu 2000. obavljena je unifikacija obvezne pričuve u kunama i u stranoj valuti. U tom smislu unificirani su stopa obvezne pričuve, obračunska razdoblja te rokovi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve, kao i postotak minimalnog izdvajanja obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke. Od rujna 2001. godine stupac 5 obuhvaća i dio obvezne pričuve u stranoj valuti koji se izdvaja/održava u kunama.

U stupcu 6 iskazuje se iznos obračunate obvezne pričuve u stranoj valuti, tj. propisani iznos sredstava koje su banke dužne izdvojiti na devizne račune Hrvatske narodne banke ili održavati u prosjeku na računima likvidnih potraživanja. Do studenoga 2000. godine osnovicu za obračun čini prosječno stanje devizne štednje stanovništva s preostalim rokom dospjeća do 3 mjeseca, a od prosinca 2000. godine osnovica se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti (osim vlasničkih vrijednosnih papira banke). Od studenoga 2001. godine osnovica uključuje i hibridne i podređene instrumente.

U stupcu 7 iskazuje se ukupan iznos ostalih obveznih depozita kod Hrvatske narodne banke koji obuhvaća obvezno upisane blagajničke zapise Hrvatske narodne banke, dio dragovoljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke koji su banke koristile za održavanje propisane minimalne likvidnosti, posebnu obveznu pričuvu do srpnja 1995. godine te od ožujka 2006. godine posebnu obveznu pričuvu na obveze po izdanim vrijednosnim papirima, obveznu pričuvu na devizne depozite, devizne kredite inozemnih banaka i garancije za takve kredite te graničnu obveznu pričuvu (od kolovoza 2004. godine).

U stupcu 8 iskazuje se dio ukupne obračunate obvezne pričuve u kunama koji su banke izdvojile na račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke (do prosinca 1994. godine taj se iznos poklapa s instrumentom obvezne pričuve, a od siječnja 1995. godine utvrđuje se minimalni postotak obračunate obvezne pričuve koji su banke dužne izdvojiti na poseban račun obvezne pričuve kod Hrvatske narodne banke). Od travnja 2005. godine postotak izdvajanja kuskog dijela obvezne pričuve je fiksni i iznosi 70%.

U stupcu 9 iskazuje se dio ukupno obračunate obvezne pričuve u

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

prosječna dnevna stanja i stope, u milijunima kuna i postocima

Godina	Mjesec	Slobodna novčana sredstva		Stopa primarne likvidnosti	Korišteni sekundarni izvori likvidnosti	Blagajnički zapisi HNB-a u kunama	Blagajnički zapisi HNB-a u stranoj valuti	Trezorski zapisi MF-a u kunama
		U kunama	U stranoj valuti					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1994.	prosinac	119,5	1,72	393,7	210,2	–	–
1995.	prosinac	49,4	0,63	199,4	218,7	–	–
1996.	prosinac	267,9	2,63	98,5	780,9	–	183,8
1997.	prosinac	396,3	2,92	32,7	728,9	–	260,7
1998.	prosinac	221,9	1,65	445,5	850,4	1.377,4	141,3
1999.	prosinac	179,6	1,30	1.183,6	1.311,1	1.507,6	373,9
2000.	prosinac	638,8	10.721,4	3,32	80,1	2.485,3	1.692,7	2.006,5
2001.	prosinac	794,4	17.247,4	3,23	2,6	2.656,2	2.630,8	3.360,9
2002.	prosinac	1.225,0	10.398,0	3,53	0,6	4.965,5	1.273,9	4.279,5
2003.	prosinac	451,6	20.561,4	0,98	501,6	0,0	4.316,0	3.073,2
2004.	prosinac	1.495,5	26.126,1	2,64	0,0	0,0	0,0	4.581,7
2005.	prosinac	672,5	20.493,4	0,96	0,2	0,0	0,0	4.163,3
2006.	svibanj	423,1	12.282,9	0,53	0,0	0,0	0,0	5.417,2
	lipanj	496,4	13.253,2	0,59	0,0	0,0	0,0	6.206,9
	srpanj	496,9	12.721,5	0,57	0,0	0,0	0,0	5.560,5
	kolovoz	370,5	14.507,7	0,40	0,0	0,0	0,0	4.733,5
	rujan	308,9	17.278,4	0,32	0,0	0,0	0,0	5.322,3
	listopad	403,0	20.011,2	0,41	25,3	0,0	0,0	5.196,8
	studen	483,8	20.020,1	0,49	0,0	0,0	0,0	6.912,6
2007.	prosinac	840,8	20.239,1	0,83	0,0	0,0	0,0	5.993,7
2007.	siječanj	560,9	19.754,3	0,55	0,1	0,0	0,0	6.830,1
	veljača	465,9	17.987,7	0,45	5,8	0,0	0,0	5.731,7
	ožujak	599,2	17.066,6	0,58	5,7	0,0	0,0	4.954,9
	travanj	523,5	17.941,3	0,50	5,8	0,0	0,0	3.990,1

stranoj valuti koji su banke izdvojile na devizne račune Hrvatske narodne banke. Postotak izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve obračunatog na osnovi deviznih sredstava nerezidenata i deviznih sredstava primljenih od pravnih osoba u posebnom odnosu prema banci iznosi 100%, a postotak izdvajanja preostalog deviznog dijela obvezne pričuve iznosi 60%.

U stupcu 10 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije svih oblika kunskih imobiliziranih sredstava, koja uključuju obračunatu obveznu pričuvu i ostale obvezne depozite kod HNB-a.

U stupcu 11 iskazuje se vagana prosječna stopa remuneracije na izdvojena sredstva u stranoj valuti, uključujući sredstva granične obvezne pričuve (od kolovoza 2004. godine). Od lipnja 2005. godine Hrvatska narodna banka plaća naknadu po stopi koja je za izdvojena sredstva u američkim dolarima jednaka 50% *U.S. Federal Funds Target Rate*, a u eurima 50% *ECB Minimum Bid Refinance Rate* na dan izdvajanja deviznog dijela obvezne pričuve.

Tablica F4: Indikatori likvidnosti banaka

U tablici se iskazuju mjesečni prosjeci dnevnih stanja nekih indikatora likvidnosti banaka. Štedionice se uključuju od srpnja 1999. godine.

Stupac 3 iskazuje slobodna novčana sredstva u kunama, definirana kao ukupna novčana sredstva banke (na računu za namiru i u blagajni) umanjena za minimalno prosječno stanje na računu za namiru i u blagajni, propisano odlukama Hrvatske narodne banke.

U stupcu 4 iskazuju se slobodna novčana sredstva u stranoj valu-

ti, definirana kao sredstva za održavanje obvezne pričuve u stranoj valuti (efektivni strani novac i čekovi u stranoj valuti, likvidna devizna potraživanja na računima kod prvoklasnih inozemnih banaka i blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke u stranoj valuti) umanjena za minimalno potrebno stanje tih sredstava u istom razdoblju.

U stupcu 5 iskazuje se stopa primarne likvidnosti kao postotni udio mjesečnog prosjeka dnevnih stanja slobodnih novčanih sredstava u kunama (stupac 3) u mjesečnom prosjeku dnevnih stanja depozita koji čine osnovicu za obračun obvezne pričuve.

U stupcu 6 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja korištenih sekundarnih izvora likvidnosti. Sekundarni izvori likvidnosti obuhvaćaju: lombardne kredite (od prosinca 1994. godine), kratkoročne kredite za likvidnost (od veljače 1999. godine) te nepodmirene dospjele obveze prema Hrvatskoj narodnoj banci.

U stupcu 7 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u kunama (do prosinca 1994. godine taj je iznos bio umanjeno za dio dragovaljno upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke kojima su se banke služile za održavanje propisane minimalne likvidnosti).

U stupcu 8 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih blagajničkih zapisa Hrvatske narodne banke u stranoj valuti (u eurima i američkim dolarima).

U stupcu 9 iskazuje se mjesečni prosjek dnevnih stanja upisanih trezorskih zapisa Ministarstva financija u kunama. Do rujna 2002. iskazuje se diskontirana vrijednost trezorskih zapisa, a od listopada 2002. godine iskazuje se njihova nominalna vrijednost.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na novčanom tržištu		Kamatne stope na kunske kredite bez valutne klauzule									
		Na prekonočne kredite	Na ostale kredite	Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite						Na dugoročne kredite		
					Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	
							Ukupni prosjek	Okvirni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1994.	prosinac	8,50	17,76	15,39	15,43	13,82	
1995.	prosinac	27,26	27,15	22,32	22,56	22,23	23,81	23,75	25,58	13,48	13,39	14,38	
1996.	prosinac	9,66	10,72	18,46	19,35	19,18	20,18	19,90	23,12	11,51	11,29	14,28	
1997.	prosinac	8,46	9,49	14,06	14,12	13,17	19,26	19,34	18,11	13,24	12,98	13,75	
1998.	prosinac	10,00	15,91	16,06	16,22	14,89	20,77	20,80	19,92	11,73	11,48	13,16	
1999.	prosinac	9,92	12,78	13,54	13,52	10,55	20,83	20,84	20,39	15,14	15,31	14,16	
2000.	prosinac	2,39	4,45	10,45	10,45	6,81	20,30	20,33	19,05	9,90	9,64	12,97	
2001.	prosinac	2,49	2,18	9,51	9,49	5,43	18,81	18,85	14,88	11,42	10,06	13,14	
2002.	prosinac	1,58	1,89	10,91	11,24	7,44	15,16	15,28	9,84	7,32	6,48	7,88	
2003.	prosinac	5,47	7,02	11,45	11,80	8,02	14,89	15,01	12,38	8,51	6,14	10,69	
2004.	prosinac	3,55	6,02	11,44	11,71	8,33	14,19	14,27	12,29	9,31	6,90	11,16	
2005.	prosinac	2,29	3,61	9,91	9,99	7,71	11,26	13,18	5,35	8,75	6,48	10,35	
2006.	svibanj	1,69	3,36	10,17	10,34	7,27	12,20	13,68	4,41	9,20	6,46	10,29	
	lipanj	1,50	3,46	9,88	10,13	7,18	12,37	13,36	4,54	8,51	6,05	9,93	
	srpanj	1,51	3,41	9,98	10,25	7,08	12,47	13,60	4,18	8,43	5,96	9,98	
	kolovoz	1,96	3,06	9,83	10,01	7,05	11,78	13,21	4,25	8,69	6,16	10,04	
	rujan	2,34	3,26	9,45	9,62	7,14	11,00	13,44	4,59	8,52	5,97	9,91	
	listopad	2,13	3,43	9,61	9,86	6,94	11,60	13,54	4,58	8,12	6,09	9,75	
	studen	1,23	3,32	9,50	9,78	6,69	12,28	13,51	4,63	8,05	6,32	9,43	
	prosinac	2,02	3,52	9,07	9,37	6,75	11,84	13,21	4,67	7,53	5,86	9,44	
2007.	siječanj	1,79	3,57	9,56	9,72	6,92	11,96	13,10	4,54	8,54	6,35	9,45	
	veljača	2,19	3,79	9,59	9,83	7,03	12,10	13,18	4,71	8,40	6,79	9,39	
	ožujak	2,68	3,60	8,99	9,45	6,68	12,14	13,17	4,82	7,44	5,79	9,17	
	travanj	3,24	3,76	9,36	9,64	6,80	12,22	13,16	5,08	8,11	6,38	9,07	
	Relativna važnost ^a	–	–	81,76	66,92	31,83	35,09	31,01	4,08	14,84	5,28	9,57	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Napomena: Zbog promjene metodologije statistike kamatnih stopa od 1. siječnja 2002. došlo je do loma u vremenskoj seriji, što se posebice odražava na kamatne stope prikazane u kolonama 5, 6 i 7. Naime, iz kratkoročnih kredita trgovačkim društvima isključeni su, između ostaloga, međubankovni krediti, odobravani uz relativno niske kamatne stope. Na porast kamatnih stopa utječe i metodologija ponderiranja, pri čemu se za sve komponente koriste iznosi novoodobrenih kredita, uz iznimku okvirnih kredita, za koje se kao ponder koriste knjigovodstvena stanja, a čiji je relativan udio novim obuhvatom porastao.

Tablica G1: Kamatne stope banaka na kunske kredite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite bez valutne klauzule odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Do veljače 1996. godine u stupcima 3 i 4 iskazivale su se kamatne stope na međubankovnom novčanom tržištu, prema podacima Tržišta novca Zagreb. Od ožujka 1996. godine nadalje iskazuju se

kamatne stope na novčanom tržištu izračunate kao vagani mjesečni prosjek vaganih dnevnih stopa ostvarenih posebno u trgovini prekonočnim kreditima, a posebno u trgovini ostalim kreditima na Tržištu novca Zagreb. U razdoblju od svibnja 1998. godine do siječnja 2001. godine povrat kredita dobivenih na prekonočnom međubankovnom tržištu bio je osiguran sredstvima obvezne pričuve banaka izdvojene kod HNB-a. U stupcima od 5 do 13 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospjelim na zahtjev.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite bez valutne klauzule dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu, osim kamatnih stopa na okvirne kredite na žiroračunima i tekućim računima, za koje su vagani prosjeci izračunati na osnovi stanja tih kredita na kraju izvještajnog mjeseca.

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske kredite s valutnom klauzulom									Kamatne stope na kredite u eurima			
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite			Na dugoročne kredite					Ukupni prosjek	Na kratkoročne kredite	Na dugoročne kredite	
			Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu	Ukupni prosjek	Trgovačkim društvima	Stanovništvu						
								Ukupni prosjek	Stambeni	Ostali				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1994.	prosinac	11,99	12,38	11,65
1995.	prosinac	19,56	21,62	21,09	18,10	14,33	15,79	10,48	17,18	19,06	12,27	
1996.	prosinac	18,97	22,56	22,40	27,00	12,12	13,15	11,30	19,50	21,46	10,77	
1997.	prosinac	14,40	16,92	17,00	14,02	12,25	13,00	11,02	13,61	14,95	9,71	
1998.	prosinac	13,04	14,28	14,25	13,64	11,15	10,55	12,12	6,95	8,37	5,71	
1999.	prosinac	12,53	13,66	13,54	17,21	10,81	10,46	11,65	6,75	7,43	6,07	
2000.	prosinac	10,74	11,17	11,10	13,59	10,52	9,41	11,64	7,70	7,49	8,05	
2001.	prosinac	9,29	9,45	9,45	11,30	9,20	7,52	10,79	5,94	5,70	7,27	
2002.	prosinac	8,25	9,34	8,72	11,37	7,98	6,37	9,50	7,42	10,11	5,91	6,66	5,44	
2003.	prosinac	7,07	7,21	7,00	8,66	7,03	5,76	8,04	6,02	9,70	5,62	6,22	5,18	
2004.	prosinac	6,89	7,25	7,09	8,47	6,77	5,55	7,73	5,71	8,79	5,34	5,92	4,83	
2005.	prosinac	6,18	6,52	6,34	7,91	6,07	5,18	6,98	4,95	8,10	5,29	5,28	5,30	
2006.	svibanj	6,33	6,73	6,71	6,86	6,26	5,45	6,82	4,81	8,01	5,58	5,58	5,57	
	lipanj	6,23	6,50	6,32	7,56	6,16	5,74	6,52	4,73	7,78	5,19	5,38	5,09	
	srpanj	6,01	6,00	5,82	7,30	6,01	5,64	6,29	4,74	7,60	5,31	5,57	5,16	
	kolovoz	6,31	6,34	6,20	7,04	6,31	5,91	6,52	4,76	7,89	5,42	5,45	5,40	
	rujan	6,40	6,31	6,09	7,36	6,42	5,80	6,73	4,86	8,15	5,22	5,24	5,19	
	listopad	6,38	6,79	6,33	7,98	6,26	6,18	6,31	4,84	7,81	5,52	5,24	5,75	
	studenj	6,20	5,99	5,74	7,33	6,26	6,14	6,33	4,74	7,74	6,08	5,95	6,33	
	prosinac	6,30	6,56	6,29	8,33	6,22	6,21	6,22	4,75	7,57	5,65	6,19	5,34	
2007.	siječanj	6,15	6,39	6,11	7,75	6,10	5,84	6,28	4,75	7,73	6,00	6,31	5,64	
	veljača	6,31	6,33	6,06	7,60	6,31	6,11	6,40	4,80	7,80	6,01	6,05	5,93	
	ožujak	6,33	6,53	6,44	6,80	6,30	6,03	6,44	4,87	7,69	6,12	6,15	6,09	
	travanj	6,11	6,69	6,51	7,15	6,01	5,93	6,06	4,85	7,39	6,15	6,17	6,12	
	Relativna važnost ^a	14,00	2,06	1,48	0,58	11,94	4,45	7,49	3,92	3,57	4,24	2,50	1,73	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije kredita u ukupnim kreditima puštenim u tečaj u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G2: Kamatne stope banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite odobrene u eurima, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske kredite s valutnom klauzulom i kredite u eurima (odnosno njemačkim markama) odobrene pravnim osobama (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima odobrene samo trgovačkim društvima i stanovništvu, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama banaka na kunske kredite s valutnom klauzulom i na kredite u eurima dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka. Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka su iznosi kredita koji su uz pripadajuću kamatnu stopu pušteni u tečaj u izvještajnom mjesecu.

U stupcima od 3 do 11 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka razvrstani prema ročnosti i prema sektorima, pri čemu kamatne stope na kratkoročne kredite trgovačkim društvima uključuju i kamatne stope na kredite s dospijanjem na zahtjev.

Kamatne stope na kredite odobrene u eurima prikazane u stupcima 12, 13 i 14 odnose se do prosinca 2001. godine na kredite puštene u tečaj u njemačkim markama u izvještajnom mjesecu, a od siječnja 2002. godine na kredite puštene u tečaj u eurima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Krediti pušteni u tečaj u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni ovom tablicom.

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na kunske depozite bez valutne klauzule								
		Ukupni prosjek	Na žiroračunima i tekućim računima	Ukupni prosjek	Na oročene depozite			Na dugoročne depozite		
					Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava	Ukupni prosjek	Stanovništva	Trgovačkih društava
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1994.	prosinac	5,03	3,55	9,65
1995.	prosinac	6,10	3,88	13,65	13,80	10,56	14,28	9,88	10,67	9,62
1996.	prosinac	4,15	2,19	10,19	10,11	9,84	10,26	12,36	15,49	9,88
1997.	prosinac	4,35	2,19	9,10	9,08	9,30	8,96	9,48	11,24	8,06
1998.	prosinac	4,11	2,31	7,73	7,63	9,47	7,15	10,19	10,72	9,56
1999.	prosinac	4,27	2,24	8,87	8,79	9,62	8,38	10,96	11,56	10,18
2000.	prosinac	3,40	1,64	7,20	7,13	7,44	7,03	8,89	9,19	8,63
2001.	prosinac	2,76	1,40	5,68	5,60	6,35	5,38	7,35	7,93	6,70
2002.	prosinac	1,55	0,94	3,64	3,53	4,39	2,86	6,05	7,24	3,23
2003.	prosinac	1,66	0,75	4,46	4,46	3,62	4,69	4,58	4,90	2,82
2004.	prosinac	1,83	0,74	4,11	4,11	3,93	4,13	4,10	4,65	3,30
2005.	prosinac	1,58	0,61	3,36	3,34	3,89	3,23	4,12	5,04	3,49
2006.	svibanj	1,64	0,56	3,23	3,19	4,05	2,92	4,38	5,08	2,79
	lipanj	1,69	0,55	3,27	3,24	3,78	3,03	4,29	4,94	2,95
	srpanj	1,70	0,57	3,16	3,12	3,96	2,82	4,46	4,91	3,00
	kolovoz	1,76	0,55	3,13	3,10	3,92	2,89	4,09	4,94	2,77
	rujan	1,79	0,54	3,45	3,43	4,05	3,27	4,04	4,82	2,60
	listopad	1,85	0,55	3,53	3,51	4,10	3,33	4,36	4,80	3,13
	studeni	1,88	0,55	3,10	2,92	3,99	2,55	3,92	4,79	3,82
	prosinac	1,91	0,56	2,98	2,94	4,10	2,69	4,32	4,98	3,11
2007.	siječanj	2,06	0,54	3,56	3,43	4,15	3,12	4,07	4,72	3,97
	veljača	2,07	0,53	3,46	3,41	4,13	3,12	4,46	4,85	3,65
	ožujak	2,05	0,54	3,48	3,34	4,04	3,10	4,13	4,82	4,02
	travanj	2,06	0,54	3,58	3,44	4,03	3,24	4,28	5,20	4,14
	Relativna važnost ^a	55,36	35,43	16,29	13,52	3,39	10,13	2,77	0,38	2,39

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G3: Kamatne stope banaka na kunske depozite bez valutne klauzule

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite bez valutne klauzule primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite bez valutne klauzule banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite (depozite na žiroračunima i tekućim

računima, štedne depozite stanovništva po viđenju i oročene depozite) bez valutne klauzule. U stupcu 4 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na depozite na žiroračunima i tekućim računima trgovačkih društava bez valutne klauzule (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcu 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne oročene depozite bez valutne klauzule.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunskih oročenih depozita bez valutne klauzule su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod žiroračuna i tekućih računa osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite bez valutne klauzule (stupac 3) sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Kunski i devizni depoziti koji služe kao polog za odobravanje kredita obuhvaćeni su podacima u tablici, dok se ograničeni depoziti (sredstva deponirana za plaćanje uvoza i ostali ograničeni depoziti) ne uključuju u izračunavanje vaganih prosjeka.

Tablica G4a: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom				Kamatne stope na devizne depozite					
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite	Na dugoročne depozite	Ukupni prosjek	Na štedne depozite po viđenju					
						Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		
							EUR	USD	EUR	USD	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1994.	prosinac	6,95	
1995.	prosinac	12,69	11,46	19,36	4,57	2,82	3,53	4,20	1,10	1,53	
1996.	prosinac	9,46	9,56	8,80	5,09	1,44	1,32	1,95	1,47	1,39	
1997.	prosinac	7,63	7,24	11,77	4,77	1,75	1,89	2,43	0,83	1,40	
1998.	prosinac	7,47	7,67	5,58	3,98	2,09	2,38	2,40	0,72	0,74	
1999.	prosinac	6,62	6,91	1,10	4,23	1,80	1,95	2,04	0,78	1,30	
2000.	prosinac	5,54	5,94	2,16	3,47	1,03	0,99	1,23	0,65	1,29	
2001.	prosinac	4,58	4,92	2,56	2,60	0,71	0,71	0,81	0,82	0,40	
2002.	prosinac	2,92	3,45	1,48	2,55	0,50	0,52	0,41	0,52	0,38	
2003.	prosinac	3,48	3,74	5,55	2,22	0,31	0,35	0,23	0,23	0,15	
2004.	prosinac	4,17	3,61	5,19	2,65	0,31	0,34	0,22	0,22	0,21	
2005.	prosinac	3,99	3,63	4,77	2,61	0,27	0,27	0,17	0,27	0,76	
2006.	svibanj	4,05	3,70	4,61	2,60	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	
	lipanj	4,43	3,96	4,77	2,72	0,25	0,24	0,17	0,30	0,72	
	srpanj	4,08	3,80	4,70	2,72	0,26	0,24	0,17	0,31	0,76	
	kolovoz	4,37	3,86	4,77	2,72	0,25	0,23	0,16	0,30	0,58	
	rujan	4,46	3,88	5,05	2,78	0,25	0,23	0,16	0,33	0,63	
	listopad	4,21	3,50	5,66	2,87	0,26	0,23	0,17	0,36	0,69	
	studeni	3,66	3,52	3,36	2,91	0,25	0,23	0,17	0,34	0,59	
prosinac	3,67	3,30	4,07	2,94	0,25	0,23	0,17	0,32	0,44		
2007.	siječanj	3,85	3,98	4,22	2,99	0,25	0,23	0,16	0,37	0,40	
	veljača	3,96	3,56	4,31	3,01	0,25	0,23	0,17	0,34	0,46	
	ožujak	4,15	3,52	4,46	3,04	0,25	0,23	0,16	0,33	0,45	
	travanj	3,85 ^b	3,54	4,37	3,13	0,25	0,23	0,16	0,35	0,43	
Relativna važnost ^a		1,34	1,13	0,20	43,30	24,35	17,26	2,38	4,10	0,62	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici); ^b Od ukupnog iznosa depozita na koje se odnosi ova kamatna stopa, 20,12 posto odnosi se na trgovačka društva.

Tablica G4 a i b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite

U tablici se iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite, iskazani na godišnjoj razini.

Do prosinca 2001. godine iskazivali su se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka (bez štedionica) na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od pravnih osoba (koje su uključivale trgovačka društva, javni sektor, financijske institucije, neprofitne organizacije i nerezidente) i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Od siječnja 2002. godine iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite primljene od trgovačkih društava i stanovništva, iskazani na godišnjoj razini.

Podaci o kamatnim stopama na kunske depozite s valutnom klauzulom i devizne depozite banaka dobiveni su na osnovi redovitih izvješća banaka.

U stupcu 3 iskazuju se vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kunske štedne depozite po viđenju i oročene depozite s valutnom klauzulom trgovačkih društava (do prosinca 2001. godine pravnih osoba) i stanovništva, dok se u stupcima 4 i 5 iskazuju vagani prosjeci mjesečnih kamatnih stopa na kratkoročne odnosno dugoročne oročene depozite.

Kamatne stope na devizne depozite odnosile su se do prosinca 2001. godine na depozite primljene u njemačkim markama i američkim dolarima, dok se od siječnja 2002. godine odnose na depozite

te primljene u eurima i američkim dolarima, pri čemu se vagani prosjeci izračunavaju na osnovi njihove protuvrijednosti u kunama, obračunate po tekućem tečaju. Depoziti primljeni u ostalim stranim valutama nisu obuhvaćeni podacima iskazanim u ovoj tablici.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka kod kunkskih oročenih depozita s valutnom klauzulom i oročenih deviznih depozita su iznosi primljeni tijekom izvještajnog mjeseca, dok su kod štednih depozita po viđenju s valutnom klauzulom osnova za izračunavanje vaganih prosjeka knjigovodstvena stanja tih depozita na kraju izvještajnog mjeseca. Pri izračunavanju prosječnih kamatnih stopa na ukupne kunske depozite s valutnom klauzulom (stupac 3) od siječnja 2002. godine sve su komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Prosječna kamatna stopa na ukupne devizne depozite prikazana u stupcu 6 odnosi se na vagani prosjek mjesečnih kamatnih stopa na štedne depozite po viđenju i na oročene depozite s valutnom klauzulom, pri čemu su sve komponente vagane na osnovi stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne štedne depozite po viđenju (stupac 7) su stanja pripadajućih depozita na kraju izvještajnog razdoblja.

Osnova za izračunavanje vaganih prosjeka mjesečnih kamatnih stopa na ukupne devizne oročene depozite (stupac 12) su iznosi pripadajućih depozita koji su primljeni tijekom izvještajnog mjeseca. Isto se odnosi i na vagane prosjeke mjesečnih kamatnih stopa na ukupne kratkoročne devizne oročene depozite (stupac 13) i na ukupne dugoročne devizne oročene depozite (stupac 18).

Tablica G4b: Kamatne stope banaka na kunske depozite s valutnom klauzulom i na devizne depozite

mjesečne vagane prosječne kamatne stope, u postocima na godišnjoj razini

Godina	Mjesec	Kamatne stope na devizne depozite											
		Na oročene depozite											
		Ukupni prosjek	Na kratkoročne depozite				Ukupni prosjek	Na dugoročne depozite					
			Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		Ukupni prosjek	Stanovništva		Trgovačkih društava		
12	13	EUR		USD	EUR	USD	18		19	USD	EUR	USD	
1994.	prosinac
1995.	prosinac	6,83	6,66	7,10	6,97	5,86	6,68	8,73	8,78	8,81	3,27	4,50	
1996.	prosinac	7,77	6,95	5,65	6,21	9,86	5,47	12,24	7,71	7,97	19,92	1,50	
1997.	prosinac	6,36	6,07	6,03	6,42	5,09	7,10	7,32	7,87	8,71	5,09	6,76	
1998.	prosinac	4,89	4,49	5,42	6,16	2,84	5,37	7,29	7,68	8,59	4,93	6,92	
1999.	prosinac	5,43	5,17	4,93	6,39	3,97	6,00	6,59	6,64	8,09	3,66	6,77	
2000.	prosinac	4,57	4,36	3,65	5,15	4,59	6,62	5,56	5,17	6,61	5,97	8,53	
2001.	prosinac	3,54	3,35	3,42	3,23	3,60	2,44	4,59	4,72	4,42	4,58	0,23	
2002.	prosinac	3,13	2,96	3,27	2,21	2,89	1,43	4,59	4,69	3,84	3,46	2,30	
2003.	prosinac	2,64	2,46	2,83	1,65	2,29	1,08	3,69	4,71	3,13	2,85	1,64	
2004.	prosinac	2,85	2,65	3,01	1,69	2,46	2,28	4,20	4,85	3,13	3,61	2,65	
2005.	prosinac	3,07	2,94	2,99	1,76	2,63	4,34	3,69	4,25	0,48	4,39	-	
2006.	svibanj	3,35	3,33	2,98	1,80	3,30	5,31	3,50	3,89	1,22	2,80	6,22	
	lipanj	3,40	3,31	2,95	1,86	3,44	5,58	4,15	4,35	2,58	4,59	3,37	
	srpanj	3,46	3,33	3,04	1,81	3,53	5,83	4,42	4,49	3,54	3,85	5,19	
	kolovoz	3,59	3,49	3,06	1,81	3,62	5,57	4,38	4,43	3,77	3,98	6,30	
	rujan	3,53	3,50	3,09	1,89	3,83	5,66	3,74	4,55	1,01	4,06	-	
	listopad	3,71	3,63	3,19	2,02	3,99	5,68	4,25	4,58	2,07	4,37	6,86	
	studeni	3,77	3,69	3,20	2,03	4,09	5,68	4,31	4,62	1,79	4,34	4,89	
prosinac	3,82	3,76	3,16	2,05	4,24	5,84	4,25	4,47	2,26	4,79	4,61		
2007.	siječanj	3,80	3,71	3,19	2,14	4,39	5,78	4,44	4,51	3,32	3,79	6,29	
	veljača	3,86	3,77	3,21	2,15	4,50	5,88	4,45	4,54	3,97	2,65	2,00	
	ožujak	3,87	3,77	3,16	2,08	4,59	5,89	4,47	4,56	3,71	3,95	1,81	
	travanj	3,92	3,84	3,16	2,10	4,74	5,96	4,53	4,59	3,89	4,24	-	
Relativna važnost ^a		18,95	16,68	9,16	0,70	5,78	1,04	2,27	2,07	0,19	0,01	-	

^a Relativna važnost izračunava se kao postotni udio pripadne kategorije depozita u ukupnim depozitima primljenim u izvještajnom mjesecu (prema podacima za posljednje izvještajno razdoblje obuhvaćeno u tablici).

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

u milijunima EUR, tekući tečaj

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.				
							I.	II.	III.	IV.	V. ^a
A. Kupnja stranih sredstava plaćanja											
1. Pravne osobe	5.012,4	4.727,8	6.433,1	7.465,3	8.443,5	14.442,7	2.055,5	1.157,5	1.362,0	1.534,5	1.947,7
2. Fizičke osobe	3.339,9	3.342,6	3.571,6	3.934,4	4.931,8	6.262,7	376,1	403,3	418,0	634,8	529,1
2.1. Domaće fizičke osobe	2.684,5	2.842,0	3.103,3	3.586,1	4.662,6	5.909,4	361,4	379,7	393,0	593,8	–
2.2. Strane fizičke osobe	655,4	500,7	468,2	348,3	269,2	353,2	14,8	23,6	25,0	40,9	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	1.375,2	1.219,7	1.518,0	1.572,8	1.493,7
4. Strane banke	–	697,9	1.430,6	1.426,2	2.602,3	5.056,8	673,5	545,0	614,0	597,7	293,7
5. Hrvatska narodna banka	481,7	294,3	438,3	33,0	0,0	125,5	–	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	12.819,8	13.167,1	18.197,9	24.110,1	25.106,0	40.439,5	4.480,4	3.325,6	3.912,0	4.339,8	4.264,2
B. Prodaja stranih sredstava plaćanja											
1. Pravne osobe	8.534,2	9.029,3	10.852,4	11.280,3	13.022,3	17.515,0	1.911,8	1.669,6	1.795,5	1.803,7	2.117,9
2. Fizičke osobe	1.253,5	1.333,6	1.403,1	1.671,1	2.722,5	4.109,1	259,1	228,9	276,6	482,4	223,0
2.1. Domaće fizičke osobe	1.252,3	1.329,7	1.393,1	1.654,5	2.693,9	4.056,4	254,6	225,8	271,6	477,8	–
2.2. Strane fizičke osobe	1,2	3,9	10,0	16,6	28,6	52,6	4,5	3,1	5,0	4,7	–
3. Domaće banke	3.985,8	4.104,5	6.324,4	10.799,3	9.069,9	14.380,1	1.375,2	1.219,7	1.518,0	1.572,8	1.493,7
4. Strane banke	–	334,3	765,3	1.001,1	1.407,1	3.526,1	360,2	191,1	168,4	159,8	581,9
5. Hrvatska narodna banka	915,7	745,3	84,5	543,2	670,8	1.329,5	177,0	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4+5)	14.689,2	15.547,0	19.429,7	25.295,0	26.892,7	40.859,7	4.083,3	3.309,4	3.758,5	4.018,7	4.416,5
C. Neto kupnja stranih sredstava plaćanja banaka (A–B)											
1. Pravne osobe	–3.521,8	–4.301,5	–4.419,4	–3.815,1	–4.578,8	–3.072,3	143,8	–512,1	–433,4	–269,2	–170,2
2. Fizičke osobe	2.086,4	2.009,0	2.168,4	2.263,3	2.209,3	2.153,6	117,0	174,4	141,4	152,4	306,1
2.1. Domaće fizičke osobe	1.432,2	1.512,3	1.710,2	1.931,6	1.968,7	1.853,0	106,8	153,9	121,4	116,1	–
2.2. Strane fizičke osobe	654,2	496,7	458,2	331,7	240,6	300,6	10,3	20,5	20,0	36,3	–
3. Strane banke	–	363,6	665,3	425,1	1.195,2	1.530,7	313,3	353,9	445,6	437,9	–288,1
4. Hrvatska narodna banka	–434,0	–451,0	353,8	–510,2	–670,8	–1.204,0	–177,0	–	–	–	–
Ukupno (1+2+3+4)	–1.869,4	–2.379,9	–1.231,8	–1.636,9	–1.845,2	–592,1	397,1	16,2	153,5	321,1	–152,3
Bilješka: Ostale transakcije Hrvatske narodne banke											
Kupnja stranih sredstava plaćanja	536,8	197,5	570,9	145,1	–	3,1	–	0,0	0,2	0,0	0,3
Prodaja stranih sredstava plaćanja	2,6	3,4	94,9	239,3	167,6	441,3	57,0	–	64,9	30,8	–

^a Preliminarni podaci

Napomena: U razdoblju od siječnja 1994. do rujna 2001. godine sve transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u izvješćima banaka dostavljenim HNB-u evidentirane su na osnovi realiziranih kupoprodaja bez obzira koliki je bio ugovoreni rok realizacije i u cijelosti su prenesene u sadržaj tablice o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja. Promjenom obuhvata izvješćivanja od 1. listopada 2001. izvješća sadrže podatke o ugovorenim kupoprodajama stranih sredstava plaćanja podijeljenim u promptne poslove, terminske poslove i swap-poslove. Na osnovi toga revidirani su podaci za 2002., 2003. i 2004. godinu, koji sada obuhvaćaju samo podatke o ugovorenim promptnim transakcijama kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja i u kojima strane banke više nisu uključene u grupu "pravne osobe".

Tablica G5: Trgovanje banaka stranim sredstvima plaćanja

Podaci o trgovanju banaka stranim sredstvima plaćanja obuhvaćaju promptne (spot) transakcije kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja na domaćem deviznom tržištu. Promptni poslovi su ugovorene transakcije kupoprodaje deviza koje se realiziraju najkasnije u roku od 48 sati.

Transakcije su klasificirane prema kategorijama sudionika (pravne i fizičke osobe, domaće i strane banke i Hrvatska narodna banka). Izvor podataka su izvješća banaka o trgovanju stranim sredstvima plaćanja i podaci iz statistike platnog prometa s inozemstvom.

Ostale transakcije HNB-a obuhvaćaju prodaje i kupnje stranih sredstava plaćanja koje Hrvatska narodna banka obavlja za Ministarstvo financija.

Tablica H1: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-806,3	-2.090,8	-1.874,0	-1.457,3	-1.991,7	-2.670,8	-1.947,6	-1.303,9	2.063,3	-1.482,6	-2.038,6
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-1.905,8	-3.243,0	-3.118,5	-2.649,1	-3.175,5	-3.773,0	-2.238,0	-1.599,5	1.790,3	-1.725,7	-2.280,0
1.1. Prihodi	11.283,6	11.587,0	13.585,2	14.850,0	15.880,4	17.787,5	2.806,2	4.182,3	7.142,6	3.656,4	3.072,1
1.2. Rashodi	-13.189,3	-14.830,0	-16.703,8	-17.499,1	-19.055,9	-21.560,5	-5.044,2	-5.781,8	-5.352,3	-5.382,1	-5.352,1
2. Roba i usluge (3+4)	-1.301,0	-2.675,6	-2.041,2	-1.958,9	-2.204,0	-2.653,3	-1.903,6	-1.051,3	1.981,7	-1.680,2	-2.064,6
2.1. Prihodi	10.800,1	11.125,4	13.137,6	14.239,8	15.269,2	16.967,7	2.668,0	3.991,5	6.902,9	3.405,3	2.803,6
2.2. Rashodi	-12.101,1	-13.801,0	-15.178,7	-16.198,8	-17.473,2	-19.621,1	-4.571,6	-5.042,7	-4.921,2	-5.085,5	-4.868,3
3. Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-8.363,9	-1.860,4	-2.348,0	-2.152,6	-2.002,9	-2.157,5
3.1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	8.433,6	2.004,8	1.972,4	2.086,7	2.369,7	2.038,2
3.2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.797,5	-3.865,2	-4.320,4	-4.239,2	-4.372,6	-4.195,6
4. Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.710,6	-43,2	1.296,8	4.134,3	322,7	92,8
4.1. Prihodi	5.481,3	5.832,3	7.565,9	7.636,7	8.052,6	8.534,1	663,2	2.019,0	4.816,3	1.035,6	765,5
4.2. Rashodi	-2.178,5	-2.547,5	-2.632,8	-2.867,8	-2.734,9	-2.823,5	-706,4	-722,3	-681,9	-712,9	-672,6
5. Dohodak	-604,8	-567,4	-1.077,4	-690,1	-971,5	-1.119,6	-334,4	-548,2	-191,4	-45,5	-215,4
5.1. Prihodi	483,4	461,6	447,7	610,2	611,2	819,8	138,2	190,8	239,7	251,1	268,4
5.2. Rashodi	-1.088,2	-1.029,0	-1.525,0	-1.300,3	-1.582,7	-1.939,4	-472,6	-739,1	-431,2	-296,6	-483,8
6. Tekući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.102,1	290,4	295,6	273,1	243,1	241,4
6.1. Prihodi	1.333,3	1.453,2	1.538,7	1.584,6	1.628,4	1.634,2	401,0	439,7	406,0	387,5	352,2
6.2. Rashodi	-233,8	-301,1	-294,2	-392,8	-444,6	-532,1	-110,6	-144,1	-132,9	-144,4	-110,7
B. KAPITALNE I FINACIJSKE TRANSAKCIJE	1.071,0	2.736,2	2.981,6	2.483,1	2.923,4	3.700,8	1.561,5	1.480,2	-48,7	707,9	1.236,1
B1. Kapitalne transakcije	154,1	501,2	72,4	31,8	55,2	-133,5	-163,6	3,6	7,0	19,5	5,8
B2. Financijske transakcije, isklj. međ. pričuve	2.465,9	2.976,8	4.144,7	2.494,3	3.690,0	5.246,5	2.397,7	2.173,7	-652,2	1.327,3	2.038,4
1. Izravna ulaganja	1.335,8	594,0	1.683,0	593,2	1.234,6	2.538,1	495,0	773,2	388,9	881,0	1.122,4
1.1. U inozemstvo	-177,5	-608,2	-106,2	-278,8	-192,1	-162,8	-22,0	-41,8	-60,0	-39,0	-84,7
1.2. U Hrvatsku	1.513,3	1.202,2	1.789,2	872,1	1.426,7	2.700,9	517,0	815,0	448,9	920,0	1.207,1
2. Portfeljna ulaganja	666,0	-441,9	868,6	272,8	-1.173,1	-447,6	-576,2	99,1	339,9	-310,4	-237,5
2.1. Sredstva	-143,2	-650,5	121,6	-750,4	-566,5	-380,1	-51,0	6,9	34,4	-370,3	-140,2
2.2. Obveze	809,2	208,6	747,0	1.023,2	-606,7	-67,5	-525,2	92,3	305,5	59,9	-97,3
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-88,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	464,1	2.824,8	1.593,1	1.628,3	3.716,9	3.156,0	2.478,9	1.301,4	-1.381,0	756,7	1.153,5
4.1. Sredstva	405,2	461,0	-2.216,2	-449,7	978,8	-671,3	1.044,5	102,6	-809,6	-1.008,7	359,6
4.2. Obveze	58,9	2.363,8	3.809,3	2.078,0	2.738,1	3.827,3	1.434,4	1.198,8	-571,4	1.765,4	793,9
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-1.549,0	-741,9	-1.235,5	-43,0	-821,8	-1.412,2	-672,6	-697,2	596,4	-638,9	-808,2
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-264,7	-645,3	-1.107,6	-1.025,9	-931,7	-1.030,0	386,2	-176,2	-2.014,6	774,7	802,5

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogreška i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablice H1 – H6: Platna bilanca

Platna bilanca Republike Hrvatske sistematičan je prikaz vrijednosti ekonomskih transakcija hrvatskih rezidenata s inozemstvom u određenom vremenskom razdoblju. Sastavlja se u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond (Priručnik za sastavljanje platne bilance, 5. izdanje, 1995.). Tri su vrste izvora podataka za sastavljanje platne bilance: 1. izvješća državnih institucija (Državnog zavoda za statistiku i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje), 2. specijalizirana izvješća Hrvatske narodne banke (o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom, dužničkim odnosima s inozemstvom, monetarnoj statistici i međunarodnim pričuvama) te 3. procjene i statistička istraživanja koje provodi Hrvatska narodna banka.

Platna bilanca Republike Hrvatske iskazuje se u tri valute: u euru (EUR), u američkom dolaru (USD) i kuni (HRK). U sva tri slučaja koriste se isti izvori podataka i primjenjuju se ista načela obuhvata transakcija i kompiliranja pojedinih stavki. Izvorni podaci iskazani su u raznim valutama pa je vrijednost transakcija potrebno preračunati iz originalne valute u izvještajnu valutu upotrebom tečajeva s tečajnice Hrvatske narodne banke na jedan od sljedećih načina:

- primjenom srednjih tečajeva na dan transakcije,
- primjenom prosječnih mjesečnih ili tromjesečnih srednjih tečajeva kada nije poznat datum transakcije,
- primjenom tečaja na kraju razdoblja za izračun promjene vrijed-

nosti transakcija između dva razdoblja; iz stanja iskazanih na kraju razdoblja u originalnoj valuti izračunava se vrijednost promjene u originalnoj valuti, koja se primjenom prosječnoga srednjeg tečaja u promatranom razdoblju preračunava u vrijednost promjene u izvještajnoj valuti.

Stavke platne bilance koje se odnose na izvoz i uvoz robe slažu se od podataka Državnog zavoda za statistiku o ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom. Ti se podaci u skladu s preporučenom metodologijom prilagođuju za obuhvat i klasifikaciju. U skladu s tom metodologijom, izvoz i uvoz robe iskazuju se u platnoj bilanci prema paritetu fob. Vrijednost izvoza prema tom paritetu već je sadržana u spomenutom izvješću DZS-a, dok se vrijednost uvoza prema paritetu fob procjenjuje uz pomoć istraživanja Hrvatske narodne banke koje se provodi na stratificiranom uzorku uvoznika, na osnovi čijih se rezultata procjenjuje udio usluga prijevoza i osiguranja za koji se umanjuje originalna vrijednost uvoza prema paritetu cif iz navedenog izvješća DZS-a. U razdoblju od 1993. do 2001. godine taj je udio iznosio 7,10% (procijenjen samo na uzorku najvećih i velikih uvoznika), dok od 2002. godine on iznosi 3,73%. U razdoblju od 1993. do 1996. vrijednost uvoza dopunjavala se procjenom uvoza u slobodne carinske zone, koji je od 1997. uključen u statistiku robne razmjene. Od 1996. godine izvoz i uvoz robe dopunjuju se podacima o popravcima robe i opskrbi brodova i zrakoplova u pomorskim i zračnim lukama. Osim toga, od 1999. godine, na osnovi rezultata istraživanja o potrošnji inozemnih

Tablica H2: Platna bilanca – roba i usluge

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Roba	-4.603,8	-5.960,3	-6.974,2	-6.727,8	-7.521,7	-8.363,9	-1.860,4	-2.348,0	-2.152,6	-2.002,9	-2.157,5
1. Prihodi	5.318,8	5.293,1	5.571,7	6.603,1	7.216,6	8.433,6	2.004,8	1.972,4	2.086,7	2.369,7	2.038,2
1.1. Izvoz (fob) u vanjskotrgovinskoj statistici	5.214,1	5.188,2	5.464,4	6.453,8	7.069,4	8.251,2	1.971,4	1.931,6	2.027,4	2.320,9	2.006,4
1.2. Prilagodbe za obuhvat	104,7	105,0	107,3	149,3	147,2	182,4	33,4	40,8	59,3	48,9	31,8
2. Rashodi	-9.922,6	-11.253,5	-12.545,9	-13.330,9	-14.738,3	-16.797,5	-3.865,2	-4.320,4	-4.239,2	-4.372,6	-4.195,6
2.1. Uvoz (cif) u vanjskotrgovinskoj statistici	-10.244,8	-11.327,0	-12.538,0	-13.354,4	-14.949,5	-17.094,0	-3.956,3	-4.408,7	-4.271,9	-4.457,0	-4.260,1
2.2. Prilagodbe za obuhvat	-405,3	-348,9	-475,6	-474,7	-346,4	-341,1	-56,4	-76,1	-126,7	-81,9	-64,6
2.3. Prilagodbe za klasifikaciju	727,4	422,5	467,7	498,1	557,6	637,6	147,6	164,4	159,3	166,2	129,1
Usluge	3.302,8	3.284,8	4.933,0	4.768,9	5.317,7	5.710,6	-43,2	1.296,8	4.134,3	322,7	92,8
1. Prijevoz	186,1	172,0	252,2	299,3	376,1	424,8	79,4	116,1	153,0	76,4	96,5
1.1. Prihodi	658,6	622,8	696,3	791,3	880,3	987,9	196,7	260,9	306,2	224,1	228,1
1.2. Rashodi	-472,5	-450,8	-444,1	-492,0	-504,2	-563,1	-117,3	-144,8	-153,3	-147,7	-131,5
2. Putovanja – turizam	3.072,9	3.138,6	4.976,6	4.822,3	5.394,9	5.708,7	74,4	1.280,3	3.987,1	366,9	96,0
2.1. Prihodi	3.749,3	3.960,8	5.572,7	5.505,6	5.998,9	6.293,3	187,5	1.429,1	4.150,9	525,8	255,4
2.1.1. Poslovni razlozi	305,8	341,2	260,9	328,2	504,0	388,4	47,9	156,1	100,9	83,5	56,5
2.1.2. Osobni razlozi	3.443,6	3.619,7	5.311,8	5.177,4	5.494,9	5.904,9	139,5	1.272,9	4.050,1	442,3	198,9
2.2. Rashodi	-676,5	-822,2	-596,1	-683,3	-604,1	-584,6	-113,0	-148,7	-163,9	-159,0	-159,4
2.2.1. Poslovni razlozi	-322,7	-482,6	-292,3	-297,3	-267,4	-229,5	-50,0	-60,3	-47,7	-71,5	-44,5
2.2.2. Osobni razlozi	-353,8	-339,6	-303,8	-386,0	-336,7	-355,1	-63,1	-88,4	-116,2	-87,4	-115,0
3. Ostale usluge	43,9	-25,9	-295,8	-352,7	-453,3	-422,9	-197,0	-99,6	-5,7	-120,5	-99,7
3.1. Prihodi	1.073,4	1.248,6	1.296,9	1.339,8	1.173,4	1.252,9	279,1	329,1	359,1	285,6	282,0
3.2. Rashodi	-1.029,5	-1.274,5	-1.592,7	-1.692,5	-1.626,6	-1.675,8	-476,1	-428,7	-364,8	-406,2	-381,7

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu, stavka izvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe prodane stranim putnicima i turistima i iznesene iz Republike Hrvatske, a stavka uvoza robe dopunjuje se procijenjenom vrijednošću robe koju su hrvatski građani osobno uvezli iz susjednih zemalja (troškovi za tzv. shopping).

Na računu usluga zasebno se vode usluge prijevoza, putovanja – turizma i ostale usluge. Prihodi i rashodi s osnove usluga prijevoza su u razdoblju od 1993. do 1998. preuzimani iz evidencije platnog prometa s inozemstvom. Počevši od 1999. godine, prihodi i rashodi s osnove prijevoza robe i putnika, kao i vrijednost pratećih usluga, koji zajedno čine ukupnu vrijednost tih usluga, sastavljaju se na osnovi rezultata Istraživanja o transakcijama povezanim s uslugama međunarodnog prijevoza, što ga provodi HNB. Zbog izrazito velike populacije cestovnih prijevoznika, prihodi i rashodi s osnove cestovnog prijevoza ne preuzimaju se iz toga istraživanja, nego se sastavljaju upotrebom podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom. Kod usluge prijevoza robe rashodi se dopunjuju dijelom troškova prijevoza i osiguranja koji se odnosi na uvoz robe koji pripada nerezidentima, a koji se procjenjuje na osnovi svođenja vrijednosti uvoza prema paritetu cif na vrijednost uvoza prema paritetu fob.

Prihodi od usluga pruženih stranim putnicima i turistima, kao i rashodi koje su domaći putnici i turisti imali u inozemstvu prikazuju se na poziciji Putovanja – turizam. U razdoblju od 1993. do 1998. ta se pozicija procjenjivala upotrebom različitih izvora podataka koji nisu osiguravali potpuni obuhvat u skladu s preporučenom metodologijom, pa je stoga Hrvatska narodna banka od druge polovine 1998. godine počela provoditi Istraživanje o potrošnji inozemnih putnika u Hrvatskoj i domaćih putnika u inozemstvu i koristiti se njegovim rezultatima pri kompilaciji stavaka na poziciji Putovanja – turizam. Od početka 1999. godine rezultati toga istraživanja, koje se zasniva na anketiranju putnika (stratificirani uzorak) na graničnim prijelazima, kombiniraju se s podacima Ministarstva unutarnjih poslova o ukupnom broju stranih i domaćih putnika te s podacima o

distribuciji stranih putnika prema državama iz priopćenja o turizmu Državnog zavoda za statistiku kako bi se procijenile odgovarajuće stavke platne bilance.

Pozicija Ostale usluge sastavlja se upotrebom različitih izvora podataka: osim prihoda i rashoda koji se odnose na usluge osiguranja i komunikacijske usluge, koji se od 2001. utvrđuju uz pomoć specijaliziranih statističkih istraživanja HNB-a, vrijednosti svih ostalih usluga preuzimaju se iz statistike ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom.

Na računu dohotka transakcije se raspoređuju u četiri osnovne grupe. Stavka Naknade zaposlenima sastavlja se na osnovi ostvarenoga platnog prometa s inozemstvom. Dohoci od izravnih ulaganja, portfeljnih ulaganja, odnosno ostalih ulaganja prikazuju se odvojeno. U okviru dohotka od izravnih ulaganja, koji se izračunava na osnovi Istraživanja Hrvatske narodne banke o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, posebno se iskazuje podatak o zadržanoj dobiti. Za razliku od podataka o dividendama, taj podatak ne postoji za razdoblje od 1993. do 1996. jer se onda nije posebno iskazivao. Na osnovi statističkih podataka o dužničkim odnosima s inozemstvom, počevši od 1997., dohodak od izravnih ulaganja uključuje i podatke o kamatama za kreditne odnose između vlasnički izravno povezanih rezidenata i nerezidenata. Dohodak od vlasničkih portfeljnih ulaganja sastavlja se na osnovi istog istraživanja, dok se podaci o dohotku od dužničkih portfeljnih ulaganja sastavljaju od 1999. godine na osnovi plaćenog dohotka iz evidencije kreditnih odnosa s inozemstvom, koja obuhvaća i plaćanja koja se odnose na dužničke vrijednosne papire u vlasništvu nerezidenata. Dohodak od ostalih ulaganja obuhvaća sva plaćanja i naplate kamata prema evidenciji kreditnih odnosa s inozemstvom.

Tekući transferi prikazuju se odvojeno za sektor država i za ostale sektore. Evidencija platnog prometa s inozemstvom koristi se kao glavni izvor podataka o tekućim transferima za oba sektora. Osim poreza i trošarina, mirovina, te novčanih pomoći i darova, koji su uključeni u tekuće transfere oba sektora, sektor države obuhvaća još i podatke o međudržavnoj suradnji, a ostali sektori sadržavaju i po-

Tablica H3: Platna bilanca – dohodak i tekući transferi

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Dohodak	-604,8	-567,4	-1.077,4	-690,1	-971,5	-1.119,6	-334,4	-548,2	-191,4	-45,5	-215,4
1. Naknade zaposlenima	143,1	167,6	183,9	233,9	259,7	373,2	67,3	78,5	109,7	117,6	118,3
1.1. Prihodi	157,4	187,2	217,3	268,3	289,2	404,3	76,5	86,3	116,1	125,4	125,7
1.2. Rashodi	-14,3	-19,5	-33,4	-34,4	-29,5	-31,1	-9,2	-7,8	-6,4	-7,7	-7,4
2. Dohodak od izravnih ulaganja	-346,4	-349,0	-847,8	-441,6	-739,0	-977,8	-269,3	-502,5	-169,7	-36,3	-202,7
2.1. Prihodi	33,8	25,1	34,8	175,6	112,7	90,3	7,1	24,6	36,5	22,0	41,2
Od čega: Zadržana dobit	19,8	8,3	31,7	165,8	63,8	72,6	3,9	15,3	34,8	18,6	39,4
2.2. Rashodi	-380,2	-374,1	-882,6	-617,3	-851,8	-1.068,0	-276,4	-527,1	-206,2	-58,3	-243,9
Od čega: Zadržana dobit	-187,9	-160,9	-587,9	-291,7	-570,5	-702,1	-95,0	-451,4	-127,5	-28,2	-81,7
3. Dohodak od portfeljnih ulaganja	-241,8	-214,7	-239,6	-272,4	-258,8	-239,7	-66,7	-59,8	-61,2	-52,0	-59,0
3.1. Prihodi	0,0	0,0	0,0	10,3	5,0	-6,4	-6,1	-2,5	-4,3	6,5	-5,7
3.2. Rashodi	-241,9	-214,8	-239,6	-282,7	-263,8	-233,3	-60,5	-57,3	-57,0	-58,5	-53,2
4. Dohodak od ostalih ulaganja	-159,6	-171,3	-173,9	-210,0	-233,4	-275,4	-65,9	-64,4	-70,2	-74,9	-72,0
4.1. Prihodi	292,2	249,3	195,5	155,9	204,2	331,6	60,7	82,3	91,4	97,2	107,3
4.2. Rashodi	-451,8	-420,6	-369,4	-365,9	-437,7	-607,0	-126,5	-146,8	-161,6	-172,1	-179,3
Tekući transferi	1.099,5	1.152,2	1.244,5	1.191,8	1.183,8	1.102,1	290,4	295,6	273,1	243,1	241,4
1. Država	65,3	32,2	70,5	2,6	9,7	-12,7	-1,1	-36,4	3,5	21,4	-5,9
1.1. Prihodi	142,7	143,4	213,1	180,1	219,6	251,7	47,3	47,2	67,5	89,7	54,8
1.2. Rashodi	-77,4	-111,2	-142,6	-177,5	-209,9	-264,4	-48,4	-83,6	-64,0	-68,4	-60,7
2. Ostali sektori	1.034,2	1.120,0	1.174,0	1.189,2	1.174,1	1.114,8	291,5	332,0	269,6	221,7	247,3
2.1. Prihodi	1.190,6	1.309,8	1.325,6	1.404,5	1.408,8	1.382,5	353,8	392,6	338,5	297,8	297,3
2.2. Rashodi	-156,4	-189,8	-151,6	-215,3	-234,6	-267,7	-62,3	-60,5	-68,9	-76,1	-50,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

datke o radničkim doznakama. U tekuće se transfere kod sektora država također dodaju podaci o uvozu i izvozu robe bez plaćanja, koje dostavlja Državni zavod za statistiku. U razdoblju od 1993. do 1998. tekući transferi ostalih sektora obuhvaćali su i procjenu neregistriranih deviznih doznaka, koja je činila 15% pozitivne razlike između neklasificiranog priljeva i neklasificiranog odljeva sektora stanovništvo. Od 1993. do drugog tromjesečja 1996. Hrvatska narodna banka procjenjivala je i dio odljeva s osnove tekućih transfera. Od 2002. priljevi i odljevi po tekućim transferima ostalih sektora dopunjuju se podacima specijaliziranoga statističkog istraživanja HNB-a o međunarodnim transakcijama povezanim s uslugama osiguranja.

Kapitalni račun zasniva se na evidenciji platnog prometa s inozemstvom, i to na onom njegovu dijelu koji se odnosi na transfere iseljenika. Osim toga, u kapitalni račun uključuju se i transferi koji se ne mogu klasificirati u tekuće transfere, kao što su alokacija zlata bivše SFRJ ili ulaganja u prava i patente.

Inozemna izravna ulaganja obuhvaćaju vlasnička ulaganja, zadržanu dobit i dužničke odnose između vlasnički povezanih rezidenata i nerezidenata. Izravna vlasnička ulaganja su ulaganja kojima strani vlasnik stječe najmanje 10% udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, bez obzira na to je li riječ o ulaganju rezidenta u inozemstvo ili nerezidenta u hrvatske rezidente. Istraživanje Hrvatske narodne banke o inozemnim izravnim ulaganjima započelo je 1997. godine kad su poduzeća obuhvaćena istraživanjem dostavila i podatke o izravnim vlasničkim ulaganjima za razdoblje od 1993. do 1996. godine. Za isto razdoblje ne postoje podaci o zadržanoj dobiti i ostalom kapitalu izravnih ulaganja u koji se klasificiraju svi dužnički odnosi između povezanih rezidenata i nerezidenata (osim za bankarski sektor) i koji su postali dostupni tek nakon početka provođenja spomenutog istraživanja. Od 1999. godine podaci o dužničkim odnosima unutar izravnih ulaganja prikupljaju se na osnovi evidencije dužničkih odnosa s inozemstvom.

Podaci o portfeljnim vlasničkim ulaganjima prikupljaju se iz tog izvora kao i podaci o izravnim vlasničkim ulaganjima. Portfeljna dužnička ulaganja obuhvaćaju sva ulaganja u kratkoročne i dugo-

ročne dužničke vrijednosne papire koja se ne mogu klasificirati u izravna ulaganja. U razdoblju od 1997. do 1998. ti su se podaci prikupljali istraživanjem Hrvatske narodne banke o izravnim i portfeljnim ulaganjima, dok se od 1999. godine koriste podaci o dužničkim odnosima s inozemstvom i podaci monetarne statistike za ulaganja banaka. Počevši od 2002. godine, ova se pozicija sastavlja i za investicijske fondove, a od 2004. i za mirovinske fondove.

Ostala ulaganja obuhvaćaju sva ostala nespomenuta dužnička ulaganja, osim ulaganja koja čine međunarodne pričuve. Ostala se ulaganja klasificiraju prema instrumentima, ročnosti i sektorima. Trgovinski krediti u razdoblju od 1996. do 2002. obuhvaćaju procjenu Hrvatske narodne banke za avansna plaćanja i odgode plaćanja koja je napravljena na osnovi uzorka najvećih i velikih uvoznika i izvoznika. Podaci o avansima procjenjuju se od 1996., dok se podaci o kratkoročnim odgodama plaćanja (najprije do 90 dana, zatim do 150 dana, a danas od 8 dana do 1 godine) prikupljaju od 1999. Od 2005. godine to je istraživanje zamijenjeno novim istraživanjem, a podatke za njega obvezna su dostavljati izabrana poduzeća bez obzira na svoju veličinu (stratificirani uzorak). Podaci o odgodama plaćanja s originalnim dospijecom dužim od godine dana preuzimaju se iz evidencije Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Krediti koje su rezidenti odobrili nerezidentima, odnosno inozemni krediti koje koriste rezidenti, a odobrili su ih nerezidenti, a koji se ne mogu svrstati u izravna ulaganja ili u trgovinske kredite, svrstani su prema institucionalnim sektorima i ročnosti u odgovarajuće pozicije ostalih ulaganja. Izvor podataka tih pozicija je evidencija Hrvatske narodne banke o kreditnim odnosima s inozemstvom. Pozicija valuta i depozita pokazuje potraživanja rezidenata od inozemstva za stranu efektivu i depozite koji se nalaze u stranim bankama, kao i obveze hrvatskih banaka za depozite u vlasništvo nerezidenata. Izvor podataka za sektore država i banke je monetarna statistika, iz koje se na osnovi podataka o stanjima i valutnoj strukturi inozemne aktive i pasive procjenjuju transakcije iz kojih je uklonjen utjecaj tečaja. U razdoblju od 1993. do 1998. podaci o potraživanjima ostalih sektora na ovoj poziciji kompilirali su se na os-

Tablica H4: Platna bilanca – izravna i portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Izravna ulaganja	1.335,8	594,0	1.683,0	593,2	1.234,6	2.538,1	495,0	773,2	388,9	881,0	1.122,4
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	-177,5	-608,2	-106,2	-278,8	-192,1	-162,8	-22,0	-41,8	-60,0	-39,0	-84,7
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	-143,6	-601,0	-101,9	-259,6	-121,0	-226,1	-55,6	-54,3	-51,7	-64,6	-71,9
1.1.1. Sredstva	-143,6	-603,1	-101,9	-260,0	-122,2	-226,1	-55,6	-54,3	-51,7	-64,6	-71,9
1.1.2. Obveze	0,0	2,1	0,0	0,4	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	-33,9	-7,2	-4,3	-19,2	-71,2	63,4	33,6	12,5	-8,3	25,6	-12,8
1.1.1. Sredstva	7,9	-9,9	-16,5	-23,6	-59,8	45,8	22,3	10,3	-11,4	24,5	-16,6
1.2.2. Obveze	-41,7	2,7	12,2	4,4	-11,4	17,6	11,3	2,2	3,1	1,1	3,8
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	1.513,3	1.202,2	1.789,2	872,1	1.426,7	2.700,9	517,0	815,0	448,9	920,0	1.207,1
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	1.098,7	879,3	1.349,8	611,4	1.363,5	2.411,3	376,5	692,3	268,0	1.074,5	1.009,2
2.1.1. Sredstva	-8,0	0,0	-1,2	-22,4	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	1.106,6	879,3	1.351,1	633,8	1.363,5	2.411,4	376,6	692,3	268,0	1.074,5	1.009,2
2.2. Ostala ulaganja	414,6	322,9	439,4	260,6	63,2	289,6	140,5	122,7	180,9	-154,5	197,9
2.2.1. Sredstva	0,1	-0,3	-1,5	-17,8	0,0	18,1	-1,6	19,7	-0,6	0,4	-0,8
2.2.2. Obveze	414,5	323,3	440,9	278,4	63,2	271,5	142,1	102,9	181,4	-154,9	198,7
Portfeljna ulaganja	666,0	-441,9	868,6	272,8	-1.173,1	-447,6	-576,2	99,1	339,9	-310,4	-237,5
1. Sredstva	-143,2	-650,5	121,6	-750,4	-566,5	-380,1	-51,0	6,9	34,4	-370,3	-140,2
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	0,3	-78,4	-57,8	-32,9	-178,2	-240,9	-54,3	38,5	-80,0	-145,2	-270,2
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Banke	0,0	-2,7	0,3	0,0	0,0	2,6	0,0	0,0	2,6	0,0	-0,6
1.1.3. Ostali sektori	0,3	-75,6	-58,1	-32,9	-178,2	-243,5	-54,3	38,5	-82,6	-145,2	-269,6
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	-143,5	-572,2	179,4	-717,4	-388,3	-139,2	3,3	-31,6	114,4	-225,1	130,0
1.2.1. Obveznice	-128,8	-586,9	165,9	-582,0	-407,8	118,3	-19,9	255,8	111,1	-228,7	147,8
1.2.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.1.2. Banke	-128,8	-566,6	180,1	-589,9	-371,5	162,0	-14,8	243,4	87,9	-154,6	99,3
1.2.1.3. Ostali sektori	0,0	-20,3	-14,1	7,9	-36,3	-43,7	-5,1	12,4	23,2	-74,1	48,5
1.2.2. Instrumenti tržišta novca	-14,8	14,7	13,5	-135,5	19,5	-257,4	23,2	-287,4	3,3	3,5	-17,8
1.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2.2. Banke	-14,8	20,9	7,3	-135,5	19,5	-257,4	23,2	-287,4	3,3	3,5	-17,8
1.2.2.3. Ostali sektori	0,0	-6,2	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	809,2	208,6	747,0	1.023,2	-606,7	-67,5	-525,2	92,3	305,5	59,9	-97,3
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	15,1	42,4	13,0	141,6	89,2	320,6	30,8	8,9	382,8	-101,9	7,2
2.1.1. Banke	-6,0	2,5	-2,6	0,8	-12,8	37,3	1,4	-3,3	25,5	13,7	8,2
2.1.2. Ostali sektori	21,1	39,8	15,6	140,7	102,0	283,3	29,5	12,2	357,2	-115,5	-1,0
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	794,1	166,2	734,0	881,6	-695,9	-388,1	-556,1	83,4	-77,2	161,8	-104,5
2.2.1. Obveznice	774,2	197,2	700,0	915,6	-695,9	-388,1	-556,1	83,4	-77,2	161,8	-104,5
2.2.1.1. Država	774,2	67,2	527,3	429,6	-690,5	-314,5	-548,2	63,5	128,7	41,6	-117,4
2.2.1.2. Banke	0,0	0,0	0,0	453,2	3,2	1,2	5,9	3,5	-14,0	5,8	5,3
2.2.1.3. Ostali sektori	0,0	130,0	172,6	32,8	-8,6	-74,9	-13,7	16,4	-191,9	114,4	7,6
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	19,9	-30,9	34,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.2. Banke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2.3. Ostali sektori	19,9	-30,9	34,0	-34,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

novi procjene Hrvatske narodne banke koja se zasnivala na dijelu neto deviznog priljeva stanovništva koji nije klasificiran u tekuće transfere. Od 1999. godine ova pozicija sadržava samo podatke prema tromjesečnim podacima Banke za međunarodne namire, dok se podaci u četvrtom tromjesečju 2001. i prva dva tromjesečja 2002. odnose na efekt promjene valuta država članica EMU-a u euro.

U razdoblju od 1993. do 1998. procjena transakcija u pozicijama međunarodnih pričuva napravljena je tako da su promjene u originalnim valutama pretvorene u američke dolare primjenom prosječnih mjesečnih tečajeva valuta sadržanih u pričuvama. Promjene salda međunarodnih pričuva od 1999. godine izračunavaju se na osnovi računovodstvenih podataka Hrvatske narodne banke.

Tablica H5: Platna bilanca – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007. 1.tr. ^a
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	
Ostala ulaganja, neto	464,8	2.824,8	1.593,1	1.628,3	3.716,9	3.156,0	2.478,9	1.301,4	-1.381,0	756,7	1.153,5
1. Sredstva	405,9	461,0	-2.216,2	-449,7	978,8	-671,3	1.044,5	102,6	-809,6	-1.008,7	359,6
1.1. Trgovinski krediti	58,4	-79,2	-168,5	-186,9	-134,1	-32,0	-8,2	-46,1	-2,1	24,5	-66,5
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.1. Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.1.2. Ostali sektori	58,4	-79,2	-168,5	-186,9	-133,8	-32,1	-8,2	-46,2	-2,2	24,4	-66,5
1.1.2.1. Dugoročni krediti	0,0	-6,5	-24,4	19,3	11,5	-3,4	-5,1	-1,7	3,1	0,4	-3,8
1.1.2.2. Kratkoročni krediti	58,4	-72,7	-144,1	-206,1	-145,3	-28,7	-3,1	-44,5	-5,2	24,1	-62,8
1.2. Krediti	50,2	-54,7	-85,6	44,9	-115,3	-151,5	-44,5	-44,6	-2,3	-60,1	-23,3
1.2.1. Država	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,4	-1,3	0,4	0,2	0,4	-2,2	0,5
1.2.1.1. Dugoročni krediti	-3,4	0,6	-1,0	-1,7	-1,4	-1,3	0,4	0,2	0,4	-2,2	0,5
1.2.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2.2. Banke	1,7	-21,8	3,6	4,6	-27,2	-78,5	-23,6	-29,3	-14,6	-11,0	-6,2
1.2.2.1. Dugoročni krediti	3,8	-20,3	4,4	0,7	-19,3	-59,3	-11,3	-25,7	-12,7	-9,7	-19,3
1.2.2.2. Kratkoročni krediti	-2,1	-1,5	-0,8	3,9	-7,9	-19,1	-12,3	-3,6	-2,0	-1,3	13,1
1.2.3. Ostali sektori	51,9	-33,4	-88,2	41,9	-86,7	-71,8	-21,3	-15,6	12,0	-46,9	-17,6
1.2.3.1. Dugoročni krediti	51,9	-33,3	-88,2	43,3	-87,7	-72,0	-21,3	-15,8	12,0	-46,9	-17,6
1.2.3.2. Kratkoročni krediti	0,0	-0,1	0,1	-1,3	1,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
1.3. Gotovina i depoziti	297,3	594,9	-1.962,1	-307,7	1.228,2	-487,8	1.097,1	193,3	-805,1	-973,1	449,3
1.3.2. Država	-18,1	-24,2	30,3	72,7	-44,4	26,5	13,9	-26,2	-39,3	78,1	25,0
1.3.3. Banke	-1.790,9	1.516,5	-1.964,5	-400,3	1.308,3	-444,1	1.099,0	223,5	-765,1	-1.001,5	424,3
1.3.4. Ostali sektori	2.106,3	-897,4	-27,9	19,8	-35,6	-70,2	-15,8	-4,0	-0,8	-49,6	0,0
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Obveze	58,9	2.363,8	3.809,3	2.078,0	2.738,1	3.827,3	1.434,4	1.198,8	-571,4	1.765,4	793,9
2.1. Trgovinski krediti	96,3	501,3	-226,9	-55,5	14,5	8,1	23,6	209,7	-141,3	-83,9	53,5
2.1.1. Država	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
2.1.1.1. Dugoročni krediti	1,2	-0,1	1,5	-0,3	0,4	-0,7	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
2.1.1.2. Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	95,1	501,4	-228,4	-55,2	14,1	8,8	23,8	209,8	-141,1	-83,7	53,7
2.1.2.1. Dugoročni krediti	-22,1	-1,2	-47,4	-17,7	26,8	-8,7	3,9	5,1	-4,8	-12,9	4,5
2.1.2.2. Kratkoročni krediti	117,2	502,6	-181,0	-37,5	-12,7	17,5	19,8	204,8	-136,3	-70,8	49,2
2.2. Krediti	-260,5	653,8	2.896,1	1.631,7	2.350,3	2.987,1	969,0	692,1	109,2	1.216,7	96,8
2.2.1. Hrvatska narodna banka	-4,1	-177,2	354,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0	0,0
2.2.1.1. Krediti i zajmovi MMF-a	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.1. Povučena kreditna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.1.2. Otplate	-34,3	-129,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.1.2. Kratkoročni krediti	30,3	-47,6	354,2	-367,7	0,0	0,0	0,0	0,9	-0,9	0,0	0,0
2.2.2. Država	-212,2	433,9	502,9	424,3	246,4	117,1	165,7	-29,9	-34,7	16,0	-28,4
2.2.2.1. Dugoročni krediti	185,4	433,9	502,9	424,3	246,4	117,1	165,7	-29,9	-34,7	16,0	-28,4
2.2.2.1.1. Povučena kreditna sredstva	363,2	598,2	697,8	795,5	590,1	561,5	256,9	85,9	53,2	165,5	61,4
2.2.2.1.2. Otplate	-177,8	-164,3	-194,9	-371,1	-343,7	-444,5	-91,2	-115,8	-87,9	-149,5	-89,8
2.2.2.2. Kratkoročni krediti	-397,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	87,2	79,3	1.005,7	644,2	823,7	539,8	487,9	204,3	-802,0	649,6	-512,7
2.2.3.1. Dugoročni krediti	93,0	81,6	927,2	736,3	279,7	417,8	444,5	174,5	-301,3	100,1	-378,3
2.2.3.1.1. Povučena kreditna sredstva	829,3	656,9	1.644,7	1.260,0	1.236,1	2.833,4	572,1	1.179,9	70,1	1.011,2	536,4
2.2.3.1.2. Otplate	-736,3	-575,3	-717,5	-523,7	-956,4	-2.415,6	-127,6	-1.005,5	-371,4	-911,1	-914,7
2.2.3.2. Kratkoročni krediti	-5,8	-2,3	78,5	-92,1	544,0	122,0	43,4	29,8	-500,7	549,5	-134,4
2.2.4. Ostali sektori	-131,5	317,8	1.033,4	931,0	1.280,2	2.330,2	315,4	516,9	946,8	551,1	637,9
2.2.4.1. Dugoročni krediti	-133,6	335,4	983,0	896,4	1.227,0	2.129,9	286,6	404,7	803,4	635,2	434,5
2.2.4.1.1. Povučena kreditna sredstva	818,1	1.326,0	1.962,1	2.232,5	2.686,4	4.030,6	657,7	824,0	1.179,1	1.369,8	881,1
2.2.4.1.2. Otplate	-951,7	-990,7	-979,1	-1.336,1	-1.459,4	-1.900,6	-371,1	-419,3	-375,7	-734,6	-446,5
2.2.4.2. Kratkoročni krediti	2,1	-17,6	50,4	34,6	53,2	200,3	28,8	112,2	143,4	-84,1	203,4
2.3. Gotovina i depoziti	223,2	1.209,5	1.140,8	498,7	370,6	829,5	441,2	296,4	-540,0	631,9	643,1
2.3.1. Država	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	6,4	21,5	-28,4	0,6	9,2
2.3.2. Banke	223,0	1.209,4	1.140,7	498,7	370,6	829,4	434,8	274,9	-511,6	631,2	633,9
2.4. Ostale obveze	-0,1	-0,9	-0,7	3,0	2,8	2,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H6: Platna bilanca – svodna tablica

u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
A. TEKUĆE TRANSAKCIJE (1+6)	-5.998,6	-15.707,4	-14.562,3	-11.321,7	-14.919,3	-19.726,5	-14.221,9	-9.556,0	15.109,1	-11.057,6	-14.941,8
1. Roba, usluge i dohodak (2+5)	-14.191,5	-24.238,6	-23.975,9	-20.248,5	-23.677,4	-27.796,9	-16.353,7	-11.707,5	13.112,3	-12.848,1	-16.719,3
1.1. Prihodi	84.165,5	85.588,4	102.446,6	110.754,5	117.187,5	130.050,3	20.610,0	30.434,8	52.080,6	26.924,9	22.623,1
1.2. Rashodi	-98.357,0	-109.827,0	-126.422,5	-131.002,9	-140.864,9	-157.847,3	-36.963,7	-42.142,3	-38.968,3	-39.773,0	-39.342,3
2. Roba i usluge (3+4)	-9.950,0	-20.004,4	-15.694,7	-15.110,6	-16.535,6	-19.621,1	-13.976,5	-7.665,6	14.392,9	-12.371,9	-15.201,7
2.1. Prihodi	80.321,0	82.188,2	99.169,2	106.198,2	112.666,2	124.050,3	19.589,0	29.046,3	50.330,0	25.085,1	20.641,1
2.2. Rashodi	-90.270,9	-102.192,6	-114.863,9	-121.308,8	-129.201,8	-143.671,5	-33.565,5	-36.711,8	-35.937,1	-37.457,0	-35.842,9
3. Roba	-34.323,1	-44.135,8	-52.782,7	-50.354,9	-55.595,6	-61.227,5	-13.657,8	-17.095,4	-15.719,0	-14.755,2	-15.885,2
3.1. Prihodi	39.695,8	39.198,3	42.167,2	49.480,4	53.370,2	61.769,1	14.719,2	14.358,6	15.238,9	17.452,4	15.005,4
3.2. Rashodi	-74.018,9	-83.334,1	-94.949,9	-99.835,3	-108.965,8	-122.996,6	-28.377,0	-31.454,1	-30.957,9	-32.207,6	-30.890,6
4. Usluge	24.373,1	24.131,4	37.088,0	35.244,3	39.060,0	41.606,3	-318,8	9.429,9	30.111,9	2.383,3	683,5
4.1. Prihodi	40.625,2	42.989,9	57.002,0	56.717,8	59.296,0	62.281,2	4.869,8	14.687,7	35.091,1	7.632,7	5.635,7
4.2. Rashodi	-16.252,1	-18.858,5	-19.914,0	-21.473,5	-20.236,0	-20.674,9	-5.188,5	-5.257,8	-4.979,2	-5.249,4	-4.952,3
5. Dohodak	-4.241,6	-4.234,3	-8.281,2	-5.137,9	-7.141,7	-8.175,8	-2.377,1	-4.042,0	-1.280,5	-476,1	-1.517,5
5.1. Prihodi	3.844,5	3.400,2	3.277,4	4.556,2	4.521,3	6.000,0	1.021,0	1.388,5	1.750,7	1.839,8	1.982,0
5.2. Rashodi	-8.086,1	-7.634,4	-11.558,6	-9.694,1	-11.663,1	-14.175,8	-3.398,2	-5.430,5	-3.031,2	-2.315,9	-3.499,5
6. Tekući transferi	8.192,9	8.531,3	9.413,6	8.926,8	8.758,1	8.070,5	2.131,7	2.151,5	1.996,7	1.790,5	1.777,4
6.1. Prihodi	9.934,0	10.761,2	11.639,9	11.872,9	12.047,2	11.966,9	2.944,2	3.201,5	2.967,4	2.853,8	2.592,8
6.2. Rashodi	-1.741,1	-2.229,9	-2.226,3	-2.946,1	-3.289,1	-3.896,4	-812,5	-1.050,0	-970,7	-1.063,3	-815,3
B. KAPITALNE I FINANCIJSKE TRANSAKCIJE	7.468,6	20.240,2	22.738,9	19.233,1	22.411,9	28.039,8	11.624,6	10.907,5	-966,7	6.474,4	9.264,6
B1. Kapitalne transakcije	1.145,1	3.695,6	546,9	172,8	375,8	-1.077,6	-1.200,1	25,5	43,5	53,5	41,9
B2. Financijske transakcije, isključujući međunarodne pričuve	17.820,6	22.033,1	31.544,4	19.396,8	28.111,5	39.430,8	17.763,2	15.955,3	-5.416,9	11.129,3	15.174,9
1. Izravna ulaganja	9.881,8	4.411,0	12.734,7	4.452,8	9.093,0	18.596,5	3.630,6	5.627,0	2.825,2	6.513,8	8.259,9
1.1. U inozemstvo	-1.290,3	-4.494,3	-813,1	-2.077,2	-1.415,4	-1.191,9	-162,6	-303,7	-438,6	-287,1	-623,6
1.2. U Hrvatsku	11.172,1	8.905,4	13.547,8	6.530,0	10.508,5	19.788,5	3.793,1	5.930,7	3.263,8	6.800,9	8.883,5
2. Portfeljna ulaganja	4.979,0	-3.240,3	6.667,9	1.989,3	-8.687,1	-3.324,5	-4.226,5	720,1	2.476,5	-2.294,6	-1.748,0
2.1. Sredstva	-1.081,8	-4.839,6	938,6	-5.672,4	-4.157,9	-2.807,4	-376,1	49,6	246,8	-2.727,7	-1.031,8
2.2. Obveze	6.060,8	1.599,3	5.729,3	7.661,6	-4.529,2	-517,1	-3.850,3	670,4	2.229,7	433,1	-716,2
3. Financijski derivati	0,0	0,0	0,0	0,0	-659,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostala ulaganja	2.959,8	20.862,4	12.141,7	12.954,8	28.365,0	24.158,8	18.359,1	9.608,2	-10.718,5	6.910,0	8.663,1
4.1. Sredstva	2.650,7	3.329,5	-16.852,3	-3.314,9	7.386,6	-4.974,0	7.669,5	563,7	-6.728,1	-6.479,2	2.647,8
4.2. Obveze	309,0	17.532,9	28.994,0	16.269,6	20.978,4	29.132,8	10.689,6	9.044,5	-3.990,4	13.389,2	6.015,3
B3. Međunarodne pričuve HNB-a	-11.497,0	-5.488,5	-9.352,4	-336,5	-6.075,4	-10.313,4	-4.938,5	-5.073,3	4.406,7	-4.708,4	-5.952,3
C. NETO POGREŠKE I PROPUSTI	-1.470,0	-4.532,8	-8.176,6	-7.911,4	-7.492,6	-8.313,3	2.597,3	-1.351,5	-14.142,4	4.583,2	5.677,2

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Napomena: U poziciji neto pogrešaka i propusta nalazi se i protustavka dijela prihoda od usluga putovanja koji se odnosi na takve prihode koji nisu zabilježeni u evidenciji banaka.

Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka^a

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

Godina	Mjesec	Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke							Devizne pričuve banaka
		Ukupno	Posebna prava vučenja	Pričuvena pozicija u MMF-u	Zlato	Ukupno	Devize	Obveznice i zadužnice	
1994.	prosinac	1.145,7	3,7	–	–	1.142,0	1.142,0	–	716,6
1995.	prosinac	1.479,0	109,1	–	–	1.369,9	1.288,4	81,4	1.038,1
1996.	prosinac	1.867,7	101,3	0,0	–	1.766,3	1.627,6	138,7	1.549,2
1997.	prosinac	2.303,7	133,4	0,1	–	2.170,2	1.825,2	345,0	2.078,9
1998.	prosinac	2.400,2	197,1	0,1	–	2.203,0	1.642,6	560,4	1.607,0
1999.	prosinac	3.012,7	188,7	0,2	–	2.823,7	2.449,8	373,9	1.344,7
2000.	prosinac	3.783,2	158,5	0,2	–	3.624,5	2.763,0	861,5	2.310,7
2001.	prosinac	5.333,6	122,9	0,2	–	5.210,5	3.469,7	1.740,7	4.056,0
2002.	prosinac	5.651,3	2,3	0,2	–	5.648,8	3.787,8	1.861,0	2.581,6
2003.	prosinac	6.554,1	0,7	0,2	–	6.553,2	3.346,0	3.207,2	3.927,1
2004.	prosinac	6.436,2	0,6	0,2	–	6.435,4	3.173,3	3.262,0	4.220,1
2005.	prosinac	7.438,4	0,9	0,2	–	7.437,3	3.834,5	3.602,8	2.938,4
2006.	svibanj	8.502,2	0,7	0,2	–	8.501,3	4.718,2	3.783,1	1.783,4
	lipanj	8.743,6	0,8	0,2	–	8.742,6	4.865,0	3.877,6	1.706,0
	srpanj	8.974,2	1,2	0,2	–	8.972,8	4.954,9	4.017,9	1.672,4
	kolovoz	8.672,1	0,7	0,2	–	8.671,3	4.657,8	4.013,5	1.985,5
	rujan	8.134,8	0,7	0,2	–	8.133,9	4.163,1	3.970,9	2.413,4
	listopad	8.516,3	1,2	0,2	–	8.514,9	4.308,0	4.206,9	2.953,5
	studenj	8.983,7	0,7	0,2	–	8.982,8	4.537,8	4.445,0	2.915,8
prosinac	8.725,3	0,7	0,2	–	8.724,4	4.526,9	4.197,5	3.315,0	
2007.	siječanj	9.172,6	1,3	0,2	–	9.171,1	4.909,3	4.261,8	3.237,7
	veljača	9.565,4	0,8	0,2	–	9.564,5	5.271,0	4.293,4	2.936,8
	ožujak	9.519,7	0,8	0,2	–	9.518,8	5.237,3	4.281,5	2.882,6
	travanj	9.488,4	1,3	0,2	–	9.486,9	5.229,6	4.257,4	2.743,7
	svibanj ^b	9.451,5	0,8	0,2	–	9.450,5	5.171,7	4.278,9	2.705,4

^a Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine samo devizne pričuve HNB-a; ^b Preliminarni podaci.**Tablica H7: Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke i devizne pričuve banaka**

Međunarodne pričuve Hrvatske narodne banke iskazuju se u skladu s Priručnikom za sastavljanje platne bilance (Međunarodni monetarni fond, 1993.) i uključuju ona potraživanja Hrvatske narodne banke od inozemstva koja se mogu koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Međunarodne pričuve sas-

toje se od posebnih prava vučenja, pričuvene pozicije u MMF-u, zlata, strane valute i depozita kod stranih banaka, te obveznica i zadužnica.

Devizne pričuve banaka uključuju stranu valutu i depozite domaćih banaka kod stranih banaka. Te su devizne pričuve dopunska rezerva likvidnosti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja.

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

na kraju razdoblja, u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII. ^a	XII.	XII.	XII.	XII.	XII.	I.	II.	III.	IV.
I. Službene međunarodne pričuve i ostale devizne pričuve (približna tržišna vrijednost)										
A. Službene međunarodne pričuve	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.172,6	9.565,4	9.519,7	9.488,4
(1) Devizne pričuve (u konvertibilnoj stranoj valuti)	3.877,9	4.246,9	5.740,1	6.235,4	7.337,3	8.162,8	8.371,1	8.564,5	8.513,9	8.486,9
(a) Dužnički vrijednosni papiri	1.740,7	1.861,0	3.207,2	3.262,0	3.602,8	4.197,5	4.261,8	4.293,4	4.281,5	4.257,4
Od toga: Izdavatelji sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava, ali locirani u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Ukupno valuta i depoziti kod:	2.137,2	2.385,9	2.532,9	2.973,3	3.734,5	3.965,3	4.109,3	4.271,0	4.232,4	4.229,6
(i) ostalih središnjih banaka, BIS-a i MMF-a	461,3	325,1	271,1	233,1	407,3	198,7	199,8	198,4	197,8	196,1
(ii) banaka sa sjedištem u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Od toga: Locirane u inozemstvu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(iii) banaka sa sjedištem izvan zemlje o kojoj se izvještava	1.675,9	2.060,8	2.261,8	2.740,3	3.327,2	3.766,6	3.909,5	4.072,6	4.034,6	4.033,5
Od toga: Locirane u zemlji o kojoj se izvještava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(2) Pričuvna pozicija u MMF-u	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
(3) Posebna prava vučenja (SDR)	122,9	2,3	0,7	0,6	0,9	0,7	1,3	0,8	0,8	1,3
(4) Zlato	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5) Ostale devizne pričuve	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	800,0	1.000,0	1.004,9	1.000,0
- obratni repo poslovi	1.332,6	1.401,9	813,1	200,0	100,0	561,6	800,0	1.000,0	1.004,9	1.000,0
B. Ostale devizne pričuve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
C. Ukupno (A+B)	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,4	8.725,3	9.172,6	9.565,4	9.519,7	9.488,4
II. Obvezatni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (ukupni neto odljevi do 1 godine)	-1.350,7	-740,9	-1.538,0	-988,6	-899,7	-650,5	-657,1	-643,4	-644,9	-638,3
(a) Hrvatska narodna banka	-443,4	-167,4	-646,9	-1,8	-1,1	-1,6	-2,1	-1,8	-1,9	-1,9
Do 1 mjesec	Glavnica -196,1	-136,9	-355,9	-	-	-	-	-	-	-
Kamate -3,2	-2,2	-1,9	-1,8	-1,1	-1,6	-2,1	-1,8	-1,9	-1,9	
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica -203,7	-26,5	-0,7	-	-	-	-	-	-	
Kamate -2,1	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica -34,5	-1,6	-	-	-	-	-	-	-	
Kamate -3,8	-0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
(b) Središnja država (bez republičkih fondova)	-907,4	-573,5	-891,1	-986,8	-898,6	-648,9	-655,0	-641,6	-643,0	-636,5
Do 1 mjesec	Glavnica -101,7	-98,1	-85,9	-76,5	-77,9	-48,3	-1,0	-9,8	-11,3	-1,6
Kamate -55,6	-42,8	-34,4	-13,8	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica -351,6	-8,6	-9,3	-510,1	-603,0	-138,4	-150,0	-101,4	-78,7	-360,6
Kamate -125,7	-148,1	-168,3	-169,0	-	-	-	-9,9	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica -170,8	-176,2	-495,2	-143,7	-160,2	-399,8	-445,4	-433,7	-415,1	-127,4
Kamate -102,0	-99,7	-98,0	-73,8	-57,5	-62,3	-48,6	-96,7	-137,9	-146,9	
2. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminskih poslova, deviznih ročnica i međuvalutnih swapova u odnosu na domaću valutu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(a) Kratke pozicije (-)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(b) Duge pozicije (+)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 1 do 3 mjeseca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Ostalo	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-
- odljevi s osnove repo poslova (-)	-75,2	-21,5	-363,5	-	-	-	-	-	-	-
Do 1 mjesec	Glavnica -75,1	-21,5	-363,1	-	-	-	-	-	-	-
Kamate -0,1	0,0	-0,4	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 1 do 3 mjeseca	Glavnica -	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kamate -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Preko 3 mjeseca do 1 godine	Glavnica -	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kamate -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3)	-1.426,0	-762,4	-1.901,5	-988,6	-899,7	-650,5	-657,1	-643,4	-644,9	-638,3
III. Potencijalni kratkoročni neto odljevi međunarodnih pričuva (nominalna vrijednost)										
1. Potencijalne devizne obveze	-1.088,8	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.734,9	-3.093,5	-3.385,4	-3.364,5	-3.519,3
(a) Izdane garancije s dospjećem od 1 godine	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-478,9	-455,6	-462,6	-437,4	-590,8
- Hrvatska narodna banka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Središnja država (bez republičkih fondova)	-315,9	-685,9	-426,8	-370,9	-443,8	-478,9	-455,6	-462,6	-437,4	-590,8

Do 1 mjesec	-49,4	-52,3	-55,8	-62,7	-59,6	-71,9	-6,1	-56,1	-20,5	-14,6
Preko 1 do 3 mjeseca	-24,7	-35,2	-94,9	-33,9	-53,0	-84,8	-116,7	-67,7	-76,5	-130,1
Preko 3 mjeseca do 1 godine	-241,7	-598,3	-276,1	-274,4	-331,2	-322,2	-332,8	-338,8	-340,4	-446,1
(b) Ostale potencijalne obveze	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-2.637,9	-2.922,8	-2.927,2	-2.928,5
– Hrvatska narodna banka	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-2.637,9	-2.922,8	-2.927,2	-2.928,5
Do 1 mjesec	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Preko 1 do 3 mjeseca	-772,9	-945,1	-873,6	-1.402,0	-1.829,3	-2.256,0	-2.637,9	-2.922,8	-2.927,2	-2.928,5
Preko 3 mjeseca do 1 godine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2. Izdani devizni dužnički vrijed. papiri s opcijom prodaje	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
3. Neiskorišteni okvirni krediti ugovoreni s:	170,8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– BIS (+)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– MMF (+)	170,8	–	–	–	–	–	–	–	–	–
4. Agregatna kratka i duga pozicija deviznih opcija prema domaćoj valuti	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
5. Ukupni kratkoročni neto odljevi međunarodnih i ostalih deviznih pričuva (1+2+3+4)	-918,0	-1.631,0	-1.300,4	-1.772,9	-2.273,1	-2.734,9	-3.093,5	-3.385,4	-3.364,5	-3.519,3
IV. Bilješke										
(a) kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
U tome: Središnja država (bez republičkih fondova)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(b) devizni financijski instrumenti koji se ne honoriraju u devizama	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(c) založena imovina	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(d) repo poslovi s vrijednosnim papirima										
– posuđeni ili repo i uključeni u Dio I.	-70,0	-20,0	-351,0	–	–	–	–	-0,4	–	–
– posuđeni ili repo ali nisu uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– primljeni ili stečeni i uključeni u Dio I.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
– primljeni ili stečeni ali nisu uključeni u Dio I.	1.235,1	1.330,3	785,1	180,7	88,5	559,5	785,8	1.002,9	972,4	978,9
(e) financijski derivati (neto, po tržišnoj vrijednosti)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
(f) valutna struktura službenih međunarodnih pričuva ^a										
– SDR i valute koje čine SDR	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,2	7.438,1	8.725,0	9.172,3	9.565,1	9.519,5	9.488,1
– valute koje ne čine SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
– po pojedinim valutama:										
USD	1.738,4	1.600,8	1.937,6	1.609,1	1.104,5	1.266,0	1.248,5	1.242,1	1.239,2	1.235,0
EUR	3.471,6	4.047,9	4.615,6	4.826,3	6.332,5	7.458,0	7.919,6	8.319,4	8.276,7	8.249,0
Ostale	123,6	2,6	0,9	0,8	1,3	1,3	4,5	3,9	3,9	4,4

^a Do siječnja 2001.: valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva; ^b Prema preporuci MMF-a od 31. prosinca 2001. u Službene međunarodne pričuve (I.A) uključuju se i oročeni depoziti s dospeljećem duljim od tri mjeseca. Do tada su ti depoziti bili uključeni u Ostale devizne pričuve (I.B).

Tablica H8: Međunarodne pričuve i devizna likvidnost

Međunarodne pričuve i inozemna likvidnost iskazuju se u skladu s Predložkom o međunarodnim pričuvcama i inozemnoj likvidnosti, koji je sastavio MMF. Detaljno objašnjenje Predložka nalazi se u materijalu MMF-a “International reserves and foreign currency liquidity: guidelines for a data template, 2001”.

Prvi dio Predložka prikazuje ukupnu imovinu Hrvatske narodne banke u konvertibilnoj stranoj valuti. Službene međunarodne pričuve (I. A) prikazuju one oblike imovine kojima se HNB može u bilo kojem trenutku koristiti za premošćivanje neusklađenosti međunarodnih plaćanja. Službene međunarodne pričuve uključuju: kratkoročne inozemne utržive dužničke vrijednosne papire, efektivni strani novac, devizne depozite po viđenju, devizne oročene depozite koji se mogu razročiti prije dospeljeca, devizne oročene depozite s preostalim dospeljećem do godine dana, pričuvnu poziciju u MMF-u, posebna prava vučenja, zlato i obratne repo poslove s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Drugi dio Predložka prikazuje fiksno ugovorene devizne neto obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (isključujući republičke fondove), koje dospeljevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Devizni krediti, dužnički vrijednosni papiri i depoziti (II. 1.) uključuju buduća plaćanja kamata na deviznu obveznu pričuvu banaka kod HNB-a (uključeno je samo plaćanje kamata za idući mjesec), plaćanja budućih dospeljeca izdanih blagajničkih zapisa HNB-a u stranoj valuti, buduću otplate glavnice i plaćanja kamata na kredite primljene od MMF-a, te buduću otplate glavnice i plaćanja kamata

na devizne dugove središnje države (isključujući republičke fondove). Agregatna kratka i duga pozicija deviznih terminkih poslova (II. 2.) uključuje buduću naplatu (predznak +) ili plaćanja (predznak –) koje rezultiraju iz međuvalutnih swapova između HNB-a i domaćih banaka (privremene prodaje ili privremene kupnje deviza). Ostalo (II. 3.) uključuje buduća plaćanja s osnove repo poslova s inozemnim utrživim dužničkim vrijednosnim papirima.

Treći dio Predložka prikazuje ugovorene potencijalne neto devizne obveze Hrvatske narodne banke i središnje države (bez republičkih fondova), koje dospeljevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Potencijalne devizne obveze (III. 1.) uključuju buduću otplate glavnice i plaćanja kamata na inozemne kredite za koje jamči središnja država, te stanje devizne obvezne pričuvcu banaka kod HNB-a (uključivanje devizne obvezne pričuvcu zasniva se na pretpostavkama da u budućnosti neće biti promjena stope ni promjena osnove za obračun devizne pričuvcu, koja se sastoji od deviznih izvora sredstava, i to redovnih deviznih računa, posebnih deviznih računa, deviznih računa i štednih uloga po viđenju, primljenih deviznih depozita, primljenih deviznih kredita te obveza po izdanim vrijednosnim papirima u stranoj valuti, osim vlasničkih vrijednosnih papira banke, te hibridnih i podređenih instrumenata). Neiskorišteni okvirni krediti prikazuju potencijalne priljeve (predznak +) ili odljeve (predznak –) koji bi nastali korištenjem tih kredita.

Četvrti dio Predložka prikazuje bilješke. Kratkoročni kunski dug s valutnom klauzulom (IV. (a)) prikazuje obveze na temelju Zakona o pretvaranju deviznih depozita građana u javni dug Republike Hrvatske, koje dospeljevaju tijekom idućih 12 mjeseci. Založena imovi-

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		7,087680	0,524825	1,079616	0,371511	4,381907	9,166621	5,994736	3,692176
1995.		6,757247	0,518724	1,047746	0,321349	4,425013	8,250868	5,229850	3,649215
1996.		6,805527	0,513812	1,062870	0,352204	4,407070	8,476847	5,433979	3,614716
1997.		6,960719	0,505335	1,056368	0,362049	4,248502	10,089408	6,161849	3,556098
1998.		7,139159	0,514631	1,080018	0,366853	4,396452	10,537622	6,362284	3,620795
1999.		7,581823	0,550993	1,155840	0,391568	4,739965	11,514804	7,122027	3,876694
2000.		7,633852	0,554774	1,163773	0,394256	4,903244	12,530514	8,287369	3,903599
2001.		7,471006	0,542939	1,138947	0,385845	4,946810	12,010936	8,339153	3,819865
2002.		7,406976				5,049125	11,793108	7,872490	
2003.		7,564248				4,978864	10,943126	6,704449	
2004.		7,495680				4,854986	11,048755	6,031216	
2005.		7,400047				4,780586	10,821781	5,949959	
2006.		7,322849				4,656710	10,740292	5,839170	
2006.	svibanj	7,273472				4,671209	10,637740	5,699769	
	lipanj	7,255173				4,651643	10,567474	5,722947	
	srpanj	7,245768				4,620172	10,529897	5,714387	
	kolovoz	7,276358				4,614575	10,741034	5,679723	
	rujan	7,385597				4,665362	10,940363	5,795937	
	listopad	7,393049				4,649986	10,983203	5,861821	
	studenj	7,344346				4,612789	10,901289	5,710001	
	prosinac	7,355022				4,608204	10,930893	5,565730	
2007.	siječanj	7,367082				4,562119	11,096595	5,662532	
	veljača	7,362568				4,540010	11,033457	5,639683	
	ožujak	7,356923				4,563893	10,825095	5,559130	
	travanj	7,396197				4,520671	10,892890	5,482475	
	svibanj	7,329989				4,442055	10,756935	5,422621	

na (IV. (c)) prikazuje oročene devizne depozite s ugovorenim dospijećem dužim od 3 mjeseca iz stavke I. B, koji također čine zalag. Repo poslovi s vrijednosnim papirima prikazuju vrijednost kolaterala koji su predmet repo poslova i obratnih repo poslova s vrijednosnim papirima, kao i način evidentiranja tih poslova u Predlošku. Valutna struktura međunarodnih i ostalih deviznih pričuva odnosila se do prosinca 2000. godine na valutnu strukturu ukupne devizne imovine HNB-a (dio I.). Od siječnja 2001. godine valutna se struktura odnosi na službene međunarodne pričuve (dio I.A).

Tablica H9: Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva Hrvatske narodne banke

Godišnji prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u godini, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju

izračuna.

Mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva HNB-a izračunati su na osnovi srednjih deviznih tečajeva za radne dane u mjesecu, prema tečajnicama HNB-a koje po datumu primjene pripadaju razdoblju izračuna.

Podaci o godišnjim i mjesečnim prosjecima srednjih deviznih tečajeva HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama. Za razdoblja izračuna od početka 1992. godine, kad je hrvatski dinar bio zakonito sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, pa do uvođenja kune 30. svibnja 1994. godišnji i mjesečni prosjeci iskazani su u kunskoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Godišnji i mjesečni prosjeci srednjih deviznih tečajeva za euro u razdoblju od 1992. do kraja 1998. prosjeci su srednjih deviznih tečajeva koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Godina	Mjesec	HRK/EUR	HRK/ATS	HRK/FRF	HRK/100 ITL	HRK/CHF	HRK/GBP	HRK/USD	HRK/DEM
1994.		6,902400	0,516285	1,052510	0,346500	4,288893	8,784200	5,628700	3,632100
1995.		6,812200	0,526742	1,085365	0,335800	4,618693	8,234500	5,316100	3,705900
1996.		6,863600	0,506253	1,055662	0,362600	4,098835	9,359000	5,539600	3,562200
1997.		6,947200	0,499445	1,050510	0,357700	4,332003	10,475600	6,303100	3,514000
1998.		7,329100	0,531546	1,114954	0,377700	4,567584	10,451000	6,247500	3,739700
1999.		7,679009	0,558055	1,170657	0,396588	4,784268	12,340257	7,647654	3,926215
2000.		7,598334	0,552192	1,158359	0,392421	4,989712	12,176817	8,155344	3,884966
2001.		7,370030	0,535601	1,123554	0,380630	4,977396	12,101856	8,356043	3,768237
2002.		7,442292				5,120256	11,451442	7,145744	
2003.		7,646909				4,901551	10,860544	6,118506	
2004.		7,671234				4,971314	10,824374	5,636883	
2005.		7,375626				4,744388	10,753209	6,233626	
2006.		7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2006.	svibanj	7,264151				4,659494	10,601505	5,650837	
	lipanj	7,256979				4,640012	10,500621	5,790297	
	srpanj	7,258119				4,617124	10,648649	5,719107	
	kolovoz	7,314609				4,640955	10,842883	5,702954	
	rujan	7,381777				4,644380	10,897220	5,827105	
	listopad	7,369343				4,636848	11,003947	5,792143	
	studeni	7,333542				4,613451	10,861289	5,574718	
	prosinac	7,345081				4,571248	10,943208	5,578401	
2007.	siječanj	7,373400				4,541390	11,185376	5,691108	
	veljača	7,345292				4,540016	10,923992	5,562929	
	ožujak	7,382466				4,543615	10,853375	5,542808	
	travanj	7,372840				4,486060	10,797950	5,414438	
	svibanj	7,308634				4,439430	10,752735	5,439591	

Tablica H10: Srednji devizni tečajevi Hrvatske narodne banke na kraju razdoblja

Tablica prikazuje srednje devizne tečajeve HNB-a koji se primjenjuju posljednjega dana promatranog razdoblja.

Podaci o srednjim deviznim tečajevima HNB-a prikazani su za odabrane valute od 1992. godine do danas i iskazani su u kunama.

Za razdoblja od početka vremenske serije 1992. godine do uvođenja kune 30. svibnja 1994. srednji devizni tečajevi koji se primjenjuju na kraju razdoblja iskazani su u kunsjoj vrijednosti tako da su iznosi denominirani dijeljenjem s tisuću (1.000).

Srednji devizni tečajevi za euro koji su se primjenjivali posljednjeg dana promatranog razdoblja od 1992. do kraja 1998. srednji su devizni tečajevi na kraju razdoblja koji su se primjenjivali za ECU.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

indeksi 2001. = 100

Godina	Mjesec	Nominalni efektivni tečaj kune	Realni efektivni tečaj kune; deflator	
			Indeks cijena pri proizvođačima	Indeks potrošačkih cijena
1997.	prosinac	87,77	93,06	98,84
1998.	prosinac	91,09	95,99	95,39
1999.	prosinac	99,25	102,78	102,09
2000.	prosinac	101,63	100,07	101,91
2001.	prosinac	99,07	98,63	98,89
2002.	prosinac	95,99	95,65	96,26
2003.	prosinac	94,18	94,55	94,71
2004.	prosinac	90,42	90,61	90,85
2005.	prosinac	91,52	94,33	90,99
2006.	svibanj	88,28	91,79	87,61
	lipanj	88,22	92,14	87,67
	srpanj	88,09	92,48	88,26
	kolovoz	88,22	92,67	88,54
	rujan	89,68	93,75	89,88
	listopad	90,02	93,65	90,18
	studeni	88,95	92,91	88,59
2007.	prosinac	88,42	92,51	87,96
	siječanj	88,97	92,17	88,21
	veljača	88,82	92,53	88,17
	ožujak	88,41	92,13 ^a	87,82 ^a
	travanj	88,41	92,26 ^a	87,65 ^a
	svibanj	87,56		

^a Preliminarni podaci.

Napomena: Od 1.1.2001. serija cijena koja se odnosi na eurozonu uključuje i Grčku. Slovenija je 1. siječnja 2007. postala članicom Ekonomske i monetarne unije, te se u skladu s tim ponder pripisan slovenskom tolaru (0,2%) pridružuje euru, čiji ponder sada iznosi 70,8% (prije 70,6%). Ponderi pripisani američkom dolaru (27,2%), funti sterlinga (1,0%) te švicarskom franku (1,0%) se ne mijenjaju.

Tablica H11: Indeksi efektivnih tečajeva kune

Indeks nominalnoga efektivnog tečaja kune ponderirani je geometrijski prosjek indeksa bilateralnih nominalnih tečajeva kune prema euru, američkom dolaru, švicarskom franku, funti sterlinga i slovenskom tolaru. Počevši od Biltena HNB-a broj 94 (lipanj 2004.) prikazane serije indeksa efektivnih tečajeva kune izračunate su u skladu s modifikacijama osnovne metodologije HNB-a za izračunavanje indeksa nominalnoga i realnoga efektivnog tečaja kune, koja je objavljena u Okviru 2. Biltena HNB-a broj 64 (listopad 2001.). Ponderi su određeni na osnovi prosječnog udjela pojedine inozemne valute u strukturi tekućeg dijela devizne bilance platnog prometa s inozemstvom u razdoblju od siječnja 2000. do prosinca 2003. godine (prije od srpnja 1996. do siječnja 2000.). Tako novi ponder pripisan euru iznosi 70,6% (prije 66,2%), američkom dolaru 27,2% (prije 30,7%), funti sterlinga 1,0% (prije 1,2%), švicarskom franku 1,0% (prije 1,6%) te slovenskom tolaru 0,2% (kao i prije). Bazno razdoblje za izračunavanje indeksa efektivnih tečajeva kune je 2001. godi-

na (prije 1995. godina). Indeks nominalnoga efektivnog tečaja je agregatni pokazatelj prosječne vrijednosti domaće valute prema košarici stranih valuta. Povećanje indeksa nominalnoga efektivnog tečaja kune u određenom razdoblju pokazatelj je deprecijacije tečaja kune prema košarici valuta i obratno. Indeks realnoga efektivnog tečaja je ponderirani geometrijski prosjek indeksa bilateralnih tečajeva kune korigiranih odgovarajućim indeksima relativnih cijena (odnos indeksa cijena u zemljama partnerima i domaćih cijena). Za deflacioniranje se koriste indeksi cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima i indeksi potrošačkih cijena, odnosno ukupni harmonizirani indeks potrošačkih cijena za zemlje članice eurozone. Serija potrošačkih cijena u Hrvatskoj konstruirana je tako da se do prosinca 1997. godine koriste indeksi cijena na malo, a od siječnja 1998. indeksi potrošačkih cijena. Podaci za posljednja dva mjeseca su preliminarni. Također su moguće određene korekcije prijašnjih podataka u skladu s naknadnim izmjenama podataka koje objavljuju statistički uredi zemalja čije cijene ulaze u izračun indeksa realnoga efektivnog tečaja kune.

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.		
	XII.*	XII.*	XII.*	XII.*	XII.*	III.*	VI.*	IX.*	XII.*	I.*	II.*	III.*
1. Država	5.981,8	5.884,9	6.570,7	7.257,3	7.047,3	6.632,1	6.601,3	6.667,5	6.656,4	6.599,3	6.534,0	6.491,2
Kratkoročni	0,6	1,3	1,3	2,7	2,0	0,0	0,7	0,4	1,9	3,1	2,9	2,6
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,6	1,3	1,3	2,7	2,0	0,0	0,7	0,4	1,9	3,1	2,9	2,6
Kašnjenja otplate glavnice	0,3	0,9	0,9	2,4	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3	1,3	1,3
Kašnjenja otplate kamata	0,3	0,4	0,4	0,3	0,2	0,0	0,7	0,4	1,9	1,8	1,6	1,3
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	5.981,2	5.883,6	6.569,4	7.254,6	7.045,3	6.632,1	6.600,6	6.667,2	6.654,5	6.596,2	6.531,1	6.488,6
Obveznice	4.303,1	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.493,3	3.529,4	3.641,4	3.648,2	3.618,0	3.561,2	3.530,2
Kredit	1.676,7	1.932,1	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.136,4	3.068,9	3.023,7	3.004,5	2.976,6	2.968,2	2.956,7
Trgovinski kredit	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	2,4	2,3	2,1	1,9	1,7	1,7	1,7
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	215,9	23,2	365,9	2,4	2,6	2,0	3,4	2,0	2,6	2,6	2,3	2,1
Kratkoročni	76,9	23,2	365,9	2,4	2,6	2,0	3,4	2,0	2,6	2,6	2,3	2,1
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	75,3	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6	2,3	2,1
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	139,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	139,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	2.565,5	3.798,7	6.140,1	7.731,7	8.978,7	9.882,2	10.333,5	8.966,1	10.222,4	10.425,4	10.516,2	10.313,2
Kratkoročni	4,3	1,2	605,5	1.969,2	2.505,2	2.881,5	3.006,0	2.046,9	3.362,7	3.597,7	3.693,4	3.447,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	2,6	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.106,3	1.107,0	602,9	1.150,4	1.213,1	1.243,5	1.013,7
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	1.773,9	1.897,6	1.442,2	2.211,1	2.383,2	2.448,4	2.432,8
Ostale obveze	1,7	0,8	0,9	0,9	1,7	1,3	1,5	1,7	1,2	1,4	1,5	1,3
Kašnjenja otplate glavnice	0,9	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Kašnjenja otplate kamata	0,7	0,4	0,7	0,9	1,7	1,3	1,5	1,6	1,2	1,4	1,4	1,2
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.561,2	3.797,5	5.534,7	5.762,5	6.473,6	7.000,7	7.327,5	6.919,2	6.859,7	6.827,7	6.822,8	6.865,5
Obveznice	0,0	0,0	0,0	453,2	456,6	462,5	466,0	452,1	457,9	460,1	461,6	463,2
Kredit	1.843,0	1.900,6	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.262,1	4.436,6	4.124,0	4.217,1	4.012,8	3.942,0	3.829,3
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.276,2	2.424,9	2.343,2	2.184,7	2.354,8	2.419,2	2.572,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	3.754,3	4.030,9	4.945,7	5.895,6	7.264,0	7.552,2	8.066,0	8.825,0	9.425,4	9.679,5	9.832,7	10.048,7
Kratkoročni	454,6	472,6	512,9	535,2	707,7	709,6	827,5	962,9	915,8	1.046,6	1.073,7	1.147,1
Instrumenti tržišta novca	32,4	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	54,0	25,4	68,1	98,5	140,2	169,9	274,3	418,6	322,7	452,2	460,5	506,8
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	40,9	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	36,6	33,0	35,9	35,6	37,7	34,8
Ostale obveze	327,4	399,7	389,0	413,5	539,8	502,7	516,6	511,3	557,2	558,9	575,5	605,5
Kašnjenja otplate glavnice	298,2	366,5	356,3	377,1	496,3	464,0	480,7	466,8	499,2	505,9	523,7	537,7
Kašnjenja otplate kamata	29,1	33,2	32,7	36,3	43,5	38,7	35,8	44,5	58,0	53,0	51,8	67,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	3.299,8	3.558,2	4.432,8	5.360,4	6.556,2	6.842,6	7.238,5	7.862,0	8.509,6	8.632,9	8.758,9	8.901,6
Obveznice	31,2	171,9	344,8	377,9	375,3	365,2	381,8	191,3	306,4	308,5	310,2	314,1
Kredit	3.040,6	3.174,9	3.933,0	4.852,7	6.017,1	6.312,4	6.701,8	7.510,9	8.060,0	8.177,6	8.302,8	8.442,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	227,9	211,5	155,0	129,8	163,8	165,1	155,0	159,9	143,1	146,7	146,0	145,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Izravna ulaganja	1.091,7	1.405,4	1.861,4	2.046,1	2.455,0	2.573,8	2.716,7	2.912,6	2.843,0	2.823,2	2.872,0	2.942,2
Kratkoročni	56,7	79,8	122,3	124,1	184,6	194,8	244,7	278,3	309,9	309,6	314,1	319,8
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	4,5	29,9	38,7	33,0	36,5	38,8	65,2	74,6	76,8	79,8	78,7	58,6
Trgovinski kredit	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	50,6	49,9	83,6	91,2	148,1	156,0	179,5	203,7	233,1	229,8	235,3	261,2
Kašnjenja otplate glavnice	42,7	42,0	73,4	78,1	128,7	141,0	161,9	179,8	204,5	206,5	211,8	233,1
Kašnjenja otplate kamata	7,9	7,9	10,2	13,1	19,4	15,0	17,6	23,9	28,6	23,3	23,5	28,1
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	1.035,0	1.325,7	1.739,1	1.921,9	2.270,4	2.379,0	2.472,0	2.634,3	2.533,1	2.513,6	2.557,9	2.622,3
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.013,4	1.291,6	1.707,6	1.892,2	2.236,8	2.346,2	2.440,3	2.606,7	2.506,9	2.487,8	2.532,2	2.597,7
Trgovinski kredit	21,6	34,1	31,5	29,8	33,6	32,8	31,8	27,6	26,3	25,8	25,7	24,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	13.609,3	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	26.642,4	27.720,9	27.373,2	29.149,8	29.529,9	29.757,2	29.797,4

Tablica H12: Bruto inozemni dug prema domaćim sektorima

Inozemni dug obuhvaća sve obveze rezidenata na osnovi: dužničkih vrijednosnih papira izdanih na inozemnim tržištima (po nominalnoj vrijednosti), kredita (uključujući repo ugovore) neovisno o ugovorenom dospelju, depozita primljenih od stranih osoba te trgovinskih kredita primljenih od stranih osoba s ugovorenim dospeljem dužim od 180 dana (do 11. srpnja 2001. taj je rok iznosio 90 dana, a do 31. prosinca 2002. 150 dana).

Struktura inozemnog duga prikazuje se po domaćim sektorima identično kao u financijskom računu platne bilance. Sektor država prikazuje inozemne dugove opće države, koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove (uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak, Državnu agenciju za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatske ceste i Hrvatske autoceste) te lokalnu državu. Sektor središnja banka prikazuje dugove Hrvatske narodne banke. Sektor banke prikazuje dugove banaka. Ostali domaći sektori prikazuju dugove ostalih bankarskih institucija, nebankarskih financijskih institucija, trgovačkih društava, neprofitnih institucija i stanovništva, uključujući obrtnike. Izravna ulaganja prikazuju dužničke transakcije između kreditora i dužnika ostalih sektora, koji su međusobno vlasnički povezani (minimalni vlasnički ulog je 10%).

Unutar svakoga sektora podaci se razvrstavaju prema ugovorenom dospelju, na kratkoročne i dugoročne dugove, te prema dužničkom instrumentu na osnovi kojega je nastala dužnička obveza. Pri tome je ročnost instrumenata koji se uključuju u poziciju Gotovina i depoziti za sektor banke raspoloživa od početka 2004. godine te se za ranija razdoblja ova pozicija u cijelosti iskazuje kao dugoročna.

Stanje bruto inozemnog duga uključuje nepodmirene dospjele obveze s osnove glavnice i kamata, obračunate nedospjele kamate te buduće otplate glavnice.

Stanja duga iskazuju se prema srednjem deviznom tečaju HNB-a na kraju razdoblja.

Objavljeni podaci preliminarni su do objave konačnih podataka platne bilance za izvještajno tromjesečje.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

Tablica prikazuje bruto inozemni dug strukturiran s obzirom na ulogu javnog sektora.

Javni sektor pritom obuhvaća opću državu (koja uključuje Republiku Hrvatsku, republičke fondove i lokalnu državu), središnju banku te javna i mješovita poduzeća. Javna poduzeća su poduzeća u 100%-tnom vlasništvu poslovnih subjekata iz javnog sektora. Mješovita poduzeća su poduzeća u kojima poslovni subjekt iz javnog sektora sudjeluje u vlasništvu mješovitog poduzeća s više od 50%.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje je jamstvo izdao bilo koji poslovni subjekt iz javnog sektora.

Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor čine inozemni dugovi poslovnih subjekata koji nisu obuhvaćeni definicijom javnog sektora, a za koje ne postoji jamstvo javnog sektora.

Vrednovanje pozicija provedeno je jednako kao u Tablici H12.

Tablica H13: Bruto inozemni dug javnog sektora, privatnog sektora za koji jamči javni sektor i privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.				2007.		
	XII.*	XII.*	XII.*	XII.*	XII.*	III.*	VI.*	IX.*	XII.*	I.*	II.*	III.*
1. Bruto inozemni dug javnog sektora	7.542,4	7.211,5	8.327,6	8.580,3	8.500,4	8.106,6	8.036,6	8.179,6	8.236,0	8.169,9	8.200,8	8.138,8
Kratkoročni	178,4	60,8	415,8	29,5	23,1	34,4	48,4	34,2	81,8	81,4	78,7	66,4
Instrumenti tržišta novca	26,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	98,5	21,9	391,2	0,7	2,3	16,6	16,9	15,8	57,1	58,3	57,5	45,4
Gotovina i depoziti	1,7	1,7	2,6	2,4	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,6	2,3	2,1
Trgovinski kredit	26,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	25,1	37,2	22,1	26,4	18,2	15,8	29,1	16,5	22,1	20,5	18,9	18,9
Kašnjenja otplate glavnice	23,0	35,0	20,5	25,4	17,1	14,8	27,2	15,3	18,2	17,6	17,1	16,9
Kašnjenja otplate kamata	2,1	2,1	1,6	1,0	1,1	0,9	1,8	1,2	4,0	2,9	1,9	2,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	7.363,4	7.150,2	7.911,5	8.549,6	8.476,3	8.071,1	7.986,6	8.143,8	8.152,7	8.087,0	8.120,5	8.070,9
Obveznice	4.303,1	3.950,4	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.493,3	3.529,4	3.641,4	3.648,2	3.618,0	3.561,2	3.530,2
Kredit	2.967,5	3.118,5	3.554,4	3.833,2	4.314,5	4.459,8	4.328,6	4.398,4	4.421,9	4.383,1	4.467,6	4.446,5
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0	28,0	0,0	0,0	0,0	4,8	9,6
Trgovinski kredit	92,8	81,4	50,6	54,1	109,7	111,1	100,7	104,0	82,7	86,0	86,9	84,6
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,6	0,5	0,3	1,2	1,0	1,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji jamči javni sektor	622,1	559,5	433,7	334,1	290,8	239,3	233,6	210,0	208,1	184,8	183,5	182,1
Kratkoročni	11,4	21,8	21,1	23,5	22,1	18,0	16,3	17,4	17,6	17,6	16,5	17,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	11,4	21,8	21,1	23,5	22,1	18,0	16,3	17,4	17,6	17,6	16,5	17,0
Kašnjenja otplate glavnice	7,0	13,9	14,3	15,6	14,5	14,9	13,7	14,7	14,8	15,0	14,1	14,5
Kašnjenja otplate kamata	4,4	7,9	6,8	7,9	7,6	3,2	2,6	2,7	2,8	2,6	2,5	2,5
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	610,7	537,8	412,6	310,6	268,8	221,3	217,3	192,7	190,5	167,2	167,0	165,1
Obveznice	31,2	31,2	31,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	573,6	502,5	378,9	309,1	267,0	219,8	215,1	190,6	186,6	163,2	163,1	161,2
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	5,9	4,0	2,5	1,5	1,8	1,5	2,2	2,0	3,9	4,0	3,9	3,9
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Bruto inozemni dug privatnog sektora za koji ne jamči javni sektor	5.444,7	7.372,1	11.122,4	14.018,6	16.956,4	18.296,5	19.450,7	18.983,5	20.705,6	21.175,2	21.372,9	21.476,5
Kratkoročni	346,6	415,8	1.048,6	2.456,4	3.172,3	3.540,7	3.772,9	2.960,5	4.183,6	4.551,0	4.677,1	4.516,2
Instrumenti tržišta novca	5,6	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	33,4	25,4	644,8	617,7	1.202,7	1.259,5	1.365,4	1.005,8	1.416,0	1.606,9	1.646,6	1.475,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	1.448,4	1.438,6	1.773,9	1.897,6	1.442,2	2.211,1	2.383,2	2.448,4	2.432,8
Trgovinski kredit	14,6	47,5	22,2	23,2	27,8	37,0	36,6	33,0	35,9	35,6	37,7	34,8
Ostale obveze	293,1	342,9	347,9	367,1	503,2	470,3	473,4	479,5	520,6	525,3	544,4	573,5
Kašnjenja otplate glavnice	269,5	318,9	322,6	338,5	466,4	434,3	439,8	436,9	466,2	474,6	493,9	507,6
Kašnjenja otplate kamata	23,6	24,0	25,3	28,6	36,8	36,0	33,6	42,6	54,4	50,6	50,5	65,9
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	4.007,0	5.551,4	8.212,8	9.517,3	11.330,1	12.183,0	12.962,7	13.111,9	13.680,5	13.802,6	13.825,4	14.019,7
Obveznice	0,0	140,7	313,7	831,1	831,8	827,7	847,7	643,4	764,3	768,6	771,8	777,3
Kredit	3.158,2	3.386,6	5.058,6	6.817,9	8.249,0	9.024,3	9.635,7	10.069,5	10.673,1	10.620,6	10.577,5	10.611,2
Gotovina i depoziti	718,3	1.896,9	2.736,2	1.791,9	2.194,3	2.276,2	2.424,9	2.343,2	2.184,7	2.354,8	2.419,2	2.572,9
Trgovinski kredit	130,5	127,1	104,3	76,3	55,0	54,9	54,4	55,9	58,4	58,5	56,9	58,3
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izravna ulaganja	1.091,1	1.404,9	1.861,1	2.044,9	2.454,0	2.572,7	2.715,1	2.911,1	2.841,5	2.821,6	2.870,5	2.940,6
Ukupno (1+2+3)	13.609,3	15.143,1	19.883,8	22.933,0	25.747,7	26.642,4	27.720,9	27.373,2	29.149,8	29.529,9	29.757,2	29.797,4

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

u milijunima EUR

	Stanje duga 31.3.2007.	Trenutačno dospijeće	Projekcija otplate glavnice												
			2.tr.07.	3.tr.07.	4.tr.07.	1.tr.08.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	Ostalo
1. Država	6.491,2	2,6	165,4	348,7	108,3	84,7	622,4	712,1	1.054,5	844,2	1.438,7	257,5	210,7	675,6	673,0
Kratkoročni	2,6	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	2,6	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.488,6	0,0	165,4	348,7	108,3	84,7	622,4	712,1	1.054,5	844,2	1.438,7	257,5	210,7	675,6	673,0
Obveznice	3.530,2	0,0	44,1	280,2	0,0	25,7	324,3	225,4	723,0	562,4	1.055,0	43,5	26,5	517,0	53,1
Kredit	2.956,7	0,0	121,2	68,3	108,1	58,8	297,5	486,2	331,5	281,7	383,5	213,9	184,1	158,5	619,8
Trgovinski kredit	1,7	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Središnja banka (HNB)	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kratkoročni	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Banke	10.313,2	1,3	3.632,0	246,6	360,3	223,2	4.238,9	994,0	1.651,1	206,4	564,8	375,7	93,7	73,8	2.113,7
Kratkoročni	3.447,8	1,3	3.118,8	108,9	108,9	109,9	3.336,6	109,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	1.013,7	0,0	1.013,7	0,0	0,0	0,0	1.013,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	2.432,8	0,0	2.105,2	108,9	108,9	109,9	2.322,9	109,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	1,3	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	6.865,5	0,0	513,2	137,7	251,4	113,3	902,3	884,1	1.651,1	206,4	564,8	375,7	93,7	73,8	2.113,7
Obveznice	463,2	0,0	13,7	0,0	0,0	0,0	13,7	0,0	449,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	3.829,3	0,0	168,3	76,5	190,3	54,2	435,1	654,9	1.021,1	165,1	564,8	375,7	93,7	73,8	445,3
Gotovina i depoziti	2.572,9	0,0	331,3	61,1	61,1	59,2	453,6	229,2	180,5	41,3	0,0	0,0	0,0	0,0	1.668,4
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Ostali domaći sektori	10.048,7	605,5	518,2	486,7	757,8	373,1	1.762,7	1.392,8	1.491,0	1.069,9	1.324,8	377,5	283,1	250,4	1.491,1
Kratkoročni	1.147,1	605,5	120,0	155,5	184,9	81,2	460,3	81,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kredit	506,8	0,0	120,0	155,5	150,0	81,2	425,5	81,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	34,8	0,0	0,0	0,0	34,8	0,0	34,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	605,5	605,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	537,7	537,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	67,9	67,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	8.901,6	0,0	398,2	331,3	572,9	291,9	1.302,3	1.311,6	1.491,0	1.069,9	1.324,8	377,5	283,1	250,4	1.491,1
Obveznice	314,1	0,0	7,4	0,0	0,0	0,0	7,4	6,5	6,5	7,5	127,5	9,3	9,3	11,2	128,8
Kredit	8.442,5	0,0	371,7	320,2	555,3	275,7	1.247,2	1.251,2	1.454,0	1.052,1	1.195,3	367,9	273,6	239,1	1.362,1
Gotovina i depoziti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski kredit	145,0	0,0	19,0	11,1	17,6	16,2	47,7	53,9	30,5	10,3	2,0	0,2	0,1	0,1	0,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

5. Izravna ulaganja	2.942,2	261,2	185,2	68,6	153,5	145,6	407,3	324,1	308,4	217,9	315,2	71,5	56,0	83,5	897,1
Kratkoročni	319,8	261,2	32,1	12,2	10,1	4,3	54,4	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Instrumenti tržišta novca	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	58,6	0,0	32,1	12,2	10,1	4,3	54,4	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Trgovinski krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostale obveze	261,2	261,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate glavnice	233,1	233,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kašnjenja otplate kamata	28,1	28,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostalo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dugoročni	2.622,3	0,0	153,1	56,4	143,4	141,4	352,9	319,9	308,4	217,9	315,2	71,5	56,0	83,5	897,1
Obveznice	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Krediti	2.597,7	0,0	151,1	55,7	141,8	140,1	348,6	315,5	301,9	211,2	313,8	71,0	55,8	83,1	897,0
Trgovinski krediti	24,6	0,0	2,0	0,7	1,6	1,3	4,3	4,4	6,5	6,8	1,4	0,6	0,2	0,5	0,2
Ostale obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ukupno (1+2+3+4+5)	29.797,4	870,6	4.503,0	1.150,6	1.379,8	826,6	7.033,4	3.423,0	4.505,0	2.338,3	3.643,4	1.082,2	643,4	1.083,3	5.174,9
Dodatak: Procjena plaćanja kamata			21,6	159,6	236,0	244,4	172,1	147,8	417,2	745,6	652,4	493,3	419,1	218,5	527,2

Tablica H14: Projekcija otplate bruto inozemnog duga po domaćim sektorima

Tablica prikazuje stanje bruto inozemnog duga i projekciju otplate glavnice te procijenjena plaćanja kamata po srednjem tečaju HNB-a na kraju razdoblja. Projekcija otplate glavnice kod stavke gotovina i depoziti nerezidenata izrađena je na osnovi dostupnih podataka monetarne statistike o izvornom i preostalom dospjeću.

Procijenjena plaćanja kamata ne uključuju kamate na depozite

nerezidenata, repo poslove te hibridne i podređene instrumente niti zatezne kamate s tih osnova. Buduća plaćanja kamata procijenjena su na osnovi kamatne stope koja vrijedi u trenutku zaključenja ugovora i ne obuhvaćaju varijacije kamatnih stopa koje su moguće kod kredita ugovorenih uz varijabilnu kamatnu stopu.

Projekcija otplate obračunatih nedospjelih kamata, koja je sastavni dio bruto inozemnog duga, uvećava projekciju otplate glavnice u prvom tromjesečnom razdoblju te, posljedično, umanjuje iznose procijenjene otplate kamata u prvom tromjesečnom razdoblju.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
1. Stanje međunarodnih ulaganja, neto	-4.204,4	-7.225,7	-10.927,4	-15.616,6	-20.643,5	-30.635,7	-24.253,7	-26.961,1	-28.837,5	-30.635,7	-35.590,5
2. Sredstva	12.720,6	12.417,0	14.099,6	14.791,4	15.543,1	17.391,9	15.131,2	15.586,6	15.826,6	17.391,9	17.699,9
2.1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,7	1.831,8	1.790,1	1.742,9	1.763,7	1.831,8	1.900,1
2.2. Portfeljna ulaganja	251,1	801,5	599,8	1.334,9	1.791,4	1.890,1	1.784,9	1.843,3	1.747,9	1.890,1	1.809,9
2.2.1. Vlasnička ulaganja	23,6	30,6	37,4	31,9	135,8	142,3	136,9	155,2	150,1	142,3	142,7
2.2.2. Dužnička ulaganja	227,5	770,9	562,5	1.303,1	1.655,6	1.747,8	1.648,0	1.688,2	1.597,8	1.747,8	1.667,2
Obveznice	196,4	761,0	560,0	1.142,6	1.508,4	1.356,4	1.528,6	1.291,8	1.207,4	1.356,4	1.262,1
Instrumenti tržišta novca	31,1	9,9	2,4	160,4	147,1	391,4	119,4	396,4	390,3	391,4	405,1
2.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Ostala ulaganja	6.127,9	4.357,4	5.319,0	5.456,9	4.583,7	4.944,7	3.467,8	3.256,8	4.180,3	4.944,7	4.470,1
2.4.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	253,4	221,6	263,0	235,7	255,4	236,2	249,4	235,7	222,4
2.4.2. Krediti	95,6	108,9	102,1	102,2	146,1	238,2	178,7	216,8	230,5	238,2	249,4
2.4.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	4.963,5	5.133,1	4.174,5	4.470,5	3.033,7	2.779,2	3.569,1	4.470,5	3.998,3
2.4.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	24,7	131,3	0,4	0,0
2.5. Međunarodne pričuve HNB-a	5.333,6	5.651,3	6.554,1	6.436,1	7.438,4	8.725,3	8.088,5	8.743,6	8.134,8	8.725,3	9.519,7
3. Obveze	16.925,0	19.642,7	25.026,9	30.408,1	36.186,6	48.027,5	39.385,0	42.547,7	44.664,2	48.027,5	53.290,4
3.1. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.336,9	20.765,6	14.552,1	16.747,0	18.932,6	20.765,6	25.442,3
3.2. Portfeljna ulaganja	4.474,5	4.312,8	4.881,0	5.900,5	5.441,0	5.367,7	5.085,2	5.173,6	5.555,7	5.367,7	5.300,3
3.2.1. Vlasnička ulaganja	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	955,2	764,2	796,5	1.271,0	955,2	992,8
3.2.2. Dužnička ulaganja	4.330,4	4.108,7	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.412,5	4.321,0	4.377,1	4.284,7	4.412,5	4.307,5
Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.412,5	4.321,0	4.377,1	4.284,7	4.412,5	4.307,5
Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Izvedeni financijski instrumenti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.4. Ostala ulaganja	8.036,5	9.539,1	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.894,3	19.747,6	20.627,1	20.175,8	21.894,3	22.547,7
3.4.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	179,5	155,1	194,2	181,0	204,5	193,8	195,0	181,0	181,6
3.4.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.754,7	14.987,0	15.589,6	15.680,1	16.754,7	16.748,9
3.4.3. Gotovina i depoziti	719,9	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.052,1	4.324,9	3.787,4	4.398,3	5.007,8
3.4.4. Ostala pasiva	325,3	400,9	391,2	417,0	543,5	560,3	504,1	518,8	513,3	560,3	609,4

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H15: Stanje međunarodnih ulaganja – svodna tablica

Tablica se sastavlja u skladu s metodologijom koju je preporučio Međunarodni monetarni fond u Priručniku za platnu bilancu (Balance of Payments Manual, 5. izdanje, 1993.). Izvori podataka su izvješća banaka, trgovačkih društava, Hrvatske narodne banke i Zagrebačke burze.

Međunarodna ulaganja Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku iskazuju se u eurima (EUR) i američkim dolarima (USD). Ovisno o izvoru podataka, preračunavanje vrijednosti iz izvornih valuta u izvještajne obavlja se:

- primjenom tekućeg tečaja ili prosječnoga mjesečnoga srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke za transakcije,
- primjenom srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke na izvještajni datum za stanja.

Podaci o inozemnim izravnim i portfeljnim vlasničkim ulaganjima preuzimaju se iz statističkog istraživanja Hrvatske narodne banke. Stanja vlasničkih ulaganja prate se od početka 2001. godine i korigiraju se za promjene službenog indeksa Zagrebačke burze (CROBEX).

Portfeljna dužnička ulaganja i ostala ulaganja klasificirana su prema sektorima: Hrvatska narodna banka, država, banke i ostali sektori. Sektor država obuhvaća središnju državu i organe lokalne države. Sektor banke uključuje banke.

Pozicije Portfeljna dužnička ulaganja kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o ulaganjima rezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali nerezidenti (sredstva) i ulaganja nerezidenata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze).

denata u dužničke vrijednosne papire koje su izdali rezidenti (obveze). Podaci o tim ulaganjima zasnovani su na registru inozemnih kredita Hrvatske narodne banke, u kojem se nalaze i potraživanja i obveze za obveznice i instrumente novčanog tržišta.

Pozicije Ostala ulaganja – Trgovinski krediti kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju potraživanja spomenutih sektora od inozemstva i dugovanja spomenutih sektora inozemstvu s osnove trgovinskih kredita. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicije Ostala ulaganja – Krediti i kod Sredstava i kod Obveza obuhvaćaju podatke o odobrenim i primljenim kreditima između rezidenata i nerezidenata grupirane po sektorima. Izvor podataka je registar kreditnih odnosa s inozemstvom Hrvatske narodne banke.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Sredstava pokazuje stanja ukupnih likvidnih deviznih sredstava banaka ovlaštenih za poslovanje s inozemstvom umanjena za dio deviznih sredstava koja banke deponiraju kao dio obvezne pričuve. Osim potraživanja banaka od inozemstva, prikazana su i potraživanja sektora države od inozemstva. Izvor podataka su izvješća države i banaka.

Pozicija Ostala ulaganja – Gotovina i depoziti kod Obveza pokazuje stanja ukupnih deviznih i kunskih obveza prikazanih sektora prema inozemstvu po osnovi tekućih računa, oročenih depozita i depozita s otkaznim rokom, depozita po viđenju te depozitnog novca. Izvor podataka su izvješća banaka.

Pozicija Međunarodne pričuve HNB-a sastavlja se na osnovi izvješća Direkcije računovodstva Hrvatske narodne banke koje sadržava podatke o njihovim stanjima i promjenama.

Tablica H16: Stanje međunarodnih ulaganja – izravna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Izravna ulaganja, neto	-3.406,0	-4.183,9	-5.181,9	-7.550,8	-10.607,2	-18.933,8	-12.762,1	-15.004,1	-17.168,9	-18.933,8	-23.542,2
1. Izravna ulaganja u inozemstvo	1.008,0	1.606,8	1.626,7	1.563,4	1.729,7	1.831,8	1.790,1	1.742,9	1.763,7	1.831,8	1.900,1
1.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	1.691,4	1.644,3	1.646,3	1.725,0	1.775,1
1.1.1. Sredstva	975,0	1.569,1	1.587,0	1.502,3	1.610,4	1.725,0	1.691,4	1.644,3	1.646,3	1.725,0	1.775,1
1.1.2. Obveze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1.2. Ostala ulaganja	33,0	37,7	39,7	61,2	119,3	106,8	98,7	98,6	117,5	106,8	125,0
1.1.1. Sredstva	43,4	49,9	63,4	89,6	137,9	143,4	128,5	130,9	152,9	143,4	165,3
1.2.2. Obveze	10,4	12,2	23,7	28,4	18,6	36,6	29,9	32,3	35,4	36,6	40,3
1.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2. Izravna ulaganja u Hrvatsku	4.414,0	5.790,8	6.808,6	9.114,2	12.336,9	20.765,6	14.552,1	16.747,0	18.932,6	20.765,6	25.442,3
2.1. Vlasnička ulaganja i zadržana dobit	3.339,4	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	12.029,9	14.064,6	16.057,9	17.961,3	22.543,3
2.1.1. Sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Obveze	3.339,4	4.400,6	4.972,7	7.116,4	9.920,6	17.961,3	12.029,9	14.064,6	16.057,9	17.961,3	22.543,3
2.2. Ostala ulaganja	1.074,7	1.390,2	1.835,9	1.997,8	2.416,3	2.804,3	2.522,2	2.682,5	2.874,7	2.804,3	2.899,0
2.2.1. Sredstva	0,0	0,3	1,8	19,9	20,1	2,1	21,7	1,9	2,5	2,1	2,9
2.2.2. Obveze	1.074,7	1.390,5	1.837,7	2.017,7	2.436,4	2.806,4	2.543,9	2.684,4	2.877,2	2.806,4	2.901,9
2.3. Financijski derivati (neto)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci

Napomena: Vrijednost izravnih ulaganja u cijelom razdoblju uskladeni su s tržišnom vrijednošću dioničkih društava.

Tablica H17: Stanje međunarodnih ulaganja – portfeljna ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Portfeljna ulaganja, neto	-4.223,3	-3.511,3	-4.281,2	-4.563,2	-3.649,6	-3.477,5	-3.300,3	-3.330,2	-3.807,9	-3.477,5	-3.490,4
1. Sredstva	251,1	801,5	599,8	1.337,2	1.791,4	1.890,1	1.784,9	1.843,3	1.747,9	1.890,1	1.809,9
1.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	23,6	30,6	37,4	34,2	135,8	142,3	136,9	155,2	150,1	142,3	142,7
1.1.1. Banke	7,5	7,4	4,7	5,1	5,9	6,7	5,3	9,4	6,7	6,7	7,2
1.1.2. Ostali sektori	16,2	23,2	32,6	29,1	129,9	135,6	131,6	145,8	143,4	135,6	135,5
1.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	227,5	770,9	562,5	1.303,1	1.655,6	1.747,8	1.648,0	1.688,2	1.597,8	1.747,8	1.667,2
2. Obveze	4.474,5	4.312,8	4.881,0	5.900,5	5.441,0	5.367,7	5.085,2	5.173,6	5.555,7	5.367,7	5.300,3
2.1. Ulaganja u dionice i vlasničke udjele	144,1	204,1	196,0	407,0	557,1	955,2	764,2	796,5	1.271,0	955,2	992,8
2.1.1. Banke	40,7	44,5	46,3	64,7	84,0	156,7	114,1	138,9	200,9	156,7	182,7
2.1.2. Ostali sektori	103,4	159,6	149,6	342,3	473,1	798,5	650,1	657,6	1.070,1	798,5	810,1
2.2. Ulaganja u dužničke vrijednosne papire	4.330,4	4.108,7	4.685,1	5.493,5	4.883,9	4.412,5	4.321,0	4.377,1	4.284,7	4.412,5	4.307,5
2.2.1. Obveznice	4.299,3	4.108,7	4.651,4	5.493,5	4.883,9	4.412,5	4.321,0	4.377,1	4.284,7	4.412,5	4.307,5
Država	4.268,2	3.947,6	4.306,6	4.662,4	4.052,1	3.648,2	3.493,3	3.529,4	3.641,4	3.648,2	3.530,2
Banke	0,0	0,0	0,0	453,2	456,6	457,9	462,5	466,0	452,1	457,9	463,2
Ostali sektori	31,2	161,2	344,8	377,9	375,3	306,4	365,2	381,8	191,3	306,4	314,1
2.2.2. Instrumenti tržišta novca	31,1	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali sektori	31,1	0,0	33,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica H18: Stanje međunarodnih ulaganja – ostala ulaganja

u milijunima EUR

	2001.	2002.	2003.	2004. ^b	2005. ^b	2006. ^b	2006.				2007.
							1.tr. ^b	2.tr. ^b	3.tr. ^b	4.tr. ^b	1.tr. ^a
Ostala ulaganja, neto	-1.908,7	-5.181,7	-8.018,4	-9.936,5	-13.825,1	-16.949,6	-16.279,9	-17.370,3	-15.995,6	-16.949,6	-18.077,6
1. Sredstva	6.127,9	4.357,4	5.319,0	5.456,9	4.583,7	4.944,7	3.467,8	3.256,8	4.180,3	4.944,7	4.470,1
1.1. Trgovinski krediti	249,3	222,5	253,4	221,6	263,0	235,7	255,4	236,2	249,4	235,7	222,4
1.1.1. Država	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
Dugoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1
1.1.2. Ostali sektori	249,3	222,5	253,4	221,6	262,7	235,5	255,2	236,0	249,3	235,5	222,3
Dugoročni krediti	243,3	216,3	211,5	181,4	190,6	180,7	193,1	190,0	185,9	180,7	183,3
Kratkoročni krediti	6,0	6,2	41,9	40,2	72,1	54,8	62,1	46,0	63,3	54,8	38,9
1.2. Krediti	95,6	108,9	102,1	102,2	146,1	238,2	178,7	216,8	230,5	238,2	249,4
1.2.1. Hrvatska narodna banka	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Dugoročni krediti	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
1.2.2. Država	6,1	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	8,2	7,9	7,6	9,5	9,0
Dugoročni krediti	6,1	4,8	5,3	7,0	8,7	9,5	8,2	7,9	7,6	9,5	9,0
1.2.3. Banke	83,4	97,5	87,1	81,6	113,2	188,9	136,4	165,5	179,8	188,9	194,7
Dugoročni krediti	58,3	72,9	63,1	62,6	85,3	142,6	96,3	122,1	134,5	142,6	161,5
Kratkoročni krediti	25,1	24,6	23,9	19,0	27,9	46,3	40,1	43,4	45,3	46,3	33,1
1.2.4. Ostali sektori	5,4	5,9	9,1	13,0	23,6	39,2	33,4	42,8	42,6	39,2	45,2
Dugoročni krediti	5,4	5,8	9,1	11,7	23,3	39,1	33,1	42,7	42,5	39,1	45,2
Kratkoročni krediti	0,0	0,1	0,0	1,3	0,3	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1
1.3. Gotovina i depoziti	5.782,9	4.026,0	4.963,5	5.133,1	4.174,5	4.470,5	3.033,7	2.779,2	3.569,1	4.470,5	3.998,3
1.3.2. Država	94,7	115,7	81,9	8,9	54,2	26,4	39,8	65,8	104,9	26,4	1,4
1.3.3. Banke	4.438,8	2.754,3	3.806,3	4.164,6	2.958,2	3.332,2	1.839,4	1.597,2	2.359,0	3.332,2	2.897,7
1.3.4. Ostali sektori	1.249,4	1.156,0	1.075,4	959,7	1.162,1	1.111,9	1.154,5	1.116,3	1.105,1	1.111,9	1.099,2
1.4. Ostala aktiva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	24,7	131,3	0,4	0,0
2. Obveze	8.036,5	9.539,1	13.337,3	15.393,4	18.408,7	21.894,3	19.747,6	20.627,1	20.175,8	21.894,3	22.547,7
2.1. Trgovinski krediti	268,4	258,4	179,5	155,1	194,2	181,0	204,5	193,8	195,0	181,0	181,6
2.1.1. Država	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	2,4	2,3	2,1	1,9	1,7
Dugoročni krediti	1,3	1,1	2,3	2,1	2,6	1,9	2,4	2,3	2,1	1,9	1,7
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.2. Ostali sektori	267,1	257,4	177,2	153,0	191,6	179,0	202,1	191,6	192,9	179,0	179,9
Dugoročni krediti	226,7	209,9	155,0	129,8	163,8	143,1	165,1	155,0	159,9	143,1	145,0
Kratkoročni krediti	40,4	47,5	22,2	23,2	27,8	35,9	37,0	36,6	33,0	35,9	34,8
2.2. Krediti	6.722,9	6.981,2	10.027,9	11.578,7	14.035,5	16.754,7	14.987,0	15.589,6	15.680,1	16.754,7	16.748,9
2.2.1. Hrvatska narodna banka	213,8	21,5	363,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0
Kredit i zajmovi MMF-a	138,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.2. Država	1.672,7	1.950,8	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.004,5	3.136,4	3.068,9	3.023,7	3.004,5	2.956,7
Dugoročni krediti	1.672,7	1.950,8	2.260,5	2.590,2	2.990,6	3.004,5	3.136,4	3.068,9	3.023,7	3.004,5	2.956,7
Kratkoročni krediti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3. Banke	1.813,5	1.878,7	3.403,0	4.037,3	4.887,5	5.367,6	5.368,3	5.543,6	4.726,9	5.367,6	4.843,0
Dugoročni krediti	1.810,8	1.878,4	2.798,5	3.517,4	3.822,7	4.217,1	4.262,1	4.436,6	4.124,0	4.217,1	3.829,3
Kratkoročni krediti	2,6	0,3	604,6	519,9	1.064,8	1.150,4	1.106,3	1.107,0	602,9	1.150,4	1.013,7
2.2.4. Ostali sektori	3.022,9	3.130,1	4.001,0	4.951,3	6.157,3	8.382,7	6.482,3	6.976,1	7.929,5	8.382,7	8.949,2
Dugoročni krediti	2.969,0	3.103,0	3.933,0	4.852,7	6.017,1	8.060,0	6.312,4	6.701,8	7.510,9	8.060,0	8.442,5
Kratkoročni krediti	53,9	27,2	68,1	98,5	140,2	322,7	169,9	274,3	418,6	322,7	506,8
2.3. Gotovina i depoziti	719,9	1.898,6	2.738,8	3.242,7	3.635,6	4.398,3	4.052,1	4.324,9	3.787,4	4.398,3	5.007,8
2.3.1. Hrvatska narodna banka	1,7	1,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,0	2,5	2,0	2,6	2,1
2.3.2. Banke	718,3	1.896,9	2.736,2	3.240,3	3.632,9	4.395,7	4.050,1	4.322,5	3.785,4	4.395,7	5.005,7
2.4. Ostale obveze	325,3	400,9	391,2	417,0	543,5	560,3	504,1	518,8	513,3	560,3	609,4

^a Preliminarni podaci. ^b Revidirani podaci.

Tablica 11: Konsolidirana središnja država prema razinama državne vlasti

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006. ^a	2006.					
				III.	VI.	IX.	X.	XI.	XII. ^a
1. PRIHODI (A + B)	87.019,3	92.642,5	100.380,6	7.628,9	8.246,0	8.474,3	8.868,5	8.916,6	9.112,2
A) Državni proračun	80.463,5	85.653,0	95.234,4	7.356,8	7.864,6	8.052,8	8.363,1	8.406,7	8.362,6
B) Izvanproračunski korisnici	6.555,8	6.989,5	5.146,2	272,0	381,4	421,5	505,4	509,9	749,6
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	129,9	38,0	286,0	0,0	8,4	0,3	54,4	1,3	174,5
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	663,1	863,9	849,4	75,7	105,8	68,5	50,5	73,0	97,7
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	15,5	18,9	17,6	1,4	0,6	0,7	0,7	0,5	11,3
4. Hrvatske vode	1.224,4	1.227,8	1.527,4	61,8	88,6	139,5	135,8	182,3	270,9
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	170,7	214,7	659,8	53,0	39,8	51,4	84,1	100,5	83,5
6. Hrvatske autoceste	2.295,4	2.547,0	1.265,4	71,2	118,2	126,5	113,4	87,4	86,8
7. Hrvatske ceste	1.417,8	1.474,7	64,1	6,8	14,6	2,7	3,8	3,1	12,0
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	575,9	367,4	409,6	1,5	2,8	4,3	60,3	58,4	7,4
9. Hrvatski fond za privatizaciju	62,9	237,0	66,9	0,6	2,7	27,8	2,3	3,4	5,6
2. RASHODI (A + B)	86.941,4	92.332,1	98.737,4	8.280,1	7.736,7	7.939,9	8.378,5	8.338,9	10.654,7
A) Državni proračun	81.861,2	86.715,6	91.978,3	7.806,1	7.158,1	7.373,1	7.834,2	7.603,6	9.566,7
B) Izvanproračunski korisnici	5.080,3	5.616,5	6.759,1	474,0	578,5	566,7	544,3	735,3	1.088,0
1. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	587,4	382,2	558,5	33,7	39,9	32,1	32,0	33,2	194,2
2. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	831,3	914,3	932,8	76,9	87,8	95,6	85,7	87,6	71,7
3. Hrvatski zavod za zapošljavanje	141,3	145,9	155,4	12,6	12,5	11,9	13,7	13,0	14,6
4. Hrvatske vode	1.426,3	1.489,5	1.779,1	109,2	150,3	179,0	131,7	191,5	372,6
5. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	32,4	172,0	734,8	58,0	59,8	78,8	70,2	101,9	102,5
6. Hrvatske autoceste	752,3	1.085,1	1.269,9	85,6	115,7	57,3	87,1	179,2	178,7
7. Hrvatske ceste	934,6	1.062,4	1.226,2	88,0	101,4	103,5	115,2	121,9	142,2
8. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka	314,5	183,0	27,4	3,3	1,1	1,6	2,7	1,9	2,9
9. Hrvatski fond za privatizaciju	60,1	182,1	75,2	6,7	10,0	6,8	6,0	5,1	8,5
NETO/BRUTO OPERATIVNI SALDO (1 – 2)	77,8	310,3	1.643,1	-651,3	509,3	534,4	490,0	577,7	-1.542,5
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE (3.1. + 3.2. – 3.3.)	77,8	310,3	1.643,1	-651,3	509,3	534,4	490,0	577,7	-1.542,5
3.1. PROMJENA NETO NEFINANCIJSKE IMOVINE	8.373,5	6.699,4	6.101,0	281,2	412,4	459,2	442,1	586,1	1.054,1
Nabava	8.648,4	7.024,2	6.833,4	351,6	456,2	491,0	471,4	611,0	1.405,0
A) Državni proračun	1.663,9	1.828,8	1.908,5	93,5	97,9	74,7	166,5	201,2	556,7
B) Izvanproračunski korisnici	6.984,5	5.195,4	4.924,9	258,1	358,4	416,3	304,9	409,9	848,3
Prodaja	274,9	324,8	732,4	70,4	43,8	31,8	29,3	24,9	350,9
A) Državni proračun	244,4	275,1	352,7	32,9	37,5	24,1	28,4	22,9	44,1
B) Izvanproračunski korisnici	30,5	49,6	379,7	37,5	6,3	7,7	0,9	2,0	306,8
Neto pozajmljivanje/zaduživanje (1 – 2 – 3.1.)	-8.295,6	-6.389,1	-4.457,8	-932,4	96,9	75,2	47,9	-8,4	-2.596,6
TRANSAKCIJE U FINANCIJSKOJ IMOVINI I OBAVEZAMA (FINANCIRANJE) (3.3. – 3.2.)	8.295,6	6.389,1	4.457,8	932,4	-96,9	-75,2	-47,9	8,4	2.596,6
3.2. PROMJENA NETO FINANCIJSKE IMOVINE	28,4	1.609,8	-2.567,2	-352,0	-307,8	-92,1	264,8	500,5	-3.346,1
3.2.1. Tuzemna imovina	18,6	1.614,6	-2.583,8	-352,0	-310,5	-92,1	264,8	493,5	-3.353,1
A) Državni proračun	138,6	1.747,7	-3.062,0	-308,7	-125,1	-218,0	80,8	645,8	-3.551,9
B) Izvanproračunski korisnici	-120,0	-133,1	478,2	-43,3	-185,4	125,9	184,0	-152,3	198,8
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	7,0	7,0
A) Državni proračun	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	7,0	7,0
B) Izvanproračunski korisnici	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. PROMJENA NETO OBEVA	8.324,0	7.998,8	1.890,7	580,5	-404,7	-167,3	216,9	508,9	-749,5
3.3.1. Tuzemne obveze	4.107,7	12.041,7	5.282,8	2.575,9	-276,1	-345,3	94,2	605,7	-803,0
A) Državni proračun	4.038,7	10.591,6	3.166,3	2.597,4	-335,5	-539,0	98,8	460,8	-1.463,0
B) Izvanproračunski korisnici	69,0	1.450,1	2.116,5	-21,5	59,5	193,7	-4,6	144,9	659,9
3.3.2. Inozemne obveze	4.216,3	-4.042,8	-3.392,1	-1.995,4	-128,7	178,0	122,7	-96,8	53,5
A) Državni proračun	270,3	-5.080,6	-3.943,3	-2.154,5	-127,9	59,3	-67,0	-42,5	48,2
B) Izvanproračunski korisnici	3.946,0	1.037,8	551,1	159,1	-0,8	118,6	189,8	-54,2	5,3

^a Preliminarni podaci.

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija. Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica I2: Operacije državnog proračuna

u milijunima kuna

	2004.	2005.	2006. ^a	2006.					
				III.	VI.	IX.	X.	XI.	XII. ^a
1. PRIHODI	80.463,5	85.653,0	95.235,9	7.356,8	7.864,6	8.054,3	8.363,1	8.406,7	8.362,6
1.1. Porezi	47.149,9	50.687,6	58.469,1	4.417,1	4.826,4	5.012,9	5.240,4	5.321,0	4.784,4
1.2. Socijalni doprinosi	29.477,6	31.301,3	33.877,1	2.703,8	2.843,8	2.852,6	2.885,4	2.868,9	3.161,9
1.3. Pomoći	10,1	27,5	192,9	1,2	8,5	2,4	1,4	20,7	152,5
1.4. Ostali prihodi	3.825,9	3.636,6	2.696,8	234,7	185,9	186,4	235,9	196,2	263,9
2. RASHODI	83.131,1	87.857,5	95.948,4	8.047,8	7.463,2	7.742,0	8.176,0	7.993,9	9.980,2
2.1. Naknade zaposlenima	22.268,3	23.182,6	24.313,9	1.960,8	1.993,6	2.012,5	2.001,0	2.002,1	2.214,5
2.2. Korištenje dobara i usluga	4.358,7	4.951,9	6.069,8	465,8	390,9	389,9	542,1	499,7	1.218,1
2.3. Potrošnja dugotrajne imovine	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Kamate	3.972,5	4.387,0	4.713,6	803,5	361,1	319,2	203,1	319,0	413,1
2.5. Subvencije	4.968,1	5.248,7	5.670,8	659,5	334,1	382,9	462,5	441,0	678,6
2.6. Pomoći	3.420,3	3.796,8	6.650,8	371,5	435,0	574,0	612,2	645,3	922,2
2.7. Socijalne naknade	39.730,9	41.358,5	43.444,6	3.497,5	3.545,3	3.653,5	3.644,3	3.607,9	3.928,7
2.8. Ostali rashodi	4.412,4	4.931,9	5.085,0	289,1	403,4	410,0	710,8	478,9	604,9
3. PROMJENA NETO VRIJEDNOSTI: TRANSAKCIJE	-2.667,6	-2.204,5	-712,5	-690,9	401,4	312,3	187,1	412,9	-1.617,5
3.1. Promjena neto nefinancijske imovine	1.419,5	1.553,7	1.555,8	60,6	60,4	50,6	138,1	178,3	512,6
3.1.1. Dugotrajna imovina	1.384,6	1.517,0	1.595,1	62,5	70,7	50,8	139,4	173,4	510,0
3.1.2. Zalihe	0,0	0,0	-80,2	-3,7	-11,1	-1,7	-0,8	-0,6	-18,1
3.1.3. Pohranjene vrijednosti	7,5	7,2	7,8	1,1	0,3	0,1	0,6	0,5	2,1
3.1.4. Neproizvedena imovina	27,3	29,5	33,1	0,7	0,5	1,4	-1,1	5,0	18,6
3.2. Promjena neto financijske imovine	222,0	1.752,8	-3.045,3	-308,7	-122,4	-218,0	80,8	652,8	-3.544,9
3.2.1. Tuzemna imovina	212,2	1.757,7	-3.062,0	-308,7	-125,1	-218,0	80,8	645,8	-3.551,9
3.2.2. Inozemna imovina	9,8	-4,9	16,7	0,0	2,7	0,0	0,0	7,0	7,0
3.2.3. Monetarno zlato i SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3.3. Promjena neto obveza	4.309,0	5.510,9	-777,0	442,8	-463,4	-479,7	31,8	418,3	-1.414,8
3.3.1. Tuzemne obveze	4.038,7	10.591,6	3.166,3	2.597,4	-335,5	-539,0	98,8	460,8	-1.463,0
3.3.2. Inozemne obveze	270,3	-5.080,6	-3.943,3	-2.154,5	-127,9	59,3	-67,0	-42,5	48,2

^a Preliminarni podaci.

Metodološka obrazloženja nalaze se u Mjesečnom statističkom prikazu Ministarstva financija.

Napomena: Na gotovinskom načelu. Izvor: Ministarstvo financija.

Tablica I3: Dug središnje države

na kraju razdoblja, u milijunima kuna

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.			
	XII. ^a	XII. ^{a*}	XII. ^a	XII. ^a	XII. ^a	XII. ^a	I. ^a	II. ^a	III. ^a	IV. ^a
1. Unutarnji dug središnje države	24.907,3	31.421,5	34.736,4	41.517,0	55.028,8	59.678,1	59.799,6	61.527,9	62.269,5	62.408,6
1.1. Unutarnji dug Republike Hrvatske	21.467,9	23.320,0	28.160,8	37.223,7	50.559,5	54.216,7	54.290,6	56.049,6	56.553,6	56.525,6
Trezorski zapisi	4.892,3	5.632,7	6.548,1	9.022,5	12.533,4	12.662,2	13.163,4	13.376,1	13.556,6	13.806,0
Instrumenti tržišta novca	7,4	0,1	0,3	–	0,9	–	–	–	–	–
Obveznice	15.415,8	15.887,9	17.422,0	23.080,1	30.716,0	34.827,9	34.871,0	37.193,1	37.256,9	37.117,9
Krediti Hrvatske narodne banke	–	0,5	1,4	3,3	1,4	0,9	–	–	–	0,0
Krediti banaka	1.152,4	1.798,8	4.189,1	5.117,8	7.307,8	6.725,7	6.256,2	5.480,4	5.740,1	5.601,7
1.2. Unutarnji dug republičkih fondova	3.439,4	8.101,5	6.575,5	4.293,3	4.469,2	5.461,4	5.509,0	5.478,3	5.715,9	5.882,9
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	1.636,1	4.460,7	3.616,4	2.040,1	176,9	198,8	253,0	253,2	254,0	278,6
Krediti banaka	1.803,3	3.640,7	2.959,1	2.253,2	4.292,3	5.262,6	5.256,0	5.225,1	5.461,9	5.604,3
2. Inozemni dug središnje države	43.600,8	43.399,6	49.924,7	55.429,8	51.762,1	48.739,6	48.507,9	47.843,1	47.770,4	47.254,0
2.1. Inozemni dug Republike Hrvatske	39.732,6	37.432,1	41.041,9	42.231,2	36.414,5	32.531,2	32.422,0	31.921,0	31.738,7	31.387,5
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	30.984,2	28.719,3	32.115,1	32.919,3	27.020,1	22.836,8	22.741,3	22.324,9	22.192,3	22.006,0
Krediti	8.748,4	8.712,8	8.926,8	9.311,9	9.394,5	9.694,3	9.680,8	9.596,1	9.546,3	9.381,5
2.2. Inozemni dug republičkih fondova	3.868,2	5.967,6	8.882,8	13.198,7	15.347,5	16.208,5	16.085,9	15.922,1	16.031,8	15.866,5
Instrumenti tržišta novca	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Obveznice	730,1	680,4	816,9	2.846,8	2.866,5	3.959,1	3.935,5	3.833,2	3.869,3	3.860,1
Krediti	3.138,1	5.287,2	8.066,0	10.351,9	12.481,0	12.249,3	12.150,4	12.088,9	12.162,5	12.006,4
3. Ukupno (1+2)	68.508,1	74.821,1	84.661,1	96.946,9	106.790,9	108.417,8	108.307,5	109.371,0	110.039,9	109.662,6
Dodatak: Izdana jamstva Republike Hrvatske										
– domaća	6.025,6	7.528,1	6.895,4	4.642,0	5.345,9	7.312,8	7.581,9	7.543,7	8.216,3	8.184,3
– inozemna	9.288,7	8.764,6	8.713,0	7.787,7	7.248,8	6.875,2	6.700,6	6.731,1	6.805,8	6.781,0

^a Iznimno od napomene u dijelu "Klasifikacija i iskazivanje podataka o potraživanjima i obvezama", u ovoj tablici dug Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka u dijelu 2. Inozemni dug središnje države, reklasificiran je iz podsektora Republika Hrvatska u podsektor republički fondovi od (uključujući) prosinca 1998. godine, a u dijelu 1. Unutarnji dug središnje države od (uključujući) prosinca 2002. godine.

Tablica I3: Dug središnje države

Podaci o dugu središnje države sastavljeni su iz raspoloživih podataka i nisu usklađeni s podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske. Dug središnje države sastoji se od unutarnjeg i inozemnog duga. Izvori podataka za unutarnji dug središnje države su Mješoviti statistički prikaz Ministarstva financija, Bilanca Hrvatske na-

rodne banke i Konsolidirana bilanca banaka. Izvor podataka za inozemni dug središnje države je statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka. U dodatku je naveden podatak o izdanim jamstvima Republike Hrvatske. Izvor podataka o domaćim jamstvima su banke, a o inozemnim jamstvima statistika inozemnog duga koju sastavlja Hrvatska narodna banka.

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100			Lančani indeksi			Godišnji mjesečni indeksi				
		Indeksi potrošačkih cijena			Indeksi potrošačkih cijena ^a			Cijene pri proizvođačima	Indeksi potrošačkih cijena ^b			Cijene pri proizvođačima
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge		Ukupno	Dobra	Usluge	
1994.	prosinac	100,2	100,1	100,8	100,2	97,0	95,0	108,1	94,5
1995.	prosinac	100,2	100,2	99,8	100,5	103,7	102,4	109,3	101,6
1996.	prosinac	100,0	100,2	99,5	100,3	103,4	102,3	108,7	101,5
1997.	prosinac	100,7	100,3	102,3	99,9	103,8	102,7	108,2	101,6
1998.	prosinac	82,1	84,6	73,7	100,3	100,4	100,0	100,0	105,4	104,3	109,2	97,9
1999.	prosinac	85,3	87,2	78,5	100,6	100,8	100,0	100,3	103,9	103,1	106,5	105,9
2000.	prosinac	90,0	92,0	82,8	100,4	100,4	100,1	100,2	105,5	105,5	105,5	111,2
2001.	prosinac	92,1	93,2	88,5	100,4	100,4	100,5	99,0	102,4	101,3	106,8	96,9
2002.	prosinac	93,8	94,2	92,6	100,4	100,6	99,6	99,9	101,8	101,1	104,6	102,3
2003.	prosinac	95,4	95,7	94,6	100,3	100,2	100,5	100,0	101,7	101,6	102,2	101,0
2004.	prosinac	98,0	98,0	98,0	100,7	100,9	100,2	99,3	102,7	102,5	103,6	104,8
2005.	prosinac	101,6	101,4	102,0	100,5	100,5	100,5	99,7	103,6	103,5	104,1	102,7
2006.	svibanj	103,9	103,6	104,9	100,5	100,6	100,4	100,4	104,0	103,5	105,6	103,7
	lipanj	103,8	103,3	105,5	99,9	99,7	100,6	99,8	104,0	103,6	105,6	103,7
	srpanj	102,9	101,9	106,3	99,2	98,7	100,7	100,1	103,4	102,8	105,3	103,0
	kolovoz	103,0	101,8	107,1	100,1	99,9	100,7	100,2	103,4	102,7	105,9	103,1
	rujan	103,0	102,0	106,3	100,0	100,2	99,3	99,7	102,8	101,8	106,3	102,0
	listopad	102,9	102,1	105,9	100,0	100,1	99,6	100,0	102,1	101,2	105,1	101,5
	studeni	103,6	102,8	106,1	100,6	100,8	100,2	100,1	102,5	101,9	104,5	101,6
	prosinac	103,7	102,8	106,4	100,0	100,0	100,2	100,0	102,0	101,4	104,2	101,9
2007.	siječanj	104,0	102,7	107,8	100,3	100,0	101,4	100,8	101,8	100,9	104,4	102,2
	veljača	104,3	102,9	108,5	100,3	100,2	100,6	100,2	101,2	100,4	103,7	101,7
	ožujak	104,9	103,8	108,6	100,6	100,8	100,1	100,6	101,8	101,1	103,7	102,0
	travanj	105,7	104,8	108,3	100,7	101,0	99,7	100,4	102,3	101,8	103,5	102,3
	svibanj	106,2	105,5	108,1	100,5	100,6	99,9	100,4	102,2	101,9	103,0	102,3

^a Od siječnja 1992. do prosinca 1997. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo. ^b Od siječnja 1992. do prosinca 1998. godine podaci se odnose na indeks cijena na malo.
Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J1: Indeksi potrošačkih cijena i cijena industrijskih proizvoda pri proizvođačima

Početkom 2004. godine Državni zavod za statistiku uveo je indeks potrošačkih cijena. Taj je pokazatelj kretanja cijena izrađen u skladu s metodološkim načelima koja su postavili Međunarodna organizacija rada (ILO) i Statistički ured Europske unije (Eurostat). Dana 17. veljače objavljeno je priopćenje o kretanju indeksa potrošačkih cijena u siječnju 2004. te vremenska serija indeksa potrošačkih cijena od siječnja 2001.

DZS je naknadno izračunao i vremensku seriju indeksa potrošačkih cijena od siječnja 1998. do prosinca 2000. godine. U skladu s tim DZS je prestao objavljivati indeks cijena na malo i indeks troškova života, čija metodologija izračuna nije u zadovoljavajućoj mjeri bila usklađena s međunarodno prihvaćenim standardima. Osnovne značajke indeksa potrošačkih cijena prikazane su u Okviru 1. u Biltenu HNB-a broj 91 (2004.). Prosječna godišnja stopa inflacije potrošačkih cijena prikazana je u tablici Ekonomski indikatori u Biltenu HNB-a.

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Godina	Mjesec	Bazni indeksi, 2005. = 100 ^a			Lančani indeksi			Godišnji indeksi		
		Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge	Ukupno	Dobra	Usluge
1998.	prosinac	87,3	88,6	80,0	99,9	99,9	100,0
1999.	prosinac	89,8	91,1	82,3	100,1	100,1	100,1	102,9	102,9	103,0
2000.	prosinac	92,8	93,9	86,5	100,4	100,4	100,2	103,3	103,0	105,0
2001.	prosinac	93,9	94,6	89,8	99,8	99,7	100,3	101,2	100,8	103,8
2002.	prosinac	95,0	95,6	91,9	100,0	100,1	99,4	101,2	101,0	102,4
2003.	prosinac	96,2	96,4	94,7	100,2	100,1	101,0	101,2	100,9	103,0
2004.	prosinac	98,4	98,5	97,4	100,1	100,1	100,4	102,3	102,2	102,9
2005.	prosinac	101,3	101,4	101,0	100,1	100,0	100,5	103,0	102,9	103,7
2006.	svibanj	102,5	102,6	102,2	100,6	100,6	100,8	102,6	102,5	102,9
	lipanj	103,0	102,9	103,5	100,5	100,3	101,3	102,7	102,6	103,2
	srpanj	102,6	102,1	105,3	99,6	99,2	101,7	102,2	102,1	102,6
	kolovoz	102,5	101,9	105,8	99,9	99,8	100,5	102,2	102,1	102,8
	rujan	103,2	103,1	104,1	100,7	101,1	98,4	102,7	102,6	103,5
	listopad	103,7	103,8	103,2	100,4	100,7	99,1	102,7	102,7	102,6
	studeni	103,8	103,9	103,2	100,1	100,1	100,1	102,5	102,5	102,7
	prosinac	103,6	103,6	103,6	99,8	99,7	100,3	102,3	102,2	102,5
2007.	siječanj	103,2	103,0	104,3	99,6	99,4	100,7	102,4	102,3	103,0
	veljača	103,5	103,2	104,9	100,2	100,2	100,6	102,3	102,1	103,2
	ožujak	104,0	103,7	105,1	100,5	100,5	100,2	102,5	102,2	104,0
	travanj	104,6	104,5	104,9	100,6	100,8	99,9	102,6	102,5	103,5
	svibanj	105,4	105,3	105,7	100,7	100,8	100,7	102,8	102,7	103,4

^a Od siječnja 2007. DZS objavljuje indeks potrošačkih cijena na novoj bazi: 2005. = 100. Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J2: Temeljni indeksi potrošačkih cijena

Temeljni indeks potrošačkih cijena izračunava se u Državnom zavodu za statistiku, a dobiva se tako da se iz košarice dobara i usluga za izračunavanje ukupnog indeksa potrošačkih cijena isključuje cijene poljoprivrednih proizvoda i administrativno regulirane cijene (među ostalim, tu su svrstane i cijene električne struje i naftnih deri-

vata). Ukupno je isključeno 111 dobara i usluga, čiji udio u košarici za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena u 2005. godini iznosi 30,06% (od toga 6,93 postotnih bodova otpada na poljoprivredne proizvode, a 23,13 postotnih bodova na proizvode čije se cijene administrativno reguliraju). Isključivanje se provodi metodom nultog pondera.

Tablica J3: Prosječne mjesečne neto plaće

u tekućim cijenama, u kunama

Godina	Mjesec	Prosječne mjesečne neto plaće	Lančani indeksi	Godišnji mjesečni indeksi	Godišnji kumulativni indeksi
1994.	prosinac	1.646,0	119,0	153,4	233,2
1995.	prosinac	1.883,0	99,4	114,4	145,7
1996.	prosinac	2.217,0	104,4	117,7	111,8
1997.	prosinac	2.544,0	100,8	114,8	116,9
1998.	prosinac	2.935,0	104,6	115,4	112,8
1999.	prosinac	3.262,0	100,9	111,2	114,0
2000.	prosinac	3.499,0	99,9	107,3	108,9
2001.	prosinac	3.582,0	96,6	102,4	106,5
2002.	prosinac	3.839,0	98,0	107,2	105,0
2003.	prosinac	4.045,0	99,8	105,4	105,9
2004.	prosinac	4.312,0	99,1	106,6	105,9
2005.	prosinac	4.473,0	97,3	103,7	104,9
2006.	svibanj	4.686,0	104,3	105,6	105,1
	lipanj	4.640,0	99,0	104,7	105,0
	srpanj	4.557,0	98,2	104,7	105,0
	kolovoz	4.633,0	101,7	104,9	105,0
	rujan	4.542,0	98,0	104,4	104,9
	listopad	4.585,0	100,9	105,7	105,0
	studeni	4.883,0	106,5	106,3	105,1
	prosinac	4.735,0	97,0	105,9	105,2
2007.	siječanj	4.739,0	100,1	106,3	106,3
	veljača	4.649,0	98,1	105,6	105,9
	ožujak	4.788,0	103,0	104,0	105,3

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

indeksni bodovi, originalni podaci

Godina	Mjesec	Kompozitni indeksi			Indeksi odgovora						
		Indeks pouzdanja potrošača	Indeks očekivanja potrošača	Indeks raspoloženja potrošača	I1	I2	I3	I4	I7	I8	I11
1999.	listopad	-33,7	-14,9	-46,3	-38,4	-12,1	-49,9	-17,6	35,5	-50,7	-69,7
2000.	listopad	-20,9	3,5	-32,2	-26,2	1,2	-22,0	5,7	26,9	-48,3	-63,6
2001.	listopad	-27,0	-11,4	-35,6	-29,6	-10,0	-35,9	-12,7	22,9	-41,3	-62,3
2002.	listopad	-25,2	-8,3	-29,3	-22,6	-5,1	-31,2	-11,5	20,1	-34,1	-64,0
2003.	listopad	-22,2	-4,5	-25,0	-21,5	-2,6	-26,5	-6,4	14,7	-27,1	-65,2
2004.	listopad	-23,9	-7,9	-22,0	-19,1	-4,1	-30,5	-11,6	22,5	-16,5	-57,3
2005.	prosinac	-26,4	-13,7	-25,6	-16,4	-5,9	-34,4	-21,5	27,6	-25,9	-50,6
2006.	lipanj	-20,2	-7,0	-20,8	-13,4	-1,3	-25,5	-12,6	14,8	-23,5	-51,9
	srpanj	-19,4	-5,3	-20,3	-16,1	-0,9	-24,5	-9,6	17,4	-20,2	-49,7
	kolovoz	-23,1	-8,8	-19,4	-16,3	-5,2	-25,1	-12,4	21,1	-16,7	-53,5
	rujan	-20,9	-6,4	-19,3	-16,6	-2,6	-25,7	-10,2	20,2	-15,5	-50,7
	listopad	-19,2	-6,2	-18,8	-11,6	-3,2	-22,7	-9,1	15,0	-22,1	-49,3
	studen	-20,0	-7,6	-18,1	-12,5	-2,3	-21,6	-12,9	15,7	-20,2	-49,0
	prosinac	-18,9	-4,7	-15,4	-10,9	1,1	-22,4	-10,5	16,9	-12,9	-49,4
2007.	siječanj	-14,6	-0,5	-15,1	-12,6	1,3	-20,2	-2,2	11,0	-12,5	-46,3
	veljača	-15,9	-3,4	-16,5	-13,8	-0,1	-18,6	-6,6	11,5	-17,0	-45,3
	ožujak	-16,7	-5,0	-17,8	-13,0	-1,4	-21,7	-8,6	9,7	-18,7	-47,2
	travanj	-14,5	-1,6	-15,6	-11,7	1,8	-18,9	-4,9	5,6	-16,2	-49,4
	svibanj	-16,8	-2,2	-18,1	-15,5	0,5	-21,0	-4,8	10,1	-17,7	-52,7
	lipanj	-15,6	-3,5	-14,2	-12,2	-0,5	-18,0	-6,5	9,3	-12,5	-46,2

Tablica J4: Indeksi pouzdanja, očekivanja i raspoloženja potrošača

HNB-ova anketa pouzdanja potrošača provodi se od travnja 1999. godine prema metodologiji Europske komisije pod nazivom Zajednički harmonizirani program europskih anketa pouzdanja. Ovo se HNB-ovo anketno istraživanje do travnja 2005. godine provodilo jednom u tromjesečju (u siječnju, travnju, srpnju i listopadu). Od svibnja 2005. godine Hrvatska narodna banka anketno istraživanje provodi svakoga mjeseca, u suradnji s Europskom komisijom, koristeći se njezinom tehničkom i financijskom pomoći. Za izradu i provedbu Ankete odgovorna je jedino Hrvatska narodna banka.

Upitnik sadržava ukupno 23 pitanja kojima se ispituje percepcija potrošača glede promjena ekonomskih pojava s kojima se oni svakodnevno susreću. Na osnovi odgovora iz Ankete o pouzdanju potrošača utvrđuje se vrijednost indeksa odgovora prema zadanoj metodologiji. Iz vrijednosti indeksa odgovora izračunava se i prati kretanje triju kompozitnih indeksa: indeksa pouzdanja potrošača (IPP), indeksa raspoloženja potrošača (IRP) i indeksa očekivanja potrošača (IOP). Svaki navedeni kompozitni indeks za sebe aritmetička je sredina indeksa odgovora (I), tj. prosjek prethodno kvantificiranih odgovora na pojedina pitanja iz ankete:

$$I_i = \sum_z^k r_i \cdot w_i$$

gdje je: r vrijednost odgovora, w udio ispitanika koji su se opredijelili

za pojedini odgovor (ponder), i pitanje iz upitnika, z ponuđeni/odabrani odgovor, k broj ponuđenih odgovora na pojedino pitanje.

Vrijednosti navedenih indeksa kreću se u rasponu $-100 < I_i < 100$. Veće vrijednosti indeksa u odnosu na prethodno razdoblje upućuju na porast očekivanja (optimizma) u pogledu specifičnog područja obuhvaćenog pojedinim pitanjem.

U tablici su prikazane vrijednosti odabranih indeksa odgovora na pitanja:

I1: Kako se tijekom proteklih 12 mjeseci promijenila financijska situacija u vašem kućanstvu?

I2: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti financijska situacija u vašem kućanstvu?

I3: Što mislite, kako se tijekom posljednjih 12 mjeseci promijenila ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I4: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti ukupna ekonomska situacija u Hrvatskoj?

I7: Što očekujete, kako će se tijekom sljedećih 12 mjeseci promijeniti broj nezaposlenih?

I8: S obzirom na ukupnu ekonomsku situaciju, mislite li da je sada pravo vrijeme za kupnju trajnih dobara za kućanstvo (namještaja, stroja za pranje rublja, televizora i sl.)?

I11: Koliko je vjerojatno da ćete tijekom sljedećih 12 mjeseci uspjati išta uštedjeti?

Komponente kompozitnih indeksa su:

IPP: I2, I4, I7 \times (-1), I11

IOP: I2, I4

IRP: I1, I3, I8.

Popis banaka i štedionica

1. lipnja 2007.

Banke koje imaju odobrenje za rad

1. Banco Popolare Croatia d.d., Zagreb
2. Banka Brod d.d., Slavonski Brod
3. Banka Kovanica d.d., Varaždin
4. Banka Splitsko-Dalmatinska d.d., Split
5. Centar banka d.d., Zagreb
6. Credo banka d.d., Split
7. Croatia banka d.d., Zagreb
8. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka
9. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb
10. Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., Zagreb
11. Imex banka d.d., Split
12. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag
13. Jadranska banka d.d., Šibenik
14. Karlovačka banka d.d., Karlovac
15. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb
16. Kvarner banka d.d., Rijeka
17. Međimurska banka d.d., Čakovec
18. Nava banka d.d., Zagreb
19. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar
20. Partner banka d.d., Zagreb
21. Podravska banka d.d., Koprivnica
22. Primorska banka d.d., Rijeka
23. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb
24. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb
25. Samoborska banka d.d., Samobor
26. Slatinska banka d.d., Slatina
27. Slavonska banka d.d., Osijek
28. Soci t  G n rale – Splitska banka d.d., Split
29. Štedbanka d.d., Zagreb
30. Vaba d.d. banka Varaždin, Varaždin
31. Veneto banka d.d., Zagreb
32. Volksbank d.d., Zagreb
33. Zagrebačka banka d.d., Zagreb

Stambene štedionice koje imaju odobrenje za rad

1. HPB – Stambena štedionica d.d., Zagreb
2. PBZ Stambena štedionica d.d., Zagreb
3. Prva stambena štedionica d.d., Zagreb
4. Raiffeisen stambena štedionica d.d., Zagreb
5. W stenrot stambena štedionica d.d., Zagreb

Ostale institucije koje imaju odobrenje za rad i veliko ovlaštenje

1. Hrvatska banka za obnovu i razvitak, Zagreb

Predstavništva inozemnih banaka

1. Bank f r K rnten und Steiermark AG, Zagreb
2. Commerzbank Aktiengesellschaft, Zagreb
3. Deutsche Bank AG, Zagreb
4. Komercijalna banka a.d., Zagreb
5. LHB Internationale Handelsbank AG, Zagreb
6. San Paolo IMI S.p.A., Zagreb

Banke i štedionice u stečaju

Naziv banke/štedionice	Datum otvaranja stečaja
1. Agroobrtnička banka d.d., Zagreb	14.06.2000.
2. Alpe Jadran banka d.d., Split	15.05.2002.
3. Cibalae banka d.d., Vinkovci	20.10.2000.
4. Glumina banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
5. Gospodarska štedionica d.d., Vrbovec	03.04.2003.
6. Gradska banka d.d., Osijek	03.05.1999.
7. Hrvatska gospodarska banka d.d., Zagreb	19.04.2000.
8. Ilirija banka d.d., Zagreb	06.04.1999.
9. Invest štedionica d.o.o., Zagreb	30.06.1999.
10. Komercijalna banka d.d., Zagreb	30.04.1999.
11. Međimurska štedionica d.d., Čakovec	17.03.2004.
12. Neretvansko gospodarska banka d.d., Ploče	10.05.1999.
13. Štedionica Groš banak d.o.o., Zagreb	23.04.2001.
14. Štedionica Mediteran d.o.o., Split	05.12.2001.
15. Trgovačko-turistička banka d.d., Split	08.09.2000.
16. Županjska banka d.d., Županja	03.05.1999.

Banke i štedionice u likvidaciji

Naziv banke/štedionice	Datum pokretanja likvidacije
1. Investicijsko-komercijalna štedionica d.d., Zagreb	31.05.2000.
2. Križevačka banka d.d., Križevci	03.01.2005.
3. Primus banka d.d., Zagreb	23.12.2004.
4. Štedionica Dora d.d., Zagreb	01.01.2002.
5. Štedionica SA-GA d.d., Zagreb	31.12.2001.
6. Štedionica Zlatni vrutak d.d., Zagreb	28.12.2001.

Banke i štedionice koje su izgubile odobrenje za rad, a nisu pokrenule postupak likvidacije

Naziv banke/štedionice	Datum oduzimanja odobrenja za rad
1. Hibis štedionica d.d., Zagreb	07.03.2001.
2. Marvil štedionica d.d., Zagreb	08.06.2001.
3. Zagrebačka štedionica d.d., Zagreb	22.03.2000.

Članovi Savjeta i rukovodstvo Hrvatske narodne banke

1. lipnja 2007.

Članovi Savjeta Hrvatske narodne banke

Predsjednik Savjeta	dr. sc. Željko Rohatinski
Članovi Savjeta	prof. dr. Boris Cota Davor Holjevac prof. dr. Vlado Leko dr. sc. Branimir Lokin dr. sc. Željko Lovrinčević Relja Martić mr. sc. Adolf Matejka prof. dr. Silvije Orsag mr. sc. Tomislav Presečan prof. dr. Jure Šimović dr. sc. Sandra Švaljek dr. sc. Mladen Vedriš prof. dr. Boris Vujčić

Rukovodstvo Hrvatske narodne banke

Guverner	dr. sc. Željko Rohatinski
Zamjenik guvernera	prof. dr. Boris Vujčić
Viceguverner	Davor Holjevac
Viceguverner	Relja Martić
Viceguverner	mr. sc. Adolf Matejka
Viceguverner	mr. sc. Tomislav Presečan

Izvršni direktori

Sektor za istraživanja i statistiku	mr. sc. Ljubinko Jankov
Sektor za centralnobankarske operacije	Irena Kovačec
Sektor za devizne poslove	
Sektor bonitetne regulative i nadzora banaka	Željko Jakuš
Sektor plana, analize i računovodstva	mr. sc. Diana Jakelić
Sektor platnog prometa	Neven Barbaroša
Sektor za informatičke tehnologije	mr. sc. Mario Žgela
Sektor podrške poslovanju	Boris Ninić
Sektor za međunarodnu suradnju	mr. sc. Michael Faulend

Kratice i znakovi

BDP	– bruto domaći proizvod
BDV	– bruto dodana vrijednost
BZ	– blagajnički zapisi
DAB	– Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka
dep.	– depoziti
DZS	– Državni zavod za statistiku
EMU	– Europska monetarna unija
ESB	– Europska središnja banka
EU	– Europska unija
Fed	– američka središnja banka (Federal Reserve System)
fik.	– fiksni
FZO	– Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAC	– Hrvatske autoceste
HBOR	– Hrvatska banka za obnovu i razvoj
HC	– Hrvatske ceste
HFP	– Hrvatski fond za privatizaciju
HNB	– Hrvatska narodna banka
HZMO	– Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZO	– Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
HZZ	– Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	– Međunarodna dopozitarna agencija
Ina	– Industrija nafte d.d.
ind.	– industrijski
MF	– Ministarstvo financija
mil.	– milijun
mlrd.	– milijarda
MMF	– Međunarodni monetarni fond
NIA	– neto inozemna aktiva
NKD	– Nacionalna klasifikacija djelatnosti
OP	– obvezna pričuva
PDV	– porez na dodanu vrijednost
potr.	– potrošnja
pr.	– proizvodi

SDP	– Središnja depozitarna agencija
RH	– Republika Hrvatska
SDR	– Središnja depozitarna agencija
SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
tis.	– tisuća
T-HT	– HT – Hrvatske telekomunikacije d.d.
TNZ	– Tržište novca Zagreb
tr.	– tromjesečje
tromjes.	– tromjesečje
TZ	– trezorski zapisi
val.	– valutni

Troslovne oznake za valute

HRK	– hrvatska kuna
ATS	– austrijski šiling
FRF	– francuski franak
DEM	– njemačka marka
CHF	– švicarski franak
GBP	– funta sterlinga
ITL	– talijanska lira
USD	– američki dolar
SIT	– slovenski tolar
EUR	– euro
JPY	– jen

Znakovi

–	– nema pojave
....	– ne raspolaže se podatkom
0	– podatak je manji od 0,5 upotrijebljene jedinice mjere
∅	– prosjek
a, b, c,...	– oznaka za napomenu ispod tablice i slike
*	– ispravljen podatak
()	– nepotpun, nedovoljno provjeren podatak

